

Concurs - Premiul: O excursie în Paralia!

FLACĂRA

Morții vii

**Regina
României
și spiritismul**

**Criza europeană
și euro-dolarul**

**SECRETELE
MARELUI
INCHIZITOR**

RATA LA CASA MEA

Produse de creditare

Oferta de credite pentru casă

Cum poți transforma o cheltuială precum chiria într-o investiție în propria ta casă? Iei un **Credit Ipotecar** sau **Imobiliar** de la Banca Tiriac. Apoi construiești, îți cumperi un imobil, îți modernizezi locuința sau chiar cumperi un teren pentru a-ti construi o nouă casă. Casa ta, în rate până la 20 de ani cu suma maximă acordată de 200.000 de Euro.

Înzestrate cu două avantaje majore - rapiditate în acordare și dobânzi variabile în funcție și de suma împrumutată - **Creditele Ipotecare** sau **Imobiliare** de la Banca Tiriac sunt instrumente ideale pentru realizarea unui vis, acela de a avea o casă nouă, mai mare sau măcar mai frumoasă.

P/12075

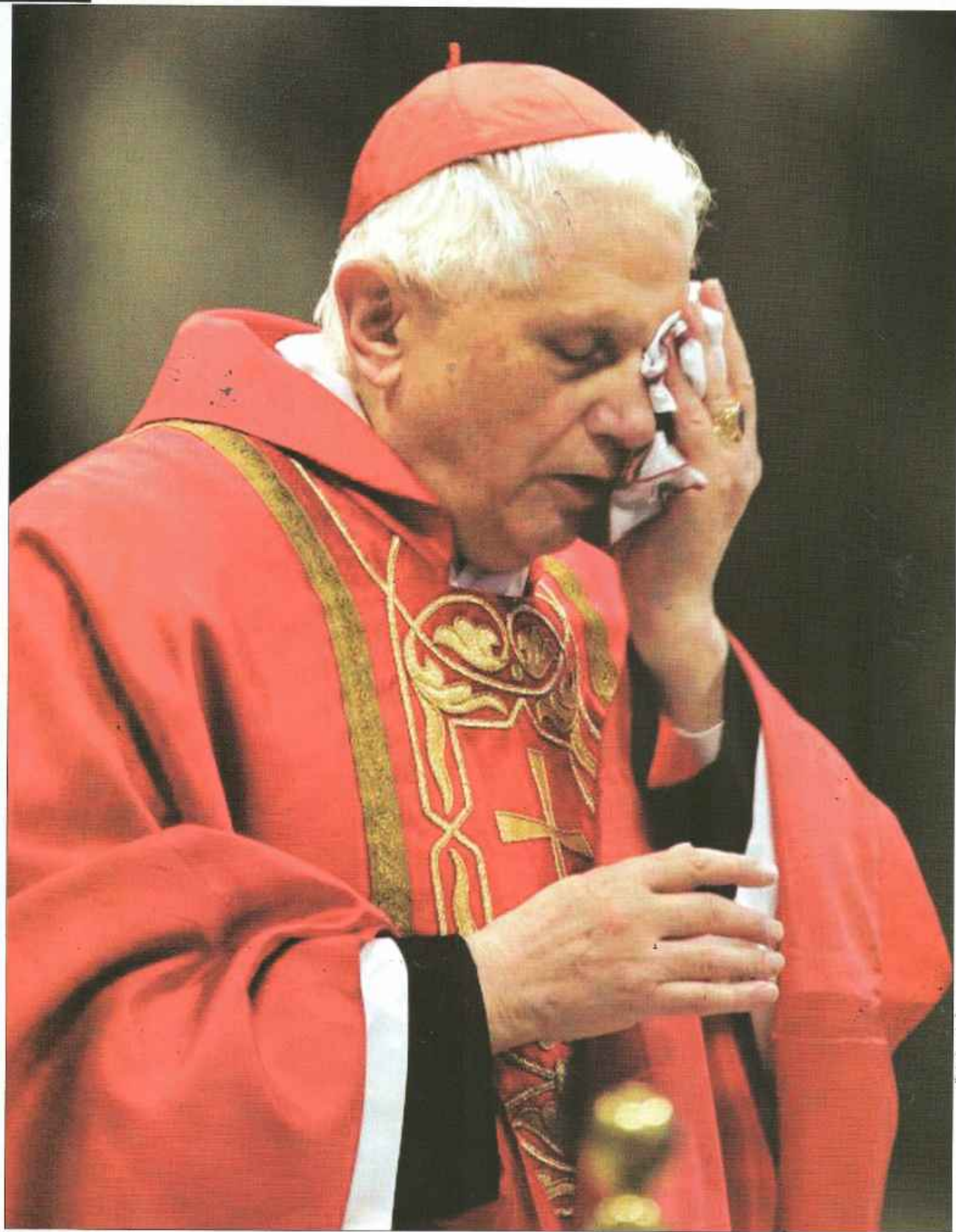

Banca Tiriac

Privește înainte

De fiecare dată
când te urci la volan, ești altul ...
... dar nu știi când se poate rupe filmul.
Ar fi bine să treci mai întâi
pe la noi!

ASIGURAREA DE CARE AVEȚI NEVOIE

Secretele Marelui inchizitor

A devenit preot în 1951

Marele Inchizitor, așa a fost numit după ce a ajuns într-un post cheie la Vatican. „Nu, eu nu sunt Marele Inchizitor. Faptul că sunt astfel considerat mă amărăște”, spunea cardinalul Ratzinger, într-un interviu din 1989. Și totuși, în cei 23 de ani în care a fost Prefect al doctrinei credinței, a fost deseori asemănat cu șeful Inchiziției spaniole. În ultima lui liturghie solemnă, înainte de a fi Papă, *Pro eligendo Romano Pontifice*, a spus că în interiorul Bisericii își face loc „dictatura relativismului”: „A avea o credință clară, potrivit crezului Bisericii, este de multe ori etichetat drept fundamentalism”.

Pe 19 aprilie, după numai patru tururi de scrutin în Conclav, Joseph Ratzinger a fost ales succesor al lui Ioan Paul al II-lea. *Nunzio vobis, gaudium magnum, habemus Papam!*, a fost formula de prezentare către lume a noului Papă. Fidel colaborator al lui Karol Wojtyła, care-l numise cu 23 ani în urmă Prefect al Congregației pentru doctrina credinței, Papa Ratzinger are 78 de ani.

La cald, dreapta politică italiană, în prezent în picaj liber în preferințele electorale, a sărit în sus de bucurie. Una dintre cele mai ciudate declarații a făcut-o ministrul reformelor din guvernul Berlusconi, Roberto Calderoli, care a spus, la aflarea numelui celui ales: „Trăiască Ratzinger. E singura chestie în circulație care nu e de stângă în Italia”.

În biografia lui Ratzinger

apare cuvântul *Hitlerjugend*, este contra căsătoriei preoților, contra avorturilor, contra căsătoriilor homosexualilor, contra transformării Bisericii în locuri de petrecut timp liber într-un mod plăcut. Anumiți comentatori politici l-au etichetat imediat pe Ratzinger ca „Papa neocon”. De fapt, singura lui ideologie este crezul catolic, pe care s-a angajat să-l păstreze neschimbat.

Experiența militară

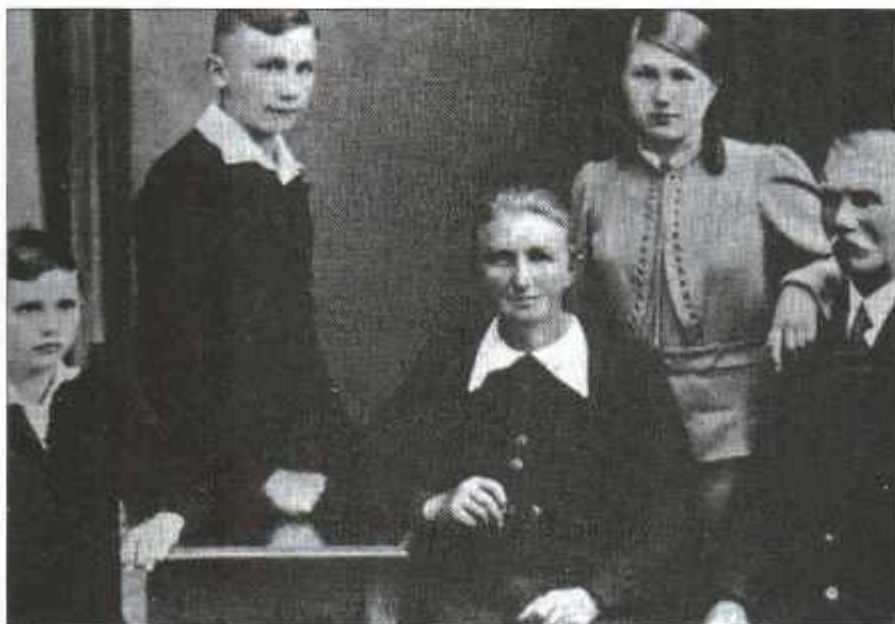
Noul Papă a făcut parte din *Hitlerjugend* – organizația tineretului hitlerist, împotriva voinței sale. Din 1941, intrarea tinerilor în organizație era obligatorie. La 16 ani, în 1943, a fost obligat să îmbrace uniforma celui de-al treilea Reich, fiind trimis ca auxiliar la o baterie antiaeriană de lângă München. „Locuiam în barăci, ca soldații de trupă – povestește Ratzinger în biografia intitulată

*Joseph Ratzinger, cardinalul cu nume tăios, care ani de zile a fost persecutat de porecla Panzerkardinal, a ajuns Papă. Benedict al XVI-lea, al 265-lea Papă din istorie, este descris însă de apropiați ca un om intimidat de mulțimi, dar cu simțul umorului dezvoltat și cu tendință spre o voințe blândă, care-i vine de la caracterul bavarez. Expresie de copil, în ciuda celor aproape 80 de ani, cu o voce pe care nemții o definesc *lieblich* (ceva între dulce și suav), cu ochi înfundați și privire de om care citește și scrie mult, 700 de opere filosofice și teologice, spun biografiile. Fiu al unui polițist bavarez, Ratzinger și-a petrecut copilăria și adolescența la Traunstein, o mică localitate la granița cu Austria, la 30 de km de Salzburg. În acest context, pe care el l-a definit „mozartian”, s-a format creștin, uman și cultural. Cântă la pian și îl îndrăgește pe Mozart și are aplecare către poezie.*

Viața mea, publicată în Italia în 1977 – ne-au dat aceleași uniforme și, în principiu, trebuia să desfășurăm aceleași activități”.

„Prima postajă unde am fost trimisi a fost Ludwigsfeld, la nord de München, unde aveam misiunea să protejăm o sucursală a uzinelor BMW”. Ratzinger a fost apoi transferat la Unterföhring, la Innsbruck și la Gilching, unde misiunea era aceea de „apărare a instalațiilor uzinelor Dornier, de unde se ridicau în zbor primele avioane cu reacție” și „împiedicare a operațiilor aliaților”. Ajuns la vârsta militară, în septembrie 1944 Ratzinger a fost înrolat într-o unitate de muncă. „Un ofițer SS ne-a luat pe fiecare în parte și a încercat să ne determine să ne înrolăm voluntar în corpul SS. Am spus că aveam intenția de a deveni preot catolic. Am fost acoperit de insulte și injurii, dar aceste umilințe îmi conveneau, din moment ce mă eliberau de amenințarea acestei înrolări fals voluntare și de toate consecințele ei”.

În Germania, spre sfârșitul războiului, au venit americanii. Deși Joseph își abandonase unitatea la începutul lunii mai 1945, a ajuns într-un lagăr american. „Am fost identificat ca soldat, am fost obligat să îmbrace din nou uniforma de soldat, să ridic mâinile și să intru în rândul prizonierilor de război”. A fost constrâns la un marș forțat de trei zile, până la Bad Aibling, unde a fost urcat într-un avion și dus într-un lagăr de prizonieri. Pe 19 mai 1945 a fost eliberat.

Teolog revoluționar

Ajuns profesor universitar de teologie la doar 32 ani, a predat Dogmatica și Teologia la Friesing, trecând apoi la Bonn, Münster și Tübingen. Destinul lui ar fi fost catedra, dacă în 1962 arhiepiscopul din Köln, cardinalul Joseph Frings, nu l-ar fi luat cu el la Roma în calitate de consultant pentru Conciliul Vatican II – marea adunare a episcopilor din toată lumea, începută în 1962 de Papa Ioan al XXIII-lea în 1962 și încheiată de Paul al VI-lea, prin care s-a decis Crezul Bisericii catolice.

A fost sezonul „revoluționar” al lui Ratzinger, tânărul profesor de teologie contribuind la răsturnarea șensului documentelor pregătite pentru aprobarea în Conciliu și adoptarea unor reforme. A tras din toate pozițiile: contra „Sfântului Oficiu”, cum se numea pe atunci Congregația pentru doctrina credinței, instituție pe care o va conduce mai târziu, definind-o atunci „în afara timpului, cauză de daune și scandal”.

Foarte curând, după încheierea Conciliului,

Ratzinger a început să denunțe efecte opuse ale schimbărilor. A fost speriat de reformismul radical al teologilor inovatori, și sub șocul extremismului studențesc creștin din 1968, care în universitățile germane a atacat violent religia, ca vârf al în Justițiilor capitaliste. Preotul profesor nu va uita niciodată efectul înspăimântător pe care l-a produs vederea unui fluturaș în care se spunea „Blestematul Iisus”. Din acei ani provine și neîncrederea sa către orice formă de marxism.

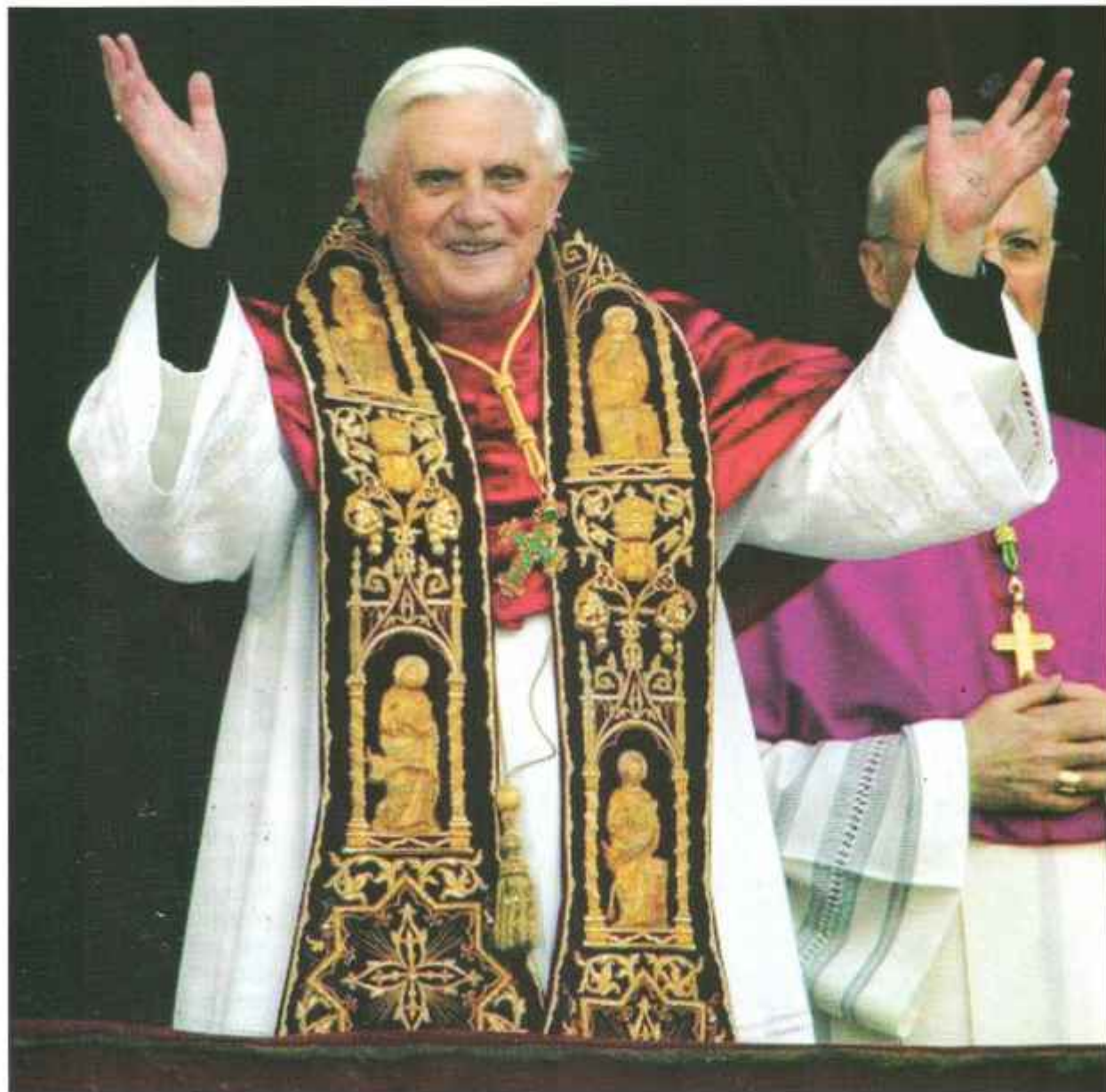
Papa de atunci, Paul al VI-lea, l-a plăcut pe acest teolog, protagonist al Conciliului și adversar al derivelor sale radicale. Astfel, în 1977, Papa Paul al VI-lea l-a numit cardinal și arhiepiscop de München și Friesing. Un an mai târziu, cardinalul Ratzinger va participa la Conclavul care l-a adus pe scaunul papal pe arhiepiscopul de Cracovia, Karol Wojtyła. Trei ani mai târziu, Ioan Paul al II-lea l-a chemat la Vatican, oferindu-i cea mai importantă funcție, după cea de Papă: Prefect al Congregației pentru doctrina credinței, pe scurt, apărătorul dogmel.

Conservatorul

În cei 23 de ani în care a ocupat această funcție, Ratzinger a combătut sistematic „teologia eliberării”, acuzând-o de subordonare față de marxism. A atacat dur regimurile din Europa de Est, definindu-le „rușinea timpurilor noastre”, pronunțând toate veto-urile pe care le considera necesare Ioan Paul al II-lea pentru menținerea ordinii în Biserica catolică. Ratzinger e ferm pe poziții, contra preoției femeilor, a căsătoriei preoților, a avortului, a cuplurilor homosexuale.

Pentru Papa Wojtyła, care folosea un limbaj mai puțin agresiv, cardinalul Ratzinger era un partener perfect în partida contra socialismului real și, în America Latină, contra mișcărilor creștine revoluționare sau a celor de extremă stângă.

În anii '90, documentul *Dominus Iesus*, conceput de Ratzinger și aprobat de Ioan Paul al II-lea, a creat o mare agitație în relațiile ecumenice ale Vaticanului. În acest document se afirma superioritatea funcției salvatoare a lui

„Ce se poate spune despre căderea lui Hristos sub povara crucii? Poate ne face să ne gândim la căderea omului în general, la îndepărtarea multora de Hristos, în deriva unui secularism fără Dumnezeu. Dar nu trebuie să ne gândim și la cât Hristos trebuie să sufere chiar în biserica lui? (...) De câte ori ne sărbătorim doar pe noi, fără ca măcar să ne dăm seama de El! De câte ori Cuvântul Lui nu este distorsionat și abuzat! Cât de puțină credință este în multe teorii, câte cuvinte goale! Câtă mizerie este în Biserică, și tocmai și printre cei care, în preoție, ar trebui să-i aparțină complet Lui! Câtă superbă, câtă autosuficiență!” (Via Crucis, 2005, a noua oprire)

Hristos față de orice altă religie și afirma superioritatea Bisericii catolice față de toate celelalte biserici creștine.

În calitate de Prefect al Congregației pentru doctrina credinței, în mai multe ocazii a definit „o mare eroare” și „antistorică” eventuala aderare a Turciei la Uniunea Europeană.

Critic la adresa lui Wojtyła

Papa Benedict al XVI-lea a evitat, încă din primele contacte cu mulțimea, să apeleze la o retorică de efect, pentru a-și atrage simpatia ieftină a credincioșilor. Nu este Papa pe care „vaticaniștii” îl prevedeau, un Papă de tranziție, care să facă trecerea de la figura titanică a lui Ioan Paul al II-lea la un alt pontificat cu identitate. Chiar dacă primele lui cuvinte au fost umile: „Dragi frați și surori, după marele Papă Ioan Paul al II-lea, domnii cardinali m-au ales pe mine, un simplu și umil lucrător în viața Domnului. Mă consolează faptul că Domnul știe să lucreze și să acționeze chiar și cu instrumente insuficiente”.

Cei 115 cardinali adunați în ultimul Conclav nu au vrut să dea Bisericii un „moment de respiro”. După figura puternică a lui Wojtyła, la șefia bisericii a fost ales un alt personaj forte, care a adus critici puternice „Bisericii de astăzi care s-a conformat lumii” și a produs creștini „doar în sensul de apartenență la o mare organizație, știind generic că există nenumărate precepte morale și dogme dificil de înțeles”. Ratzinger este contra transformării slujbei și liturghiilor „în spectacole care au nevoie de regizori geniali și de actori de talent. Slujba nu e un show”. „Se uită cântul gregorian, Palestrina și Bach. Chiar în biserică se cântă muzică pop și rock: expresie a unei pasiuni primare”. Papa Ratzinger nu a fost strivit de personalitatea lui Ioan Paul al II-lea. Nimeni nu a fost atât de liber și critic cu Wojtyła, și tocmai pentru aceasta, Karol Wojtyła îl stima foarte mult. Benedict al XVI-lea nu și-a ascuns niciodată rezervele față de liturghiile de masă oficiate de predecesorul său. În calitate de Prefect al Congregației pentru credință, Ratzinger l-a criticat pe Ioan Paul al II-lea în mai multe privințe, chiar între cele mai importante din pontificat. La primul meeting interreligios de la Assisi, din 1986, nici n-a participat, întrucât îl considera o depreciere a identității creștinismului, de necomparat cu alte religii. După 14 ani a redactat documentul care a eliminat orice echioc, declarația *Dominus Jesus*, care a declanșat o avalanșă de polemici.

Un alt punct în care noul Papă nu a fost de acord cu predecesorul este cel referitor la deseale *mea culpa* pronunțate de Wojtyła. Ratzinger a criticat și seria nemăsurată de sfinți și fericți ridicați pe altare de papa Wojtyła: în multe cazuri „persoane care poate spun ceva unui anumit grup, dar nu spun prea mult marilor mulțimi a credincioșilor”. Ioan Paul

al II-lea a celebrat 147 ceremonii de beatificare, în care a proclamat 1.338 fericți – și 51 de canonizări, pentru un total de 482 de sfinți.

The Ratzinger Report

Unul dintre cei mai cunoscuți scriitori catolici din Italia, Vittorio Messori, a publicat în 1985 cartea *Raport asupra credinței*, care cuprindea un interviu cu Joseph Ratzinger. Tradusă în circa 20 de limbi (ediția americană de buzunar *The Ratzinger Report* se vindea în supermarketuri, gări și aeroporturi, ajungând la jumătate de milion de exemplare vândute), cartea a creat un imens scandal. Cardinalul Ratzinger denunța cu o mare claritate pericolele și dificultățile prin care trecea Biserica și condamna cu hotărâre teologii ca „aceia așa-zisă „a libertății”. Cartea a atentat la „liniștea Bisericii”. Mai erau câțiva ani până la căderea zidului Berlinului, dar în Biserică multe sectoare erau într-o idilică legătură cu comunismul. Cei care se autointitlau „progresiști” au fost indignați de fiecare rând din acea carte, și cel mai mult de definiția pe care Ratzinger o dădea marxismului: „Nu speranță, ci rușine a timpurilor noastre”. După căderea comunismului, a venit și critica capitalismului sălbatic post-comunist: „Prăbușirea comunismului nu certifică automat bunătatea capitalismului”.

Relația cu Estul ortodox

Ioan Paul al II-lea a reușit să se apropie de Estul ortodox, în primul rând prin frecvența *mea culpa*, între care și cea cu privire la jefuirea Constantinopolului de către cruciați. Ioan Paul al II-lea a fost primul Papă al Romei care, după marea schismă din 1054, a pus

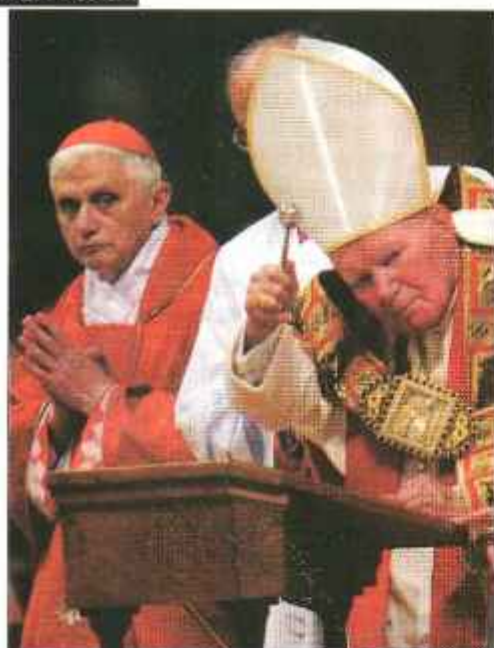
piciorul în țări cu majoritate ortodoxă, începând cu România în 1999, continuând apoi cu Georgia, Armenia, Grecia, Ucraina și Bulgaria. O atitudine ostilă a păstrat Biserica ortodoxă din Belgrad, care a acuzat mereu Sfântul Scaun că a contribuit la izbucnirea războaielor în fosta Iugoslavie, prin recunoașterea rapidă a Croației catolice. Karol Wojtyła a reușit să deschidă multe drumuri în Est, dar totuși l-a lăsat succesorului său partea cea mai dificilă: aceea de a ajunge la Moscova, Biserica ortodoxă rusă, după o perioadă de peste 70 de ani de regim comunist care a propovăduit ateismul, se simte amenințată de „prozelitismul catolic”. Patriarhul Moscovei, Alexei al II-lea, a cerut ca noul Papă „să frâneze activitatea misionară catolică în Rusia”. Unul dintre marile regrete ale lui Karol Wojtyła a fost acela de a nu fi putut vizita Moscova.

Președintele Putin a confirmat, în felul său, neparticipând la funeraliile lui Ioan Paul al II-lea, că mai este mult de făcut pentru apropierea dintre Biserica rusă și cea catolică. Pe drumul deschis de Karol Wojtyła spre Est, Papa Ratzinger are de făcut un drum lung. Dacă va dori să-l continue...

Beatificarea

Pe 13 mai, Papa Benedict al XVI-lea a anunțat începerea cauzei de beatificare a lui Ioan Paul al II-lea, trecut în lumea dreptilor pe 2 aprilie. „Wojtyła sfânt imediat”, a cerut piața, la funeraliile Papei. Anunțul a fost făcut într-o zi simbolică: pe 13 mai se sărbătorește Fecioara din Fatima, moment liturgic foarte drag fostului papă, dar și ziua în care, în 1981, Wojtyła a fost împușcat în piața San Pietro de teroristul turc Ali Agca.

Piața a cerut, și noul Papă a ascultat, făcând o excepție de la dreptul canonic care prevede o așteptare de cinci ani de la moarte înainte de începerea cauzei de beatificare, de oricine ar fi vorba. Dar legea de 5 ani nu e o dogmă. Fusese deja încălcată de Ioan Paul al II-lea pentru începerea beatificării Maicii Tereza din Calcutta. Atunci s-au așteptat mai puțin de doi ani. De data aceasta nici două luni. Probabil și timpul până la beatificare va fi mai scurt pentru Karol Wojtyła, dar oricum vor trebui examinate fapte. Există un oficiu în Vatican care se ocupă de verificarea miracolelor atribuite candidaților la sfințenie. La Vatican sosesc în această perioadă zeci de semnalări de vindecări inexplicabile și alte miracole atribuite lui Ioan Paul al II-lea. Între acestea, cazul unei femei vindecate în mod inexplicabil de cancer, după participarea la o slujbă oficiată de Wojtyła, cazul unui copil vindecat de leucemie în Mexic în timpul vizitei Papei, care l-a luat în brațe din mulțime, și povestirea unei românce, care după ce s-a rugat intens în timpul agoniei Sfântului Părinte, și-a găsit imediat un loc de muncă.

Benedict al XVI-lea despre...

RELIGII

Credințele nu sunt toate echivalente

„Religiile sunt considerate toate echivalente. Dar tocmai acest lucru e fals. Există, de fapt, forme religioase degenerate și corupte, care nu-l ridică pe om, ci îl alienează; critica marxistă a religiei nu era cu totul aiurită, și chiar religii cărora trebuie să le fie recunoscută o dimensiune morală și o amplasare justă pe calea adevărului, pot deveni corupte pe drum. În hinduism există aspecte formidabile, dar și aspecte negative. Dar și Islamul, cu toată marea lui, riscă să-și piardă echilibrul, făcând loc violenței și lăsând să alunece religia înspre ceva exterior și ritualistic”.

(Reflecții despre enciclica *Fides et ratio*, Madrid, 16 februarie 2000)

Peste 1 miliard de credincioși

Biserica catolică numără peste un miliard de credincioși, circa 17% din populația mondială. Potrivit ultimelor cifre publicate de Vatican, în 1978, când Ioan Paul al II-lea a fost ales Papă, numărul lor era de 749 milioane. Circa jumătate dintre catolici se găsesc pe continentul american, un sfert în Europa, 13% în Africa, 10% în Asia și 8% în Oceania.

Marile religii din lume

(Date în milioane, referitoare la 30 iunie 2002)

Creștini	2.038,9
• Catolici	1.077,0
• Protestanți	349,8
• Ortodocși	217,5
• Anglicani	81,7
Musulmani	1.226,4
Hinduși	828,1

Confucianiști și practicanți ai religiilor

tradiționale chineze	398,1
Budiști	364,0
Evrei	14,5

Împărțirea catolicilor pe continente

Europa	285,1
Africa	126,7
Asia	113,7
America de Nord	71,8
America Latină	471,3
Oceania	8,4
Total	1.077,0

ETICĂ ȘI ȘTIINȚĂ

Când progresul amenință omul

„Astăzi aproape nimeni nu poate nega explicit înălțimea demnității umane și a drepturilor fundamentale ale omului față de orice decizie politică. Dar în cadrul așa-numitului progres al medicinei există amenințări foarte reale pentru aceste valori: dacă ne gândim la clonare, dacă ne gândim la conservarea fătului uman în scopul cercetării și al donării de organe, sau dacă ne gândim la tot ansamblul manipulării genetice, lenta degradare a demnității umane care aici ne amenință nu poate fi ignorată de nimeni”.

(Europa. Fundamentele sale spirituale ieri, astăzi și mâine, 2004)

CREȘTINI

A ști să suferi pentru necredincioși

„Comportamentul creștinilor aflați între necreștini trebuie să aibă o forță captivantă și exemplară, să fie o misionerie eficace făcută din acțiuni. În mijlocul unei generații corupte și perverse, creștinii trebuie să strălucească la fel ca stelele pe cer (Fil 2,15). Dar toate acestea nu ajung. Cea mai mare și mai înaltă sarcină a creștinului în raport cu cei necredincioși este aceea de a suferi, la fel ca maestrul lui, pentru ei și cauza lor”.

(Fraternitatea creștină, 1960)

DEMOCRAȚIE

Manipularea oligarhilor

„Senzația că democrația nu este încă forma justă a libertății este destul de generală și se răspândește din ce în ce mai mult. Cât de libere sunt alegerile? Cât de mult e manipulat adevărul prin intermediul propagandei, deci prin capital, prin anumiți dominatori ai opiniei publice? Nu există oare noua oligarhie a celor care decid ce e modern și progresist, cum trebuie să gândească o persoană luminată? Cruzimea acestei oligarhii, capacitatea sa de a organiza „execuții” publice, este cunoscută de multă vreme. În acest amalgam de puteri, lese la iveală din ce în ce mai amenințătoare problema neguvernabilității”.

(Adevăr, toleranță, libertate, 2003)

FAMILIE

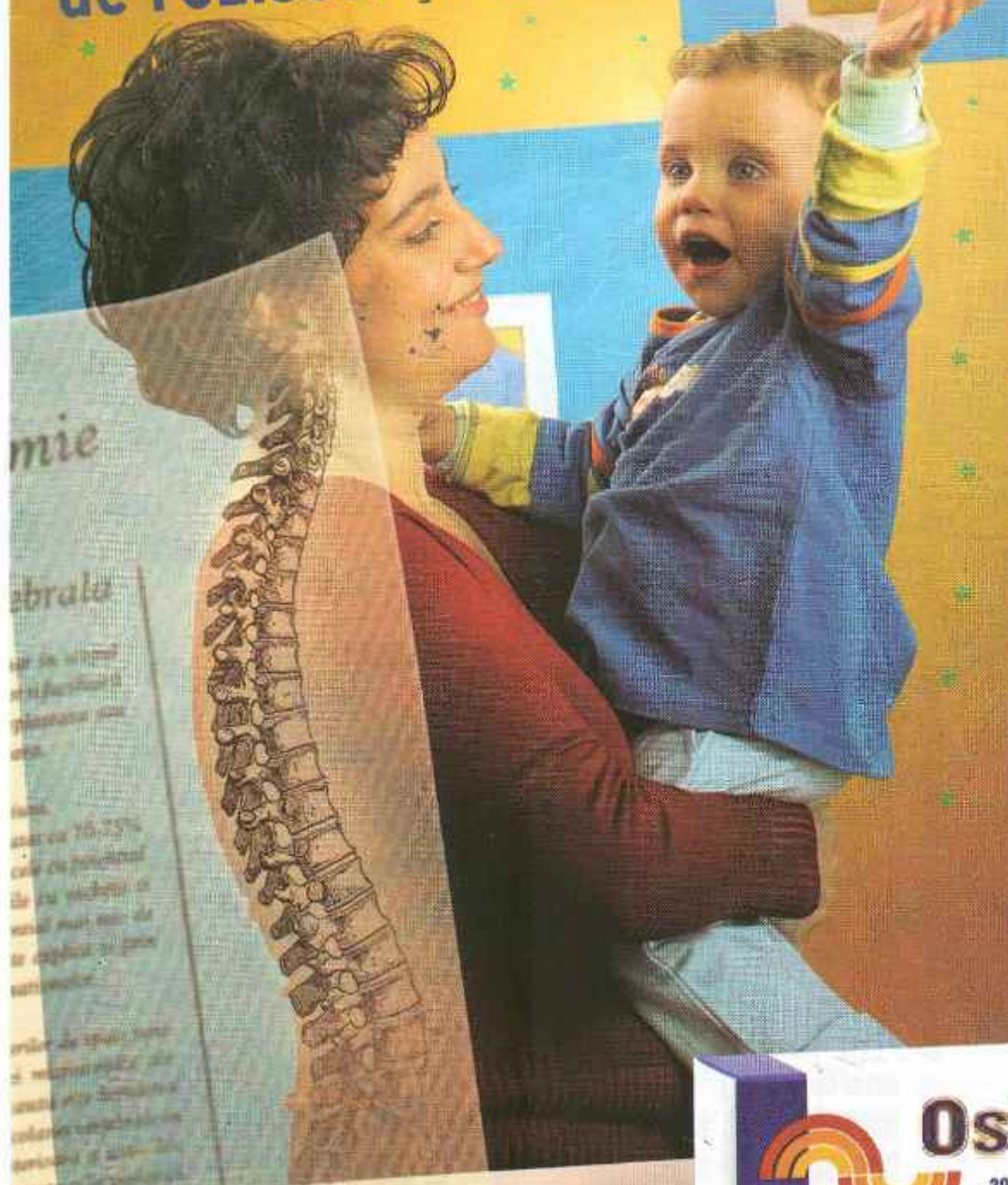
Divorțul și conviețuirea trebuie combătute

„Toți știm cât de mult sunt amenințate căsătoria și familia: pe de o parte există golirea de indisolubilitate, generată de forme din ce în ce mai facile de divorț, pe de altă se răspândește practica conviețuirii între bărbat și femeie, fără forma juridică a căsătoriei (...) Dacă, pe de o parte, uniunea între bărbat și femeie se depărtează din ce în ce mai mult de forme juridice, dacă pe de altă parte uniunea homosexuală e considerată de același rang cu matrimoniul, suntem atunci în fața unei soluții a imaginii omului”.

(Europa. Fundamentele sale spirituale ieri, astăzi și mâine, 2004)

text: Sorin Cehan

O viață sănătoasă
are o structură
de rezistență sănătoasă

mie
ebra
ar de vârstă
măsurătoare
plănușă sau
altă.
rămă.
sunt cu 10-25%
celor de vârstă
de la naștere. O
mulți sunt mai
de câștig și prin
sănătate.
urător de spun: totu
și măsurătoare
sunt într-o bună
colaborare cu
terapeutici și
reabilitați. O
născuți, dar în ultimii
nu controla și discul
și la exterior prin
se asigura nervilor, care
inferior de naștere până
sădăria, se măsoară și
facând irizația nervului
care de rădăcină a unei
reabilitați în plan axial. De
se potrivește răsărit sau
nu lombare. Trebuie să
de rădăcină
Acest produs este un supliment alimentar și se eliberează fără prescripție medicală.
Dacă apar manifestări negative, consultați-vă medicul sau farmacistul.
Măsurarea trebuie făcută
recomandată mai ales

numai de la
sicomed[®]
www.sicomed.ro

Osteovit, combinație eficientă
și efervescentă de calciu și vitamine:

Ca+D3+K1+C+B6

Formula completă pentru
sănătatea sistemului osos.

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Bocu

Biroul Român de Audit al Tiraajelor
a eliberat Certificatul de Audit pentru revista **Flacăra**
în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit

Publicație ce beneficiază de rezultate de audiență, conform
Studului Național de Audiență, măsurate în perioada mai 2003 - mai 2004

DIRECTOR: ALEXANDRU ARION

alexandru.arion@publicatiileflacara.ro

REDACTOR ȘEF: Mihail Gălbățanu - mihail.galbatanu@revistafiacara.ro
redactor@revistafiacara.ro

SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Petru Stoian

petru.stoian@revistafiacara.ro

SENIOR EDITOR: Liliana Petru - liliana.petru@revistafiacara.ro

Tudor Călin Zăroagă - tudor.zaroga@revistafiacara.ro

EDITOR: Alice Ghemari, Gălbățanu - galbati@revistafiacara.ro; Dan Tamas

SPORT: Pompiliu-Lucian Dumitrescu

COLABORATORI PERMANENȚI

Călin Ansoi, Maria Gălbă, Mugurel Mărgărit, Mihaela Onofre, Horia Părașcu, Florentina Sălcău, Raluca Șeră, Basil Ștefan, Dana Zăroagă

SENIOR EDITOR FOTO: Gratiu-Lăzar - gratiu@publicatiileflacara.ro

FOTOREPORTER: Robert Francisc - robert.francisc@revistafiacara.ro

TEHNOREDACTOR: Laura Tăbă - laura.tabba@revistafiacara.ro
dtu@publicatiileflacara.ro

CULEGERE COMPUTERIZATĂ: Angela Cioabănu

CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂȚATE - ROMÂNI: Gălbă Văgă (Moldova),
Călin Toma, Valeriu Cărbănescu (Roma), Aneta Motocanu (London), Eugen Frunză
(Canada), Adina Dabija, Bogdan Sucăvea (SUA), **STRĂINI:** Ismail Ibraim (Senegal),
Hoon Joa Kyu (Coreea de Sud), Laurence Sereș (Olanda),
ÎN TERITORIU: Marius Condă (Slovacia), Dan Manole (Grecia)

Grafică, tehnoredactare
și prelucrări imaginii

**PUBLICAȚIILE
FLACĂRA**

Societate comercială înregistrată la
Oficiul Registrului Comerțului București
Județul 40/5888/1991 de 04.07.1991
Cod Unic de înregistrare 1582276

S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A., este membru al
Biroului Român de Audit al Tiraajelor - BRAT

PREȘEDINTE - DIRECTOR GENERAL: George Arion

george.arion@publicatiileflacara.ro

VICEPREȘEDINTE: Alexandru Pădurin

alexandru.pasarin@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR GENERAL EXECUTIV: Alexandru Arion

DIRECTOR DISTRIBUȚIE: Gabriel Bumb

gabriel.bumb@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR RESURSE UMANE: Mariana Ruxandra Arion

mariana.arion@publicatiileflacara.ro

CONTABIL ȘEF: Elena Anghel

DIRECTOR PUBLICITATE ȘI MARKETING:

Emil Dumitru - emil.dumitru@publicatiileflacara.ro

SECRETARIAT: Ileana Tegeleanu Tel: 317.91.42, 317.91.44

Fax: 317.91.43 E-mail: office@publicatiileflacara.ro

Adresa: București, sectorul 1, Paralela 1 nr. 1, cod 013701, Q7 33, CP 12

Cod IBAN RO: RO7487035010000007890001, BCR, sector 1, București

Cod IBAN US: RO2087035010000007890003, BCR, sector 1, București

Cod IBAN EUR: RO9087035010000007890004, BCR, sector 1, București

Fundația „Premiile Flacăra - România”

Președinte: George Arion

Director al publicațiilor de divertisment: ALEXANDRU PĂSĂRIŢĂ

REBUS®

Publicație auditată BRAT

Redactor-șef: MIHAI ZGUBEA

REBUSACHE®

Redactor-șef: DANIEL POPA

Redactor artistic: Anca Ștefan Alexandrescu

Tehnoredactare computerizată:

Angela Cioabănu

Corectură: Victoria Ștefan

Publicitate și marketing:

publicitate@publicatiileflacara.ro

Telefon, fax: 317.91.38, 317.91.42

Contabilitate: Florința Tudor

Distribuție (317.91.37, 317.91.44): Marian Căvan,

Constantin Popescu, Mihaela Iancu, Nicoleta Predescu,

Cititori din țară și din străinătate se pot abona

prin S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Cititorii se pot abona și prin: S.C. MTPRESS (MPEX S.R.L., București)

Tel./Fax: 021/255.48.15; 021/255.48.16; 021/255.48.17

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis, Flacăra Focus, Rebus,

Almanah Rebus, Rebusache, Rebus Bis

sunt mărci înregistrate ale S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul
oricărui articol aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenți de presă
și personalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

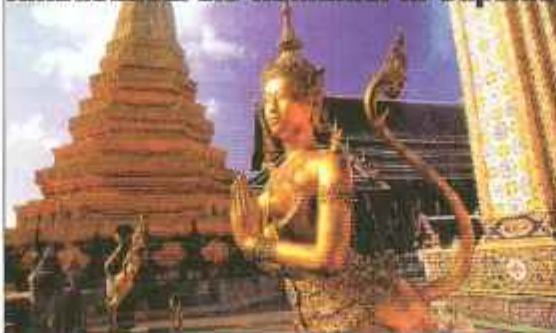
ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

INSIDER

Dame de consumație

Ambasadoarele României în Japonia

DOSAR

Carmen Sylva și dragostea de după moarte

DOCUMENTAR SENZAȚIONAL

Care Europa?

Morții vii

INEDIT

Horoscopul seicului Laden seamănă cu cel al naziștilor

DOCUMENT

Iuliu Maniu, martor în procesul lui Antonescu

INTERVIU

Andrei Gheorghe: „Am surprins CNA practicând fascismul cultural”

SHOWBIZ

Marcel Pavel: „Dacă românii vor trăi mai bine vor avea și alte pretentii, inclusiv culturale”

AVENTURĂ GRECEASCĂ

Kavos, răstăf și dezmăț	18
Pe urmele piraților	20

SĂNĂTATE

Transplant story	38
Sicomed a lansat Gerovital Line	54

ASTROLOGIE

Sănătate din stele	42
--------------------	----

VIP

Bobby Mc Ferrin, omul orchestră în original	48
--	----

REPORTAJ

Punkerl și skinheads în Alexander Platz	60
---	----

ALT FEL DE VEDETE

Vasile Andru – născut cu gena fericirii	64
---	----

MEDIA

Ad'Dr – Războiul celor două stele	66
-----------------------------------	----

FILM

Nevasta lui Gilles	74
--------------------	----

BUSINESS

Anul acesta prețurile la terenuri și locuințe vor crește cu 15-20%	80
---	----

STIL

Emotion de la Pierre Cardin	86
-----------------------------	----

ISTORIA UNUI PRODUS

Desertul regilor	94
------------------	----

Coperta:
Papa Benedict al XVI-lea

Altceva

La sfârșitul anului trecut mi-a apărut
romanul polițist (și nu numai)
Necuratul din Colga.

REALITATEA BATE FICȚIUNEA

Unii comentatori au ciâtinat din cap cu scepticism. „Autorul are prea multă fantezie”, au declarat ei. „Ce istorisește el nu are nici o corespondență în realitate. Mai ales la noi. Răpiri înscenate? Secte care practică ritualuri ciudate? Teroriști deghizați în oameni cu pretenții de respectabilitate? Haida-de! Așa ceva nu există!”

După puțin timp însă românii au avut de comentat (și mai comentează încă) despre o răpire ciudată de ostatici (înscenată sau nu). Au aflat și despre implicarea în acest act de terorism a unor indivizi cu aparențe de onorabilitate. Iar acum sunt inflamați după ce o călugăriță a murit, fiind supusă unor practici sataniste. Așa că protagonistul romanului meu poate susține cu îndreptățire: „Asta e, de la o vreme realitatea iese mereu biruitoare în confruntarea cu imaginația și te lasă cu gura ca la dentist”, în ciuda comentatorilor sceptici.

Sergei Aron

În numărul viitor:

- ANTIM
- ZĂBRĂUȚI
- APA VIE

Credeți că apa vie, atotvindecătoare (de acolo de unde se bat muntii în capete), se poate fabrica și în România? Noi vă spunem dinainte că da. *Flacăra* va continua articolele de tradiție de la rubrica de Sănătate. Apoi, un plonjon în mister: credeți că *Numele Trandafirului* își poate face loc la Mănăstirea Antim? O poveste sub arcadele colbuite ale așezării monahale. Dar și alte povești, printre care cea deja promisă, cu Zăbrăuții Bucureștiului, dar și una, tot de suspans, în continuarea serialului nostru tradițional despre **SPIONAJUL MONDIAL**.

Paza bună

În așteptarea sezonului de inundații, chinezii au deschis supapele lacului de acumulare de la Xiaolangdi, la nord de Luoyang, în provincia Henan. Operațiunea a durat mai bine de două săptămâni și a presupus deversarea în mare a... 3,4 miliarde de tone de apă – spre deliciul spectatorilor, firește.

De notat că nu numai China se pregătește de zile agitate, căci meteorologii au prezis și pentru Europa o vară „apocaliptică”.

Merci, la Roumanie!

S-au mai potolit apele iscate în jurul crizei ostaticilor din Irak. Analistii neamului, mega-reporterii speciali și giga-moderatorii nu prea mai au ce inventa, după ce i-au suspectat pe Marie-Jeanne & Co de organizarea rezistenței anti-americane și după ce au mințit cu nonșalanță că Florence Aubenas ar fi negat (și în conferința de presă) conviețuirea cu românii,

când biata femeie a precizat clar că atât poate să spună – din motive pe care le vom afla, așa cum le-am aflat și pentru ai noștri. Oricum, ca să rămână unii fără obiectul muncii, oficialitățile franceze nu numai că au confirmat co-detenta, dar ne-au și mulțumit pentru contribuția în eliberarea ziaristei franceze!

Of, banii!

Pentru că îi mergea tot mai bine, UE s-a gândit să-și tragă o Constituție. Câteva state au zis „Da”, Franța – „Nu”, Olanda – „Nu”, restul au renunțat să mai zică ceva. Bine, hai că merge și fără Constituție, numa' să ne înțelegem la bani, care cât dă. Și nu s-au înțeles. Și astfel rămase biata Uniune cu bugetul nereperat pe șapte ani înainte.

Un om norocos

Spre deosebire de Marie-Jeanne, Sorin, Ovidiu, Florence și Hussein, eliberați în urma unor lungi și sofisticate negocieri, australianul Douglas Wood și-a regăsit libertatea din întâmplare! Un pluton mixt, format din militari irakieni și ai Alianței, care percheziționa casele dintr-un cartier al Bagdadului, căutând arme, a dat de Douglas și l-a neutralizat pe răpitorii acestuia, fără ca nimeni să fie rănit! Pentru amatorii de scenarii, de notat că lângă Douglas se mai afla un ostatic, despre care n-a mai venit vorba ulterior!

Justiție

Săriră unii-n sus cum că dezgroaparea dosarului „13-15” a fost ticluită să deturneze atenția de la gravele probleme ale țării. Lăsând la o parte faptul că iunie 1990 este și acum o problemă gravă a României, să nu ne facem a vedea că mineriada a treia este numai unul dintre numeroasele dosare care au zăcut prin fișete sub regimul Iliescu și au fost redeschise acum: revoluția, mineriadele 5 și 6, Carlos Șacalul, Banca de Investiții și Dezvoltare etc. De ce au stagnat cercetările până anul acesta? Mă rog, or fi avut oamenii motive...

O mască râde

Michael Jackson a fost declarat nevinovat, în direct (pentru toată lumea) și la o oră de vârf (pentru ei), în toate cele zece capete de acuzare care, în rezumat, se refereau la molestarea sexuală a unor băieți. Cu gândul la întreaga lui carieră muzicală, ne place să credem că sentința a fost corectă și Michael n-a făcut atare porcărie. Problema e, însă, în ce măsură se va putea bucura de achitare, întrucât imaginea lui este aceea a unei păpuși de ceară mișcate prin mijloace electronice. O imagine de-a dreptul înfricoșătoare.

Side by Side

True Built-in

True Built-in - Pentru că dorința clientului de a armoniza mobilierul cu aparatura electrocasnică este pe primul plan pentru Samsung, noul frigider Side by Side are aceeași adâncime cu mobilierul de bucătărie. Împreună cu toate facilitățile oferite de acesta - **Twin**

Cooling System, No Frost, Cool Select Zone -

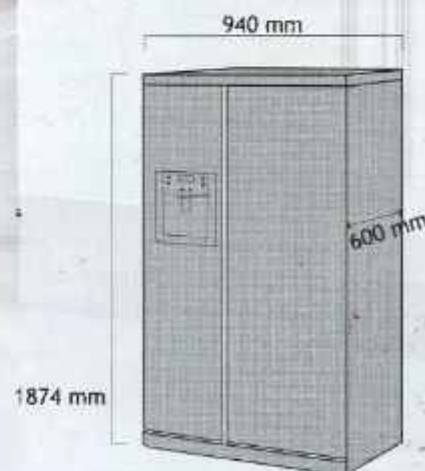
Samsung oferă soluția completă de design și tehnologie.

Samsung. Definiția stilului!

Genco

GENCO TRADE SRL

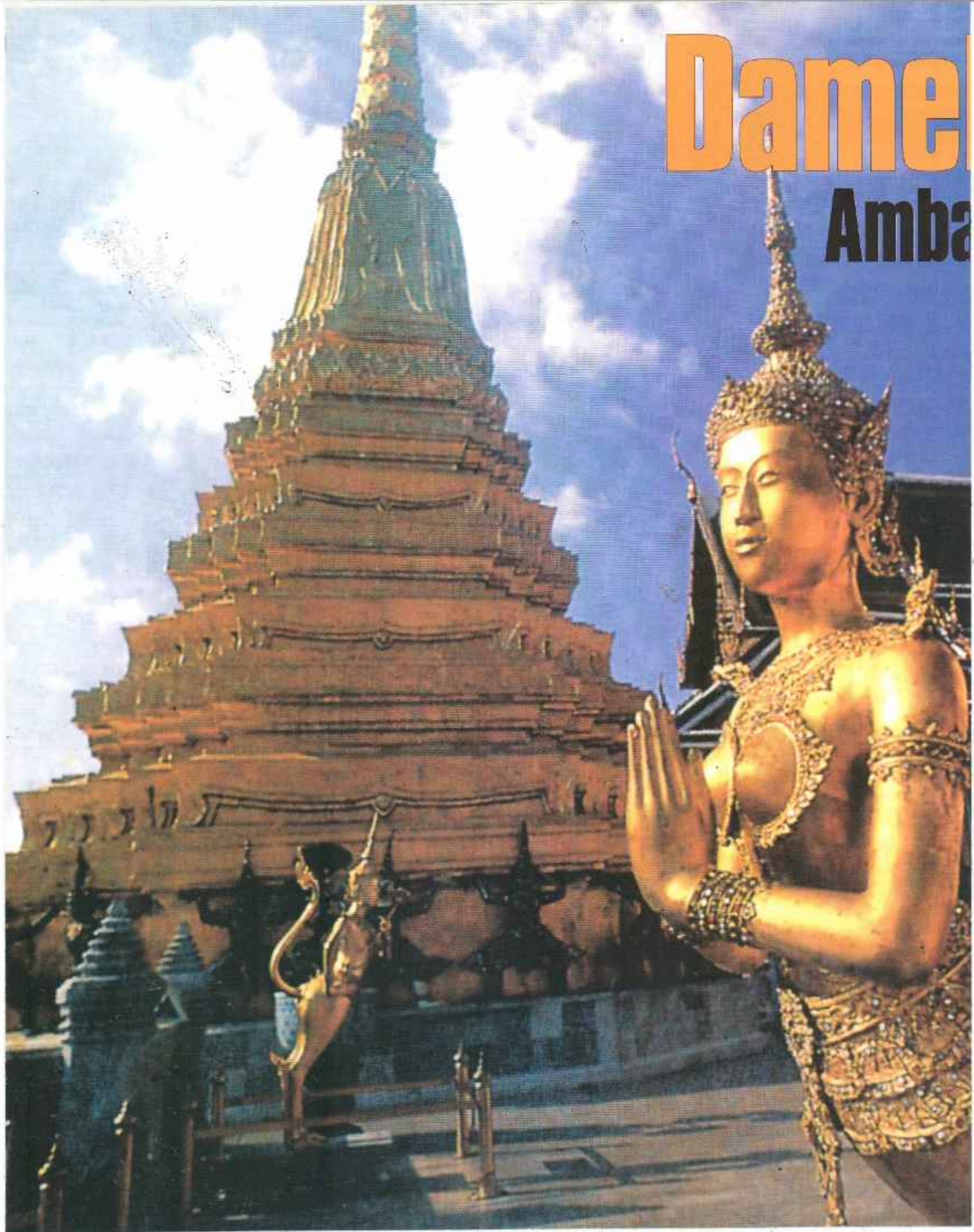
Showroom: Bd. I.C. Brătianu 44 bis
Bl. P7, București (Piata Unirii)
Tel: 315 17 40

SAMSUNG

Dame

Amba

e de consumație

sadoarele României în Japonia

Am avut norocul să debarc întâia oară la Tokyo în 1992. Pe atunci, niponii din Capitală – cei mai cosmopoliți – nu aveau cine știe ce cunoștințe despre România. Se asocia în mintea lor cu dictatorul Ceaușescu – confundat uneori cu sportiva Ceafraska –, Comănești și, eventual Dracula. Păcat că nu erau siguri că Dracula provenea din patria noastră, căci aceasta ne-ar fi ridicat simțitor în ochii lor de nație sangvinică. Povestea lui Bram Stoker este de altfel și o uimitoare poveste de dragoste care ne face cinste. Comănești era pentru ei un sex-simbol de unde trăgeau concluzia că femeile românce sunt numai bune de întors pe toate părțile.

Australian Girl, 1.800\$.

Dictatorul Împușcat Ceafaska situa România pe undeva pe lângă Cuba. În orice caz, toți japonezii erau convinși că în România se vorbea engleza.

- Nu e lângă America, e în Europa.
 - Aa, Yoroppa, Pari.
 - Nu Pari, est...
 - Est, est, est... Cu ce seamănă româna?
 - Cu italiana.
 - Aa, italiana, pizza, spaghetti, amore.
- Dai suki* - Îmi place foarte mult.
- Zâmbeam năstrușnic.
- Claudia-san, ce limbi vorbești în afară de japoneză?
 - Româna, engleza, franceza, italiana, spaniola.

- Oo, românii sunt oameni foarte culti.
- Unde ai făcut școala?
- La Pari.
 - Aa, Pari. E bine să faci școala la Pari.
- Unde locuiai în România?
- În București.
 - Aa, da, Budapesta. Unde anume?
 - În centru.
 - Cum ar veni la Tokyo...?
 - Akasaka Mitsuke.
 - Ooo!...

Cunoscându-mă, japonezii aveau impresia că românii sunt un popor foarte sofisticat și stilat. Vorbeau mai multe limbi, studiau la Paris, locuiau în Capitală în plin centru. Ce mai... Era o plăcere să-l văd privindu-mă de jos.

Dizgrația s-a abătut asupra mea pe la mijlocul lui 1993 când au năvălit „dansatoarele” din România. Acestea erau recrutate de așa-ziși impresari români, care le percepeau comision în schimbul pregătirii lor la dans timp de vreo două luni. Impresarii români le prezentau impresarilor japonezi, după ce le făcuseră rost de la un restaurant sau bar de o adeverință în care se arăta că „profesionista” performase acolo timp de cel puțin doi ani de zile. Căci legile emigrației în Japonia sunt foarte dure. Nu au voie să lucreze acolo decât trei categorii profesionale de străini: specialiștii în limbi străine, specialiștii în inginerie și „entertainer”-ii, care trebuie să ocupe posturi corespunzătoare și să primească un salariu de cel puțin 1.800 USD pe lună în mână. Nici vorbă ca dansatoarele noastre să primească o astfel de sumă. Impresarii japonezi nu vedeau de ce le-ar fi acordat-o unor femei ieftine. Ce? Erau americane, australiene sau franțuzești? Japonezii cu pricina pusese piciorul în spațiul carpato-danubiano-pontic și își

Ilustrația articolului nostru împletește pozele personale, de arhivă, ale Claudiei Golea, cu imagistică revistelor pentru adulți. Asta pentru a da o sugestie corectă asupra percepției despre sex, exotic, erotic - pe care o au japonezii.

dăduseră seama cum trebuie tratat. Le ofereau așadar 800-1.000-1.200 \$. Și asta era încă bine. Fuseseră deocamdată numai în București sau prin împrejurimi și aici fetele erau mai rasate. Nici vorbă, de asemenea, că dansatoarele să danseze numai. Show-time-ul lor era de câteva minute, după care ele se așezau la masă alături de clienți, fie că primeau *shimei* - cerere - (care se concretiza

în bani) sau nu și beau (altă sumă) și conversau. Uneori se lăsa cu sex, alteori nu. Depindea de fată și de bar. Legile emigrației japoneze spun clar că o „entertain”-erită nu are voie să stea la masă alături de clienți.

Dacă ofițerii Emigrației le prind pe fete în această postură ele sunt expuizate, fiind tratate drept curve. Nu că ofițerii Emigrației ar fi prea cuvioși. Înseamnă pur și simplu că

Romanian Girl, 600 \$

barul nu și-a plătit dările pentru el. Emigrația japoneză a închis ochii de la bun început, ambasada japoneză în România a închis ochii de la bun început și acum îi închide și mei bine.

Căci acum e acum. Înainte, ambasada japoneză la București ținea un interviu cu talento – talentatele – și le întreba ce salariu vor primi, ce vor munci acolo etc. Ele răspundeau corespunzător – cum cerea legea – și plecau în cunoștință de cauză. De curând, reprezentanța Imperiului a desființat acest interviu. Impresarii români se duc cu un morman de pașapoarte, cu actele, cu banii de

viză și tot ei ridică pașapoartele. Fetele nu mai sunt din București, nu pun piciorul la ambasadă. Impresari japonezi mai coategoale au venit și ei în țara tuturor posibilităților și s-au avântat către Far West, dar mai ales către Far North-East, adică Moldova – regiunea cea mai săracă. De multe ori fetele sunt de la țară, nu știu să vorbească bine nici limba română, dar li se impune să studieze expresiile de bază în japoneză – și nu au idee de drepturile și obligațiile lor pe tărâmul Țării Soarelui-Răsare. Li se dau numai 600-650 de dolari, uneori chiar 500/lună și ele sunt foarte fericite, ca și familiile lor, pe care le întrețin adeseori.

Codoșii câștigă din ce în ce mai mulți bani, iar calitatea fetelor „exportate” acolo scade substanțial. Toți japonezii iau contact cu „dansatoare” românce. Au o părere foarte proastă despre țara noastră. Ne disprețuiesc profund. Plătesc din ce în ce mai prost totul. Sunt ziare românești care au făcut mare tam-tam despre felul în care unele românce plecate în Japonia îi înșală pe clienții lor. Au idee autorii acelor articole cât își bat japonezii joc de fetele românce de la cel mai înalt până la cel mai de jos nivel? 600-1.800. Consumație. Legi încălcate prin predarea de pașapoarte altcuiva decât proprietarul. American Girl: 1.800 \$. Australian Girl: 1.800. British Girl: 1.800. Malaysian Girl: 800. Russian Girl: 700. Romanian Girl: 600. Thai and Filipino: 500.

În condiții financiare mizere, locuri de cazare insuportabile, fetele noastre sunt obligate deseori să recurgă la mijloace de apărare prea puțin demne: furt, cumpără-mi aia, fă-mi aia căci te iubesc, ne vom căsători etc. Nu se uită oare în oglindă acei niponi care speră și care vin să se jeluiască la cotidienele românești atât de naive?

Toate ca toate, atât de multe fiind, aceste fete reprezintă cultura și civilizația noastră în Japonia, mai ales că ele au ajuns să vorbească japoneza mult mai bine decât personalul de la ambasada României la Tokyo, care – firește –, este total în afara problemei.

Trebuie oare să așteptăm să vină reprezentanții forurilor europene să ne învețe să ne autorespectăm? Bineînțeles. Nici nu mai încapă discuție.

Text: Claudia Golea

Foto: arhiva Claudia Golea

Invasia „dansatoarelor” române pe piața japoneză a abătut dizgrație asupra românilor pripășiți în Țara Soarelui-Răsare. Dar a și scăzut, până la derizoriu, prețul „icoanei” (fetishului) erotic pe piața plăcerilor.

«Mama-san»

Claudia Golea a studiat, din 1989 până în 1991, japoneza/engleza la Universitatea București. Între 1992 și 1993 a fost *research student* la Universitatea Tokyo din Japonia. Între 1993 și 1995 a lucrat la firma sucursală a celui mai important ziar financiar japonez. Între 1995 și 1997 a lucrat pentru Yakura ca *mama-san*, experiență descrisă în romanul *Tokyo by Night*, reeditat anul acesta la Polirom. Firește, ca fostă *mama-san*, cunoaște toate dedesubturile traficului de carne vie dinspre România spre Japonia. (M.G.)

Kavos, răsfăț și d

„Vă tentează sexul pe stradă, să beți până nu mai știți de voi și să faceți tot ce nu aveți voie acasă? Haideti în Kavos!” Cam așa sună reclama prin care agențiile de turism din Marea Britanie **„inundă”** insula Corfu, în fiecare vară, cu o mare de turiști englezi. Care pun în practică, noaptea de noapte, cu mare sânge, tot ce scrie în pliante. Drept urmare, tur operatorii români s-au cam jenat să ne propună vacanțe în Corfu. Până anul acesta, când agenția **Meteora** își asumă riscurile destinației cu pricina. La un preț promoțional începând de la 165 de euro, pentru 11 zile. Sub un slogan, ce-i drept, mult mai cumsecade decât al englezilor: **„Las-o pe mama acasă și fă-ți de cap în Kavos!”** Cel puțin deocamdată, turiștii români se comportă ca atare. Sunt mai mult spectatori șocați decât actori ai dezmațului nocturn din Corfu.

Dacă nopțile le-aș dormi, ca fata aia cuminte pe care și-a dorit-o mama, rămâneam cu o imagine paradisiacă despre Corfu. Vedeta vegetației luxuriante între cele peste cinci

Un sfânt umblător pe o insulă

mii de insule ale Greciei. O mare de măslini, adică în jur de patru milioane de arbori, în Marea Ionică. Risipă de palmieri, chiparoși, portocali, lămâi, leandri, vocația și... hai să trecem peste capitolul floricele. Jos pălăria pentru gusturile agenției **Meteora**. Un hotel cochet, **Paola Beach**, proaspăt renovat, situat chiar în buza mării. Bar și terasă pe plajă, sezlonguri cu umbrele, bărci, biliard. Sau luxul de-a te legăna, pe ritmuri grecești, întins într-un hamac. După vreo două zile de soare en-gros și dulce lăncezeală, vine vremea să ne emancipăm, să ieșim în oraș. Kerkira, capitala insulei, este un

amestec fascinant al civilizațiilor care au dominat zona, în timp. Un pic de Venetie, ceva din Franța, chiar și Anglia, pe unde mai e loc. Și, evident, ce a mai rămas din Grecia după imbulzeala asta. Respectiv ruinele unor cetăți de apărare, cu muzeele aferente, atelierile de ceramică și țesături din bumbac, celebrele tavernes și multe, multe biserici. Moaștele Sf. Spiridon, patronul insulei, se odihnesc în cea mai frumoasă dintre ele. Localnicii susțin că sfântul îi apără de blesteme și de rele, chiar și din lumea de apoi. Pe care o părăsește, din când în când, de dor și drag de Corfu. Dacă nu crezi povestea asta, ți se arată pantofii sfântului. Se află în biserică, închiși într-o vitrină. Uneori se murdăresc din senin. Semn că patronul spiritual al insulei iar s-a întors și a umblat. Ferească Dumnezeu să ajungă într-o noapte în Kavos! Printre englezi, pe o gură de iad.

În *Odissea* lui Homer, insula Corfu este descrisă ca fiind raiul pe pământ. Drept dovadă, Ulise a zăbovit în zonă câțiva ani. Despre peninsula Paleokastritsa se spune că este chiar corabia pietrificată a lui Odisseu.

ezmăt

Sunt mulți, peste 98% din totalul turiștilor din Corfu. Tineri, fără complexe, agitați până la isterie, juri că tocmai scăpați de la balamuc. Ziua

**Orice,
în numele
distracției**

nu-i vezi la față, dorm ca morți. Seara, cam pe la zece, parcă se deschide robinetul. Semi-îmbrăcați, travestiti, năuci, cu sticle și pahare la purtător, invadează străzile și localurile. Râd cât îi ține gura, strigă din toți răunchii, se ceartă și se giugiulesc la fel de zgomotos. Pentru că se îmbată primele, fetele dau dezlegare la dezmat. Între ele, mai apoi cu băieții, sexul nu contează. Când pe stradă, când pe mese, marea e luminată noaptea cu făclii. Ca să nu se rătăcească plimbăreții. Cei încă treji au grija găleților cu apă și gheață. Care te ridică și din morți. Și-apoi de la capăt. Whisky, bere, cocteiluri de scoți fum pe nări. Decibeli și wați de nu-i poți duce, zeci de cluburi și discoteci bubuind în același timp, dar în ritmuri diferite, în care ai senzația că au năvălit barbarii. Se rup scaune, se sparg farfurii și pahare. Unii intră cu scuterele în vitrine. Fără supărare, doar pentru distracție. În numele căreia în Kavos chiar se poate face orice. Cu excepția violului, râd localnicii. Pentru că nu găsești pe nimeni să se opună.

text și foto, **Liliana Petruș**

METEORA

tel: 021 410 03 00 București, str. Italia, nr. 1
021 410 03 51 office@meteora.ro
fax: 021 410 21 50 www.meteora.ro

Sigur că imaginile de noapte sunt foarte cuminti. Oricât de beți și zăpăciți ar fi, englezilor nu le place să fie fotografiați.

Dacă nu aveți rău de mare, după atâtea beții și nopți nedormite, croaziera în insulele Paxos și Antipaxos este un fel de frișcă pe tortul sejurului în Corfu. Vaporul oprește, pentru o oră de scufundări și bălăceli, și în Laguna Albastră, locul în care cîcă s-au tras cele mai exotice cadre din filmul cu același nume.

Pe urmele piraiților

Fiecare colț de pământ are legenda lui. Și, mai ales, insulele. Cele mai dese sunt ale piraiților și ale comorilor. Mai rar, o insulă care să fie, în același timp, și a comorilor și a piraiților. Thassos, la sud de Kavala, în Marea Traciei, e o astfel de insulă. Pământ grecesc, a fost fief al piraiților, dar și cufăr secret al zăcămintelor aurifere.

Am plecat, cu două miercuri în urmă, direct de la sediul *Europa Travel* din Berzei, 18, în aventura grecească. Autocarele ne așteptau la *Cina* și am traversat cu ele Bulgaria, iar dimineața eram deja în Kavala. Am ajuns cu ferry-boat-ul la Limenas și, după o amănunțită cursă pe parapetii stâncosi, am poposit în Potis, unde am fost cazați la etajul doi al unei vile liniștite, la 30 m de plajă. Potos e un orașel mic, alb-grecesc, nu mai mare ca Sulina. Ne-am aruncat pe plajă, sub umbrelele făcute din frunze de palmier. („Nu e nevoie să vă luați umbrelute, găsiți destule pe plajă” – ne-a instruit, încă de acasă, Teodor Călimănescu, manager la *Europa Travel*.) Cea mai minunată plajă pe care am văzut-o vreodată se întinde însă la doi kilometri de Thassos și se cheamă *San Antonio Beach*. La concurență cu cea din Aliki.

Și, pentru că piraiți se lasau așteptați (ultima dată veniseră prin secolul 17 sau 18), am plecat în croazieră, pe mare, cu un vas mai mult sau mai puțin pirateresc, dar sigur de agrement. Aici

am aflat și istoricul Insulei Piraiților. Ghidul *PROVOLI* despre Thassos menționează că „Din 1259 până în 1282, insula este, din nou, încorporată Imperiului Bizantin – și suferă invaziile piraiților.” După care, în 1414, insula intră sub dominația (ce incitant!) a Lesbosului. Motiv pentru care insula e plină de fete frumoase, nimfe&ama-

**Aer
de Lesbos**

zoane deopotrivă. Piraiții se întorc abia după patru secole. Același excelent ghid *Provoli* al insulei adaugă: „La începutul secolului 18, datorită fricii de piraiți, așezările de pe coastă s-au mutat în inima insulei, adică s-au plasat acolo unde era dificil să fie văzute de pe mare. Așa s-au creat localitățile Theologos și Panagis.” Am vizitat Theologos pentru o seară grecească pe cinsie. Chef, adică dans, potol grecesc (potol la Potos!), care ne-au costat, toate, 30 de euro – pentru două persoane.

Acolo, printre alte dansuri, am văzut și un dans (cu nuanțe turcești), în care piraiții și palicarii își scot din teci iataganele lor strălucitoare,

în formă de semilună. Altfel, ce am mai făcut: am urmat înțeleptul sfat al ghidului nostru (manager-asociat la *Europa Travel*) Gheorghe Bărbulescu (Iorgu, cum îi spun grecii) în croazieră. Ne-a costat 20 de euro de căciulă, dar a meritat. Vasilis, patronul vasului, ne-a servit cu uzo și vin, ne-a dus să ne bălăcim după pofa inimii și să dăm ocol insulei. Inclusiv să pescuim, iar unii dintre noi am mai și prins.

Pești. Când ne-am întors, am poposit, iarăși, la taverna *Irene*, unde am halit, contra 5 euro, prânz și/sau cină. Micul dejun era 3 euro, dar am mai sărit peste el, plusând cu o bere (*Amstel* – 2,2, *Heineken* – 2,5 euro). Ne-am blindat cu sticle de whisky, sambucca, rom alb. Ne flutură și acum, prin fața ochilor, fantasma tricoului alb al lui Costas, patronul tavernei – dar și *CATS OF GREECE* – pisicile fomite și mișunate de nerușinate de la fața locului.

**Seara
grecească &
Dansul
palicarilor**

text și foto: **Mihail Gălățanu**
și **arhive personale**

**Plaja
San Antonio
are o apă atât
de limpede încât
justifică numele
de „Insula de
smarald” dată
Thassos-ului și,
în plus, se
continuă atât de
lin în apă încât,
până departe,
te poți duce
fără teama că
te-ai putea
ineca**

Blănuri, rușii, 2.000 euro = gheșeft

Cea mai tare afacere o fac cei care cumpără din Thassos blănuri, bijou-uri (aur, argint), pielărie (haine), băuturi. Dintre cei aflați în autocarele noastre, câteva cucoane s-au înfipt în hainele de blană, dar mai pe șest. Le-au cumpărat de la un magazin din centrul Kavalei, singurul deschis. „Dermatine”, cum le zic ceilalți. Altele, doar au clevetit la greu. Blănurile costă de la 200-300 de euro până la 600-700. În cazul în care iei mai multe, iar cumpărăturile ajung/ depășesc 2.000 de euro (cazul rusilor, care au dezvoltat adevărate „filiiere” specializate), patronii blănărilor îți asigură cazare și masă la hotel de trei stele. Totul, inclus în „consumație”. Singura problemă: prețul poate crește la vamă!

Seara grecească de la Theologos aduce vinurile tradiționale ale insulei și nelipsitele tzatziki și souvlaki

Boris, cetățeanul româno-bulgar

Ați văzut vreodată vreun cetățean româno-bulgar? Nici eu, până săptămâna trecută. Nici nu credeam că există. Știam că există munafi, cetățeni americano-irakieni, dar, dacă ești cetățean român, de ce să mai fii și bulgar? Boris, totuși, există. El a tratat pentru noi, cu prietenie & îngăduință, totul. Ciorbele, în leva, de la popas. Berile de noapte, în dolari. Până și târguiala de la toaletele bulgărești, unde bulgăroaice (musai cu ceafa groasă – și nu numai!) te fac să te urci pe pereți: nu vorbesc nici o limbă străină și nu disting valutele. Când ești cetățean bulgar, tot tre’ să fii în stare să comiți, pre altă limbă, zarzavat, varză, viezure, parfum de trandafiri, umbrelă bulgărească. Dar Bulgaria e Absurdistan și ar trebui să se afle între Mongolia și Marea Înghețată. Dacă nu cumva aș jigni Mongolia.

Carmen Sylva și dragostea de după moarte

Regina României Îmb

Deși îi consemnează entuziasmul față de ședințele de spiritism, biografia Reginei Elisabeta a României doar pe seama firii ei romantice și extravagante. Unii spun că aceea care a inițiat-o a fost Elena. Ultima s-a și folosit de talentul ei de a cădea repede în transă pentru a câștiga inima Principei. Curtea Regală au intervenit la timp și s-au o

Privită cu dezaprobare, rezervă sau deriziune de o bună parte din anturajul Reginei, înclinația acesteia pentru experiențele supranaturale pare, totuși, să-și fi avut sursa în destinul tragic al propriei familii: tatăl bolnav de TBC, mama paralizată, un frate mort de tânăr, singura ei fiică moartă la nici patru ani. Departe de a fi un simplu capriciu, dorința Reginei de a intra în contact cu lumea umbrelor trebuie să fi fost expresia nostalgiei după cea mai dragă ființă din viața ei.

Implicarea totală a Reginei în ședințele de spiritism, fervoarea cu care încerca să devină ea însăși medium și să comunice cu spiritele celor dispăruți dar și telepatic, cu persoane la mare depărtare, sunt evocate în ultimele două capitole din *Love's Survival after Death/ Dragostea de după moarte*, un mic volum autobiografic scris de Frances Fearn Inkersley, soția ambasadorului SUA în România acelor timpuri. Volumul (descoperit de autorul acestor rânduri într-un anticariat din Iași, el este dăruit cu dedicație de către F.F. Inkersley unui anume Jean Văleanu, bun prieten, în data de 16 februarie 1924); apărut în Anglia în 1919, se oprește asupra celor mai importante experiențe supranaturale din viața autoarei, și ea preocupată de spiritism din aceleași motive (doi copii morți la vârste fragede) ca și Regina Elisabeta, și ea animată de dorința de a sluji cauza celor năpăstuiți de soartă ca și ilustra ei prietenă.

Dedicat Reginei Maria a României, *Dragostea de după moarte* este în primul rând un omagiu adus predecesoarei ei, influenței covârșitoare pe care Regina Elisabeta a avut-o asupra lui, F.F. Inkersley, legăturii afective dintre cele două femei, care în cele din urmă a învins moartea, înlesnindu-le comunicarea chiar și după dispariția fizică a Elisabetei.

rățișează spiritismul

iei (1843-1916), cunoscută în cercurile artistice ale vremii și sub numele de Carmen Sylva, îl pun Bibescu iar cea care a câștigat-o definitiv de partea spiritismului a fost o altă Elenă – Văcărescu. Ei Ferdinand și a-l face să o conducă la altar. Dar Regele și alte persoane de bună-credință de la us ca această farsă să fie dusă la bun sfârșit.

Din regină, medium

„În tinerețe am avut marele noroc să mă împrietenesc cu Regina Elisabeta a României, unul dintre cele mai alese spirite ale lumii – un adevărat trimis al Domnului pe Pământ. Regina și-a petrecut toată viața ajutând, alinând și potolind suferințele poporului său care o considera o sfântă, cum a și fost de altfel! După ce am ajuns să ne cunoaștem și să ne îndrăgim, drumurile noastre s-au despărțit vreme de mai mulți ani. Dar, datorită dragostei care ne-a legat, cât și afinităților spirituale, am rămas la fel de loiale prieteniei noastre. Când ne-am întâlnit din nou, după o lungă despărțire, ne apropiam de bătrânețe: ea evoluase mult mai mult decât mine și devenise un medium extraordinar. Multe dintre mesajele pe care le primea erau prin dicteu automat: calitatea lor nu lăsa nici un dubiu asupra autenticității și erau extrem de convingătoare în ceea ce privește existența lumii de dincolo. Nu după mult timp mi-a spus că aflase ce aveam să fac de acum înainte: voi susține cauza celor orbi în multe țări și voi deveni misionară în numele ei. Am rămas lângă ea câteva luni, muncind alături de ea și pregătindu-mă sub îndrumarea ei pentru lungile călătorii pe care urma să le fac. Trebuia să încep cu propria mea țară, America, și să pledez în public pentru orice instituție sau organizație aflată în slujba celor orbi care îmi solicită ajutorul. M-am pregătit pentru această înaltă misiune la Sinaia iar ultimele ore le-am petrecut tot acolo, alături de Regină, pe care am părăsit-o purtând imaginea ei adânc gravată în minte pentru totdeauna.

Stăteam în iatacul ei, ce semăna cu un sanctuar, într-o atmosferă de reclusiune și cucernicie, pe care o stăpânea ca o preoteasă antică. Regina avea, într-adevăr, un aer sacru, înveșmântată numai în alb, cu un voal lung din dantelă albă care îi acoperea capul și îi ajungea până aproape de picioare: chipul ei frumos iradia o lumină spirituală ce aproape că te orbea. Simțeam că mă aflu în prezența unei femei remarcabile. Mi-a spus: „În jurul tău sunt multe spirite care doresc să-ți transmită cuvinte de încurajare pentru lunga ta călătorie.” Apoi a luat o pană și o coală de hârtie și, rezemându-și capul de spătarul sculptat al scaunului, a închis ochii și a primit următorul mesaj pentru mine: „Binecuvântarea Domnului

să te însoțească oriunde îți vei îndrepta pașii: calea îți va fi arătată. Păstrează-ți calmul și speranța. Bucuria ta va fi desăvârșită. Homer (probabil fiul ei decedat) va fi mereu alături de tine.” (...)

De la fiica mea Clarice a sosit mesajul: «Du-te! Du-te! Du-te! și fii binecuvântată, draga mea mamă. Voi fi alături de tine pretutindeni – în tren, pe ocean, în sala de conferințe. Voi fi cu tine oriunde vei îndeplini această misiune. Te voi face să arăți grozav și te voi ajuta să vorbești cu toată convingerea.» (...)

Zece ani a mai trăit Regina și în tot acest timp nu am ostenit în a apăra cauza celor lipsiți de vedere. De câte ori am fost cu ea, a primit cele mai utile mesaje pentru mine. Iar când am fost departe de ea, mi le-a trimis fără zăbavă. O mare parte din muncă mi-am îndeplinit-o după sfaturile transmise ei de către cei din lumea umbrelor. (...)

Viziunea unui preot hindus

La întoarcerea din America, F.F. Inkersley se oprește la Paris de unde îi scrie Reginei că, din pricina unor probleme urgente pe care trebuie să le rezolve în Germania, nu va putea să vină direct la Sinaia. La invitația unei prietene, vizitează un preot hindus de la care află vești îngrijorătoare despre Regină.

„Preotul a schimbat câteva cuvinte cu prietena mea, apoi s-a întors și m-a privit. După câteva clipe a înclinat capul în fața mea, mi-a luat mâinile într-ale lui, le-a lipit de frunte și s-a rugat. Era o tăcere deplină în odaie. Apoi, fixându-mă cu privirea, a spus: «Cineva are mare nevoie de ajutorul dumneavoastră și se roagă să veniți cât mai repede. Trebuie să plecați imediat. Am să vă descriu persoana: stă întinsă pe o canapea, pe o terasă din marmură care dă spre una dintre cele mai frumoase grădini italienești din lume. Este îmbrăcată în alb complet, cu un voal din dantelă albă în jurul capului, și suferă cumplit. Există un lucru pe care numai dumneavoastră îl puteți face pentru ea. Până nu ajungeți la ea, nu va scăpa de grija și nu-și va reveni din boală.» (...)

F.F. Inkersley își dă seama că aceea care are atâta nevoie de ea este Regina Elisabeta și se hotărăște să plece imediat la Sinaia.

„Când am ajuns la Sinaia am întrebat prin cineva când mă poate primi. Regina a răspuns: «Vino numaidecât.» La Palat, însoțitorul mi-a spus: «Majestatea Sa e foarte bolnavă dar vrea să vă vadă fără întârziere. Vă voi duce pe terasa unde se află Regina și vă voi lăsa acolo fiindcă Majestatea Sa dorește să vă primească singură.»

Când am pășit pe terasă și am văzut-o de departe am fost emoționată până la lacrimi căci în fața mea se afla Regina care arăta întocmai cum o descriese preotul hindus. M-am apropiat încet și, la vederea mea, Regina și-a întins brațele ca să mă primească, bucuria luminându-i chipul. A spus: «Sunt atât de fericită că te văd. (...) Știi că mi-am petrecut toată ziua de ieri rugându-mă să vii? Preabuțul Dumnezeu mi-a răspuns rugăciunii căci am atâta nevoie de tine.»

F.F. Inkersley rămâne la Sinaia până când Regina dă semne că se simte mai bine, apoi pleacă la Berlin, unde primește următoarea scrisoare:

Sinaia, 18 august, 1907

Scumpul meu Sfânt Franciscus,

Cât de binecuvântată a fost venirea ta aici nici nu mai e nevoie să-ți spun. În niște vremuri atât de tulburi ai fost salvarea mea. Acum însă sper să fi scăpat de neazuri. Lucrurile s-au mai liniștit și toate intrigile lor îngrozitoare vor fi înăbușite. Dumnezeu va avea grijă de ei. Numai că, din punct de vedere fizic, mă simt sfârșită: patru luni pline de griji au fost prea mult

pentru mine. (...) Doamne, cât de bucuroasă sunt că ai fost aici! Nici nu găsesse cuvinte ca să exprim tot ce-am simțit când te-am văzut din nou!

Acum mă simt mai bine decât ieri după-amiază. Durerile au încetat brusc. Au fost îngrozitoare – mă simt atât de slăbită, de-abia pot să mișc tocul. Așa sunt victoriile – trebuie să faci cunoștință cu moartea mai întâi.

Domnul să te aibă în pază!

Elisabeta

Alături de Sf. Francisc

După o vreme, F.F. Inkersley revine în România și asistă la înrăutățirea stării de sănătate a Reginei.

„Înainte de prânz, Regina s-a simțit brusc foarte rău. Doctorul i-a recomandat repaus total. În ciuda durerilor, Regina a insistat să rămân și să iau prânzul cu Regele: între timp ea se va odihni și, după masă, vom putea fi din nou împreună. M-am conformat și, când m-am întors în ea, mi-a spus că dormise puțin și acum se simțea mai bine. Mi-a spus și că primise un mesaj minunat pentru amândouă: «Sunt alături de voi și vă voi lipsi de orice teamă. Veți apărea în toată splendoarea și bucuria și veți înălța laude la cer. Nu vă lăsați copleșite de durere! Veți fi puternice. Următoarea voastră întâlnire va fi cu totul altceva.»

Am înțeles amândouă că nu ne vom mai întâlni pe Pământ. Plecam a doua zi dimineață și convingerea că nu ne vom mai vedea ne-a întristat mult ultimele ore. Am ingenunchat lângă patul ei, mi-a cuprins mâinile într-ale ei și, privindu-mă cu dragoste și cu o lumină cerească în ochii ei frumoși, mi-a spus:

«Făgăduiește-mi că, dacă vei pleca prima, te vei întoarce și mă vei ajuta. Eu îți făgăduiesc că, dacă voi fi chemată înaintea ta, mă voi întoarce și îți voi aduce

dragoste și sprijin spiritual.»

După ce Regina își pierde vederea, legătura dintre cele două se păstrează mai mult prin telegrame. La moartea Regelui, F.F. Inkersley îi trimite o scrisoare Reginei, care îi răspunde prin următoarea telegramă:

Frumoasa ta scrisoare din 12 octombrie mi-a parvenit seara trecută. Am simțit prezența dragă a Sfântului Francisc și m-am umplut de lumină. Acum încerc să înțeleg de ce am rămas să îndeplinesc misiunea pe care trebuie să o îndeplinesc.

Domnul să te aibă în pază!

Elisabeta

Peste două zile F.F. Inkersley primește ultima telegramă:

Încerc să simt numai razele ca să nu-l întunec cerul.

Elisabeta

La șase luni de la moartea Reginei, în timp ce se află în Anglia, F.F. Inkersley primește primul mesaj de la ea prin intermediul unui medium:

Draga mea prietenă! Sunt eu, Elisabeta! Îți mai aduci aminte de Vatra Luminoasă, Regina Elisabeta, Bulevardul Carol? Monske mă vizitează des și mă duce acolo, unde mă simt foarte bine. Adesea mă opresc în fața portretului meu și al Regelui, trec prin dormitoare și prin grădini. (...) Dar lucrurile la Sinaia nu merg deloc bine, sunt o mulțime de străini acolo.

Ți-aduci aminte că m-ai ajutat mereu. Acum am din nou mare nevoie de ajutorul și de dragostea ta. (...) La rândul meu vreau să te ajut în munca ta. (...) Nu fi mâhnită că nu mă poți vedea. Știu amândouă că vederea nu e necesară prieteniei noastre. Sunt adesea în preajma ta, în locul pe care îl numești Bournbrook-ul tău.

Mă bucur enorm de rezultatele muncii tale, ca și bunul Monske, mereu loial și plin de intenții laudabile. Voi sedea lângă tine când te vei odihni și, cu toate că nu o poți vedea pe Elisabeta, vechea ta prietenă, o vei iubi ca și până acum. Pregătește o pană și o coală de hârtie în timp ce stai cu mine la St. George și foarte curând ai să primești mesaje de la mine. (...) Voi veni la tine, la St. George, și îți voi spune ce trebuie să faci.

Elisabeta

Mesajul Reginei, care conține amănunte pe care numai ea le știe sau le poate înțelege, o convinge pe F.F. Inkersley că acei care, în viața lor pământească, au fost legați de noi, nu ne uită în viața de apoi, dimpotrivă sunt animați de dorința de a ne oferi tot ajutorul de care sunt în stare. Capacitatea lor de a-și face simțită prezența depinde numai de propria noastră condiție psihică.

După mai multe mesaje primite, F.F. Inkersley o întreabă pe Regină, prin intermediul altui medium, dacă este de acord cu planul ei de a scrie o carte despre experiențele trăite împreună și dacă ar vrea să-i dea câteva sfaturi privind activitatea ei în folosul celor defavorizați. Regina îi răspunde:

O rog pe doamna Fearn să se odihnească și să se

cruce mai mult. Dacă se întărește și se reechilibrează, în curând va putea să mă audă ea însăși. În ceea ce privește prima ei întrebare, nu cred că, pe moment, ar fi prea bine să scrie ceva despre această chestiune personală: ar fi mai bine să rămână între noi și cei câțiva prieteni de nădejde cărora doamna Fearn le încredințează amănuntele relației noastre. Simt că publicarea acestor lucruri ar face mai mult rău decât bine. Cât despre sfaturi, nu am nimic deosebit să-i comunic, doamna Fearn fiind mult mai în măsură decât mine să judece ce trebuie făcut în lumea voastră. (...) O îndemn pe doamna Fearn să încerce să-i atragă și pe alții în munca ei, care să ducă mai departe ceea ce a început ea, atunci când ea va veni alături de mine.

Cu mulțumiri,

Elisabeta

F.F. Inkersley primește mesajul de mai sus într-un moment în care este îngrijorată de soarta Casei de Refacere din Torquay care se află în pericolul de a fi închisă. La scurt timp, Regina o îmbărbătează:

As dori să-ți spun că nu fie necăjită că nu-i va mai putea ajuta pe soldați și marinarii care și-au pierdut vederea în război. A făcut enorm pentru ei iar acum a sosit vremea să-și tragă și ea suflul. După ce va prinde puțină vigoare, Ordinul nostru o va chema să îndeplinească o nouă misiune. Aceasta însă nu va fi cunoscută de toată lumea.

Această etapă din viața ei a luat sfârșit. O rog să aștepte în liniște clipa în care va fi chemată, să se odihnească și să mediteze pentru a putea să intre în contact nemijlocit cu mine. (...)

Rămăs burl!

Elisabeta

F.F. Inkersley primește încă un semn de la Regina Elisabeta în timpul unei ședințe de spiritism. La un moment dat simte cum cineva o strânge de braț și mediumul îi spune: „În dreapta ta e un spirit care îți atinge brațul.” Apoi îi descrie spiritul, care nu poate fi decât Regina. „Vrea să-mi transmită ceva?” întreabă F.F. Inkersley. „Da, are un mesaj pentru tine.” Deodată, mâna dreaptă a lui F.F. Inkersley începe să strălucească iar cineva ia o pană și o coală de hârtie și notează următoarele cuvinte:

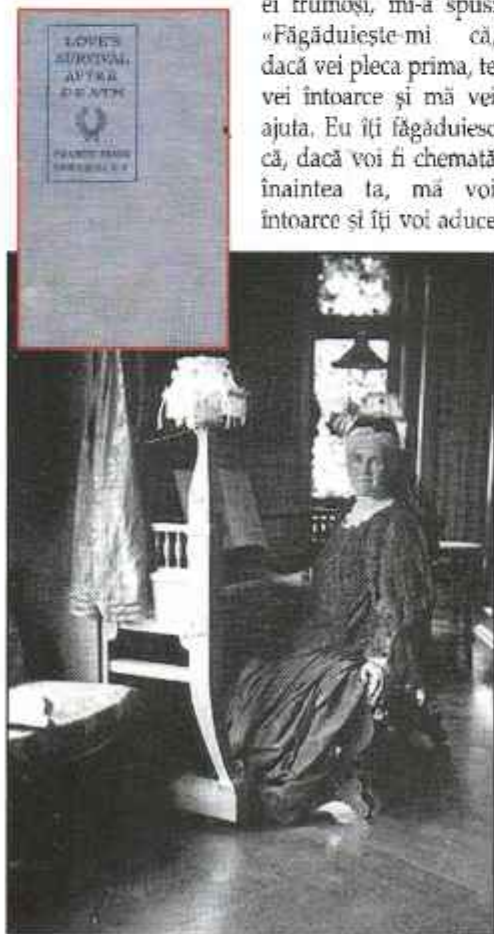
Vreau să împărtășesc lumii anumite detalii despre care numai tu ai cunoștință. Pe mine lumea voastră nu mă înțelege. Voi veni din nou ca să fiu alături de Sfântul Franciscus.

Domnul să te aibă în pază! Elisabeta

Acest mesaj o face pe F.F. Inkersley să simtă că toate barierele dintre ea și Regină au căzut brusc. Micul volum în care descrie tulburătoarea ei legătură cu Regina Elisabeta dincolo de moarte este, spune ea, „doar începutul misiunii pe care sunt chemată să o îndeplinesc”, căci „spiritele noastre sunt din nou unite prin dragoste și muncă!”

prezentarea și ilustrația de **Petru Iamandi,**

Prietenia unei mari regine

te doare
românește,
îți trece
românește

fără chiu și fără vai

numai de la
sicomed®

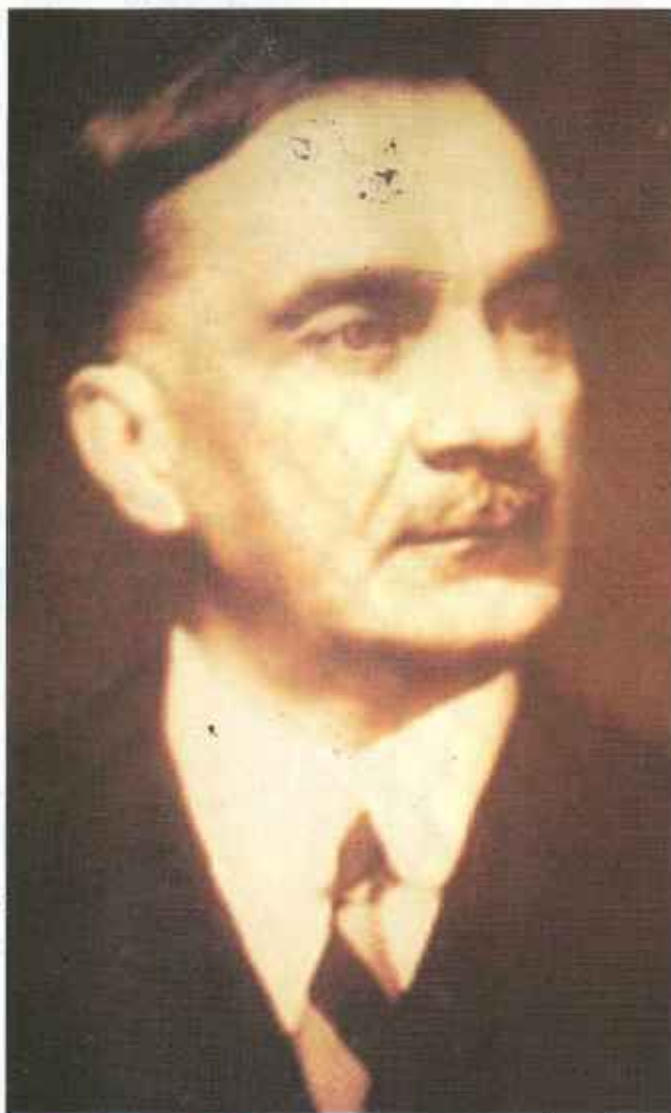
www.sicomed.ro

Acest produs medicamentos se eliberează fără prescripție medicală. Se recomandă citirea cu atenție a prospectului.
Dacă apar manifestări neplăcute adresați-vă medicului sau farmacistului.

Execuția lui Antonescu

Iuliu Maniu, martor în p

Un capitol extrem de interesant al jurnalului ținut de comandantul Batalionului de pază al „Criminalilor de război”, reproducem fragmentul următor) este dedicat persoanelor chemate în instanță pentru a depune mărturii relevante frunte cu mareșalul Ion Antonescu. Unul dintre aceștia a fost Iuliu Maniu, care s-a comportat exemplar, fiind dem depozițiile. Cu toate acestea, după numai un an, și el avea să compare în boxa acuzațiilor. A fost condamnat de un Militar – condus de gen. magistrat Alexandru Petrescu – liderul țărănist găsindu-și ulterior sfârșitul în închisoarea

Lecția de demnitate

Un martor care a lăsat o frumoasă impresie, dar a produs nemulțumiri instanței și unora dintre cei aflați în sală a fost Maniu. După câte îmi amintesc, el s-a prezentat la proces în ziua de 12 mai 1946, orele 9.00. Parcă aud și acum vocea aprodului răsunând grav pe săliile tribunalului:

– Iuliu Maniu!

A intrat în sală sprijinit de Hațeganu, care era ministru secretar de stat, el reprezentând în guvern Partidul Național-Țărănesc. Maniu

s-a inclinat adânc în fața boxei acuzațiilor și a făcut un semn imperceptibil de salut către instanță. Președintele Voitnovici a dispus să i se aducă un scaun și l-a invitat să ia loc. Iuliu Maniu a refuzat și a rămas în picioare, deși era evident că suferea cumplit. A fost invitat în repetate rânduri să stea jos, însă de fiecare dată a refuzat, cu demnitate, acest lucru.

„Opriti-vă la Nistru!”

Întrebările pentru Iuliu Maniu erau formulate de Mihai Antonescu, dar de multe ori erau sugerate și de către mareșal. Îndată după ce i se punea o întrebare, Iuliu Maniu răspundea: „Nu, mă rog!”

Probabil căuta să câștige timp ca să formuleze răspunsul. Mihai Antonescu insista asupra întrebării, venind cu amănunte. A fost întrebat dacă a fost de acord cu începerea războiului împotriva URSS. Maniu a răspuns că nu, pentru că a considerat că sovieticii puteau fi făcuți să înțeleagă pe cale diplomatică faptul că Basarabia și Bucovina au fost și trebuie să

rămână pământ românesc. Când i s-a explicat însă că aceștia nu vor să restituie de bună voie teritoriile ocupate în 1940, Maniu a arătat că a fost de acord să se înceapă războiul împotriva URSS, cu condiția ca trupele române să se oprească la Nistru.

Un gest (aproape) inutil

Când a constatat că trupele noastre au trecut frontiera naturală formată de Nistru și s-au avântat, alături de armata germană, în lupte pe teritoriul Ucrainei, Iuliu Maniu l-a adresat lui

Ion Antonescu o scrisoare de protest, în care-i cerea imperativ să aducă armata înapoi în țară și să nu mai depășească, sub nici un motiv, granița Nistrului. Scrisoarea o avea cu el și a arătat-o instanței, citind pasaje întregi din ea. La explicațiile care i s-au dat de către mareșal – că victoria trebuie consolidată și că inamicul trebuie urmărit până la înfrângerea definitivă – Maniu a recunoscut că a fost de acord cu continuarea războiului până la victoria finală. El a recunoscut, de asemenea, că tratativele de pace pe care guvernul Antonescu le ducea prin d-na Kolontay, ambasadoarea sovietică la Stockholm, erau mai fructuoase decât tratativele duse de partidele istorice cu aliații, la Cărlă, prin intermediul prințului Știrbey.

Promisiuni deșarte

Sovieticii se angajau ca, în cazul ieșirii României din război și alăturarea ei de aliați, să nu se amestece în treburile noastre interne. Mai mult, promiteau că țara noastră își va putea alege regimul pe care îl dorește și garantau realipirea la patria-mamă a Ardealului de Nord, care fusese ocupat de unguri în urma dictatului de la Viena. Conjunctura era extrem de nefavorabilă nouă și datorită faptului că, în tratativele duse cu anglo-americanii, la Cairo, prințul Știrbey nu obținuse nici un fel de garanții de la aceștia, cuvântul de ordine fiind: „Înțelegeți-vă cu sovieticii!”

La întrebarea pusă de Eugen Cristescu, Maniu a recunoscut că, la un moment dat, Gestapo-ul a identificat casa unde era ascuns aparatul de emisie-recepție al partidelor istorice. Eugen Cristescu a aflat aceasta și a avertizat pe cei în drept. Aparatul a fost mutat de acolo cu câteva minute înainte de venirea trupelor SS, care au percheziționat casa, la sânge dar, desigur, nu au găsit absolut nimic.

Sincer cu orice risc

Iuliu Maniu a recunoscut că mareșalul Antonescu intenționa încă din primăvara anului 1944 să întoarcă armele împotriva germanilor, însă el, Maniu, s-a opus categoric, știind că aceștia au trupe numeroase și

Proces

Gheorghe Petrescu, (din care e asupra activității acuzaților, în n, echilibrat și sincer în toate complet special al Tribunalului de la Sighet. (Victor Ionescu)

puternice pe frontul de Est, care lăsau impresia că operațiunile militare din zonă se desfășoară cu succes. Avocatul apărării a accentuat faptul că, datorită opoziției lui Maniu, ieșirea noastră din război s-a târănit până la 23 august 1944.

Din depozitiile mai multor martori s-a stabilit clar că mareșalul a fost de acord ca țara noastră să întoarcă armele împotriva germanilor, dar, înainte de a da acest ordin, el a cerut să se întâlnească, la Palat, cu șefii partidelor istorice, care urmau să-i dea un act în care să se consemneze că sunt de acord să pomească războiul împotriva armatei germane, în cazul în care aceasta ar fi refuzat să părăsească de bunăvoie România.

Non-sens sau lovitură sub centură?

Maniu a arătat că toți erau de acord ca mareșalul să formeze noul guvern, deoarece era personalitatea care se bucura de cea mai mare popularitate dintre toți oamenii politici din țară.

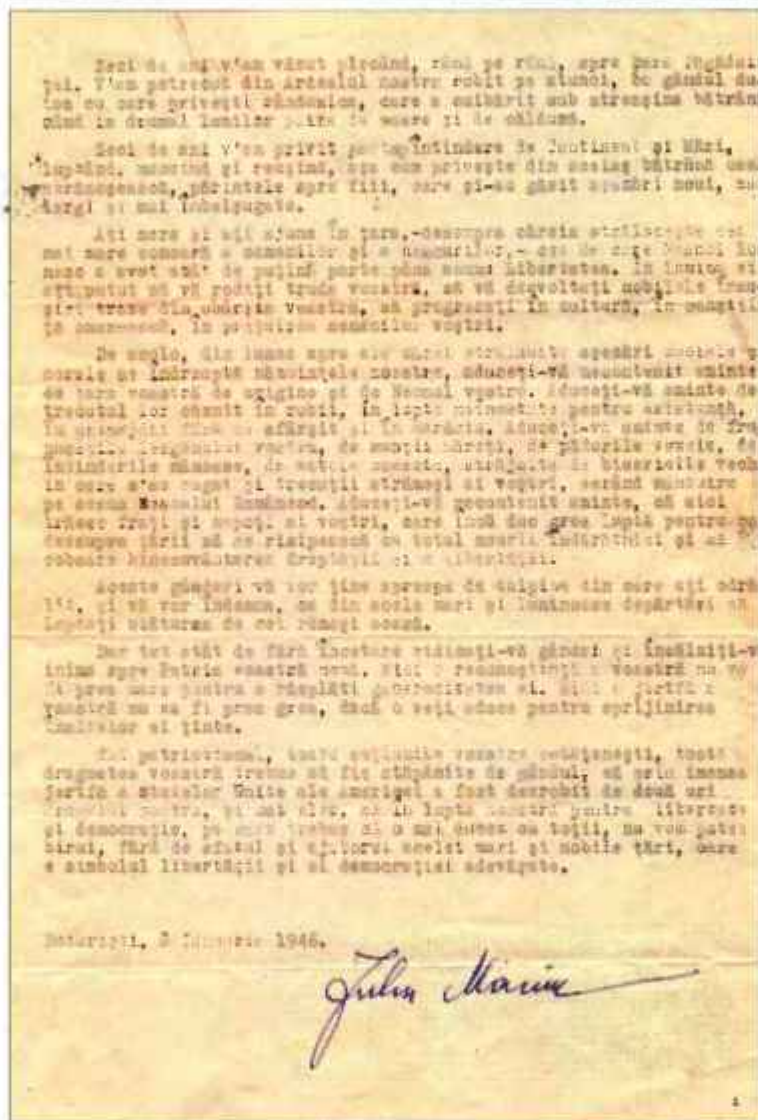
– Păi dacă lucrurile stau așa cum spuneți, pentru care motiv am fost noi arestați și închiși în seiful Palatului Regal? – a întrebat, de-a dreptul uimit, Mihai Antonescu.

– Nu pot să răspund la probleme pe care nu le cunosc decât din auzite – a spus Maniu.

Audierea fruntașului țărănist a durat în ziua aceea până la orele 14.30. În final, președintele Voitinovici l-a rugat ca, înainte de a părăsi sala, să semneze declarațiile. (...)

– De! Maniu, puteți pleca!

Iuliu Maniu a salutat completul de judecată printr-o înclinare ușoară a capului, apoi s-a îndreptat spre boxa acuzaților, unde a dat mâna cu Ion Antonescu.

Protecție pentru un martor incomod

O parte din asistența din sală a început să huiduiască, să fluiera și să strige: „Se solidarizează cu bandiții!” „În boxă cu el!” „Are mâinile pătate de sânge!” În urma unei înțelegeri prealabile cu președintele Voitinovici, oamenii mei din gardă au intervenit imediat, pentru a nu se permite nici un fel de agresiune, fiindcă mulți cetățeni deveniseră extrem de nervoși, având intenția vădită de a-l ataca pe Maniu. Există riscul real ca de la lovirea fizică să se ajungă până la

linșaj, astfel că l-am înconjurat pe Maniu cu șase oameni, care l-au condus până la mașină fără a se permite nimănui nici măcar să-l atingă.

În timp ce ne îndreptam către ieșire, urmărit de un vacarm îngrozitor de strigăte, amenințări, fluierături și huiduieli – care nu s-au potolit multă vreme, cu toate intervențiile energice ale președintelui completului de judecată – Iuliu Maniu, cu un aer foarte nevinovat, m-a întrebat ce se întâmplă și de ce asistența este atât de agitată. L-am răspuns că, probabil, unora din sală nu le-a convenit gestul său de a da mâna cu mareșalul Antonescu.

– Dar bine – a spus el cu toată sinceritatea – oamenii aceia din boxă sunt complet nevinovați!

Când „Ceaușu”-și bagă coada

M-am întors în sală la timp pentru a vedea încă reacția mareșalului, care părea profund impresionat de gestul lui Maniu. Știam că, în ultimul timp, Ion Antonescu era supărat pe Maniu din cauza deselor scrisori de protest pe care acesta i le adresase. De altfel, mareșalul nici nu prea vorbea cu Maniu, fiindcă bănuia că acesta este vinovat de gestul făcut de regele Mihai, care a dus la arestarea guvernului antonescian și predarea lui trupelor sovietice.

Adevărul era însă cu totul altul: această josnică inițiativă nu a aparținut nici lui Maniu și nici regelui, ci unui grup de generali din anturajul acestuia, la presiunile repetate ale unui anume „Ing. Ceaușu”. Toată lumea știa că sub acest nume conspirativ nu se ascundea nici un inginer, ci un activist înfocat al partidului comunist care se numea, în realitate, Emil Bodnăraș.

Ne vom integra în Europa. Mai devreme sau mai târziu. Asta pare clar. Mai puțin limpezi sunt implicațiile – pozitive și negative. Despre asta se tot discută. Pe de o parte ni se spune că o să ne vină o grămadă de bani, *know how*, sfaturi utile, sprijin de tot felul. Pe de alta – suntem amenințați cu explozia prețurilor, creșterea șomajului și, nu în ultimul rând, „aruncarea la lei”, adică în arena liberei concurențe internaționale: cine face cele mai bune șuruburi din Europa, o să le facă și pe mai departe. Restul – ural și la gară!

Mai există însă ceva destul de nebulos, despre care însă nu se prea vorbește: care Europa? Intrăm – nu intrăm, dar unde? E oare chiar așa de clar? UE, Consiliul European, spațiul Schengen, spațiul euro au legătură unele cu altele, dar sunt entități distincte. Există state membre UE, dar aflate în afara spațiului Schengen sau care au refuzat să adopte moneda unică – după cum există țări europene care nu aparțin nici uneia dintre aceste structuri și, deocamdată, nici nu și-au propus!

Și de-ar fi doar atât. Între statele fondatoare ale structurilor europene există nu doar simple și firești diferențe de opinie și de poziție – ci și conflicte deschise. Unul dintre acestea, mereu pe rol, privește răspunsul la întrebările dacă și în ce măsură europenii trebuie să sprijine acțiunile militare ale Statelor Unite, în varii colțuri ale lumii. Originile dilemei se pierd în istorie, pe la momentul în care Franța s-a retras brusc din structurile militare ale NATO (determinând migrarea sediului alianței de la Paris la Bruxelles) – sau poate

Consiliul Europei, condus de un secretar general, este format din **Comitetul de miniștri și Adunarea parlamentară**. Pe lângă CE funcționează următoarele instituții: **Curtea europeană a drepturilor omului, Grupul comisarilor pentru drepturile omului, Congresul puterilor locale și regionale**. În plus, există o serie de instituții în care au reprezentanți unele dintre statele UE, dar nu neapărat toate, și anume: **Centrul Nord-Sud, Observatorul vizual european, Centrul european pentru limbile moderne, Eurimages, Comisia europeană pentru democrație prin lege, Grupul Pompidou, Grupul statelor împotriva corupției (GRECO), Banca de Dezvoltare a CE etc.**

EFTA = European Free Trade Association (Asociația europeană a liberului schimb). Din EFTA fac parte **Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția**. Asociația a fost înființată în 1960. În 1992, Islanda, Liechtenstein și Norvegia au intrat și în EEA = European Economic Area (Zona economică europeană), care mai include cele 25 de state din Uniunea Europeană și UE însăși.

mai de demult, când fostele adversare din război, Franța și Germania, au început să construiască împreună un pol european de putere...

Nu e de mirare că, atunci când SUA (sprijinite de Marea Britanie până-n pânzele albe, indiferent ce-ar face) a cerut imunitatea internațională a diplomaților și soldaților săi, iar unele țări aflate între ciocan și nicovală – România, bunăoară – s-au grăbit să zică „Da”, o parte dintre suratele mai mari le-au certat aspru, în vreme ce altă parte le-au laudat!

„Care Europa?” este o întrebare tot mai justificată după ce Franța (iar!) și Olanda au respins proiectul de Constituție europeană, iar Marea Britanie a renunțat și să mai ia în discuție subiectul! Biata Lituania, ca demnă reprezentantă a noului val, din Est, ratificase prima, degeaba, importantul document...

Da' când s-a ajuns la bani! Germaniei nu-i mai convenea rolul de principal finanțator al Uniunii (cum nu le mai convine Statelor Unite același statut, la ONU), Olanda a sărit și ea cu

Spațiul Schengen este format din **Austria, Belgia, Danemarca, Franța, Finlanda, Germania, Grecia, Islanda, Italia, Luxemburg, Olanda, Norvegia, Portugalia, Spania și Suedia**. Țările subliniate nu sunt membre UE. Acordul Schengen a fost semnat la 14 iunie 1985 de RFG, Franța, Belgia, Luxemburg și Olanda, celelalte țări aderând ulterior. El prevede desființarea graduală a controalelor vamale la granițele comune, dar și o zonă comună de securitate și justiție. Detaliile includ: viză unică pentru cetățenii celorlalte state, standarde privind azilanții, măsuri împotriva criminalității transfrontaliere, cooperarea juridică și cea a forțelor de poliție. *Convenția de implementare a Acordului Schengen* a intrat oficial în vigoare la 1 septembrie 1993, dar practic s-a aplicat din 26 martie 1995 (la un deceniu după elaborarea documentului), după ce au putut fi îndeplinite condițiile tehnice, legislative și logistice. Pentru cele trei state nordice, Acordul a devenit efectiv abia pe 25 martie 2001. **Marea Britanie și Irlanda**, membre UE, nu fac parte din Acord, dar pentru ele, ca și pentru Danemarca, s-au făcut aranjamente speciale, sub umbrela Uniunii Europene, care a primit competențe legate de spațiul Schengen.

statistica în care se arată că, pe cap de locuitor, cetățenii de sub nivelul mării dau cei mai mulți bani, Marea Britanie a avut și ea nemulțumiri – drept care bugetul a rămas can-gară. Vorbind despre bani, să ne amintim un fapt azi uitat: moneda unică europeană a fost proiectată încă din 1992, dar pasul a putut fi făcut abia un deceniu mai târziu – și asta în

ciuda faptului că între plan și realizarea lui avusese loc nesperata cădere a comunismului, pe care nici un stat și nici un analist deștept n-o „mirosise” și care, evident, deschidea noi și favorabile perspective „statelor unite ale Europei”, gândite de la bun început drept o contrapondere (economică și politică) a puterii SUA. Nu-i așa ușor să unifici un continent...

În fine, ar mai trebui subliniat că **apartenența la Europa, integrarea europeană, respectiv intrarea cu drepturi depline în UE** sunt departe de-a însemna unul și același lucru. Primul nu intră în discuție decât, cel mult, pentru statele din estul extrem al continentului, dintre care maica Rusie se întinde până-n Kamceatka. În rest, a-ți pune problema dacă România, de exemplu, aparține sau nu Europei (geografic, istoric sau cultural) este ridicol. Aderarea la UE este un proces formalizat, cu regulile lui, pe care le respecti sau nu – nimeni nu te obligă să faci parte din Uniune. Între cele două concepte, integrarea europeană este un proces sofisticat, care începe mult înainte de aderare și, am putea spune, nu se termină niciodată.

În esență, este vorba de sincronizarea legislației, mentalităților, normelor industriale, agricole, alimentare, de mediu etc. Se poate afirma că aderarea instituțională confirmă parcurgerea acestor etape în proporție de peste 90%, dar de o identitate de idei și standarde nu va putea fi vorba în veci. În paranteză fie spus, e simpatic faptul că, în vreme ce UE ne-a tot cerut grijă maximă față de minorități, există membri ai Uniunii (de pildă... Franța) care nici nu recunosc noțiunea de minoritate națională: toți locuitorii Hexagonului sunt francezi și gata!

In 1950, Robert Schuman, ministrul francez de Externe, a propus integrarea industriilor de cărbuni și oțel din Europa de Vest. Drept umare, în 1951 s-a format ECSC, având drept membri **Belgia, RFG, Luxemburg, Franța, Italia și Olanda**. Deciziile privind producția erau luate de *Înalta autoritate*, al cărei prim președinte a fost Jean Monnet. Succesul inițiativei a determinat formarea, de către aceleași șase state, a *Comunității europene pentru energia atomică (EURATOM)* și a *Comunității economice europene*. Țările fondatoare au fost identificate drept „*Piața Comună*”. În 1967, cele trei instituții au fuzionat, formând *Comisia europeană* și înființându-se *Consiliul miniștrilor*, precum și *Parlamentul european*. Inițial, membrii acestuia din urmă erau desemnați, dar din 1979 au fost aleși prin vot direct, în țările respective, o dată la 5 ani. În 1992, *Tratatul de la Maastricht* a introdus noi forme de cooperare, în domeniile apărării, justiției și afacerilor. Astfel, implementarea cooperării interguvernamentale a dus la crearea *Uniunii Europene*, **Danemarca, Irlanda și Marea Britanie** au intrat în UE în 1973, urmate de **Grecia** în 1981, **Spania și Portugalia** în 1986, **Austria, Finlanda și Suedia** în 1995. Următorul val a venit abia în 2004, dar a fost cel mai mare: **Cipru, Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovacia și Slovenia**. Între timp, confruntată cu

atât de multe cereri și sub presiunea opiniei publice din statele deja membre (oamenii temându-se că „frații mai săraci” vor trăi pe spinarea lor, cam așa cum s-a întâmplat cu RDG față de RFG), UE a înăsprit condițiile de aderare, prin *Tratatul de la Nisa*, intrat în vigoare la 1 februarie 2003 și care ar fi urmat să fie înlocuit, în 2006, de către Constituția Europeană, care, însă, respinsă deja de două state, a ieșit din discuție. Oricum, România și Bulgaria speră să adere în 2007, iar Croația și Turcia au intrat anul acesta în negocieri de aderare. Practic, integrarea înseamnă **polițici comune** în toate domeniile, de la agricultură și mediu, până la energie, transport, comerț și cultură. În timp, strategiile s-au schimbat. De pildă, în agricultură s-a trecut de la ideea unei producții cât mai mari și mai ieftine la sprijinirea metodelor de a produce hrană de cât mai bună calitate, protejând totodată mediul (vezi renunțarea la îngrășămintele chimice și apariția bio- și eco-alimentelor). Totodată, au căpătat o importanță din ce în ce mai mare relațiile UE cu restul lumii. Piața unică a fost desăvârșită la sfârșitul lui 1992, prin desființarea barierelor comerciale. Tot atunci s-a decis crearea uniunii monetare și economice (EMU), ceea ce avea să însemne, un deceniu mai târziu, introducerea monedei unice, euro, în 12 dintre cele 15 state membre din acel moment. ■

DEXT Tudor Călin Zorojanu

Euromuzeu pentru camere-video cu ochi oblici

dolarul — vedetă, euro — cu pantalonii în vine

Europa amenință să devină un muzeu pentru ochii oblici ai camerelor de luat vederi ce vor veni din China și din India, dacă UE nu se trezește din pumni.

Președintele CE și premierul Marii Britanii par să aibă atitudini diferite...

Reorientarea spre SUA-NATO a început pe mandatul 2000-2001. Deținător al portofoliului relațiilor externe era nimeni altul decât Mircea Geoană. Primele valuri au fost stămite de Afacerea CPI, România validând, printre puține alte state europene, cerințele americane cu privire la Curtea Penală Internațională (CPI). Cei care au protestat atunci împotriva deciziei luate de Afacerile Externe ale României au fost chiar francezii. Atunci se părea că este o gafă sută la sută. Acum, cel puțin orientarea spre parteneriatul euroatlantic, înaintea celui european, pare o carte mai inspirată. De ce? SUA se vădesc un partener ceva mai consecvent decât cancelariile europene, iar NATO mai stabil decât Uniunea Europeană (UE) — și chiar decât moneda europeană. Sigur, e un artificiu de stil, dar conține ceva adevăr. NATO a fost, la origine, pretextul/motivația noastră de securitate, iar Euro — pretext de realitate economică, geografică. O realitate strategică la concurență cu realitatea economică, organizatoric-administrativă, juridic armonică, pe care o oferă comunitatea europeană. Și, totuși, comunitatea europeană s-a dovedit mai fragilă, chiar dacă ea crește din crize, ne-a demonstrat că nu poate fi singura realitate cu care ne putem alia. Conceptul judecăților diplomatice globale a venit încă o dată

să și demonstreze valabilitatea. Între porul tăiat, de Crăciun, după regulile europene și bazele NATO, nu se poate alege o singură variantă, ci o combinație. Nu numai integrarea europeană atrage investitori străini, ci și eticheta NATO, deja aplicată României. Se mai repune pe tapet o altă vechie/nouă problemă: cine e de vină că am nimerit, pe drumul integrării, chiar în acest moment? Puteam fi, deja, cu sacii în căruță, alături de Ungaria, Polonia, Cehia. De ce nu suntem? Păi, pentru asta ar trebui să răspundă PSD, Adrian Năstase însuși, Ion Iliescu însuși, lista la care mai putem adăuga o listă de miniștri, care de care mai spectaculoși, din bucolica perioadă *nu ne vindem țara*. Pe listă pot apărea și Nicolae Văcăroiu, și Theodor Stolojan, și Petre Roman... Altă întrebare: ce vor face Croația și Turcia? La ultimul summit european, de la mijlocul lunii iunie, era de așteptat ca reprezentanții țărilor europene să încerce să dreagă, cu petice, timidul acoperiș al șopronului european, după ce furtuna referendumurilor îl luase, pe sus, cu totul. N-a fost, însă, așa. S-au pomit certurile de la bugete. Parisul s-a dovedit, totuși, cel mai aberant. După ce chiar el a declanșat criza, printr-o proastă administrare a votului intern asupra Constituției europene, acum tot el încearcă să arunce pisa într-o altă ogradă. În fond, criza europeană în care ne aflăm poate fi socotită și ca o gafă enormă de politică internă a Franței. După ce agricultorii francezi primesc cadou un maldăr de subvenții, țara motorului european se apucă să dinamiteze, dinăuntru, proiectul european.

Credite în euro, depozite în dolari

Ce se va întâmpla cu euro și cu dolarul, se întreabă toată lumea. Păi, în viitorul imediat, creditele se vor lua în euro. Va fi mai tentant ca depozitele să fie constituite în dolari. Euro devine o monedă predilectă de speculație/câștig, iar dolarul — una de bază, stabilitate, economisire. Speculațiile ar putea decurge după o următoare/previzibilă schemă: luăm credite în euro, facem depozite/investim în dolari. Cu alte cuvinte, cumpărăm \$, vindem euro. Vor părea mai scumpe vacanțele în afara Europei, vara asta — și toamna asta, până în iarnă — și se vor ieftini cele în afară. Deși, sub presiunea scăderii monedei europene, agențiile de turism care aruncă turiști în Europa se trezesc că vor câștiga mai puțin decât se așteptau — și atunci s-ar putea să reacționeze și reacția lor să se vadă în preț. **E de așteptat să se ia credite în euro și pentru case/terenuri.** Există, totuși, și un mini-model al îngemănării EURO-SUA, prin mai multe fuziuni (*to merge* a devenit un verb la modă și în Europa și în America). În plus, semnalăm că apare un nou indice mai complex și mai fidel de dezvoltare (și realitate) economică: **integrarea în economia mondială.** Aici, China amenință să fie (cu 52%) campioană, alături de economiile asiatice și, venind în forță, India — față de SUA și EU, care nu trec de 6%. Criza petrolului face ca SUA să și îndrepte atenția politică mai mult spre interiorul lor, China să se preocupe, cu îngrijorare, de dimensiunea importului de petrol pe care îl va înghiți. **Un muzeu,** asta am putea deveni, spunea Mugur Isărescu — pentru chinezi și indieni. Un muzeu al civilizațiilor, bun de vizitat de turiști cu ochi oblici și camere miniaturizate în mâini, așa cum până deunăzi făceau doar japonezii. Cum americanii investesc încă în piețele asiatice, României nu-i rămâne să aștepte decât investiții europene. Însă, până în toamnă, criza europeană nu prea mai are multe șanse să facă vreun pas.

text **Mihail Gălățanu**

Parlamentul European lucroasă...

PLAJELE EUROPEI

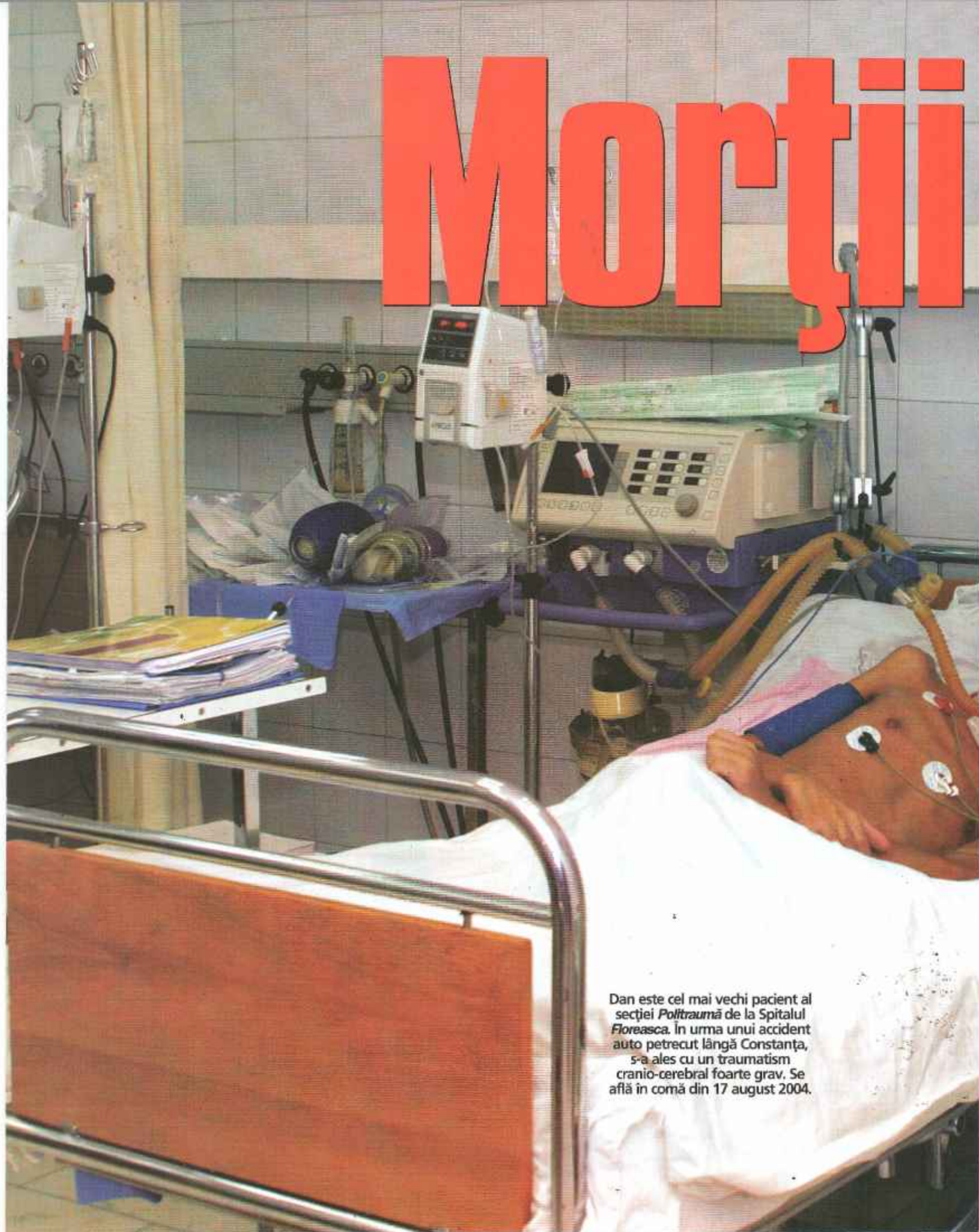
LA PICIOARELE TALE

Antalya de la 335 €
Kusadasi de la 345 €
Bodrum de la 325 €
Marmaris de la 299 €
Creta de la 335 €
Rodos de la 278 €
Mallorca de la 349 €
Costa del Sol de la 430 €

Str. George Enescu, nr. 31
(langa Mag. EVA), sect.1 BUCURESTI
Tel: 212 56 18; 312 60 95; 212 81 59; 212 78 41/42; Fax: 312 25 55
office@prestigetours.ro www.prestigetours.ro

Morții

Dan este cel mai vechi pacient al secției *Politraumă* de la Spitalul *Floreasca*. În urma unui accident auto petrecut lângă Constanța, s-a ales cu un traumatism cranio-cerebral foarte grav. Se află în comă din 17 august 2004.

VII

Respiră. Nu prin forțe proprii, ci cu ajutorul unei pompe mecanice. Sângele le pulsează în artere. Nu datorită inimii lor, ci aparatelor. Sunt hrăniți prin perfuzie sau prin tuburi. Nu se mișcă, nu aud, nu simt nimic, nu comunică nimic. Corpul lor este penetrat de conducte, înconjurat de o mică uzină de viață artificială, dând conotații sumbre termenilor *plugged* și *unplugged* care fac moda în muzica electronică. Sunt, adică, băgați în priză, la modul propriu, un fel de *cyborgi*. În jurul lor, lumea merge înainte. Încep și se termină războaie, au loc atentate și răpiri, se schimbă sistemele politice și mentalitățile, apar și dispar curente artistice, știința cucerește noi și noi culmi, care permit prelungirea firisoarelor de viață din trupurile inerte. Un an, doi, zece, douăzeci. Sunt morți vii. Continuă să existe datorită performanțelor tehnologice și speranțelor neabătute ale familiei. Deși, după mii de zile de stare vegetativă, pare evident că așteptările optimiste sunt absurde și chiar că li se prelungește inutil o falsă existență. Și totuși, din când în când, câte unul dintre ei se ridică din moarte, cere un pahar de apă și întreabă de cei dragi.

„Sunt minuni, nu le pot explica!”

Ioana Grîntescu, șefa secției de Anestezie Terapie Intensivă a Spitalului Clinic de Urgență Floreasca, din București, unul dintre cei mai buni specialiști ai României în acest domeniu, nu-și poate explica, prin argumente medicale, revenirea unui pacient dintr-o stare vegetativă, după 10, ba chiar 20 de ani: „Acestea sunt minuni pe care nu le pot înțelege. Singura explicație ar fi un diagnostic incorect, respectiv o stare vegetativă care nu a fost reală. Evident că medicina americană nu este începătoare, nu poate fi suspectată de amatorism. Dacă renunțăm la diagnosticul incorect, ar mai fi de luat în calcul aparatura super-performantă, o adevărată industrie care ține pacienții în viață, să zicem, artificial. Dar și așa, 15 ani mi se pare prea mult. Eu nu cred că un pacient în stare vegetativă foarte bine diagnosticată își mai revine după câțiva ani. Sigur că diversele stimulări încită funcțiile vitale, în timp, dar doar prin excepție unele dintre ele se refac. Aș înțelege, de pildă, că un astfel de pacient, la un moment dat, a putut să respire fără aparat. Dar despre o recuperare totală nu cred că poate fi vorba. La noi, în România, evoluția este bună cam până la un an. Apoi se stagnează, progresele sunt extrem de mici, dacă obții un

zâmbet sau o înghițitură e mare lucru. Desigur, acești bolnavi nu sunt decuplați de la aparate, dar mor prin diverse complicații. Am un singur exemplu mai longeviv, ca să zic așa, respectiv o pacientă pe care familia a avut posibilități materiale și a trimis-o la recuperare în Germania. Chiar și așa, însă, nu a mai trăit decât doi ani. Dar, în acest interval, a ajuns la performanța de-a comunica prin semne și de-a se emoționa vizibil atunci când intra fetița ei în cameră.”

Cine se joacă de-a Dumnezeu?

31 martie 2005. Terri Schiavo, 41 de ani, moare în spitalul *Pinellas Park*, din Florida, la două săptămâni după ce, Curtea Supremă a Statelor Unite respingând ultimul apel al părinților, fusese decuplată de la aparatele care o hrăneau de peste un deceniu.

Lupta pentru dreptul la viață sau moarte a lui Terri se dusese pe toate fronturile cu puțință. Soțul ei - susținând că Terri n-ar fi vrut să trăiască în asemenea condiții - ceruse de mult să-i fie scurtată agonia și obținuse o decizie în acest sens. De partea cealaltă, părinții lui Terri, refuzând ceea ce părea evidentă, s-au luptat din răsputeri să împiedice decuplarea de la aparate. Mesajele lor disperate, zguduitoare („Fetița mea va muri de set!”, striga mama), au înduișat o mare parte a opiniei publice americane și internaționale, inclusiv pe președintele Bush, care a semnat o lege prin care Tribunalul districtual putea anula decizia instanței inferioare. Susținătorii lui Terri au creat o fundație și au reușit să pună în mișcare un uriaș mecanism mediatic. Degeaba, însă. La americani, legea e lege și prevalează asupra sentimentelor paterne. Terri a fost lăsată fără ajutor și a murit. Firește, fără să simtă și fără să știe nimic. Dar...

Doar trei săptămâni mai târziu, Donald Herbert, 44 de ani, fost pompier, tot american, aflat de 10 ani în stadiul de „legumă” după un grav accident petrecut în timpul unei intervenții (un acoperiș în flăcări s-a prăbușit peste el), își revine brusc și cere să-și vadă soția (asistenta care îl veghea era să leșine!). Îi este adusă, alături

„Înviați” după zeii

În 1990, Theresa (Terri) Marie Schindler (Schiavo) s-a prăbușit în casă, din motive rămase necunoscute. După câteva săptămâni de comă, a părut să facă progrese spre o revenire la normal, dar rămănea într-un slab contact cu lumea. Opt ani mai târziu, Michael, soțul ei, a cerut tribunalei decuplarea lui Terri de la tubul prin care era hrănită, decizia fiindă luată la jumătatea lunii martie 2005. A supraviețuit aproape 14 zile. Autoritățile juridice federale refuzaseră să se implice, fără a oferi vreo explicație, chiar și după ce Congresul lo transferase răspunderea, iar președintele SUA semnasă o lege în acest sens.

Epilog
La jumătatea lunii iunie, medicii americani au dat publicității rezultatele autopsiei lui Terri Schiavo: nu există urmele vreunei agresiuni (câci se suspectase așa ceva) și s-au confirmat „masive afectări ale creierului, care n-ar fi putut fi recuperate prin nici un fel de terapie”.

Născut din comă

În momentul de față, la Spitalul de urgență *Floreasca* sunt internați 12 pacienți cu diverse grade de comă și șase pacienți în stare vegetativă. Un băiat a căzut de la înălțime, ceilalți sunt victime ale accidentelor auto. Chiar dacă monitoarele de supraveghere înregistrează vagi urme de viață, bolnavii nu prea dau semne că s-ar afla printre noi. Doar niște trupuri inerte, conectate la aparatura de terapie intensivă și „subțiate” de suferință, până la niște arături scheletice, depun mărturie în acest sens. Evoluția spre o eventuală recuperare se măsoară aici în detalii altfel sinistre: Dan a învățat să deschidă ochii și să privească în gol, bărbatul din Brăila clipește când aude vocea mamei, celălalt, din Galați, deschide un ochi și respiră singur, chiar dacă îi lipsește o bucată din cap. Cineva a mișcat un deget, în patul de la geam s-a rostogolit o lacrimă. Sau o fi doar urmă de transpirație? Cel mai emoționant caz este al unei doamne care era însărcinată și i s-a făcut cezariană în stare vegetativă. Copilul este internat acum la Spitalul municipal. Mama nu știe nici de ea, nici de el. Oricâtă bunăvoință ar avea personalul medical de la secția *Politraumă* a Spitalului *Floreasca*, locul unor astfel de pacienți nu este aici. Medicul Ioana Grîntescu ne explică și

de ce: „Noi suntem spital de urgență, după stabilizare bolnavul ar trebui preluat de alte unități, specializate în recuperare. În România, însă, nu există așa ceva. Ceea ce e rău și pentru noi, că blocăm niște paturi, și pentru pacienți, că nu avem toate dotările moderne specifice unui spital de recuperare. Nici vorbă să-i transferăm la Spitalul *Obregia*, de pildă, unde ar fi șanse mari de revenire, pentru că acolo nu-i primesc decât dacă respiră și se hrănesc singuri. Acasă iar nu-i putem trimite, că nu ne lasă inima. Așa că facem și noi ce putem. Când bolnavul se îndreaptă spre stare vegetativă, aducem familia. Să-i vorbească, să-i arate fotografii, eventual ceva muzică, dacă ni se spune că avea preferințe. E important să

știm la ce reacționează, cum îl putem stimula. Încercăm să reproducem metodele de recuperare folosite în lume, dar cu mijloace mult mai modeste. Pentru comparație, pot să vă spun că în Elveția, de pildă, s-a creat un nou mod de viață pentru acești oameni, chiar și în afara spitalelor specializate pe nu știu câte grade de recuperare. Sunt plimbați în cărucioare, prin parcuri, muzee, ba și în stațiuni montane. Li se vorbește normal, li se explică totul, chiar dacă ei privesc în gol și au o expresie, scuzați, tâmpă. Așa se găsesc stimuli de comunicare pentru anumite circuite închise. Și, ca să revenim la subiectul dumneavoastră, probabil că așa mai apar, din când în când, și minuni”.

Ministerul Sănătății din România încă nu și-a pus problema recuperării pacienților aflați în stare prelungită de comă. Nu există nici un spital specializat, în acest sens, proiecta sociale nici atât. Ocar bunăvoință unor spitale de urgență, care se ocupă de bolnavii aflați în stare vegetativă, deși asta n-ar fi trebuit lor. Și uite-așa, am scăpat de surpriza de-a avea și noi „înviați din morți”, după câțiva ani de comă.

ei de ani de comă

După zece ani petrecuți în stare vegetativă, Donald Herbert s-a trezit pe neașteptate și, vreme de 14 ore la rând, a încercat să afle de la familie și prieteni ce s-a întâmplat între timp

de cei doi copii și de mai mulți prieteni. În prima „repriză”, vorbește cu ei 14 ore la rând, în încercarea frenetică de a acoperi un gol de informații despre care, la început, credea că se întinde pe numai trei luni în urmă. Epuizat, adoarme pentru 30 de ore, apoi reia interogatoriul. În 1995, accidentul îl aruncase într-o comă care a durat doar zece săptămâni, dar, ieșind din ea, a rămas „dezlegat” de lume, incapabil să vadă, să recunoască vocile sau să comunice inteligibil. Medicii afirmă că astfel de recuperări după o gravă afectare a creierului s-au înregistrat după doi-trei ani de colaps, un caz de zece ani fiind aproape fără precedent. „Dar, uneori, lucrurile

se întâmplă și noi habar n-avem cum”, mărturisesc ei. Ce se știe exact despre procesele din creier într-o asemenea situație? „Practic, nimic!”

„Învierea” lui Donald a venit prea târziu pentru un alt fel de decizie în cazul lui Terry Schiavo. Dar, cu mai multe luni în urmă, Sarah Scantlin, o femeie din Kansas, începuse să vorbească după 20 de ani! Lovită de o mașină în 1984, se aflate în comă șase săptămâni, apoi, ca și Donald, rămăsese într-o stare vegetativă. Ulterior, a suferit trei operații pe creier și a intrat într-un program de recuperare fizică, mușchii săi fiind sever atrofiați.

De asemenea, în 2003, Terry (!) Wallis, 38 de ani, și-a strigat mama după 19 ani de comă. Bărbatul avea 19 ani când a fost lovit de o mașină, la câteva zile după ce se bucurase că soția a născut o fetiță. La „trezire”, credea că președinte este încă Ronald Reagan... Cel mai mare șoc i-l va fi provocat faptul că lumea din jur este dominată de calculatoare. Nici una dintre facilitățile electronice ale unei bucătării actuale, nici una dintre mașinile care trec pe stradă nu existau în urmă cu două decenii. Nu peste mult timp, a dat declarații în direct la CNN!

Terry a rămas paralizat, dar lucid. Neurologii au cerut familiei 120.000 de dolari doar pentru a-i diagnostica starea, ceea ce ei nu și-au permis, iar dinspre oficialități au primit semnale că nu se vor aloca atâția bani pentru o persoană care nu poate reveni în câmpul muncii... Și totuși, le-a spus alor lui: „Sunt mândru de voi”, adăugând: „Sunt mândru și de mine”...

A fi non-persoană

După o serie de procese, 15 state americane permit „deshidratarea până la moarte” a unui om cu „dizabilități cognitive profunde”, la cererea familiei. Un caz celebru a fost cel al lui Robert Wendland. Bărbatul suferise o extrem de gravă afectare a creierului după un accident rutier. După 16 luni de inconștiență, a început să-și revină, și totuși, soția lui, Rose, a cerut să nu mai fie hrănit artificial. Înainte de a apuca să se întâmple, o asistentă miloasă a anunțat familia lui Robert, care a pornit un proces disperat. Acesta s-a încheiat peste șase ani, dând câștig de cauză familiei, la câteva luni după ce Robert murise de pneumonie... În același timp, însă, Curtea Supremă din California a precizat că o astfel de sentință nu se aplică dacă persoana este „permanent inconștientă”. Asta ar însemna, concret, că o persoană inconștientă nu are același drept la viață ca una în putere...

Totul va trebui rediscutat: ce înseamnă „stare vegetativă persistentă”, ce înseamnă comă, ce înseamnă „flintă”, „persoană”, „persoană potențială” și „nonpersoană” (sic!), ce înseamnă speranță. Și, mai ales, cine și în ce condiții poate decide în locul lui Dumnezeu.

La capătul a 19 ani de comă, Terry Wallis și-a strigat mama, care era să înceapă auzindu-i

Când vocea mamei te ridică din morți

Spre deosebire de adulți, copiii ies mai bine dintr-o stare vegetativă provocată de un accident. În lumea lor, minunile sunt mai dese, susține medicul Liliana Pădure, șeful secției de recuperare de la Spitalul Budimex, din București: „Ca o desăvârșire a creației, copilul are un miracol în el. Organismul lui luptă altfel pentru viață, am avut cazuri care în câteva luni și-au revenit aproape din moarte. Sigur că există și explicații medicale: cutia crăniară e mult mai mobilă, creierul are alt potențial de refacere, e în permanentă dezvoltare, preia din mers anumite funcții. Dar eu aș insista, totuși, pe voia divinității. Pentru că nu am altă explicație în cazul înviaților din morți, cum le spuneti dumneavoastră, după 15-20 de ani”.

Cu ajutorul specialiștilor, al familiei și al preotului, copiii internați la Budimex refac, de obicei în câteva luni, o lume pe care era cât pe-acți să o părăsească. Starea lor vegetativă este „demonstrată” prin amănunte indusătoare: vocea mamei, atingerea jucăriei preferate, o poveste sau un cân-

tec de leagăn. După primele reacții, copăcel-copăcel învață ce au uitat. Să vorbească, să meargă, mai întâi în patru labe, să mănânce, să se joace, să zâmbească. Și toate acestea fără urmă de aparatură sofisticată. Că spitalul de-abia dacă are, de puțin timp, banalul oxigen. Din fericire, însă, copiii nu prea țin cont de asta. Doctorița Pădure ne asigură că mama este cel mai bun remediu al lor: „Dacă mama este liniștită și încrezătoare, copilul își ia de pe chipul ei energia și starea bună. Mai mult, când ea este smerită și se roagă, fără să-l blesteme sau să-l judece pe cel care i-a accidentat copilul, cazul evoluează spectaculos. N-aș putea să vă explic aceste lucruri, dar vă rog să mă credeți că le trăiesc de ani de zile. Și mi-e teamă când unele familii reacționează altfel. Am avut o fetiță de 16 ani a cărei mamă era agitată tot timpul. Că se întâmplă nu știu ce, că unde e asistentă, că nu mai respiră copilul, țipa, mă rog, nici urmă de liniște sau rugăciune. Fetița nu a mai ieșit din starea vegetativă. A murit, în câteva luni”.

— **Text** Liliana Petruș, Tudor Călin Zarojanu
— **Foto** Octavian Tîbăr, AP Rompres / arhivă

Starea vegetativă este una de bebeluș

Starea de comă se instalează ca o suferință cerebrală imediată provocată, de regulă, printr-un accident. Pacientul în cauză nu e conștient, are mobilitatea redusă până la zero, reflexele sunt alterate sau inexistente, respirația se „taie” până la oprire, caz în care este necesar suportul ventilator. Ca să nu intrăm în foarte multe detalii medicale, mai spunem doar că sunt deteriorate, mai mult sau mai puțin, toate funcțiile vitale ale organismului. După gradul lor de afectare, și coma are tot soiul de grade. Starea vegetativă este unul dintre ele. „Purtătorul” ei a pierdut contactul cu orice realitate, nu știe nimic despre el, nu și-a reluat activitatea cerebrală. Trăirea este la nivel de bebeluș, se poate hrăni și... cam atât. De aceea se și spune că vegetează. Recuperarea depinde, evident, de gradul de afectare cerebrală. Dacă pacientul a avut și stop cardio-respirator, urmat de resuscitare, lucrurile devin foarte complicate și doza de optimism a medicilor scade îngrijorător.

Anul trecut, Corina se pregătea pentru admitere la Academia de Studii Economice. Acum se pregătește să învețe să vorbească. Deocamdată doar dă din cap și privește în gol. În 14 noiembrie 2004, în drum spre discotecă, o mașină a aruncat-o în stare de comă.

După trei săptămâni de comă, Daniel a dat primul semn de viață, chiar în prezența noastră. A clipt de câteva ori, ca răspuns la faptul că doctorița Pădure pocnea din degete în preajma lui. Am fost asigurați că asta e de bine și că băiețelul își va reveni, în câteva luni.

БІЛА
РАДА
РАДІСТЬ
ОД БУКОВИНА

Transplant s

Cea mai bună veste preluată de mass-media de pe fluxurile agențiilor de presă din România în ultima lună: s-a înființat, cu acte în regulă (după ani lungi de așteptare - n.a.) Agenția Națională de Transplant (ANT). Era și timpul, fiindcă toate țările europene aveau de multă vreme câte o structură specializată în acest sens. A noastră se subordonează Ministerului Sănătății, ceea ce este bine pentru că, în acest fel, ea devine un partener concret de discuție în problematica transplantului iar activitatea sa este - mai bine zis ar trebui - finanțată integral, conform legii, din bugetul aceluiași minister și din eventuale sponsorizări.

Dr. Victor Zota, directorul executiv al ANT, un specialist al cărui nume este, de mulți ani, legat de activitatea de transplant

Deschiși la nou și altruști

În ceea ce privește atitudinea românilor față de transplant, inițial pleasam de la premisa că, deși populația a fost permanent încurajată în privința donării de organe, compatrioții noștri refuză cu obstinație această idee. „Nu e deloc așa” - ne contrazice dr. Victor Zota. „Populația din România nu refuză donarea. Atât la nivelul Bucureștiului, cât și al întregii țări, procentul de refuz al donării este foarte mic, undeva sub 20%. Asta înseamnă, cu alte cuvinte, că sub 20% din familiile care au o rudă aflată în moarte cerebrală refuză să-și dea consimțământul pentru prelevarea de organe și țesuturi, restul fiind de acord să salveze alte vieți. Din acest punct de vedere, România se află înaintea Germaniei și a țărilor nordice, unde rata de refuz este de 40-50%.”

Ce se poate și ce nu

Specialiștii afirmă că de pe urma unui donator aflat în moarte cerebrală pot să beneficieze cam 100 de potențiali receptori. Cifra este, desigur, ipotetică, fiindcă e greu de crezut că există un donator ideal, de la care să se poată recolta tot ceea ce medicina permite la ora actuală: ficat, pancreas, inimă, rinichi, plămâni și intestin. Lista organelor se oprește aici, chiar dacă, tot mai des, se vehiculează o serie de teorii legate de posibilitatea transplantului de creier. În afară de organe, există și posibilitatea prelevării de țesuturi, unde nu sunt restricții de nici un fel, astfel că se poate recolta aproape orice: piele, tendon, os, cornee, vase mari (cum ar fi, de pildă, artera aortă și vena cavă), valve cardiace etc.

Barriere etice

Este firesc ca, într-un domeniu atât de sensibil, să existe o serie de probleme de ordin etic. Câteva dintre acestea ni le prezintă dr. Victor Zota: „În primul rând trebuie plecat - în cazul transplantului de la donator aflat în moarte cerebrală - de la ideea respectului față de cadavru, care, chiar dacă nu mai este o ființă vie, nu trebuie uitat că a fost o persoană, un om ca și noi, deci merită respectat. Astfel, după recoltare, el trebuie reconstruit cât mai bine, cât mai corect și - dacă se poate - cât mai integru. Trebuie acordat un respect deosebit nu numai cadavruului, ci și familiei, pentru faptul că acceptă prelevarea, deși, cu siguranță, nimănui nu-i este ușor să-și dea consimțământul.”

tory

Donatorul viu

În cazul donatorului viu, de la care se poate preleva un organ (un organ-pereche, respectiv rinichi sau plămân) ori porțiuni de intestin sau ficat intervin o serie de criterii etice, care se respectă cu sfîntenie. Primul dintre ele spune că în nici un caz nu trebuie pusă în pericol viața donatorului. În acest sens există niște limitări foarte stricte: cel care își donează un organ nu are voie să fie un copil, trebuie să aibă discernământ, să fie în deplinătatea facultăților mentale când acceptă donarea, iar aceasta să fie făcută în scop altruist, pentru a ajuta bolnavul, nu pentru bani ori alte foloase materiale. „Să precizăm că nu donează numai rudele, fiindcă legea permite și prelevarea sau grefa de organe și de la donatori care sunt înrudiți numai din punct de vedere emoțional, prin respectarea

Teapă cu iz de traği-comedie

Pe la sfîrșitul lunii februarie, un cunoscut post de televiziune găzduia pătania unui tînar brașovean, Iulian Iacob, care a ținut morțiș să se îmbogățească pe seama unuia dintre proprii rinichi. Iacob a povestit, cu lux de amănunte, la o oră de maximă audiență, cum, prin intermediul unui funcționar de la Institutul de urologie și transplant renal din Cluj-Napoca, a intrat în legătură cu un cetățean străin, care avea nevoie urgentă de un rinichi. „Analizele au stabilit că sunt compatibil cu un domn din Azerbaidjan. Am fost de acord să-i vînd un rinichi, contra sumei de 7.500 de dolari SUA, dar, după foarte multe tergiversări și discuții, am primit numai vreo 5.500...”, se lamenta, în direct, Iulian Iacob. Din spusele sale, operația avusese loc la sfîrșitul anului 2000, dar, de atunci, omul de legătură nu a mai vrut să-i dea și restul de bani. „...A zis că nu poate să-mi dea, în prima fază, decât 2.500 de dolari, motivînd că atât el cât și medicul care a efectuat transplantul au de achitat datoriile, dar, dacă vreau să primesc și restul de bani, să duc eu personal alți donatori, lucru pe care l-am și făcut...”. Dincolo de faptul că a rămas și fără bani și fără un rinichi – ceea ce, să recunoaștem, poate fi o dramă personală! – partea ușor comică a acestei situații constă în faptul că Iulian Iacob a depus un denunț penal la Parchetul General, în care cere tragerea la răspundere a membrilor rețelei de trafic de organe din care, după cum singur a declarat, face și el parte.

acelorași condiții: donarea să fie făcută fără nici un fel de beneficiu și fără nici o remunerație” – ține să accentueze directorul ANT.

Registru Național de Transplant — urgență de gradul 0

Probleme foarte serioase, care țin tot de etică, pot apărea și în momentul alocării organelor prelevate pentru că – se știe – oferta nu reușește, nici pe departe, să acopere nevoia imensă de organe. De aici a apărut și necesitatea unor reglementări care, între timp, au devenit legi. Dr. Zota afirmă că „Fiecare țară are reglementările ei legale în privința recoltării de organe și a repartizării acestora, dar toate respectă, în primul rînd, niște reguli de etică privind alocarea. Sigur că și ea se face pe criterii etice, avîndu-se în vedere nu numai bolnavii, ci și centrele care primesc organele respective pentru transplant. În ceea ce ne privește, nouă nu ne este foarte ușor, fiindcă nu avem încă un Registru Național de Transplant, așa că întocmirea acestuia va cădea tot în sarcina ANT. Concret, este vorba despre un sistem informatizat de evidență clară a tot ceea ce se întîmplă în domeniu: liste de așteptare (care să fie unice pe țară), existența listelor de donatori și a celor de receptori. Chiar dacă e dificil de realizat, sperăm că până la sfîrșitul acestui an îl vom putea pune la punct. Avem tot interesul, fiindcă el va reglementa multe dintre problemele etice despre care am discutat până acum”.

Altfel de bănci

Pe parcursul documentării noastre am aflat că nu există „bănci de organe”. Această sintagmă des folosită este un non-sens. Organele nu pot fi stocate, ele se transplantează imediat. În România există, însă, cam de prin 1999-2000, câteva așa-numite bănci de țesuturi și celule, care funcționează în diverse spitale românești, chiar dacă, deocamdată, nu sunt acreditate conform recomandărilor Comunității Europene. Tot în sarcina nou-înființatei ANT

cade și pregătirea acestora pentru auditare, pentru a deveni adevărate bănci de țesuturi. „Sunt impropriu numite bănci de țesuturi și celule. Este vorba, mai degrabă, de niște frigiderie mai speciale. Care, evident, nu au cum să fie acreditate. Cel puțin deocamdată...”, afirmă Victor Zota. Numai în București sunt cinci – hai să le spunem, totuși, bănci! – care dețin țesuturi și celule. Mai există trei bănci de piele – la Spitalul de copii Grigore Alexandrescu, la Spitalul Militar și la cel de Arsură (fost Steaua). Secțiile de ortopedie de la Spitalul Grigore Alexandrescu și Colentina au bănci de os. „Conducerea ANT a luat deja în discuție situația acestor bănci, concluzia fiind că toate trebuie inventariate, analizate și, ulterior, acreditate. Multe nu corespund însă normelor europene, iar acțiunea trebuie să se facă temeinic, în conformitate cu directivele Consiliului Europei și ale Ghidului pentru securitatea organelor, țesuturilor și celulelor...” – precizează dr. Zota.

Moartea clinică și moartea cerebrală

Chiar și în lumea medicală se face deseori confuzie între cele două noțiuni. Pentru a se putea preleva organe de la un donator decedat, medicii trebuie să fie siguri că acesta se află în moarte cerebrală. Moartea clinică este reversibilă, adică bolnavul poate fi resuscitat. Este impropriu numită moarte fiindcă, de fapt, este vorba de un stop cardio-respirator, adică de o patologie care poate fi resuscitată într-un interval de 5 până la 45 de minute, funcție de cauză, de structură și de rezistența pacientului. Pe scurt, în moartea clinică inima nu mai bate, dar trunchiul cerebral funcționează. Practic, ea este o scurtă perioadă de timp în care s-a instalat stopul cardio-respirator, creierul nu este mort, nu există activitate cardiacă, iar persoana nu mai respiră. Cu toate acestea, ea poate fi resuscitată dacă se acționează în timp util, iar organismul poate funcționa, în continuare, fără nici un fel de sechele. În cazul morții cerebrale, chiar dacă inima bate, nu mai există activitate cerebrală, de fapt activitate de trunchi cerebral.

Calea fără întorcere

După ce am aflat că moartea clinică este una aparentă, iar moartea cerebrală este definitivă(!), ne-am întrebat cum este posibil ca medicii să fie siguri 100% că o persoană se află pe drumul ireversibil al nefinței? Aflat „la datorie”, dr. Zota ne-a sărit, din nou, în ajutor: „Există deosebiri de diagnosticare de la o țară la alta. Conform legislației din România, putem declara o persoană decedată după ce se execută cele trei teste: electroencefalograma, testul de apnee și un examen general făcut de o personalitate recunoscută în domeniu, care examinează cele 12 reflexe de trunchi cerebral. Dacă subiectul nu mai reacționează, înseamnă că ciclul său vital s-a încheiat, că poate fi declarat decedat. Toți trebuie să înțeleagă acest lucru, de la familie până la întreaga lume medicală: murim odată cu trunchiul nostru cerebral. Nici o clipă mai devreme, nici o clipă mai târziu... Iar istoria literaturii de specialitate (medicale – n. a.) nu consemnează nici măcar un singur caz de moarte cerebrală care să fi fost vreodată resuscitat”.

Cum este la casele mai mari

Vă mai amintiți, probabil, scandalul cu iz internațional decedat pe la jumătatea lunii martie de familia tânărului de 28 de ani, Răzvan Iliu Halga, din Deva, care a decedat într-un spital din Viena. O consecință a faptului că România a rămas singura țară europeană în care se mai cere acordul familiei pentru prelevarea de organe. Încă din anii '70, cele mai multe țări europene foloseau sistemul prin care o persoană se înscria ca potențial donator pe lista guvernului. Aceștia însă trebuiau să notifice intenția de a dona organe din timpul vieții. Zece ani mai târziu, multe țări au renunțat la acest sistem și l-au adoptat pe cel al consimțământului prezumat. Acesta interzice prelevarea de organe și țesuturi numai în cazul în care pacientul și-a exprimat, în timpul vieții, refuzul de a dona organe.

Ce spune Codul civil?

Să revenim pe plaiurile mioritice, pentru a încerca să aflăm dacă și cum definește legea aceste noțiuni. Solicitări noastre i-a răspuns, cu amabilitate, juristul Vergile Andronache: „În termeni juridici, moartea nu este definită. Sunt reglementate însă diferite efecte și conexiuni ale decesului ființei umane. Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului, aprobate prin HG nr. 451/2004, dispun în art. 2 că în stabilirea decesului unei persoane, definitorie este încetarea ireversibilă a activității cerebrale sau a activității cardiace, stabilită prin mijloace medicale, în baza a două examinări succesive, la șase ore în cazul adulților și la 12 ore în cazul copiilor sub 7 ani.”

BOR binecuvăntează transplantul

BOR, prin vocea sa cea mai autorizată – Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist – binecuvăntează transplantul, atâta vreme cât, prin intermediul său, se poate rezolva criza determinată de lipsa altor soluții de vindecare și se redă viața normală unei persoane, fără însă a-l-o lua altuia, conform principiului „Nimeni nu trebuie ucis pentru ca să trăiască altcineva”.

În finalul textului Comisiei Naționale de Bioetică referitor la transplantul de organe, aprobat de Sfântul Sinod în sesiunea din 15-17 iunie 2004 se lansează un îndemn cu valoare de avertisment, care ar trebui să ne dea de gândit tuturor: „Creștinii, fie ei personal medical, donatori, beneficiari sau intermediari, nu trebuie să promoveze știința fără conștiință etică și responsabilitate față de demnitatea umană. De aceea, se impune o permanentă priveghere spirituală și pastorală, un discernământ spiritual activ privind scopurile declarate și nedeclarate ale transplantului de organe”.

(text) Victor M. Ionescu

Mihai Stoian, omul care s-a născut a doua oară

La Poiana Brașov a avut loc cel de al II-lea Congres al pacienților cu afecțiuni hepatice având ca temă *Afecțiunile hepatice, o provocare globală*. Desfășurat sub egida ELPA, Asociația europeană a pacienților cu afecțiuni hepatice, congresul a evidențiat problemele și complicațiile pe care le pot da hepatitele B și C, hepatite care adesea duc la ciroză hepatică și în final la moartea pacientului, dacă acestuia nu i se face urgent un transplant de ficat. Mihai Stoian, 57 de ani, de profesie judecător, a beneficiat de un transplant de ficat pe 8 noiembrie 2001 și din acest punct de vedere se poate considera unul dintre „norocoșii” care au avut șansa să supraviețuiască unei ciroze hepatice. La reușita intervenției chirurgicale, pe lângă echipa de medici condusă de profesorul Irinel Popescu, o mare contribuție a avut-o optimismul pacientului și susținerea psihologică din partea familiei. Mihai Stoian a ajuns la ciroză hepatică în urma îmbolnăvirilor repetate de hepatită de tip B, contactată în spitale. „Prima oară am făcut hepatită B în 1957, când am suferit o operație de apendicită, la Spitalul Militar din Focșani. În acea perioadă, nu se utilizau ustensile de unică folosință, instrumentarul nu a fost bine sterilizat și mi-a apărut hepatita de tip B, cu explozie, icter și evident internare. În 1984, în noiembrie, și apoi, în martie 1985, cu recădere, am făcut din nou hepatită B. Făcusem niște infiltrații la spate, realizate de către un medic stomatolog. În tinerețe am făcut sport de semiperformanță – tenis de câmp, de masă, handbal și volei, am fost și antrenor de tenis de câmp – și aveam dureri de spate. În urma infiltrațiilor am scăpat de dureri, dar am făcut hepatită. Am urmat tratament, fără sare, cum se cerea pe atunci, regim alimentar vreo trei ani și apoi mi-am revenit, starea ficatului s-a ameliorat”, povestește Mihai Stoian. „Ficatul nu da semne de îmbolnăvire acută, dacă nu te îngâlbenesci, nu-ți dai seama. În ianuarie 2000, am avut niște probleme la colon, și am ajuns la Clinica Spitalului Fundeni. M-a consultat domnul profesor Oproiu, atunci în activitate, m-a operat la colon, dar odată cu analizele pe care le-am făcut atunci la internare și externare, dânsul a constatat o evoluție îngrijorătoare a stării ficatului și m-a externat spunându-mi mie și soției că ficatul meu este într-o stare avansată de degradare și ritmul în care se degradează este extrem de alert. Au urmat alte analize care au demonstrat existența unei ciroze avansate cu șanse de viață între șase luni și cinci ani. Mergeam acasă câte două săptămâni, apoi mă decompensam, făceam lichid și din iunie 2001 am rămas internat în Spitalul Fundeni și înscriindu-mă pe lista de așteptare pentru transplant, continuând să sper. Am stat din iunie și până în noiembrie, pentru că la acea vreme legislația nu prevedea prelevarea de ficat de la o persoană în viață, de la un donator viu, și trebuia să aștept să între cineva în moarte clinică. Spre norocul meu, a intrat un tânăr de 17 ani, de la care am primit acest ficat. Procedura este foarte lungă și grea, aștepti trei săptămâni să îți se întocmească dosarul, apoi hotărârea comisiei. Am fost mai mulți candidați, a trebuit verificată starea mea de sănătate, gradul de compatibilitate a ficatului care urma să fie transplantat cu al primitorului etc. După transplant, mi-am continuat activitatea. Sunt din Focșani, judecător la Tribunalul Vrancea. Pe 30 decembrie 2001 am fost externat de la Fundeni, pe 3 ianuarie 2002 m-am prezentat la serviciu, la Tribunal. Mi-am revenit foarte bine, dar mi-am schimbat puțin și mentalitatea. Fiindcă o astfel de încercare te schimbă foarte mult. Începi să-ți modifice anumite viziuni, începând de la credință și până la a înțelege oamenii. Dumnezeu mi-a dat un semnal că există, prima operație la doctorul Oproiu am făcut-o pe 8 februarie, de ziua mea de naștere, iar din transplant mi-am revenit pe 8 noiembrie, de Sfântii Arhangheli Mihail și Gavril, zile cred, deloc întâmplătoare. Din nefericire, am avut și colegi de suferință care nu au supraviețuit transplantului sau au supraviețuit foarte puțin după aceea, fiindcă nu au avut ambiție, nici nu au avut pe cineva lângă ei așa cum a fost și este soția mea, un sprijin extraordinar, oameni care s-au integrat într-o viață deosebită după transplant. Pentru că ai un ritm de viață deosebit, cu program de odihnă zilnic, tratament medicamentos, fără stres. E adevărat, m-am mutat de la secția civilă, la care fusesem, la secția comercială, unde nu mai sunt atât de supus stresului, dar m-am și educat să nu mă las afectat de toate problemele. Am renunțat la alcool, bine, eu renunțasem de mult, din 1993, și la fumat, din dorința de a trăi. Dacă nu faci tratamentul cu speranță, ambiție și optimism, nu reușește. Eu și la serviciu acum mă duc dimineața fredonând uneori pe holuri de se miră colegii mei. Eu le răspund: «Voi nu știți ce înseamnă să vă treziți și să trăiți o zi în plus din viața voastră. Învățați să apreciați fiecare zi pe care o trăiți. Eu m-am născut a doua oară!»”

Oameni reînțorși la viață

(text) Alice-Claudia Gherman

BUCOVINA
pentru
BUCOVINA

Sănătatea din stele

Elena Manea încearcă să înțeleagă modul în care planetele sistemului nostru solar ne determină existența: „Luna influențează cu certitudine apa oceanului planetar. Corpul omenesc conține apă în proporție de 70-72%, ca și planeta pe care o locuim. De ce nu ar influența Luna și apa corpului nostru? Cronobiologia a dovedit că hormonii nu se eliberează la întâmplare, în sânge, ci conform unor ritmuri circadiene precum și unor ritmuri circumensuale și circanuale, ritmuri care corespund mișcării de rotație a Pământului în jurul propriei axe și în jurul Soarelui, precum și rotației Lunii în jurul Pământului. Dacă aceste ritmuri influențează corpul omenesc și secrețiile sale hormonale, de ce mișcarea celorlalte planete ale sistemului solar nu ne-ar influența? Dacă ne influențează, atunci cum o face? Este un domeniu vast de cercetare.”

Jupiter, planeta ficatului

Una dintre cele mai importante cercetări ale Elenei Manea, în care se îmbină calitățile sale de biochimist cu cele mai recente cunoștințe de astrologie, are ca bază afirmația că **Jupiter** este planeta ficatului. Demonstrația a fost făcută pe hărțile astrale ale unor bolnavi de hepatită virală. Beneficiind de arhivele Spitalului de boli infecțioase Colentina, au fost culese datele de naștere ale tuturor pacienților cu hepatită virală confirmată, internați în perioada 1 ianuarie-31 decembrie 1992, într-unul dintre pavilioanele Spitalului (247 de pacienți). Rezultatele au fost pe măsura așteptărilor: pentru **86,2%** dintre subiecți, **Jupiter** avea cel puțin un aspect disonant, adică se afla în conjuncție, cuadratură sau în opoziție cu una dintre planetele **Marte**, **Saturn**, **Uranus**, **Neptun** sau **Pluto**. Atunci când s-au luat în considerare și relațiile existente între **Jupiter** și **Soare**, **Lună**, **Mercur** și

Venus procentajul s-a ridicat la **90,3%**. În plus, s-a întrevăzut perspectiva unei noi ipoteze: pornind de la faptul că hepatitele virale sunt de mai multe tipuri, se poate presupune că acestea corespund aspectelor disonante ale planetei **Jupiter** cu diverse planete.

Cunoașterea orei de naștere ar fi ajutat, probabil, să se demonstreze că la restul de zece la sută dintre subiecți, **Jupiter** le afecta starea de sănătate prin ascendentul aflat eventual în Săgetător sau Rac, unde **Jupiter** este conducător sau exaltat. S-a mai constatat că, în perioada de incubare a bolii, la **78,8%** dintre pacienți existau aspecte disonante între poziția natală a lui **Jupiter** și poziția pe cer a planetelor **Jupiter**, **Saturn**, **Uranus**, **Neptun** sau **Pluto**, refăcând aspectele natale, ceea ce confirmă vulnerabilitatea persoanelor, în acea perioadă. Când s-au luat în considerare și aspectele cu **Soarele** și **Marte**, procentajul a crescut la **87%** dintre cazuri.

Un alt rezultat al studiului pe bolnavii de hepatită a fost obținut urmărind repartitia poziției **Soarelui**, pe decani, în semnele zodiacale. S-a constatat o creștere, cu **135%** peste valoarea medie, a numărului de cazuri care aveau, la naștere, **Soarele** situat în al doilea decan al Vărsătorului. „Nu puteam trage concluzia că aceia născuți în acest decan sunt mai predispuși la a se îmbolnăvi de hepatită, și atunci a intervenit o altă afirmație a astrologiei: când **Saturn** trece peste poziția natală a **Soarelui**, omul este la cota minimă de energie și chiar dacă nu este obligatoriu să se îmbolnăvească, la eforturi suplimentare sunt șanse mari să apară probleme de sănătate.” Or, între 1 ianuarie și 31 decembrie 1992, **Saturn** se afla în al doilea decan al Vărsătorului, deci trecea peste **Soarele natal** al pacienților respectivi. Planeta **Saturn** trece, prima dată, peste poziția natală a **Soarelui** unei persoane, mai devreme sau mai târziu, în funcție de data nașterii, în primii 29 de ani de viață, iar următorul tranzit este peste încă 29 de ani. „Am observat efectul acestui tranzit și în cazul băiatului meu, care, un an de zile, cât **Saturn** s-a plimbat peste poziția natală a **Soarelui** său, pur și simplu parcă ar fi fost bolnav, era tot timpul obosit”.

Funcția sexuală și planetele

Poziția astrelor la naștere poate să determine disfuncția sexuală – este concluzia la care a ajuns Elena Manea împreună cu regretatul doctor Gheorghe Soare, endocrinolog-androlog la Institutul C. I. Parhon. Studiul s-a realizat pe o perioadă de doi ani, cu toți

pacienții care își cunoșteau ora de naștere. S-au obținut trei loturi de subiecți: unul de 315 persoane cu probleme sexuale, al doilea – desprins din primul – de 72 de subiecți care prezentau insuficiență sexuală încă de la debut, și cel de-al treilea – un lot martor de 74 de bărbați sănătoși, care aveau și spermograma normală. Aceștia din urmă erau înregistrați la Parhon pentru sterilitate de cuplu, deoarece partenerele aveau probleme.

Un număr mare de cazuri din lotul cu probleme sexuale aveau la naștere ascendentul în **Scorpion**, ceea ce confirma ipoteza influenței acestui semn zodiacal asupra organelor genitale și asupra funcției sexuale. Denumirea de axă a sexualității dată perechii Caselor zodiacale opuse II – VIII a fost argumentată de procentul ridicat (**48,6%**) dintre subiecții cu disfuncție sexuală, care aveau cel puțin o opoziție planetară pe această axă, în comparație cu celelalte 5 axe ale lotului, dar și cu aceeași axă a lotului martor.

Și mai clară a fost constatarea privind rolul Casei a VIII-a asupra organelor genitale și a funcțiilor acestora. S-a descoperit că **75%** din totalul de cazuri ale lotului II (insuficiență sexuală de debut) prezintă cel puțin un aspect disarmonic major în Casa a VIII-a, în comparație cu aceeași Casă astrologică a lotului martor sau cu celelalte Case ale lotului studiat. Dintre aceștia, la **20%** era implicată planeta **Saturn** și la **18%** era implicată **Luna Neagră** (apogeul lunar), iar în astrologie aceste două elemente sunt considerate ca având un efect perturbator asupra organelor ce corespund Caselor astrologice în care acestea se află. Din punct de vedere astrologic,

Elena Manea este biochimist. Timp de 17 ani a fost cercetător științific la Institutul de endocrinologie C.I.Parhon. De astrologie s-a apropiat la începutul anilor '90. „Cel mai bine am învățat predând altora”, mărturisește ea, pentru că din 1992 predă cursuri și conduce Clubul de astrologie la Universitatea populară Ioan I. Dalles.

Casa a VIII-a corespunde organelor genitale și funcției acestora. Statistica venea să confirme teoria conform căreia aceste orientări cosmice predispun individul la disfuncții ale acestor organe. Nu înseamnă, însă, că toți bărbații care au o planetă, afectată printr-un aspect disarmonic cu o altă planetă, în Casa a VIII-a vor avea insuficiență sexuală. În astrologie Casa a VIII-a înseamnă: capacitatea noastră de regenerare și de transformare; moartea și tot ce ține de moarte: funerarii, moșteniri, crimă; banii parternerilor, taxe, impozite, depozite și împrumuturi bancare; chirurgie, ginecologie, andrologie, anatomo-patologie; operații, accidente; vrăji, spiritism; anus, rect, prostată, organe genitale, sistem imunitar etc. Din fericire, simbolurile astrologice sunt polisemantice.

Cunoaște-te pe tine însuși

Astrologia poate constitui un ajutor esențial în procesul de conștientizare a multora dintre situațiile cu care ne confruntăm. Impulsivitatea unui individ poate proveni și dintr-o conjunctură astrală cum ar fi, de exemplu, Luna în cuadratură cu Marte. Pentru un copil e bine să se cunoască de la început harta lui astrală. Astfel ajung să îți fie cunoscute tendințele și se poate ști care sunt problemele suferitești pe care ar trebui să le rezolve. „Ca părinte față de odrasla ta, sau ca persoană față de tine însuși, care descoperi asemenea porniri, poți lupta pentru conștientizarea și rezolvarea lor, fără a le lăsa să ajungă la o defulare de cele mai multe ori neplăcută.”

Ghicitul în stele, o joacă periculoasă

În privința folosirii astrologiei ca instrument de previziune, Elena Manea este foarte reticentă. Nu atât pentru că n-ar fi posibil, cât

pentru eventualele influențe negative. „Nu cred că e bine să i se spună omului că urmează să i se întâmple ceva negativ”. Oricărui aspect astral îi corespund multiple variante. Dar cel căruia i s-a spus punctual că i se va întâmpla ceva rău, va fi obsedat de acea alternativă. Ajuns într-o situație de cumpănă, el nu va putea alege liber, ci mai degrabă ca un robot pe care astrologul l-a programat. Există anumite teme consacrate, cum ar fi **Saturn peste Soare**, care în limbaj astrologic poate fi tradusă clar, ca fiind o perioadă de examen major în existența individului. Moment care poate fi exacerbă până la a însemna că „toată viața din jurul tău a devenit extrem de dură. Cu toate acestea, nu înseamnă decât că este o perioadă mai dificilă și trecătoare, iar modul în care ieși din acel examen depinde foarte mult de ceea ce ai învățat până atunci și reflectă adevărata și unica ta personalitate în raport cu momentul ce a fost depășit.”

O fi rea zodia mea?

Nu există nici o zodie mai bună sau mai rea, există doar un tip mai evoluat spiritual și unul mai puțin evoluat, pentru fiecare zodie în parte, și între aceste două extreme o gamă variată de tipuri. Nu există bine sau rău din punctul de vedere al zodiei. Pentru a-și întări această teorie, Elena Manea dă un exemplu tulburător: „Poate că N. Steinhardt a ajuns în închisoare pentru că a avut nevoie de exact aceea experiență ca să ajungă Steinhardt. E greu de stabilit ce este bine și ce este rău. Cât poate să «sufere» diamantul până ajunge de la piatra brută la briliant! Putem să trecem prin niște evenimente cumplite, dar care să ne conducă la o incredibilă evoluție spirituală”.

Astrograma credinței în Dumnezeu

Fiind o persoană profund credincioasă, Elena Manea vede că singura incompatibilitate între religie și astrologie este folosirea acesteia din urmă pentru a „programa” omul. „E chiar un păcat. Eu le spun tuturor cursanților mei: aveți o responsabilitate foarte mare. Dacă programați omul, cel puțin programați-l pozitiv!” Ca un corolar al ideii că astrologia poate folosi cunoașterii și vindecării interioare, Elena Manea a construit o teorie pe care urmează să o publice „când o s-o considere suficient de șlefuită”, despre paralela care există între astrologie și psihologie. „Practicarea uneia, fără cunoașterea celeilalte, înseamnă lipsa unui instrument foarte important în exercițiul meseriei. În psihanaliză s-ar putea folosi simbolurile existente în astrogramă, pe lângă simbolurile onirice”.

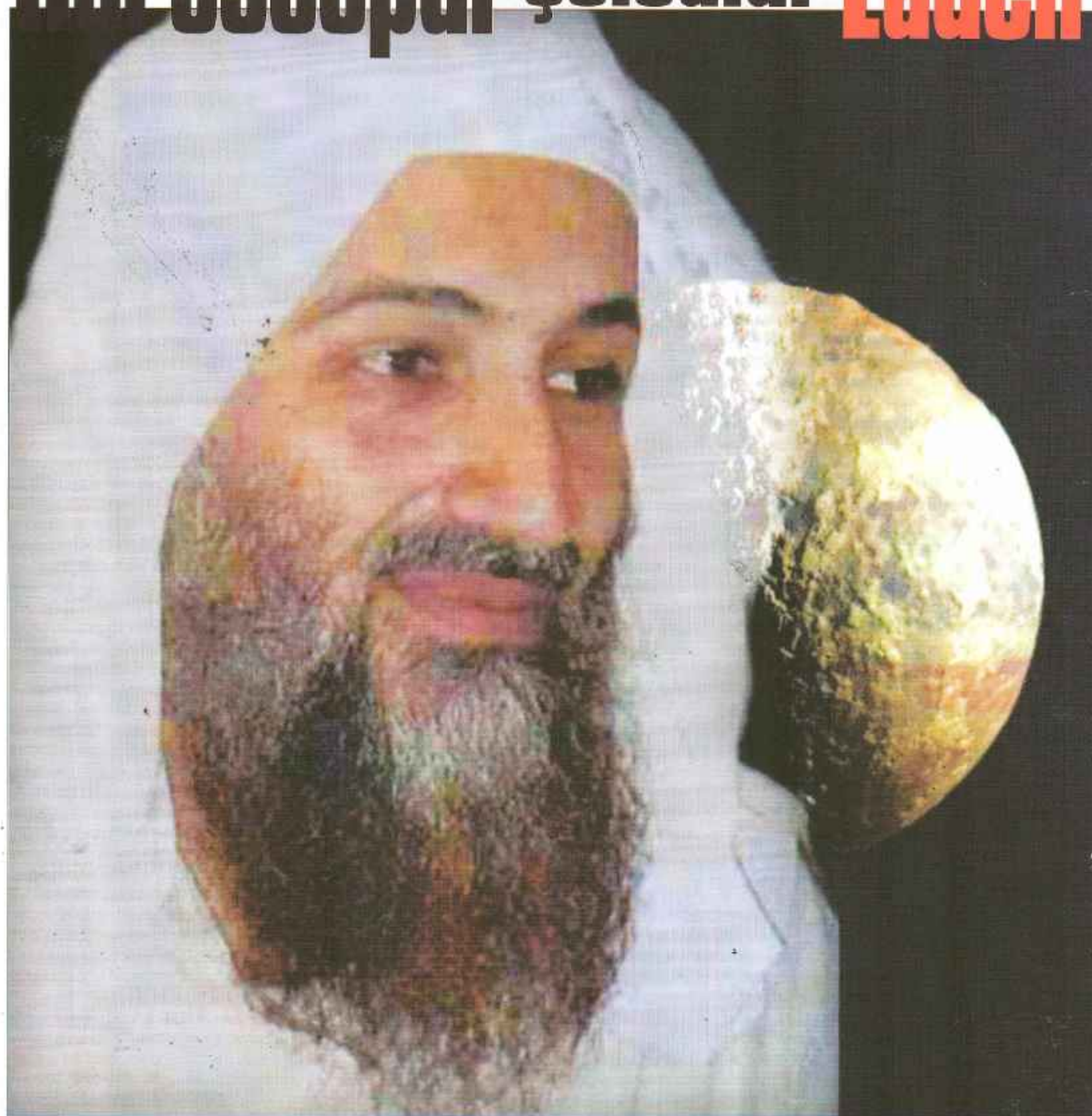
Predicția morții

Până aici privisem cu o oarecare seninătate această discuție despre jocul astrelor și influența lor asupra vieților noastre și trebuie să recunosc că urmăream subiectul cu detașarea celui care are un lucru de făcut și trebuie să-l trateze conștiincios. Atunci am pus întrebarea: „Care a fost cea mai importantă predicție pe care ați făcut-o?” Răspunsul m-a făcut să reflectez mult mai mult decât aș fi crezut: „Cu doctorul Soare, anul trecut. A murit în apa mării, deși era un foarte bun înotător. Știam din primăvară că atât el, cât și eu, eram pe un tranzit foarte dificil. Aspectele foarte critice continuau până în toamnă. Când el mi-a spus că se simte ca și cum ar fi intrat în anul morții, i-am atras atenția că **Luna Neagră** (Apogeul lunar) îi tranzita timp de nouă luni Casa a VIII-a, numită și Casa morții, și că trebuie să fie foarte prudent. Acest tranzit are loc la fiecare nouă ani, dar niciodată în aceeași conjunctură astrală. Atunci conjunctura era în mod deosebit periculoasă, deoarece și **Pluto**, planeta morții, era în cuadratură cu poziția natală a **Axei destinului** și cu poziția natală a **Soarelui**. Pe 21 iulie 2004, **Luna Neagră** ajunsese exact peste poziția natală a **Lunii**, și refăcea cuadratura pe care aceasta o făcea la naștere cu **Neptun** (zeul mării). A intrat în mare și a făcut infarct, dar se putea întâmpla și pe mal. Pentru mine a fost o adevărată lovitură. Era un foarte bun prieten. Nu aș fi putut spune de la început că se va întâmpla așa. Pericolul exista, însă nu poți să faci afirmații certe, principiul incertitudinii, care guvernează mișcarea particulelor materiale din care este alcătuit corpul nostru, ne guvernează și viețile, nimeni nu poate să spună cu certitudine ce se va întâmpla. Sunt lucruri care depășesc puterea noastră de înțelegere.”

Text: Dana Zorojanu

foto: Octavian Tibăr, arhivă

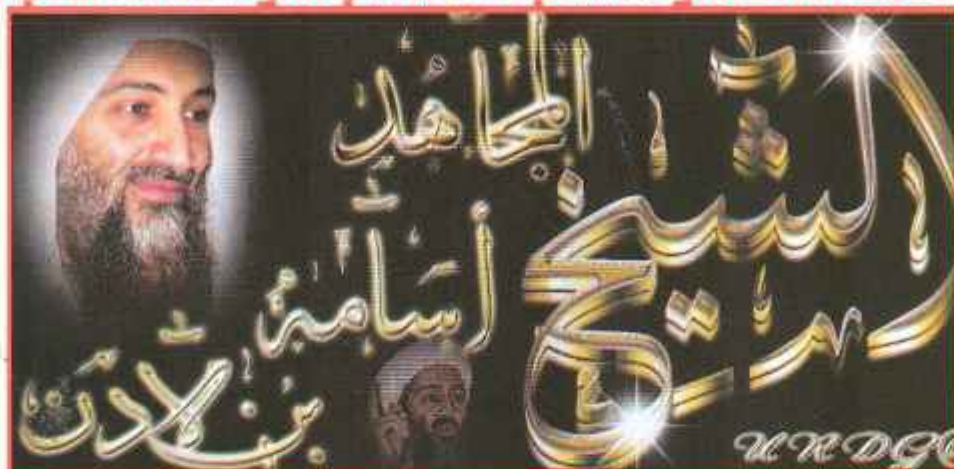
Horoscopul șeicului Laden

Autorul acestor rânduri este un ezoterist bucureștean care are la activ o carte intitulată *Misterele și magia runelor*, precum și lansarea pe piață a unui joc de divinație brevetat, intitulat *Zarurile magice*. Pe baza analizei și interpretării horoscopului „inamicului mondial nr. 1” – ce apare în premieră în România și în exclusivitate pentru *Flacăra* – este prezentat profilul psihologic al „omului” Bin Laden. Cititorii vor putea să înțeleagă motivațiile intime și „mecanismele emoționale” ale acestei personalități ieșite din comun.

seamănă cu cel al nazistilor

Un mister descifrat prin astrologie: portretul psihologic al lui Ossama bin Laden

Directorul celei mai bine cotate reviste de astrologie din India – *Magazin astrologic* – a prezis atentatul terorist (care a înspăimântat poporul american) cu 9 luni înainte de a se produce. Iată că o „așa-zisă” știință a reușit ceea ce serviciile secrete americane – având un sofisticat „arsenal” tehnologic și informatic și un buget generos – nu au reușit! După două milenii de existență neîntreruptă, astrologia rămâne, totuși, o știință divinatorie de observație naturală și experimentală cu ajutorul căreia merită schițat portretul astrologic al inamicului Americii.

Principalul obstacol în realizarea horoscopului lui Ossama bin Laden îl constituie dezinformarea creată asupra datei reale de naștere. Astfel, s-au vehiculat – ca zile posibile de naștere – date cum ar fi 7 aprilie, 14 mai, 27-30 iunie, precum și 3 octombrie – pe site-ul Departamentului de Stat al SUA – ale anului 1957, precum și alte date din 1957 și 1958. Un reper cert în ceea ce privește anul de naștere 1957 – și nu 1956 sau 1958 – este oferit de interviul luat lui Bin Laden în 1998, de către reporterul rețelei *American Broadcasting Corporation* – John Miller.

Un mare emotiv!

În determinarea datei de naștere folosite în acest portret astro-psihologic s-a utilizat o metodă de verificare încrucișată, bazată, pe de o parte, pe clarviziune (care a oferit și ora exactă de naștere – 23.30), precum și pe feedback-ul astrologic, pe de altă parte, cunoscându-se calitățile, slăbiciunile și bolile de care suferă.

Ossama bin Laden s-a născut în orașul Jeddah din Arabia Saudită, pe 10 martie 1957, conform site-ului Interpolului, ca fiu al unui yemenit și al unei palestinieni, care au reușit să facă avere în regatul saudit, ajungând în relații foarte bune și cu casa regală a acestuia. Ceea ce izbește de la prima vedere în horoscopul lui Bin Laden este marea emotivitate dată de planeta Neptun, guvernatorul zodiei de naștere – și de alte patru corpuri cereste

plasate în semne de apă, cum sunt: Soarele în Pești, Mercur în Pești – aflat în conjuncție cu Soarele, Luna în Rac și Venus în Pești. În același sens acționează și cuadratura Uranus-Neptun din horoscopul său. Impulsul astral dat de energia zodiei Scorpionului este la fel de important, întrucât el are atât Ascendentul – care corespunde evoluției personalității sale la maturitate, cât și Nodul Nord – ținta existenței lui în această reîncarnare – în semnul Scorpionului. Aceasta îi conferă aplecarea spre religie și chiar spre ocultism, pe de o parte, iar pe de altă – trăsătura scorpionică de tip „mușcă și fugi” și capacitățile paranormale! Înșușirile acestea deosebite sunt întărite – din punct de vedere astrologic – de mediumnitatea conferită de poziția lui Mercur în Pești. De altfel, martori oculari au confirmat faptul că Bin Laden a scăpat cu viață ca prin miracol din câteva bombardamente ale sovieticilor – în timpul campaniei acestora de un deceniu în Afganistan!... Planeta dominantă a horoscopului său – Neptun – împreună cu caracterul specific tipologiei de „Scorpion” au făcut din Ossama un prieten loial și curajos – care nu ezită să sară în apărarea alor săi sau a celor slabi, chiar atunci când această acțiune ar părea o cauză pierdută. Ca orice nativ din Pești, Ossama este introvertit și intuitiv, fiind caracterizat de verbul „a crede”, de devotament și spirit de sacrificiu pentru cei săraci, precum și de secretomanie evidențiată de dualitatea simbolului zodiei. Are o fire construită din contraste și incertitudini – întocmai ca simbolul dual amintit, care-l împinge spre situații dramatice, care par uneori fără leșire, dar cărora reușește să le facă față datorită intuiției dezvoltate, dublată adesea de adevărate presentimente sau chiar premoniții. Aceasta explică și acțiunile sale parecând împotriva logicii, de tipul „misiunii imposibile” de a dirija un „obuz” plin de vietți omenesti

asupra clădirii Pentagonului. Latura vi-sătoare a zodiei conferită de Neptun – planeta utopiei și a iluzionării – îl face să nu poată aduce la îndeplinire tot ceea ce plănu-

iește, mai mult chiar, o fatalitate – determinată de ispășirea karmei specifică încheierii unui ciclu de reîncarnări – îl poate paraliza spiritul de inițiativă și-l poate lăsa în voia evenimentelor, cum s-a și întâmplat deja.

Fanatic, causeur, orator și sfânt al Islamului

În condițiile în care zodia de naștere a lui Bin Laden este aceea a Peștilor cu Ascendentul în Scorpion, se poate înțelege fanatismul său religios și dorința de a-și proteja religia și pământul „sfânt” al Islamului – valori spirituale definitorii pentru nativii din zodia Peștilor – prin terorism sau război; mijloacele acestea sunt generate de energia planetei Marte canalizată underground, tocmai datorită influenței specifice lui Pluton – stăpânul zodiei, care este prost aspectat în horoscopul său. Aceste trăsături psihice sunt întărite de prezența Lunii în Rac – care-l face să aibă un cult pentru istorie și pentru tradițiile religioase ale strămoșilor săi – și, în plus, plasată în Casa a VIII-a a astrogramei, ce corespunde – de asemenea, zodiei Scorpionului – al optulea semn în zodiac.

Remarcabil pentru ochiul unui astrolog este triplă conjuncție (la limită, co-l drept!) între Soarele situat la 19°59' în Pești, Mercur la 11°04' și Venus la 11°12' în aceeași zodie. Această triplă conjuncție – ce este rar întâlnită chiar pentru un astrolog cu experiență! – îi conferă o adevărată charismă spirituală (Venus) și mediatică (Mercur), care i-ar fi putut fi de mare folos în evoluția sa spirituală, dar pe care Ossama a ales să o utilizeze în slujba intoleranței religioase și a xenofobiei. Fiind, din această cauză, un orator și un causeur foarte bun, Ossama le-a dat și le dă mari bătăi de cap specialiștilor americani în manipularea mass-media, atunci când se străduiesc să limiteze influența aparițiilor sale televizate la postul

arab **Al-Jazeera** asupra lumii arabe.

Planeta Jupiter – guvernatorul zodiei Săgetătorului – apare în astrogramă în Casa a X-a. Această zestre astrală benefică l-a făcut să se nască într-o familie bogată, asigurându-i o moștenire considerabilă și dându-i o fire organizată și precisă – care l-a și orientat apoi spre absolvirea unei facultăți de management.

Totodată, acest aspect l-a favorizat cariera de șef și de bun manager – capabil să atragă sume considerabile, pentru organizația sa teroristă. Jupiter în Casa a X-a îl mai conferă și un simț deosebit pentru valorile materiale și morale, șansă și onoruri în viață, garantându-i, de asemenea, succesul financiar prin pragmatismul pe care-l manifestă. Aceasta a făcut ca Ossama să primească apelative cum ar fi: *Printul, Emirul, Șeicul și Directorul*. Influența combinată a planetelor Neptun și Jupiter din astrograma natală l-au ajutat mult la înființarea rețelei sale teroriste *Al-Qaeda*. Jupiter în Casa a X-a l-a conferit și capacitatea sa organizatorică pentru a dirija mase mari de oameni în direcția dorită. Pe de altă parte, onorurile și recunoașterea dobândite deja l-au făcut și mai avid de glorie, fiind hotărât să sacrifice toate mijloacele materiale de care dispune în realizarea unei adevărate utopii (specifice planetei Neptun) – înființarea unui **Mare Califat** prin destabilizarea tuturor regimurilor democratice din țările cu religie islamică. E vorba de un **califat**, precum cel din Evul Mediu, care să includă pakistanezi, cașmieri, indonezieni, filipinezi și chiar chinezi islamizați (rebelli uiguri musulmani). La cele de mai sus, s-a adăugat și arta retorică dublată de charisma generată de tripla conjuncție amintită.

Astrograma sa prezintă o serie de aspecte favorabile, dar și numeroase cuadraturi și opoziții – aspecte puternic conflictuale. Astfel Luna aflată în trigon cu Mercur și Neptun îi conferă o inteligență deosebită și o bună coordonare între minte și inimă, respectiv tendința spre realizări ieșite din comun și bizarerie. Pe de altă parte, sextilul dintre Lună și Mijlocul Cerului din astrograma sa indică popularitate în viața publică, un talent scenic de adevărat actor, precum și faptul că Ossama a moștenit afacerile familiei.

Dintre aspectele puternic negative se remarcă cele mai importante, precum cuadratura Mercur-Saturn și opoziția Soare-Jupiter. Primul aspect îl face o fire dură, cu o atitudine aspră față de anturaj și intrigant, iar ultimul îi dă o pronunțată înclinație spre risc și sisteme pseudo-religioase, precum și natura extravagantă și lăudăroasă. Aspectele puternic negative pe care le face planeta Marte cu Pluton (Marte cuadratură Pluton) și cu Ascendentul (Marte opoziție Ascendentul) constituie niște adevărate tare caracteriale, întrucât cel dintâi predispune la instincte criminale și distructive, precum și la o moarte violentă, iar celălalt la agresivitate și conflicte numeroase cu semenii.

Calități de profet

Nodul Nord în Casa a XII-a și în Scorpion îi conferă calități de profet. Renașterea spirituală a apărut, în cazul lui Bin Laden, într-un mare impas existențial; după cum relatează chiar el într-un interviu acordat, în septembrie 1998, săptămânalului **Al-Ahram** din Cairo, Ossama a scăpat teafăr – în timpul războiului ruso-afgan – atât dintr-un bombardament cu mortiere care cădeau chiar lângă el, cât și dintr-un bombar-

dament aviatic asupra cartierului său general, fără ca să pătească nimic. Situația sa actuală – de „vânat” al trupelor americano-britanice de elită – se regăsește în destinul predeterminat de aspectul puternic negativ al cuadraturii Soare-Saturn, ce l-a făcut să intre din 1993 în conflict cu „jandarmul lumii” după atentatul eșuat, în acel an, la *World Trade Center*. Același aspect astral îi accentuează, în prezent, sentimentul de neputință și face ca libertatea sa de mișcare să fie foarte limitată.

În încheierea analizei personalității lui Bin Laden se cuvine a remarca faptul că punctul virtual care desemnează ispita din horoscop – Lilith situat în Vărsător – este aspectat negativ în întregime, ceea ce favorizează imposibilitatea depășirii blocajelor existențiale și psihice. De asemenea, aspectul menționat îi conferă spiritul revoluționar, chiar anarhic, precum și

înclinația spre perversiuni sexuale, trăsătură întărită și de cuadratura Uranus-Neptun! Cei care îl caută cu atâta asiduitate ar fi bucuroși ca atât riscul trădării de către prieteni, cât și riscul de accidente – determinate tot de Lilith – să devină realitate.

Examinând harta cerului de la nașterea lui Ossama bin Laden, s-ar putea previziona – datorită cuadraturilor Marte-Pluton, Soare-Saturn și Mercur-Saturn, precum și situației lui Pluton în Casa a IX-a (moarte în străinătate) – că acesta riscă să moară într-un accident provocat de militari unu vehicul (care poate fi o mașină, dar chiar și o căruță, ce ar constitui un camuflaj excelent!), fie în străinătate, fie atunci când va încerca să părăsească Afghanistanul...

Planeta utopiei

Folosind drept indicații aspectele negative ale lui Neptun, Marte, Pluton și Lilith (Luna neagră) din astrograma natală a lui Bin Laden, precum și cuadratura dintre Nodul Nord și Lilith (ce arată că nativul riscă să rămână „repetent” la lecțiile de viață ale ultimei sale reîncarnări!) – referitoare la caracterul său utopic și războinic în același timp, precum și transcrierea și descifrarea în limba germană a numelui său în ortografia **Ussamah bin Laden**, putem specula că **spiritul său a fost în viața anterioară unul dintre șefii regimului hitlerist**. Preponderența planetei Neptun în horoscop, supranumită planeta utopiei – ce amintește de utopia *Reichului de o mie de ani* – și caracterul de „Pește” cu Ascendentul în Scorpion – trimite la religiozitatea rău direcționată spre ritualurile păgâne practicate de elita trupelor de SS-ști. De aici provin, se pare, antiamericanismul și antisionismul său feroce. Dacă examinăm transcrierea numelui său sub forma unei **apocope** (procedeu ezoteric, de genul celor folosite de Nostradamus în cătrețele sale, realizat prin anagramare însoțită de comprimare și omisiune), un german ar citi așa: **USA-ma(c)h(t)-bin-Laden**, ceea ce se descifrează ușor ca **omul care va transforma puterea (macht – din limba germană) Americii într-o prăvălie!** Charisma sa deosebit de periculoasă și ultima parte a vieții sale (de până acum, cel puțin) – legată de fortăreața subterană de la Tora-Bora – ca și numărul mare de copii, ne duc cu gândul la șeful propagandei Partidului Național-Socialist din Germania nazistă, Martin Bormann.

După lectura acestui material, s-ar putea renunța – credem – la prejudecățile în care îl zugrăvește media occidentală pe Bin Laden... iar cei îndreptățiți să facă dreptate victimelor din atentatul – ce a însângerat pe timp de pace Statele Unite și a șocat lumea civilizată – ar putea anticipa acțiunile sale din viitor.

(text) **Loan Gallien**

(foto) **Mediafax Foto și arhive particulare**

MALTA

€ 188 = AVION + CAZARE
Vara 2005

Intercontinental

de la **560€**
avion + cazare
cu mic dejun bufet

Bella Vista

de la **383€**
avion + cazare
cu demipensiune

Tarifele includ:

- 6 nopti cazare la hotel
- bilet avion tarife charter
- transfer aeroport-hotel si retur
- asistenta turistica
- excursie gratuita pentru rezervari cu 3 saptamani inainte

Solana

de la **401€**
avion + cazare
cu mic dejun bufet

Apartamente

de la **250€**
avion + cazare
(fara mic dejun)

Malta Travel - str. Pitar Mos nr. 29, et. 1, ap. 23, interfon 23C, sector 1, Bucuresti,
Cod fiscal: R11702426 Reg. Com.: J40/3806/1999; Licenta turism: 1591/16.12.2003
Capital social: 200.000.000 lei (20.000 lei grei); Tel/Fax: 0040-21-650.50.58/210.72.46;
Mobil: 0722-62.69.03; E-mail: maltaltd@malta.ro; www.malta.ro

BOBBY McFERRIN, OMUL-ORCHESTRĂ ÎN ORIGINAL

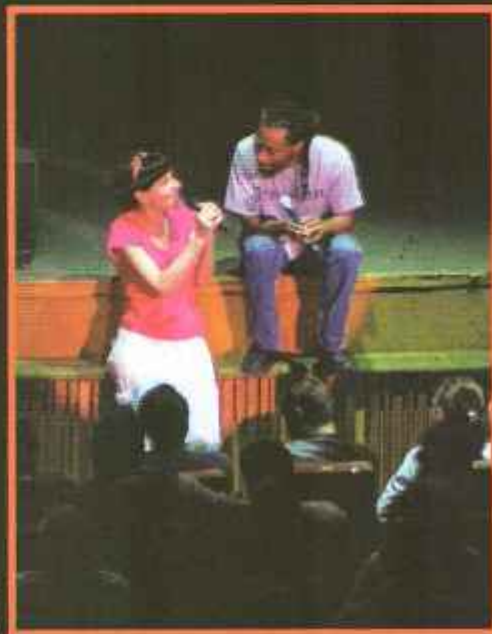
Organizator al unor recitaluri de excepție (AL DI MEOLA, CESARIA EVORA) în spectrul poate prea comercial al concertelor bucureștene, Aurel Mitran a reîncalcat în mal, spre satisfacția consumatorilor de muzică adevărată cu un irepetabil One-Man-Show purtând semnătura BOBBY McFERRIN.

Cunoscut în România pentru singura sa compoziție comercială *Don't worry, be happy* (pe care nici nu s-a gândit s-o cânte în concert la București), puținii știu că BOBBY McFERRIN este unul dintre cei mai inovatori solști, compozitori, dirijori sau orchestratori contemporani.

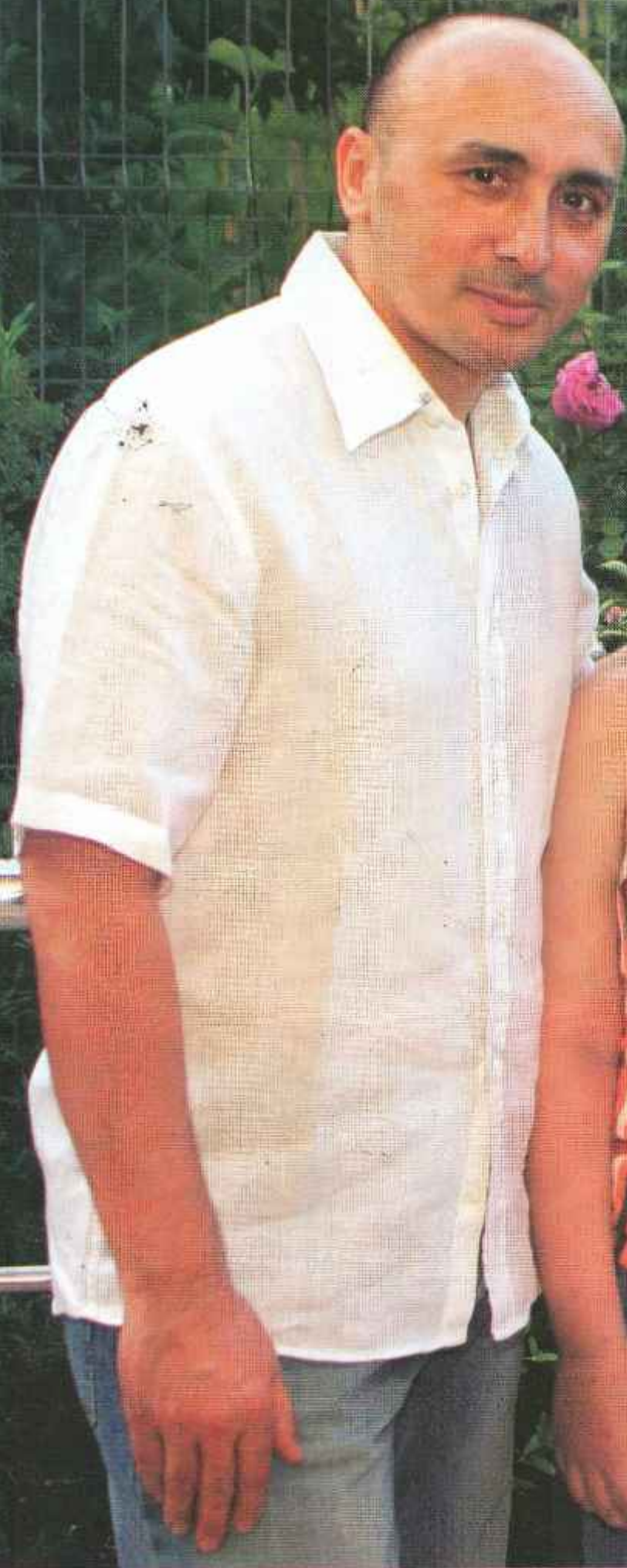
După ce a cântat la pian, clarinet, flaut și violoncel, McFERRIN a realizat că se poate exprima cel mai complex muzical ca solist vocal. De-a lungul carierei a avut colaborări cu importante big band-uri și celebri muzicieni de jazz, precum CHICK COREA, înconfundabilă-i amprentă vocală, stilul în care combină o multitudine de influențe cu propriile-i descoperiri melodice și tonale l-au adus lui BOBBY McFERRIN zece premii Grammy și vânzări ale albumelor în peste 20 de milioane de exemplare. Din păcate, pe piața noastră nu se găsesc încă. „bine” că se găsesc house-uri, dance-uri și manele!

Stăpânind o tehnică impresionantă și dispunând de un registru vocal rar întâlnit, ce se întinde pe patru octave, McFERRIN a dovedit o dată în plus, la concertul de la Sala Palatului, că este un maestru al improvizației, impletind cu rafinament teme de jazz și muzică clasică. În explorările sale vocale, a cerut și participarea auditoriului, reușind să creeze un adevărat cor, cu un foarte curat sound, aproape de necrezut, având în vedere că și eu și mulți alți afoși făceau parte din acest cor.

Foto și text **Octavian Tibăr**

Teodora Enache
doindu-i
lui Bobby

Ma

Violeta Pavel a ne-a întâmpinat în poarta casei. Am intrat în livingul care se prelungește cu sufrageria, cu ușile larg deschise spre o terasă înconjurată de verdeată, în mijlocul căreia tronau o masă și șase fotoliile de grădină. Atmosfera creată de canapelele bej și draperiile colorate într-un diafan amestec de bej și roz ne-a îndemnat să ne așezăm. În scurtul răgaz de până la apariția protagonistului, soția lui ne-a oferit un suc și, pentru că Tibi a refuzat, l-a întrebat de mai multe ori dacă nu vrea totuși ceva. După ce a coborât de la etaj, Marcel Pavel ne-a amenințat cu o pizza, dar nici unul dintre noi nu era pregătit să guste ceva. Împreună cu Violeta, cei doi te aduc pe nesimțite la un ton familiar. Parcă te-ai afla în casa unor vechi prieteni. Tropicănelile și chicotelile lui Sașa, mezinul, care răzbăteau din bucătărie, din curte sau de pe scara interioară, au șters orice urmă de protocol.

rcel & Co

„Dacă românii vor trăi mai bine, vor a

▼ Cine este Marcel văzut de Marcel Pavel?

– Nu aş putea spune că sunt un vitregit al soţiei, dar nici un alintat al ei. Dumnezeu m-a ajutat să fiu cunoscut şi să fac ceva. Nu întotdeauna lucrurile se întâmplă cum mi-ar plăcea sau cum aş vrea. Ajungem inevitabil la criterii ce țin de bunul-gust, bunul-simţ sau de cultură. Pe Marcel Pavel îl văd ca pe un artist care a reuşit la o vârstă înaintată să realizeze ceva pentru el şi pentru oamenii din jurul lui.

– Cultura şi Dumnezeu. Cine a mai contribuit?

– Bunicii mei. Erau oameni de o condiţie materială modestă, dar cu o încărcătură spirituală extraordinară. Despre tata pot să spun că era un talent desăvârşit. Tata-mare era un rapsoed popular de excepţie. Tata, care era orgolios, îl mai ponegrea în faţa mănei mele. Amândoi cântau la vioară. Tata era un foarte

bun instrumentist, în timp ce bunicul avea o voce puternică, aşa cum se spunea pe vremuri: „Când cânta, se stingea lampa”. Cred că de la el am moştenit vocea. Era un bărbat înalt şi foarte pedant, dar la vorbă era un dulce, un om extraordinar, pe care nu l-am auzit niciodată înjurând.

– Aţi pătruns de foarte tânăr în lumea boemă a restaurantelor. Cum v-a afectat asta?

– La 11 ani m-a luat tata prima oară să cânt la o nuntă. Eram cu tobele. Cum nunţile durau atunci câte trei zile, mă mai lua somnul. Atunci tata îmi dădea câte un arcuş în cap. Abia după 25 de ani am descoperit că am voce. Ambianţa căreia dv. îi spuneţi boemă pentru mine era mai mult o muncă. Mergeam pe la nunţi ca să pot să trăiesc, că deja aveam o viaţă cu pretenţii. Voiam alte haine, alte ţigări. Mi-am dorit să-mi depăşesc condiţia materială şi nu am reuşit. A urmat serviciul militar, după care mi-am propus să fac ceva. Mămicuţa mea, din sărăcia ei, a făcut un împrumut de 25.000 de lei de la CAR ca să-mi cumpăr tobe. De câte ori îmi amintesc îmi vine să plâng... Pe mama o consider un erou. Nu a avut o viaţă prea plăcută cu tata. El a chinuit-o, era alcoolic. Tatăl meu avea un comportament ciudat: în lume era prieten cu toţi, dar când venea acasă se răzbuna pe copii şi pe nevastă. Ne lubea, dar în felul lui. După ce n-a mai fost, am plâns în fiecare zi timp de un an, şi eu şi mama.

– Cum aţi ajuns pe scenă?

– După ce mi-am cumpărat tobe, am mai rămas în Câmpulung vreo doi ani de zile. Mi-am făcut o trupă acolo, mai făceam şi pe profesorul la Casa de cultură, unde veneau vreo treizeci de copii pe care îi învăţam să cânte la tobe şi la chitară. Aveam un salariu. Mai

mergeam şi la ciubucuri, ca să trăiesc cât mai decent. În 1984 am plecat la Bucureşti, unde am cunoscut o trupă şi ne-am pus numele *Graffiti*. Cântam o muzică ciudată pentru unii acum. Mergeam spre un gen psihedelic, nebunia aia între clasic şi modern, cine a ascultat *Genesis* ştie despre ce vorbesc. Cântam în clubul unde este acum *Cazinoul Victoria*. În toamna anului 1984 am obţinut un contract la restaurantul *Fumica* din Sinaia. O frumuseţe de restaurant, amenajat în fostele grajduri regale. Era foarte aproape de Peleş şi când ninge era ca într-o poveste. Eram băieţi cu carte, cu Conservator sau cel puţin liceu de muzică. Mircea Cască, solistul, le cam bea. Într-o seară, după ce s-a îmbătat rău de tot, a dispărut cu o suedeză cu care s-a şi însurat până la urmă. Pentru că ne-au ameninţat că ne dau afară, băieţii m-au pus pe mine să-l înlocuiesc pe solist. Eu la tobe făceam şi *background*, aşa că m-am descurcat.

– Cum aţi ajuns să cântaţi solo?

– La treizeci de ani am făcut o trupă cu Marin Petrache şi cântam în baruri. Chiar atunci, pe timpul lui Ceauşescu, interpretam numai muzică americană. Mai venea câte unul de la Consiliul Culturii şi ne nota că am cântat în engleză. Ne certa: „Cântaţi muzică occidentală, aveţi gânduri ascunse, anticomuniste!” Eram la *Pescăruş* când l-am deranjat chiar pe tovarăşul colonel Corbu, cănele lui Ceauşescu. Veneau şi copiii lui Ceauşescu. Noi luam bacşiş pentru jazz şi rock, dar venea şi partea mai întunecată puţin şi ne dădeau bani pentru greceşti şi arăbeşti. Eu cântam tot, câte patru-cinci ore, nu aveam nici o treabă. Abia la 40 de ani am reuşit să mă lansez pe piaţa românească. Cântam în barul *Melody* şi veniseră acolo fraţii Becali, Giovanni şi Victor, care, împreună cu naşul meu, Nicu Gheară, patronul barului, m-au întrebat dacă nu mi ajunge să mai stau ascuns prin baruri. Eram deja prieten cu Comornic şi mă mai făceam că sunt bolnav ca să vină şi el să cânte în bar, pentru că nici el nu era cunoscut. El mi-a scris *Frumoasa mea* şi asta a fost destinul meu şi al lui.

– V-aţi îndrăgostit de soţia dv. când aţi văzut-o dansând. Ce alte calităţi i-aţi descoperit ulterior?

– Dar nu vedeţi cum arată? Cum să nu mă îndrăgostesc de ea? Eu lucram în barul de noapte de la *Intercontinental*, iar ea a venit cu o trupă de dans profesionistă, foarte bună. (Se aud acorduri la pian de la etaj. Se opreşte şi oftează) Auziţi ce frumos cântă! Richard e genial. Nu are nevoie de ajutor. E o piesă grea, pentru clasa a nouă, dar băieţelul a învăţat-o singur, deşi este doar în clasa a doua!... De Violeta m-am îndrăgostit în primul rând pentru cum arăta. Mai târziu am cunoscut omul. Se vedea că are clasă, că are educaţie adevărată. M-a atras şi comportamentul ei foarte rezervat. De la patru ani a făcut şcoala la *Balşoi Teatr*.

vea și alte pretenții, inclusiv culturale"

La *Inter* nu mi-a dat nici o șansă, nimic. Doar râdea la niște poante pe care le făceam eu...

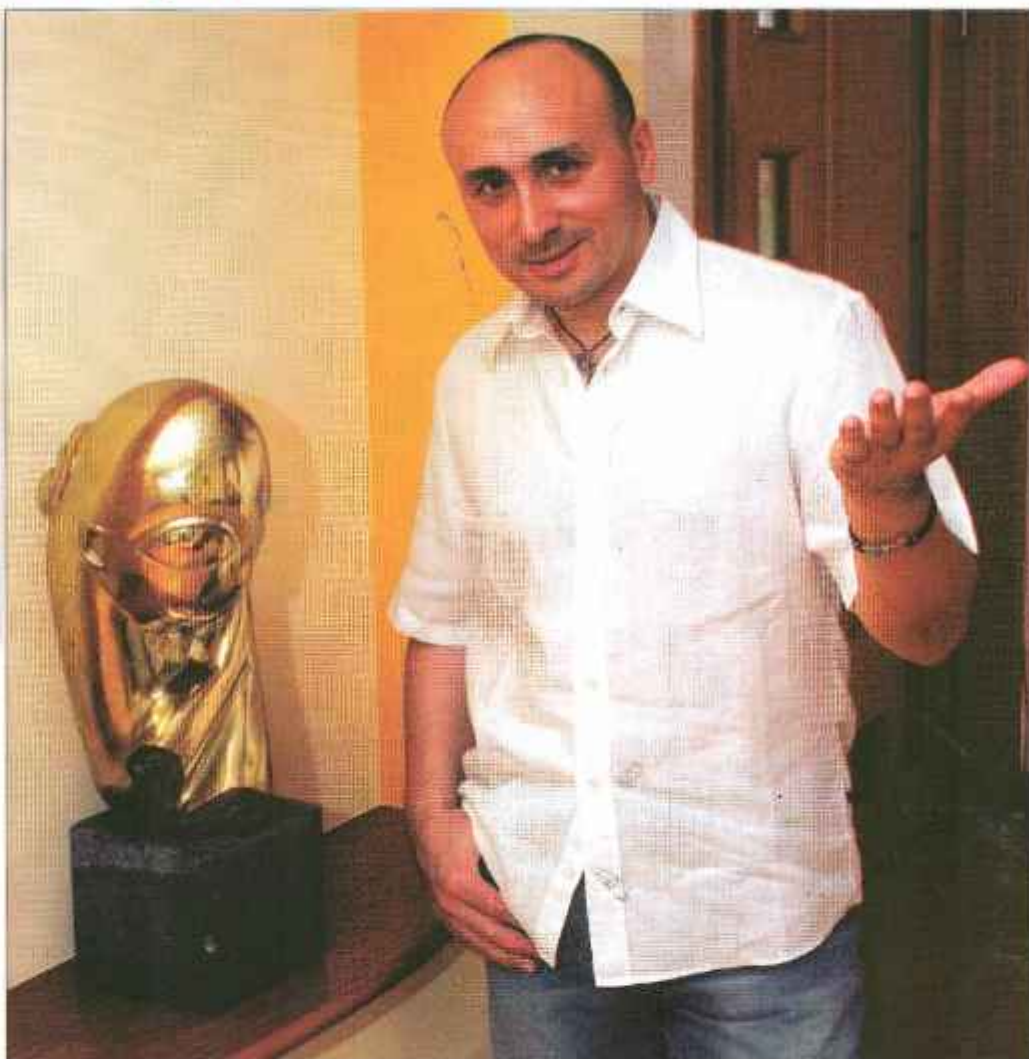
Violeta: – Sinceră să fiu, toți din trupă erau înnebuniți când începea să cânte el. Se împingeau să vadă, dând draperia la o parte. Eu de obicei nu mă bag în înghesuială, așa că nu prea am auzit ce cânta (*râde*)... doar un pic.

Marcel: – La un moment dat, am avut un conflict legat de contract și am încetat să mai cânt în acel bar. După zece zile ne-am întâlnit întâmplător pe stradă, în fața bisericii de la Arhitectură. Ea era cazată la *Majestic*. Eu, care mă gândisem mereu la ea, i-am spus destul de repede că mi-a fost dor de ea. Ea mi-a răspuns „și mie”. Am invitat-o la masă și de atunci am rămas împreună! Am mers și la biserică și ne-am rugat pentru un copil. I-am spus Maicii Domnului: așa cum tu ai un copil în brațe, așa vrem și noi. Și ne-a ajutat. (*spre ea*) Trebuie să mai mergem acolo. Neapărat!... Mai târziu ne-am mutat împreună. Stăteam undeva în gazdă, și îi aduceam roșii și făcea șnițele... Când s-a încheiat contractul ei, a vrut să plece la Moscova, ca să vadă ce se întâmplă cu noi. Am vorbit apoi la telefon și m-a apucat plânsul, a început să plângă și ea... I-am spus: vino aici! M-a ascultat și cinci ani nu s-a mai dus la Moscova. Îmi pare rău pentru tatăl ei. Mama ei încă trăiește și ne vedem în fiecare an.

„Le respect pe femeile care spun că vor să facă tot, dar nu le cred.”

– **Ați învățat ușor româna, doamnă Pavel?**

– Câteodată mă blochez. Cu soțul meu am vorbit mult timp numai în engleză. Din ambiția mea și din nedorința lui de a mă ajuta să învăț limba. El dorea să se întâmple așa... pur și simplu... sau să mă apuc eu să citesc cărți, să

prind de ici, de colo. Ceea ce am și făcut până la urmă, dar am refuzat să vorbesc cu el în română chiar după ce vorbeam bine cu toți ceilalți! Pe el îl buinea râsul când greșeam.

– **A spus că îi pare rău pentru tatăl dv. De ce?**

– După ce am plecat de-acasă, tatăl meu nu a vrut să vorbească un an de zile cu mine. A fost foarte mâhnit că am plecat, fără ca el să-l cunoască pe cel cu care eu urma să trăiesc. După un an, nu am mai rezistat eu și am insistat să ne împăcăm. Când Sașa a împlinit doi ani, iar Richard avea patru, mi-am mobilizat familia și am mers cu toții acolo. Mi-a părut foarte bine că am reușit să fac acest lucru, pentru că tata, deși nu vroia să arate, era deja foarte bolnav. La nouă luni de la vizita noastră a murit, fără să mai apuc să-l mai vad.

– **A trebuit să renunțați la profesie...**

– Dansul profesionist presupune un mare efort fizic și emoțional. Și necesită foarte mult timp. Nu știu dacă se mai poate face atunci când vrei să fii mamă responsabilă, nu una de împrumut, care să-și sărute copiii seara la culcare și, poate, să-i vadă dimineața înainte de a pleca. Avem un tată în familie, care se ocupă de viața lui profesională și bine face, dar nu mai are timp să se ocupe de copii. Nici măcar

să se joace cu ei atât cât și-ar dori. Dacă angajezi pe cineva sau îi lași cu bunicii înseamnă că ți-ai pierdut momentele unice din viață când crește copilul tău. Le respect pe femeile care spun că vor să facă tot, dar nu le cred. A fost cel mai greu atunci când s-a născut al doilea copil. Au fost momente când îmi venea să și plâng. Mama e foarte departe, iar soacra mea se ocupă de copilul cumnatei mele. Acum au un program organizat: pian, engleză, înot. E greu, că trebuie să-i duc eu peste tot.

– **Și timpul liber... aveți așa ceva?**

– Acum nu am, dar o să am... Copiii cresc și o să se desprindă de casă. Știu că va veni momentul ăla. Nu sunt mama, care să tragă de copiii ei, să-i țină mereu lângă ea. Da, îmi face plăcere să-i văd lângă mine, să-i văd cum se învârt în jurul meu. Să fiu luna, soarele și universul lor, dar sunt conștientă de faptul că asta mai durează câțiva ani și o să aibă viața lor. Mă gândesc că atunci va trebui să-mi găsesc o ocupație. Cu totul alta decât a fost în tinerețe, pentru că nu mai sunt în stare să fac ce am făcut. Dar, toate la momentul potrivit, pentru că deocamdată băieții sunt destul de mici...

interviul de **Dana Zorojanu**
foto: **Octavian Tîbăr**

SICOMED a lansat Gerovital Line

Împăratul Verde era necăjit că supușii din Împărăția sa aveau probleme legate de: memorie, articulații, ochi, inimă și menopauză. De aceea dădu șfară în țară să se găsească o doitorie care să prevină îmbolnăvirile. Harap-Alb apelă la Sicomed și făcu rost de mai multe medicamente din gama Gerovital Line. N-ati auzit de ea? Este aici, printre noi, și la îndemână oricui. Dacă vă pare neverosimilă povestea, ei bine, aflați că e cât se poate de adevărată! Ne-a spus-o echipa Sicomed cu prilejul lansării Gerovital Line, sub sloganul *Mai tânăr decât ieri*.

Ana Aslan descoperea Gerovital H3 (un produs pe bază de procaină) și pune bazele geriatriei și gerontologiei în 1952. Sicomed, care a preluat în 1964 drepturile asupra mărcii Gerovital, grupa cinci de produse farmaceutice, a lansat în această vară Gerovital Line. Mai exact, cinci medicamente așa-numite *nutraseutice*, destinate prevenirii unor afecțiuni ce privesc memoria, vederea, articulațiile, inima și menopauza. Gerovital Line Memorie

În afară de produsele lansate pe piața românească în această vară, echipa Sicomed promite spre sfârșitul anului alte trei produse destinate prevenirii unor boli care apar după o anumită vârstă, dar detalii despre toate acestea cei de la Sicomed promit să ne dea la momentul lansării lor.

este un produs care îmbină proprietățile extractului de *ginkgo biloba* cu cele ale *huperazinei A* (extract de *huperazina serrata*, specie de mușchi din Asia), contribuind la îmbunătățirea memoriei și a capacității de concentrare. Cercetările au dovedit că ar putea avea efecte deosebit de benefice în combaterea maladiei Alzheimer. Gerovital Line Ochi este un produs care asociază luteina, pudra de afine, vitamine, carotenoizi și oligoelemente minerale ducând la îmbunătățirea vederii de zi și de noapte, la protejarea împotriva agresiunilor externe asupra ochilor (citit, lucru la calculator,

poluare) etc. Gerovital Line Articulații protejează articulațiile suprasolicitate de muncă fizică, sport, surplus de greutate, favorizează refacerea articulațiilor afectate de diverse traumatisme prin combinația de sulf natural, vitamina C și extracte din coajă și pulpă de citrice. Gerovital Line Menopauză conține extract de trifoi roșu, calciu coral și vitamina E, produsul ameliorează simptomele pre-menopauză și menopauză (bufeuri, transpirații, scăderea apetitului sexual), îmbunătățește echilibrul calciului în organism și crește densitatea osoasă pentru prevenirea și combaterea osteoporozei. Gerovital Line Inimă este un produs pe bază de usturoiul ursului în ulei de măsline, extracte din coajă și semințe de struguri, vitamine și minerale, care ajută la îmbunătățirea funcționării inimii, normalizarea nivelului de colesterol, prevenirea și combaterea aterosclerozei. Medicamentele din gama Gerovital Line se iau fără prescripție medicală, fiecare cutie conține, în funcție de produs, 20 sau 30 de comprimate. Se recomandă începerea tratamentului cu produsele din gama Gerovital Line după vârsta de 35 de ani, 1-3 capsule pe zi. Prețul de plecare al acestor medicamente premium din Sicomed este de 17-18 lei (170.000-180.000 lei vechi), restul reprezentând adaos de farmacie. Întrucât piața românească este într-o continuă dezvoltare, iar suplimentele nutritive sunt din ce în ce mai căutate, Sicomed își propune realizarea unor vânzări de peste 1,1 milioane de dolari din produsele Gerovital Line, vizând atingerea unei cote de piață de 15% în termeni valorici și 10% în termeni de volum.

text: **Alice-Claudia Gherman**

foto: **arhiva Sicomed**

Așa cum v-am anunțat în numărul anterior al publicației noastre, Laropharm a lansat pe piață două linii importante de produse, Linea Sana și Linea Vita. *Ginkgo Biloba* este un remediu natural, supliment alimentar care încetinește procesul de îmbătrânire. *Ginseng* reprezintă un supliment nutritiv care ajută la ameliorarea disfuncțiilor ușoare ale sistemului nervos central acționând eficient și asupra sistemului endocrin. *Spirulina* este recomandată în efortul intelectual și suprasolicitarea sistemului nervos central. *Ca Mg Zn* este un produs folosit în deficiențele de calciu, magneziu și zinc precum și în diferite boli nutriționale. *Vitamina C* se administrează profilactic și curativ în diferite probleme de hipovitaminoză C, iar *Coenzima Q10* întârzie procesele naturale ale îmbătrânirii.

Trimiteți taloanele pe adresa redacției:

SC Publicațiile Flacăra SA, Piața Presei nr. 1, cod 013701, sector 1, București până la data de 02.08.2005

Premiile, constând în suplimente nutritive care nu au nevoie de prescripție medicală, se vor acorda prin tragere la sorți.

Concurs
Laropharm

TU ALEGI.
CHEIA E LA TINE.

Vindecarea prin **chi**

Trăim într-o lume – se pare – din ce în ce mai bolnavă. Cum banii de medicamente se împuținează pe zi ce trece, iar afecțiunile sunt tot mai greu de vindecate, mulți dintre concetățenii noștri apelează la metode complementare de tratare a unor boli. Una dintre aceste metode e veche de peste 8.000 de ani și își are rădăcinile în vechea Chină. Metoda se numește qi qong, iar unul dintre promotorii ei în România este

dl Adrian Florea, fondator și coordonator al Fundației Române de Qi-Qong, afiliată la Federația Mondială de – ați ghicit – Qi Qong.

„Paslunea pentru această artă care vindecă o sumedenie de afecțiuni, pentru mine are o vechime de aproape 30 de ani. În cadrul institutului de cercetări la care îmi desfășuram activitatea efectuam așa-numitul sport de sănătate. Fiind un autodidact, încă de atunci, în urma numeroaselor lecturi, am descoperit această artă numită *qi qong* acum, iar atunci, înainte de '89 denumită sport de sănătate”, povestește dl Florea despre începutul „subversiv” al *qi qong*-ului în România.

Din '90 – când s-a dat „drumul” legal la practicarea *qi qong*-ului – și până în prezent România numără cam 16.000 de practicanți ai acestei terapii complementare. Ce este până la urmă *qi qong*-ul? Este o artă cu puternică latură spirituală datorată de sănătate. Este arta de a-ți menține sănătatea, de a o recupera, ba mai mult decât atât, de a preveni anumite afecțiuni, pentru că întotdeauna, se știe, e mai bine să previi decât să tratezi.

„Pentru a practica această formă de terapie complementară trebuie să privești viața cu o mare doză de sinceritate. O sinceritate și față de propria persoană dar și față de ceilalți”, afirmă dl Florea. Și asta pentru că *qi qong*-ul are și un aspect spiritual

Pentru tratarea afecțiunilor sunt necesare mai multe ședințe. În funcție de stadiul bolii se pot aplica pacienților între patru și 12 ședințe, durata unei astfel de ședințe fiind de 30 de minute.

deosebit. Asta nu înseamnă că poate fi practicat doar de cei din ritul ortodox ci și de purtători ai altor semne duhovnicești. „Ba chiar și-un ateu poate practica această terapie pentru că între timp va deveni credincios”, afirmă mai în glumă, mai în serios dl Adrian Florea.

De asemenea, practicantul de *qi qong* nu trebuie să privească în jurul său cu înverșunare. Să nu facă lucrurile cu dorința aprigă de a obține repede marile performanțe. Perseverența este cheia de bază a practicantului de *qi qong* pentru a ajunge la o adevărată artă desăvârșită a acestei terapii. Această metodă complementară de tratament poate fi practică de orice persoană încă de la vârsta de 12 ani. Și asta pentru că mintea copilului este pregătită pentru

a înțelege fenomenul, iar spiritual sufletul lui e pur. Limită de vârstă pentru practicarea *qi qong*-ului nu există. Există însă restricții cu privire la anumite suferințe psihice. Persoanele care suferă de schizofrenie, paranoia sau alte afecțiuni psihice din start nu pot practica această terapie, cu atât mai puțin nu au capacitatea de a trata pe cei din jur prin intermediul acestei terapii complementare. De altfel, rolul acestei terapii constă în dirijarea energiei spre oricare parte a corpului în scopul tratării sau al autotratării, ori pentru a dirija o astfel de energie al nevoie de inteligență și stăpânire de sine, fapt pentru care persoanele cu dezabilități psihice nu au capacitatea aceasta.

Iar când vine vorba de tratarea afecțiunilor, *qi qong*-ul aproape că nu are limite. Sigur, această terapie nu poate înlocui o intervenție chirurgicală de anvergură sau o extracție dentară, însă poate ajuta cele două ramuri medicale la capitolul anestezie. O persoană anesteziată prin transferul de energie produs de *qi qong* va suporta mult mai ușor intervenția chirurgicală sau stomatologică. Unde mai pui că această metodă nu are efecte secundare așa cum se întâmplă cu medicamentele sau substanțele introduse în corp atunci când vine vorba de anestezie. Iar *qi qong*-ul are marele avantaj că privește persoana ca un tot unitar. Dacă omul are o suferință gastrică, dar în același timp „deține” și mici calculi biliari fără să știe, *qi qong*-ul va rezolva ambele probleme și nu doar suferința gastrică pentru care s-a adresat specialistului în *qi qong*, abordarea în acest caz fiind una holistică.

Care ar fi viitorul *qi qong*-ului în România ne spune tot dl Adrian Florea. „Va lua cu siguranță amploare. O spun nu doar ca practicant sau instructor în domeniu ci și previzionând starea de sănătate precară a semenilor mei și nivelul material al acestora. Iar cum informațiile despre terapiile complementare sunt din ce în ce mai des intrate în conștiința românilor, automat aceștia se vor îndrepta către practicarea acestor terapii, care nu au costuri mari și nici efecte secundare. Sperăm ca într-o bună zi terapiile complementare să fie introduse ca metodă de studiu în facultățile de medicină, iar Ministerul Sănătății să acorde mai multă importanță acestor terapii și să nu le mai considere o cenușăreasă a medicinei”.

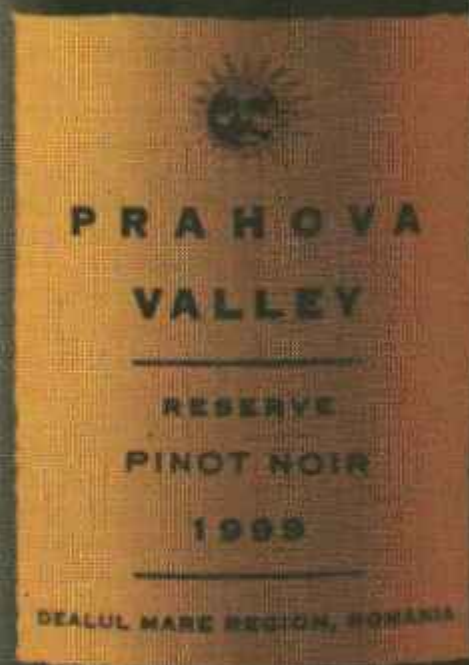
Text: Cristian P. Petru

Foto: Chicam Popovici

PRAHOVA VALLEY

VINURI FINE

www.prahova-wine.ro

Zarurile au fost aruncate

Dacă latini spuneau Alea jacta est!, în emisiunea Cezar și tipar de pe TVR 2, zarurile sunt aruncate la propriu, dar și la figurat, fiindcă gazda emisiunii, Cezar Ion, aruncă zarul pentru a stabili tema de discuție cu invitatul său, în partea a doua a programului. Pe parcursul a 30 de minute, uneori chiar 40 de minute, sunt prezentate principalele știri apărute în presa cotidiană românească și se debbate un subiect fierbinte din ziua respectivă.

Ideea emisiunii *Cezar și tipar* s-a născut la începutul anului 2004, dar a trebuit să treacă mai întâi prin hățișurile regullor grilei de programe a TVR pentru ca, într-un final, să fie pusă în practică. „Când se hotărăște grila de programe”, mi-a explicat Răzvan Nicolescu, actualul director al canalului TVR 2, „se ține cont de marketing, de rating, eficiență, constrângerile privind achiziții, filme care trebuie difuzate fiindcă au fost achiziționate la pachet, obligațiile internaționale la care TVR 2 este parte ș.a.m.d.” Din ianuarie a.c., directorul canalului s-a gândit să realizeze ceva cu jumătatea de oră rămasă neocupată dimineața, „ceea ce era, hmmm, extrem de neofertant! Astfel, am început să lucrăm la această emisiune. Spațiul de emisie este neofertant, din cauză că venim după emisiunea *Teleshopping*. În România nu este o cultură *teleshopping*, așa cum este în SUA, iar emisiunile de acest gen, la noi, distrug audiența oricărei televiziuni. Și atunci, eu o iau de la zero în fiecare dimineață și realizez o muncă de Sisif. Adun telespectatorii care migrează, adun audiența zilnic”, explică Cezarul tiparului de pe TVR 2. Inițial, emisiunea ar fi trebuit să se intituleze *Ce ziare cu Ce zar!*, până la urmă s-a optat pentru actuala denumire. „Realizez o emisiune după chipul și asemănarea mea, dar asta nu înseamnă că este o emisiune cu barbă! (Râde) Respect trei criterii: perfecționismul, rigoarea și onestitatea. Mi se par trei principii fundamentale ale profesiei de jurnalist. Dacă ești un om sincer și nu faci nici un fel de compromis ajungi, în cele din urmă, să câștigi indiferent care este obiectul confruntării – persoană sau problemă”, consideră Cezar Ion.

Optimismul calculat al lui Cezar

„Presa în ansamblu, ca fenomen, trebuie să parcurgă un moment al schimbărilor. Se schimbă generațiile! E un Robert Turcescu, Carol Sebastian, Liviu Avram, Ioan T. Morar, Radu Moraru, Dan Cristian Turturică, chiar și un Adrian Uruu. Spon «chiar și» pentru că începe din ce în ce mai mult să-i copieze pe Cristian Tudor Popescu și nu cred că-i face bine o astfel de atitudine, am mai văzut aceste preluări prin empatie de discipol de la maestru și nu dau bine.”

pare să derive nu numai din principii și deschiderea către concurență, pe care pune accent, ci și din experiențele sale trecute vizavi de presa scrisă și chiar instituția al cărei angajat este – *Televiziunea Română*, adunate în 15 ani de jurnalism. A reușit chiar să se judece cu cei din conducerea TVR, atunci când a fost cazul, și a avut câștig de cauză. „În '98, a venit vremea schimbării conducerii TVR – concursuri, oameni noi, restructurare. 30% dintre specialiștii TVR trebuiau să rămână cu contracte de muncă pe perioadă nedeterminată, restul trebuiau să aibă contracte de muncă pe perioadă determinată. Modul de punere în practică a acestei decizii s-a făcut într-un chip mârșav și mârșănesc. Eu realizez atunci emisiuni de stilință și economice. Am întrebat conducerea pe ce criterii mi s-a încheiat contract de muncă pe perioadă determinată și nu știu cărui coleg pe perioadă nedeterminată. Nimeni nu mi-a putut răspunde la această întrebare, mi-au desfăcut contractul de muncă și eu l-am dat în judecată. M-am judecat doi ani cu ei, dar am câștigat în cele din urmă.” Nici cu așa-numita cenzură politică în TVR, Cezar pare să nu fi avut probleme. „Nu știu, poate că există cenzură, dar eu nu am lucrat la departamentele de emisiuni informative. Nu știu să se fi practicat cenzura

politică directă în cadrul acestei instituții, de când sunt eu aici. Dacă vreți, s-a practicat la nivel de sugestie, cine a făcut lucrurile acestea le-a făcut cu mult cap, sugestiile de genul *ar fi bine să faci așa*, dar rămânea la latitudinea ziaristului. Dacă aveai tăria și conștiința, siguranța de sine necesare că nu ți

se poate întâmpla nimic, fiindcă ești un bun profesionist, făceai ceea ce credea de cuviință. Mie personal nimeni nu a îndrăznit vreodată să-mi spună: «Nu, nu e bine, vreau să fie așa!» Omul care citește în fiecare zi presa ca să ne poată informa despre ce și cum se întâmplă în societatea noastră are opinii foarte clare în ceea ce privește presa românească actuală. „Presa românească trece printr-un moment al așezărilor și al clarificărilor care trebuia să vină chiar mai de mult. Remarc tendința de a manipula cititorul prin răstălmăcirea cuvintelor, prin desprindere de context și căutarea, cu orice preț, a unor poziții cât mai ciudate, bizare, agresive. Sunt interpretări abuzive, răstălmăciri grosolane. Exemple? Cristian Tudor Popescu s-a enervat la un moment dat, în binecunoscutul stil caracteristic, pe ministrul de Externe, Mihai-Răzvan Ungureanu, făcându-l albie de porci, într-un limbaj descalificant pentru un om care se pretinde intelectual. Ministrul de Externe a făcut o declarație pe un aeroport din SUA, ceva de genul «România nu-și negociază politica internațională și nici nu condiționează pozițiile exprimate în politica internațională de criza din Irak, iar cine crede așa ceva să-și caute altă țară». Se puteau înțelege de aici două aspecte: unul, îndemnul adresat românilor de a-și părăsi țara dacă pot crede așa ceva, iar al doilea, îndemnul celor care critică poziția României să-și aleagă altă țintă a criticii, altă țară pe care să o critice că-și negociază pozițiile etc. Cristian Tudor Popescu a luat-o pe arătură: «Nu, domnule, m-a jignit, mi-a zis să părăsesc țara!» Ca urmare, l-a făcut pe M.R. Ungureanu, mucos, impertinent ș.a.m.d.; nu se face așa ceva, asta e opinia mea. Poate să-mi spună domnul Cristian Tudor Popescu, în limbajul său caracteristic: «Ești un bou, habar nu ai ce vorbești. Cine ești tu să vorbești!», eu cred că e neelegant și necivilizat un astfel de radicalism.”

Interviu Alice-Claudia Gherman

Foto: Octavian Tibăr

O prețioasă lecție de armonie

În noua colecție de vinuri Jidvei, Tezaur Jidvei, soiuri de renume ale Podgoriei Târnave își împletesc aromele pentru a crea o armonie savantă, plăcut echilibrată, menită să ispitească gusturile celor mai exigenți pasionați de vin.

Respectă-ți plăcerile!

Punkeri și skin-heads în Alexander Platz

După 15 ani de la prăbușirea Zidului, Berlinul nu este încă un oraș unitar. Diferențele sunt încă foarte vizibile, iar nivelurile de trai și mentalitățile sunt și ele diferite în Est și în Vest. Ceea ce unește însă orașul Berlin e o anumită stare de spirit care se regăsește peste tot și în Schönberg, în Charlottenburg, în Prenzlauer Berg, Friedrichsheim, Kreuzberg. Efervescenta artistică și boema sunt la ele acasă...

spun **Fuchs**, adică Vulpe, pentru că are un cățel roșcat care îl însoțește peste tot. Este actor într-o trupă mică de teatru, dar n-a mai jucat de mult. Instituțiile care subvenționează trupa lui nu au mai dat nici un ban pentru proiectele de anul acesta. Acum câțiva ani, a fost Hamlet într-o reprezentație avangardistă, pe muzică rock. El este unul dintre cei

Dacă tinerii cu bani preferă cluburile și barurile luxoase din Prenzlauer Berg sau cafenelele din Friedrichsheim, cei mai puțin înstăriți se întâlnesc aici, la baza ceasului din Alexanderplatz. Stau adunați în găști așezați pe trotuar sau pe marginea fântânii. Își cumpără berea de la alimentara, unde e mult mai ieftină, și fumează niște țigări puturoase, pe care le rulează singuri, cu o dexteritate de invidiat. Majoritatea sunt punkeri sau skin-heads. Au cu toții figuri blazate, vorbesc puțin, dar răstit.

Heinz e cel mai înalt dintre ei și pare liderul găștii. Are în jur de 20 ani și locuiește pe Eberswalderstrasse, în Berlinul de Est. După bacalaureat s-a înscris la o școală postliceală de gestiune, dar a renunțat la jumătatea primului semestru: era Scheisse. Apoi a lucrat ca ajutor de ospătar într-o cârciumă, dar s-a certat cu patronul, care îl plătea mai prost decât pe ospătarul polonez. A zis *Scheisse!* și a plecat de acolo. Acum împarte fluturași publicitari și face diverse comi-

Alexanderplatz este unul dintre cele mai reprezentative spații publice ale Berlinului de Est. Marcată de un turn de televiziune impunător și îngrădită de un soi de mall imens, piața patastrage zilnic sute de vizitatori.

sioane pentru mai multe restaurante cu livrare la domiciliu. Își precizează de la bun început poziția: „Sunt de stânga. Mi se pare că s-a mers cam prea departe cu toată povestea asta, cu unirea, cu democrația, cu teoriile astea despre bunăstare!” În timp ce vorbește, gașca se uită posac și îl aprobă. O față machiată tipător și cu un tatuaj pe obraz îmi spune că „pe vremuri, era mai bine”. Pe vremuri – adică în RDG – „toată lumea avea un loc de muncă asigurat și primea un salariu fix pentru munca prestată”. „Eram cu toții la fel, egali, era mai bine”. Faptul că astăzi are voie să se îmbrace cum vrea ea (blugi zdrențăroși, lanțuri la mâini, tatuaje etc.) nu e, după ea, un mare câștig: „Dacă totuși ar merge strună, aș purta cu drag uniforma. Altminteri, prefer să protestez!”

Günther, de 17 ani, mezinul grupului, a trăit în „zona de ocupație britanică” și are altă părere: „Chestia asta, cu egalitatea, cu uniforme, e foarte relativă. Pe mine nu are cine să mă oblighe să mă îmbrac într-o uniformă, pentru că sunt artist (vrea să studieze pictura) și, oricum, trăim într-o țară liberă. Problema e că, cel puțin în Berlin, e sărăcie. Am auzit că și din cauza unificării, căci vesticii au trebuit să plătească pentru pagubele esticilor. Acum, nu că aș fi împotriva unificării, dar cred că, dacă tot se plătesc atâtea bani de către vestici, măcar să putem să-i recuperăm cândva. Lui **Helge**, prietenii îi

care consideră că unirea a fost o greșală. „Sărăcia, șomajul, toate astea se leagă...”

Multe baruri sunt acum decorate în stil retro, cu obiecte ce amintesc de RDG: fotografii de epocă, televizoare alb-negru, *Trabant*-uri etc. În unele baruri, chelnerii poartă uniforme de pionieri sau de milițieni – vă dați seama ce mai senzație, să primești berea din mâinile unui securist binevoitor și zâmbăreț? – iar ambianța socialist-nostalgică e susținută de o selecție muzicală pe măsură, cu cele mai „tari” hit-uri din anii '70. Aceste baruri au devenit o atracție atât pentru localnici, cât și pentru turiști de tot felul – dar mai ales pentru americanii bogați care s-au săturat de rigorile vieții cotidiene sub dictatura capitalismului. Pe el îl recunoști din prima: poartă tricouri cu Che Guevara (*Viva la revolución!*) și comandă bere *Corona*. Însă nu doar turiștii americani gustă acest gen de *life style*. Această formă de nostalgie e destul de frecventă și la germanii mai în vârstă, care au suportat ororile regimului totalitar, ba chiar și printre cei tineri, care n-au apucat RDG.

Mijloacele de transport în comun funcționează toată noaptea, dar autobuzele circulă rar. În stații – lume multă, e deja târziu și toți se îndreaptă spre case. Un tip se așază turcește pe trotuar, își scoate o cutie metalică din geantă și rulează o mahorcă. Și-o aprinde tacticos, trage adânc de câteva ori, apoi expiră fumul pe nări. E un fum înecăcios, dens, cu miros puternic de cânepă...

Text și foto: **Matei Martin**

CONCURS

DESCHIDE-ȚI INIMIA

DESCHIDE-ȚI MINTEA

Rebus te trimite în vacanță!

În plus, te premiază toată vara.

Cumpărând revista Rebus nr. 6 și 7,
puteți câștiga în fiecare lună câte:

1 cameră foto digitală

BenQ
Enjoyment Matters

1 telefon mobil

30 de aparate electrocasnice marca **SCARLETT**
oferite de:

Genco

50 almanahuri Rebus Estival 2005

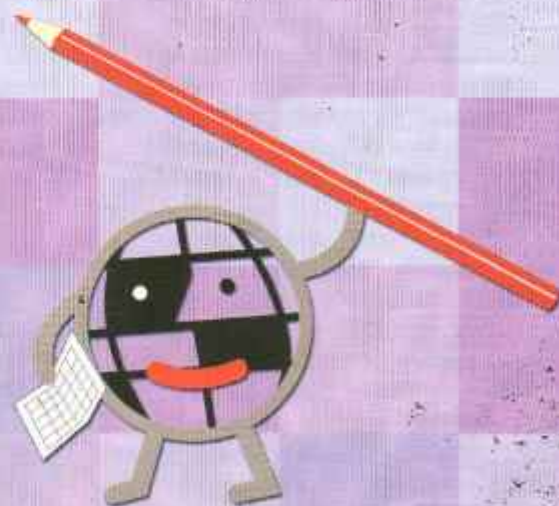
210 alte premii

și

Marele Premiu: 1 sejur în Grecia
pentru 2 persoane, 7 nopți, cazare
4 stele, transport cu avionul
oferit de:

Agentia de turism
FAROS MAYAK TUR

Cu **REBUS** toată lumea câștigă

Capra textualistă cu trei iezi postmoderni

Pentru părinți, a merge la teatrul de păpuși este o firească obligație față de copil. O faci pregătindu-te să-ți consumi o oră plictisindu-te, cu un zâmbet condescendent.

Ei, bine, nu e musai să se întâmple doar așa. *Teatrul Tândărică* a reinventat spectacolele cu păpuși, astfel încât să fie savurate și de către adulți. Un eventual model se poate găsi în câteva dintre desenele animate de lung metraj, presărate cu aluzii culturale și chiar apropouri social-politice moderne, totul îmbrăcat într-un umor de calitate care reușește performanța să-i amuze deopotrivă pe copii și pe părinți.

Capra cu trei iezi se prezintă, pe scena de la *Tândărică*, drept un spectacol plin de ghiduşil postmoderne. În primul rând, Cristian Pepino, autorul adaptării, a introdus personaje suplimentare: fierarul cel harnic, un popă cu înclinații alcoolice și un „set” de găini care își dispută atenția cocoșului donjuanic, una dintre ele dând la iveală un ou ale cărui dimensiuni fac trimitere la posibilul amestec al unui struț... Cristian Pepino ne-a explicat că, deși „povestea este o capodoperă”, ridică probleme din punct de vedere dramaturgic – una e un basm, alta un spectacol – încât a simțit nevoia să evite monotonia, creând și

Un regizor pe post de scenarist, un actor pe post de regizor și alți cinci pe post de (mănuitori de) păpuși – iată rețeta trăsniță pentru un spectacol trăsniț, la care copiii participă cu entuziasm, iar părinții se amuză în mod neașteptat.

dezvoltând atât personaje, cât și situații dramatice. „Existența unui plan al textului care se adresează adulților nu e ceva inventat de mine”, spune cu modestie scenaristul, care „la bază” e regizor, „se regăsește în orice poveste a lui Creangă, și nu numai la el. În definitiv, publicul e amestecat, e normal să încerci să captezi și atenția celor mari”.

În al doilea rând, deșteptul și prudentul Ied cel mic este... o iadă (ceea ce accentuează aciditatea relației cu frații cei mari), care, în timpul liber, învață limba engleză! „*Two plus two is...*”, silabisește ea, la care unul dintre ceilalți răspunde „*cefire*”. După cum am aflat, acest tip de inserturi aparține regizorului Gabrielei Apostol (actor de meserie) și interpretilor.

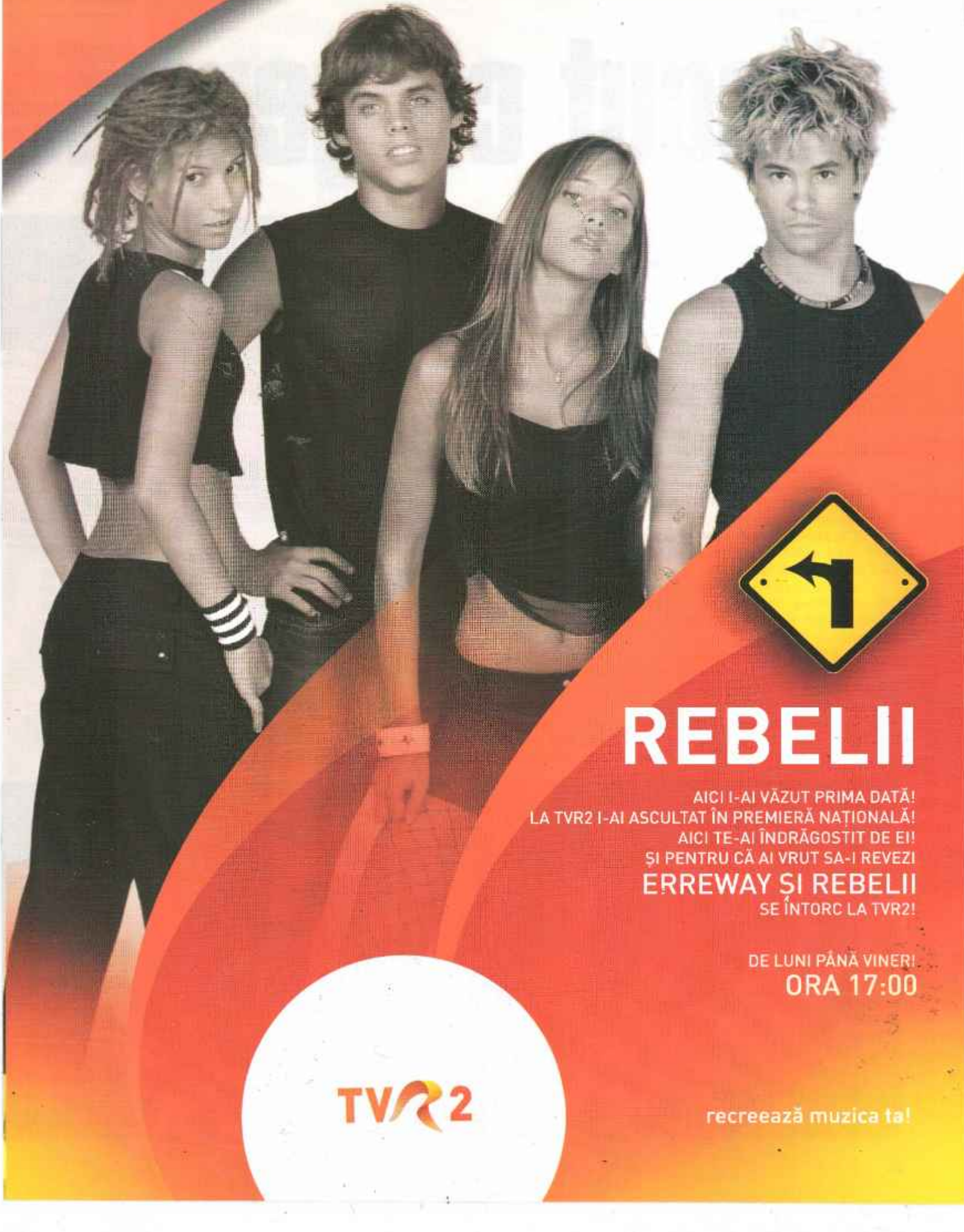
„Povestea asta m-a speriat foarte tare când eram mic”, mărturisește Apostol, „pentru că, la sfârșit, iezi mâncați rămăneau mâncați! Așa că, atunci când am crescut, m-am gândit să schimb puțin finalul” (toată lumea învie la loc, inclusiv Lupul).

În fine, combinația păpușilor mănuite cu actorii îmbrăcați în pielea unor personaje nu este numai sursă de varietate scenică, ci și prilejul unor ieșiri din rol textualiste: în câteva rânduri, actorii își ies din rol și, ca simpli cetățeni indignați de mașinațiunile Lupului, încearcă să-i reproșeze nimicnicia, dar sunt repede puși pe fugă de acesta și obligați să-și revină rolurile umile.

Regia transformă basmul într-o adevărată piesă de teatru, în vreme ce Ioana Chelaru Popovici (*Capra*), Cristian Miteșcu (*Lupul*) și ceilalți interpreți joacă și se joacă, în mod vizibil, cu plăcere.

Cât despre micii spectatori, dincolo de faptul că sala participă verbal la acțiune, permanent, de notat un detaliu: când Lupul intră în casă și-și caută victimele să le mănânce, copiii îl ajută entuziaști, strigând: „Acolo, sub masă!” Gabriel Apostol susține că asta dovedește nivelul lor ridicat de inteligență: „Intră și ies ușor din convenție. Știu că este un joc și că nimeni nu pățește în realitate nimic. Dacă Lupul ar coborî în sală, probabil unii s-ar speria foarte tare, dar așa sunt «apărați» de bariera rampei. După spectacol, unii insistă să vină în culise. Nu cred că e bine, dovadă că nu fac ce te-ai aștepta, să mângâie păpușile – din contră, le privesc cu suspiciune: se destramă iluzia în care vroiau să creadă”. Oricum, când joci în fața unor copii „trebuie să te aștepti la orice”, inclusiv să te trezești cu unii pe scenă (s-a întâmplat de multe ori). Feedback-ul e foarte important ca să știi ce ai de făcut. Sunt copii care știu ce este multimedia și se joacă pe calculator – e obligatoriu să le propui un spectacol interactiv, să le satisfaci orizontul de așteptare. „Dacă pierd firul poveștii, spectacolul e compromis”, conchide regizorul.

Text Tudor Călin Zorojanu

REBELII

AICI I-AI VĂZUT PRIMA DATĂ!
LA TVR2 I-AI ASCULTAT ÎN PREMIERĂ NAȚIONALĂ!
AICI TE-AI ÎNDRĂGOSTIT DE EI!
ȘI PENTRU CĂ AI VRUT SA-I REVEZI
ERREWAY ȘI REBELII
SE ÎNTORC LA TVR2!

DE LUNI PÂNĂ VINERI
ORA 17:00

TVR2

recrează muzica ta!

Născut cu gena fe

- Ați scris într-un eseu că fericirea este genetică. Omul Vasile Andru este la fel de fericit ca și scriitorul Vasile Andru? Sau ați lansat o teorie compensatorie, plauzibilă de altfel?

- M-am născut cu această genă a fericirii. Dar știu că fericirea este, în parte, și o construcție, o lucrare. Baza, însă, vine din genitori, din anești. Eu, cel puțin, sunt o „clonă” a părinților mei. La fel, despre fiica mea, se spune că este clona mea... Dar s-a mai petrecut ceva cu mine. Am avut o „mănare” dinlăuntru spre cunoaștere, am avut și șansa unor îndrumări speciale. Așa am făcut pași buni spre cunoaștere revelatorie. Știu că *fericiții în trup* sunt vulnerabili, sunt rudimentari. Și numai *fericiții în duh* sunt invulnerabili. Mi s-a dat să fac această trecere de la fericirea în trup la fericirea în duh.

- Și, în paralel, ați ținut cursuri de „optimizare”. Acest aspect psiho-misionar l-ați ținut tainic față de confracții literate?

- Nu tainic, ci silențios. Sunt un silențios. Dar am publicat cărți despre optimizarea umană, precum *Viață și semn*, sau *Terapia destinului*.

- Cum îi învățați pe oameni fericirea?

- Printr-o practică a liniștii. Fericirea este liniștea mentală. Totul începe cu un șoc al luării de cunoștință. Să vă spun *parabola iluminării*. Un delfin micuț, puț, îi întreabă pe un delfin bătrân: „Unde se află acel lucru numit ocean?” Iar delfinul bătrân îi spune: „Acel

lucru numit ocean este chiar acesta, în care suntem noi!” Iar puțu de delfin trăiește un șoc, zice: „Adevărat? Eu credeam că locul acesta unde suntem noi se numește apă!” Vezi, trebuie să afli într-o zi această „trecere” de la apă la... ocean. Totul începe cu a corecta mișcarea minții, identificarea, imaginea de sine.

- Iar cei care vă cunosc ca prozator, trebuie să „corecteze” percepția dv.?

- Rămân prozator, firește. *Yatra* (2002) este un roman. La fel, *Istorie și taină pe Sf. Munte Athos* (2001) este un roman. Sau, cum spunea Valentin Tașcu, „noua specie literară a lui V. Andru”. Și el zicea că acest gen nou se numește „finalizări”. În sens de „momente”.

- Satul Bahrinești este locul nașterii dv. după trup. Care este locul nașterii dv. spirituale?

- Tot satul natal. Tot Bahrinești, cu o prelungire a sa, cătunul Mușenița... Este un sat care se întinde pe două țări, azi... M-am născut spiritual în casa părintească. Până la 11 ani, părinții m-au oprit să citesc vreun text profan. Singura lectură - zilnică - până la 11 ani a fost *Biblia*. Abia pe la 12 ani am avut îngăduința să citesc primele texte profane. Și acestea s-au întâmplat să fie *O poveste în țara dunelor*, de Andersen; și *Katalina*, de Victor Eftimiu. Cred că și acestea mi-au dat un fior inițiat, căci mi le amintesc puternic și azi.

- Unde a avut loc prima inițiere „elaborată” și care sunt treptele spirituale pe care le-ați urcat?

- Au fost întâi câteva „șocuri” inițiatice, în adolescență. Noi locuim aproape de Putna, și contactul cu Mănăstirea Putna a fost răscolitor. Apoi, tatăl meu m-a învățat să disting constelațiile pe cer, și asta mi-a intimizat cerul. Mai târziu, o încălzire ascetică autentică am trăit lângă pustnicul Calinic Caravan, prin anii '80. O canalizare bună a elanurilor revelatorii am avut în câteva stagii sapiențiale, în centrul Deshimaru; apoi în centrul Sivananda, în India; apoi pe Sf. Munte Athos.

- În afară de România, mai aveți un acasă? (geografic, spiritual)?

ricirii

mai pleca, de a-mi face o colibă. Eu nu prind rădăcini, ci eu descopăr rădăcini. Când a venit timpul să plec din Joshimath (Himalaya), pur și simplu nu mă puteam smulge... Ispita aceasta a rămănerii în „satul lumii” șterge orice diferențe... și-mi arată că vocea profundă a speței este totuși continuitatea între oameni... Mi-aduc aminte că Liviu Ioan Stoiciu mă întreba, în 1996: „Dar cum te descurci când ajungi noaptea într-un loc complet

fisurată de surăs, de căldura ta, și, în scurt timp, sub masca de saxon descopăr consăteanul! Iar când totuși nu descopăr consăteanul, atunci bat la poarta unei mănăstiri. Din fericire, toată lumea e presărată cu mănăstiri... Episcopul indian Mar Osthathios îmi zicea chiar: „planeta mănăstire!” Și în Apenini, și în Malabar, am fost bine primit la mănăstiri. Căci în esență eu sunt un pelerin pe lume.

– Da, am un acasă planetar... Am acest sentiment de „sat natal” în cele mai depărtate locuri. În Kerala, în sudul Indiei, am avut repede senzația că mă aflu într-un loc intim, iar pe indienii de acolo i-am găsit asemănători cu răzeșii lui Sadoveanu, răzeșii moldavi. Am trăit această senzație de „sat natal” și-n Himachal Pradesh, și în Dharamsala-Micul Tibet; și-n Aotearoa Victoriei; dar și-n satul Santa Eulalia, din Catalonia. Și mi s-a dezvoltat, cred, percepția unei continuități între mine și oameni, și mi-s dragi. Și, peste tot, ispita puternică de a mă stabili acolo, de a nu

necunoscut, în, India? Cui te adresezi, ce faci?” Și i-am răspuns: „Mă simt ca și cum am ajuns într-un sat din Vrancea, să zicem”. Este și o problemă de psihologie. Sau aud senin un glas al ființei care mi spune că pământul e un mare acasă... un sat. Asia estică seamănă cu Vrancea, într-o asimilare rapidă, securizantă. Tibetul îmi inspiră asemănare cu Bucovina. Cât despre America... Sherbrooke... am pășit acolo, întâi, cu o prejudecată: că saxonii ar fi mai reci... mai aroganți, mai scrobiti. Se poate că saxonii au o pojghiță de răceală – o sobrietate de protecție – pojghiță care se lasă

– Cum se împacă omul religios Andru cu omul supus datorilor sociale, cu rolul de tată, sau cu cel de salariat la o revistă?

– Rolul de tată este o încercare mare! Din întâmplările sorții, fiica mea este departe de mine, la Paris. Ne vedem în vacanțele ei, cam de două ori pe an. O frustrare mare! Fiica mea are un atașament, aș zice religios, pentru România. În același timp, nu-s un tată „pedagogic”, căci îmi iubesc prea tare odrasla. Și dragostea strică pedagogia... Ca salariat la *Viața Românească* – asta a fost șansa vieții, mi-a asigurat o autonomie materială, dar și timp pentru îngrijirea sufletului. De aceea am stat o viață întreagă lipit de *Viața Românească*. Din fericire, această revistă a rămas o oază de liniște chiar și după americanizarea actuală. Are un aer de mănăstire benedictină, adică liniște și editare. Dar cred că revista își trăiește ultima ei etapă ideală. Sub presiunea vremilor, curând va deveni altceva...

– În viață, v-ați întâlnit adesea cu frumosul feminin. Credeți că ați aflat ce este dragostea?

– Da, m-am întâlnit cu ea. Și cea mai frumoasă este, cred, cea care a rămas în pragul sorții...

– Puteți face diferența între dragostea din lume și cea de Dumnezeu?

– Pentru Dumnezeu, eu simt slavă. O mare trăire slăvitoare. Și înțeleg pe viu de ce noi ne numim ortodocși, adică drept slăvitori.

interviul realizat de **Mircea Cîrstea**

RECLAME CARE NE

Ad'Or - Războiul celor două stele

Românii s-au născut creativi. Cei mai buni dintre ei merg la Ad'Or. Acesta a fost sloganul și mesajul ediției din 2005 a festivalului de publicitate Ad'Or, mesaj suprapus peste o imagine cu un borcan de murături, frumos omată. Întrebarea care se pune este: au participat un amalgam de spoturi sau doar niște spoturi murături? Anul acesta NextCap s-a ținut de cuvânt și nu a mai participat, au lipsit, de asemenea, Tempo Advertising și Head Advertising. De ce oare? Prietenii știu de ce, trebuie să citez un slogan celebru. Cea de a V-a ediție Ad'Or 2005 a lăsat în urma sa mulțumiți și nemulțumiți, fiecare având dreptatea lui. Numai că în ziua de azi mori cu dreptatea în mână. Războiul s-a dat în principiu între două stele, Leo Burnett și McCann Erickson. Ei au fost mulțumiți ediției cu numărul cinci a festivalului, cele două echipe de publicitate s-au aflat în sala de la World Trade Center, în seara decernării trofeelor, aplaudându-se sau fluierându-se reciproc și tot reciproc disputându-și premiile, ca și anul trecut.

Sigur, chicoteli veneau și din partea nemulțumiților, cei nepremiați sau premiați prea puțin. Și chiar aveau dreptate. Așadar, scorul final a fost 9-5. Adică, Leo Burnett a obținut trofee Ad'Or la următoarele categorii: campania anului - *Energie naturală*, brand *Prigat*; cel mai bun spot tv și cel mai bun spot tv în categoria mass-media - *Academia Bărbaților*, brand *Tabu*; cel mai bun spot tv în categoria băuturi nealcoolice - *Energie naturală* - *Pescarul*, brand *Prigat*; cel mai bun spot tv în categoria electronice și electrocasnice - *Războiul stelelor*, brand *Teletex* (un spot într-adevăr bun); cel mai bun spot tv în categoria produse de întreținere casnică - *Atlasii*, brand *Tide*; cel mai bun spot tv în categoria vânzări și distribuție - *Dezordine&Semaforul*, brand

Ceaușescu către tânăra nonconformistă:
"Tovarășă, nu tolerăm așa ținută de minijupă pentru tineretul comunist! Luați-o! E o provocare!"

Altex; cel mai bun outdoor respectiv print în categoria băuturi nealcoolice - *Balena*, brand *Prigat*; la secțiunea *Innovative Media* - *Extra energie*, brand *Prigat* activ. Pe de altă parte, McCann Erickson a obținut premii pentru: cel mai bun ad de presă respectiv cel mai bun print în categoria mass-media și la categoria fotografie - *Manson*, *Michael*, *Slash*, brand *MTV*; cel mai bun spot tv în categoria produse alimentare - *Vizita de lucru*, brand *Rom*; cel mai bun spot tv în categoria telecomunicații - *Educația*, brand *Connex*; cel mai bun spot în categoria social - *Violența domestică*, client *Agencia Națională pentru Protecția Familiei*. Au mai obținut trofee: *GMP*

blicitate? McCann Erickson a găsit soluția și a obținut și premiul Ad'Or pentru ea. Batonul de ciocolată *Rom* este printre puținele mărci care au supraviețuit schimbărilor istorice, fiind realizat după o rețetă din 1964. Misiunea Creative directorului Adrian Boțan și a Copywriterului Adela Dan era aceea de a se adresa deopotrivă celor care au crescut cu ciocolata *Rom* înainte de revoluție și celor de astăzi pentru care trecutul României poate fi privit cu detașare. Din această perspectivă, *Vizita de lucru*, cum se numește spotul, poate fi considerat un spot cu mesaj retro. Dacă alte mărci românești cu tradiție fug de obicei de trecutul glorios al patriei, încercând să mizeze doar pe prezentul capitalist, marca *Rom* și spotul tv aferent țin mortis să ne reamintească de trecut. Lansată sub sloganul *Senzații tari din*

Advertising pentru secțiunea Evenimente, lansarea filmului *James Bond* - *Lumea e prea mică*, brand *Ro Image 2000* respectiv cel mai bun print în categoria social - *România Coruptă-Viemii*, brand *Alianța D.A. PNL-PD*; *Graffiti BBDO* au primit trofee la categoria postere respectiv cel mai bun print în categoria băuturi alcoolice - *Calendar*, brand *Gulnnes*; *Totem Advertising* au obținut premii pentru cel mai bun spot tv în categoria social respectiv premiul special al juriului - *Fumatul și sărăcia, un cerc vicios*, client *Ministerul Sănătății*; *Propaganda* a luat trofeul pentru cel mai bun print în categoria produse cosmetice și farmaceutice - *Unlock*, brand *Dulcolax*.

Senzații tari cu McCann Erickson

Ce poți face cu un baton de ciocolată, când nu trebuie să-l mănânci, lucru ușor de realizat, ci să-l faci pu-

1964, pe bună dreptate tari având în vedere regimul acelor ani, campania *Rom* se înscrie în linia retro a spoturilor tv care au început să bântuie anul acesta pauzele publicitare de la televizor, vezi vodka *Imperial*. Imaginea unei tinere adolescente surprinsă de vizita tovarășului Ceaușescu și mușcând cu poftă dintr-o ciocolată *Rom Tricolor*, mustura pe care i-o face *Tătuțul* vizavi de îmbrăcămintea flistică a fetelor, nepotrivită momentului (ciorapi verzi, bretele roșii cu tricou galben și păr roșcat), ca și venirea băieților veseli care iau pe sus rebelă să-i aplice o corecție - costum cu fustă lungă și tunsoare, sunt într-adevăr senzații tari dintr-o epocă abia apusă. Am putea spune că spotul chiar face o pareșe educație tinerilor actuali amintind că viața nu a fost întotdeauna așa roză pentru români (nu că ar fi prea roză azi). Deși, per ansamblu, spoturile pentru *Rom* ale celor de la McCann Erickson (mai există și spotul intitulat *Rockerul* creat pe aceeași idee) sunt bune, nu pot să nu remarc și pericolul de a fi interpretate greșit ca mesaj, în defavoarea produsului cărui îi fac reclamă, adică posibilul client ar putea crede ceva de genul: batonul *Rom Tricolor* are gustul anilor '60, ani de teroare, de ce să-l iau când există ciocolată mult mai fină?

COAFEAZĂ

Spotlight a luat Algocalmin

Cu toate că nu a reușit să obțină nici un trofeu Ad'Or la ediția de anul acesta, la categoria cel mai bun spot tv pentru produse cosmetice și farmaceutice, juriul neacordând premiu, echipa *Spotlight* a luat *Algocalmin* și i-a trecut oful. Oricum, cele două spoturi tv pentru brandul *Algocalmin* sunt destul de atractive pentru public și fără Ad'Or. Nota umoristică în care au fost realizate este suficient de potrivită dacă ne gândim la genul de produs cărui i se face reclamă. De altfel, anul trecut, cei de la *Spotlight* s-au întrecut pe ei creând reclame care mai de care în cheile comică (vezi reclamele la *Laxatol*, *Mondial* sau la *Jidvei*). Cum să faci atractivă reclama la un produs care altminteri nu mai are nevoie de nici o prezentare? O problemă spinoasă căreia directorul de creație de la *Spotlight* și a sa echipă au încercat să-i facă față. Ei au pornit tocmai de la ideea că pe piața românească tot omul știe ce este și la ce folosește produsul farmaceutic *Algocalmin*, fiind analgezicul preferat al românilor.

Muzica alină inima, Algocalminul alină durerile de cap, spate, gât, dar și de dinți, că doar vorba zicalei: două lucruri sunt pe lume grele: dragostea peste măsură și durerea de măsele! Au, au, au! Au, au, au!

Echipa *Spotlight* l-a asociat produsului un alt element iubit de români – muzica (lăutărească, de inimă albastră, de inimă zdrobită, pe scurt muzică de *chir și vai*. De aici la sloganul *Te doare românește, îți trece românește*, nu a mai fost decât un pas, iar

actorul Dragoș Huluba, omul care l-a întrupat pe românul generic din reclamă, a reușit să dea expresie sloganului. Mai mult, spotul a beneficiat de regia lui Cristian Mungiu. „O realizare care a vrut să îmbine tragicul și comicul plus absurdul – ideea că *te doare românește*. Mai exact, o idee care te trimite la altă atitudine fetiș a românului și anume *nu e bun, e românesc*; ceva de tipul *mă doare umărul, normal, nu e bun, e românesc*! Un umăr nemțesc nu ar fi durut deloc, adică o atitudine românească *par excellence*! La filmări nu ne-a durut nimic. Normal!”, conchid glumind reprezentanții *Spotlight*.

text Alice-Claudia Gherman

foto arhivele McCann Erickson

și Spotlight

Citate publice&Publi/cetate

Mihail Gălățanu

Anul Stelei, Steaua NATO

Fac parte dintre cei care au criticat, la o adică, politica pro-NATO în detrimentul politicii pro-europene. Iată că m-am înșelat, cel puțin pentru moment. Am crezut că pălăria europeană va însemna mai mult decât cea euro-atlantică. S-a dovedit, deocamdată, invers. Dacă nu eram prinși în NATO, acum, după incredibila bălbăială a Franței, eram cam cu fundul gol. Ciu-ciu, garanții de securitate! Mai mult, acel NU francez e un fel de găleată cu lături aruncată în ochii Germaniei, care asigură mai mult de 55% din întregul fondurilor comunitare!!! Altfel, Olanda ne-a făcut varză la București, neverosimilul Pițurcă a zis memorabilul „Am jucat bine”, Băsescu a zis „Să jucați bine! Că, de trăit, mai vedem...” În rest, ziceam, a fost Anul Stelei norocoase, Anul eliminării Valenciei, Gigi Becali trebuie felicitat, a câștigat titlul, chinuit, e drept, dar titlu, Zenga a demonstrat că e mai bun decât toți antrenorii români la un loc, mie, oricum, cel mai mult îmi place lenei, că nu degeaba a avut el previziunea că Contra poate deveni un fel de Cozma Răcoare al fotbalului românesc (toate cacofoniile sunt permise, cel puțin în cazul lui Contra și, mai ales, în cazul lui Cozma). Olandezii, nu numai că ne-au trimis în preistoria fotbalului românesc (cu alte cuvinte, ne-au băgat în mama noastră fotbalistică), ci au și votat cu ursul, adică au ținut cu ceilalți, francezii, gândindu-se la droguri și libertățile lor de toate zilele. Până una-alta, cum spuneam, tot fundamentul americanilor e mai solid, dolarul lor nu se clatină, ci se întărește, euro se năpârlește, pușchea pe limbă. În rest, lună agitată, cu greve cheferie prin trenurile care au mai rămas încă nesugrumate de maxi-taxi-urile interurbane. Protasov a venit, ca nou antrenor la Steaua, Dan Voinea a deschis cutia pandorei și din ea au ieșit fantomele anului 1990, un Ion Iliescu nereciclat, un general Diamandescu în papuci care, ca în conu Leonida față cu reacțiunea, privea la televizor *Coppa del Mondo*, în timp ce sediul Poliției era în flăcări (Nero de pe strada Eforiei). În rest, dacă judecăm după exorcizări pe genunchi în boxe și invazii de ozeneuri, putem să ne integrăm și în realismul magic, dacă realismul magic ne mai primește. În piață nu prea se găsesc cireșe, iar cerșetorii mei consacrați stau la locurile lor, cumiți – și mai pun un pulover pe ei, pentru că o felie de pâine găsesc tot mai greu. Târgul de carte, din cauza prețurilor, a ajuns mai mult un show-room pentru mașini occidentale. Mulți văd, puțini citesc! Și mai puțini cumpără. Mărturisesc cu jenă că e primul târg la care nu am cumpărat nici o carte, deși am primit mai multe (câteva zeci) – și am vrut, înfocat, să mai cumpăr ba un Llosa, ba un Marquez. Pentru mine, din ce în ce mai mult, *Bookarest* aduce cu un galantar dintr-o măcelărie de lux: vezi carnea, adu-meci mirosul, salivezi după mizeluri – și rămâi, ca fetița cu chibriturile, să îți curgă balele după cărți care încep să coste mai mult ca fetele din față de la Inter. Dar încă ele mai citeau... Ce vremuri!

Și a fost Festivalul Internațional Tuborg!

Ca în fiecare an, Festivalului Internațional *Tuborg* a reunit mărci renumite de bere aflate sub tutela *Brau Union* și nu numai. Sub deviza *Trăiește din plin!*, *Tuborg de lux*, *Skol*, *Tuborg green*, *Guinness*, *Tuborg strong*, *Carlsberg*, *Holsten*, pe scurt, 15 mărci de bere și 20 de formați respectiv soliști (Pavel Stratan, *Iris*, *Mandinga*, *Hara*, *Proconsul* ș.a.) au încântat, timp de zece zile, cei peste 350.000 de vizitatori care au trecut pragul festivalului.

Tudor Călin Zorojanu

De unde și-a luat România curaj?

Un lung șir de concetățeni a început să tocească scările Parchetelor, ba chiar să viziteze, zile de-a rândul, aresturile acestora. E drept, marea majoritate a reținuților (care nu se rețin deloc în declarații indignate) au fost puși ulterior în libertate, dar, dincolo de veșnica desincronizare între poliție, procuratură și instanțe, care operează după criterii flagrant diferite, simpla plimbare prin anchete a unor granguri ai economiei subterane este un semnal important, atât pentru ei, cât și pentru alți amatori, care visează să devină profesioniști. În definitiv, să nu ne facem multe iluzii în legătură cu trecutul: chiar dacă se va ajunge la condamnări, sumele recuperate vor fi o parte infimă a prejudiciilor create. Doar de-ala există nași, finii, verișori și prieteni. Mult mai important este că, prin asemenea semnale, să fie sugerate din fașă intențiile unor infracțiuni viitoare. Și cred că se întâmplă chiar așa.

O mulțime de „analisti” critică dur actuala putere, după ce au descoperit peste noapte că presa trebuie să fie mereu în opoziție. Acum șase luni nu păreau să aibă aceeași părere. Iar postul public de televiziune a intrat brusc în

libertatea presei, a doua zi după rezultatul alegerilor.

Toate astea ar fi fost cum ar fi fost, dar iată că, mai nou, o serie de persoane publice – dintre care unele au ocupat demnități importante în stat – fac declarații incendiare, acuzând fosta putere, și mai ales pe Ion Iliescu. O fac abia după ce pierderea fotoliului de la Cotroceni a fost dușul de debarcare din fruntea PSD și triplă de spectrul cercetării penale în dosarele mineriadelor și cel al revoluției. Proaspăt eliberat, Miron Cozma a ținut un flamboiant discurs anticomunist, preluând toate temele Pieței Universității și ale Proclamației de la Timișoara! A fost luptător pentru democrație încă din 1977, a urcat pe baricadele revoluției, s-a zbatut ca minerii să nu vină la București, îi admiră pe „golani”, îi urăște pe Iliescu, iar tatăl lui a fost împușcat de bolșevici!

La rândul lui, Emil Constantinescu a făcut publice documentele prin care se probează că Iliescu a dezinformat armata, afirmând, în 13 iunie 1990, că este vorba despre o rebeliune legionară, care „trebuie tratată ca atare”.

Și a fost tratată ca atare! Singura problemă este că, din câte s-a înțeles (și e logic), Constantinescu deținea acele documente încă din 1997-1998, dar...

Virgil Măgureanu a confirmat în sfârșit că Piața Universității era infiltrată cu agenți ai serviciilor secrete, că unii dintre ei s-au dat la provocări (dar nu cei de la SRI, nu, nu!), că 14-15 nu a fost provocat de 13, ci de tot ceea ce se întâmplase până atunci, de la revoluție, că piața nu trebuia evacuată, că răspunderea pentru 13-15 aparține conducerii de atunci, în frunte cu Iliescu, și multe alte asemenea.

Lista rămâne deschisă și cu siguranță se va completa cu mărturiile altora. Făcute acum. Abia acum.

Există vreo legătură între toate cele de mai sus? O sursă, o premisă comună, un „centru de iradiere”? S-a întâmplat ceva anume, în România ultimelor luni, care să provoace o atare avalanșă de curaj, sinceritate și determinare? Există, poate, un personaj-cheie a cărui atitudine să fi spart ghețurile complicităților și lașităților?

Sunt, firește, întrebări retorice.

Grea dilemă

Una dintre bolile naționale este slaba capacitate de a-ți asuma răspunderea pentru ceva. Românul e deștept, săritor și inventiv, de cele mai multe ori face treabă bună – da? să și răspundă pentru asta!? Guvernul Tăriceanu s-a decis s-o facă, pentru legile justiției și cele ale proprietății. PSD s-a trezit astfel în grea dilemă: să nu depună moțiuni de cenzură, ar fi însemnat că e de acord cu respectivele legi; s-o depună (ceea ce a făcut) însemna ori că o face la ștolbă, ori că speră să treacă, ceea ce ar fi însemnat căderea cabinetului și, probabil, alegeri anticipate, pe care Mircea Geoană și al lui le-ar fi abordat de pe la un fără precedent 25% în sondaje...

Schimbări audiovizuale

Toți susținătorii Alianței – și poate nu numai ei – erau de acord că șefii TVR și SRR se făceau presă în fața PSD. Chiar și după ce acesta pierduse pe toate (celelalte) linii – ceea ce, să recunoaștem, e o formă de consecvență. Să fie deci schimbați, s-a spus! Zis și făcut. Parlamentul a respins Rapoartele anuale de activitate ale celor două instituții, ceea ce însemna automat demiterea președinților CA. Doar că, ce să vezi, lui Băsescu nu i-a plăcut: căci nu e prea moral, chiar dacă e legal; să-i fi lăsat până la anul. Noi nu arbitrăm, ci doar așteptăm să vedem cum vor arăta TVR și SRR peste șase luni.

Și baronii plâng

În momentul în care se discuta evenimentul al sa re-arestare, ex-primarul și ex-baronul de Bacău, Dumitru Sechelariu, a izbucnit în plâns, rugându-l pe judecător să nu-l trimită după gratii. Neîndurător, aceștia au dispus trimiterea în arest. Unde, însă, Seche n-a stat prea mult, căci, suferind de inimă, i s-a făcut rău și a ajuns în spital. Îi dorim sănătate, ca și lui Iliescu, pentru a suporta cu bine procesele și sentințele acestora.

Slabi de Constituție

La cea de-a treia ediție a *Forumului Român de Petrol, Gaze și Energie – Energy 2005*, Dinu Patriciu și-a declarat bucuria față de respingerea (franceză și olandeză) a Constituției europene și a formulat severe avertismente în legătură cu dezavantajele aderării. Ar fi interesant de știut: oare cu România în UE și o Constituție continentală deasupra capului, reținerea pentru o noapte a unui important om de afaceri, într-o hrubă, ar mai fi posibilă? ■

Reașezări

Clasa politică se fătăie-n scaune. Partidul Conservator a anunțat că va candida singur. La rândul lui, Emil Boc (foto), rămas unic și popular candidat la președinția PD, a sugerat că și acest partid vrea să se bată de unul singur. PNL continuă să se opună anticipatelor, părand să aibă deocamdată doar obiectivul de a salva cabinetul Tăriceanu. PPRM a redevenit PRM și CV Tudor a redevenit ceea ce fusese și mai puțin decât atât – dacă-asta e vreo surpriză. În fine, PSD își caută identitatea înotând prin dosarele mineriadelor, revoluției, Hayssam-ilor și ale altor delicii. Căldură mare. ■

U-u-u!

La mijloc de iunie, glasul roților de tren a amuțit. Sindicatele vor salarii mai mari, ministerul zice că n-are de unde. După intrarea în grevă și a personalului auxiliar, nu s-a mai asigurat nici treimea de trenuri în circulație prevăzută de lege, motiv pentru care ministrul Gheorghe Dobre a amenințat sindicatele cu un proces. Deocamdată n-a câștigat nimeni, dar au pierdut călătorii. C-așa-i la noi. ■

Bazil Ștefan

Babilonie și agonie europeană

Criză profundă. Diagnosticul aparține președintelui CE din semestrul abia încheiat, Jean-Claude Juncker, șeful guvernului luxemburghez – și este cât se poate de exact. UE a dat în ultimul timp impresia unei orchestre simfonice care cântă muzică dodecafonică, fără dirijor și fără partitură. Babilonie curată, care i-a lăsat pe fanii ideii europene în stare de șoc. Tratatul Constituțional rămas în aer a scos la iveală alienarea și conflictul dintre cetățenii Europei și liderii lor politici. Aceștia și-au luat „pausa de reflecție” recomandată urgent de Tony Blair după eșecul referendumurilor din Franța și Olanda, concentrându-și atenția asupra următoarei probe de rupere ce apăruse la orizont: adoptarea bugetului UE pentru perioada 2007-2013. Să salvăm măcar bugetul, și-au zis Cei 25 (Fie, nu chiar toți). Consiliul European de la Bruxelles, din preajma solstițiului de vară, avea să ofere însă notele cele mai disonante și discordante, emise, de astă dată, nu de cetățenii chemați la „plebiscit”, ci de liderii lor. În centrul confruntării s-au aflat Tony Blair și Jacques Chirac, ambii părand urmăriti mai degrabă de gândul revanșei pentru înfrângerile din războiul de o sută de ani decât de nevoia unui compromis onorabil. Chirac l-a acuzat pe Blair de „egoism național” și lipsă de spirit european, Tony replicând acid că „Europa nu e proprietatea nimănui”. Premierul britanic

vrea mai întâi o „dezbateră fundamentală” privind viitorul Europei, o elucidare a strategiei înainte de a adopta un buget pe un asemenea termen, fiindcă europenii sunt „ancorați în trecut” și ar fi nevoie de oarece înnoire. Disputa vizează, deci, aspecte esențiale, chiar dacă a pornit de la un amănunt oarecum banal – chestiunea rabatului britanic. Acest rabat e o chestiune cu cântec. În 1984, când Marea Britanie traversa o recesiune dură, premierul ei de atunci, faimoasa „Doamnă de Fier” Margaret Thatcher, a cerut insistent – și a obținut – dreptul de a primi înapoi două treimi din contribuția sa la bugetul UE. Regatul Unit nu mai este de multă vreme în recesiune, dimpotrivă, prosperă peste media UE. Ar fi timpul, argumentează Parisul, ca Londra să manifeste solidaritate și să renunțe la această înlesnire. E vorba însă de bani mulți (peste cinci miliarde euro anual) și când e vorba de bani, mai ales de dat bani, spiritele se incing foarte repede. Bref, Tony Blair nici nu vrea să audă de abandonarea rabatului. Întâi, fiindcă și așa țara sa este al doilea contribuitor net la bugetul Uniunii, cotizația sa fiind mult mai substanțială decât cea a Franței (42 lire sterline per locuitor, față de 19), Franța devansând în schimb Marea Britanie la încasări (117 lire sterline față de 46) din fondurile pentru politica agricolă comună (PAC). Or, un alt aspect care nemul-

țumește teribil Londra este acela că cei mai amplu capitol din bugetul UE (peste 40% din total) revine agriculturii.

De o elucidare a strategiei este, într-adevăr, nevoie. Nici francezii, nici olandezii, nici ceilalți cetățeni ai Cei 25 nu știu încă încotro se îndreaptă Uniunea. Europeanii se întreabă cât de departe va merge integrarea? Care vor fi granițele geografice finale ale Europei? Creștinismul face parte și din identitatea europeană? Iată doar câteva întrebări la care nici măcar Tratatul Constituțional nu dă un răspuns clar. Dar atunci pentru ce au fost chemați să-l ratifice ei, prin referendum? Nu cumva pentru că liderii politici doreau un alibi pentru a se putea spăla pe mâini de răspundere ca Pilat din Pont? Doar astfel se explică faptul, constatat oarecum cu uimire de analiști, că la referendumurile buclucașe din Franța și Olanda, Tratatul Constituțional a fost respins atât de vechea dreaptă, care se teme de pierderea suveranității, independenței și identității naționale, ca și de vechea stângă, care se teme de pierderea mijloacelor de apărare în fața efectelor sociale ale globalizării, puse, în mod eronat, pe seama extinderii Uniunii. Surpriza cea mare ar fi că răspunsurile așteptate la atâtea întrebări să vină tocmai din Marea Britanie, țara de baștină a euroscepticismului. N-ar fi exclus. ■

Burta înstelată

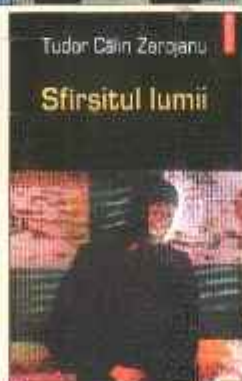
Recentul candidat la președinția Uniunii Scriitorilor (US), Mihail Gălățanu (redactor-șef la *Flacăra*) și-a lansat, la târgul Bookarest, cartea de poeme *Burta înstelată*, apărută de curând la Editura Vinea.

La lansare, volumul a fost prezentat de criticul literar Dan-Silviu Boerescu, dar nu i-a putut aduce temerarului candidat numărul de voturi cu care să îl poată concura pe Nicolae Manolescu, cel care a câștigat detașat cursa pentru șefia scriitorilor.

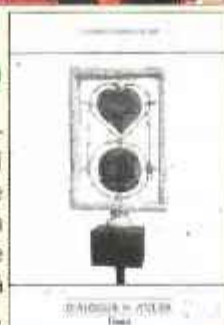
Apocalipsa, acum?

Tudor Călin Zărojanu și *Polirom* ne propun o variantă de sfârșit al lumii diferită de cea a Apocalipsei biblice, dar care-i păstrează elementele esențiale. Autorul preia evenimente ale zilei de azi și vede în ele semne ale unui final apropiat. Afiăm până la urmă că Apocalipsa extrem de realistă despre care citim este de fapt o invenție a personajului principal – un bărbat îndrăgostit pentru care lumea își pierde sensul în momentul decepției sentimentale. Lansarea va avea loc pe 1 iulie, ora 17.00, la Observatorul astronomic București.

Tête-à-tête

Interviul va rămâne în veac unul dintre cele mai atractive genuri publicistice. Iar ideea ca un ziarist să-și strângă în volum dialogurile nu poate decât să fie aplaudată. O face și Carmen Mihalache, prin *Dialoguri în atelier*. Faptul că este vorba despre discuții purtate exclusiv cu artiști plastici conferă volumului un farmec suplimentar.

Tramvaiul Popescu

Un tramvai numit Popescu este spectacolul regizorului Gavril Pinte, montat chiar în tramvai. Tramvaiul 26. Este vorba despre versurile poetului Cristian Popescu. În spectacol excelează Silvia Codreanu, Adrian Anghel, Mihai Marinescu, alături de Anne-Marie Ziegler, Cătălin Panaite, Liliana Pană, Bogdana Darie, Simona Popescu. Spectacolul este montat în spiritul și nu în litera textului cristipopescian. Adică așa cum trebuie. Tramvaiul pleacă din stația Sfântu Gheorghe și tot acolo se întoarce, după o oră și jumătate, trecând

pe la casa poetului și prin lăncului, Obor, Vatra Luminoasă, Moșilor. Dacă aveți un fiu, duceți-l acolo: se va uimi, încrunta și amuza deopotrivă.

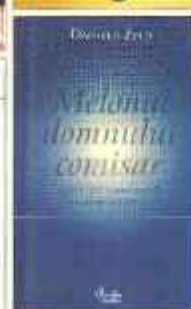
3 x 10 Faithless

În 2005, *Faithless* au împlinit 10 ani de show-biz, 10 ani de când sunt pe scenele lumii revoluționând stilul *dancefloor* și 10 ani de carieră. Maxi Jazz și Sister Bliss, cei doi componenți principali ai grupului au încântat publicul la *Arenele Romane* din Capitală. În ciuda ploii stămite în seara spectacolului, trupa a fost la înălțimea momentului făcând un show de zile mari. Fanii au putut să-și cumpere un CD, DVD sau un MC, acestea fiind lansate cu prilejul concertului *Faithless* 2005.

Melon cu suspense

Nedrept de puțin comentată, analizată și antologată, literatura polițistă – care pe alte meridiane e mereu la ordinea zilei – își găsește în sfârșit merita atenție în volumul *Melonul domnului comisar* – *Repere într-o nouă poetică a romanului polițist clasic*, semnat de Daniela Zeca și publicat de către editura Curtea Veche. A căuta – și a găsi! – o nouă poetică a polițierului poate părea, pentru cei cu nasuri prea fine, un demers ciudat. Daniela Zeca, însă, îl fundamentează cu asupra de măsură.

Oglinda cărților

Luna iunie a fost târgul. Dar, mai înainte, câteva apariții de excepție. De două ori Stephen King. Adică, o dată, un excelent roman la Editura Aquila, *Zona Morartă*, de data asta fără lungimi și fără bolboroselile elucubrante care învăluie, uneori, cărțile lui King. Deh, operă de tinerețe, tradusă de Mircea Pricăjan. Nu a fost singurul King care a ajuns la noi. Prin bunăvoința Editurii Lucman a ajuns și o altă lucrare, semnată cu un pseudonim din tinerețe, Richard Bachman, și intitulată *Șantier în lucru*. Parcă lucrările din tinerețe sunt mai curate și au mai mare valoare. Tot de la Lucman, *Istoria Japoniei*, *Istoria Chinei* și *Istoria Kremlinului*. Spasiba, harașo, ne punem pe lectură. Reproducăm și copertile de la Nichita Stănescu, *Opera Magna*, volumul 1 și 2, puse la dispoziție prin amabilitatea Muzeului Literaturii Române. Plus alte câteva noi apariții din Biblioteca ASB – Asociația Scriitorilor din București, Gelu Vlașin – *Ultima suflare* și Horia Gârbea – *Arte parțiale*. (Mihail Gălățanu)

Biblioteca de personalități

Locul faptei: **Târgul Internațional de Carte Bookarest 2005**

Autor: **George Arion**

Mobilul: **lansarea cărții *O istorie a societății românești contemporane în interviuri***

Făptași: **Nicolae Manolescu și Barbu Cioculescu**

George Arion:

„Trebuie să vă fac o mărturisire pe care, de altfel, am făcut-o de multe ori: Nicolae Manolescu a fost cel mai drag profesor al meu din facultate, dar am reușit performanța de a nu-i fi cel mai drag student al său!”

să bage în interviul din *Flacăra* pe care mi l-a luat o frază despre Ceaușescu. Nu am scris în viața mea despre Ceaușescu înainte de '89, după, Dumnezeu! Numai eu știu de câte ori am scris, de un milion de ori, înainte nu. Acum când l-a reeditat, George a

Nicolae Manolescu:

„Sunt o mulțime de anticipări în carte care s-au adevărat”

Dacă numai a treia parte dintre cei care sunt prezenți în aceste două volume și care mai sunt în viață ar fi fost aici, probabil că ar fi trebuit să schimbăm toată așezarea târgului de carte, să facem o hală imensă și să vină toți să vadă sau să-și aducă aminte ce au spus ei mai acum 15-20-30 de ani. Acest tip de carte devine de la sine document. Meritul principal al lui George Arion este acela de a fi avut răbdarea și de a fi luat interviuri pe durata a mulți ani. Chiar în perioade în care ele nu mai aveau foarte mare căutare sau când persoanele cu care stătuse de vorbă nu mai conta foarte mult. De altfel, se observă că, trecând un anumit prag istoric, interviurile sunt tot mai puțin cu scriitori sau cu plasticieni, actori și tot mai mult cu oameni politici. S-a schimbat lumea, ne-am schimbat și noi, cu toții. Fără aceasta, despărțirea aceasta care trece printre cele două regimuri politice arată bine în ce măsură societatea românească despre care este vorba în interviuri s-a schimbat. Dl Barbu Cioculescu spunea despre moda asta de a scrie/spune o istorie! Da, este și o modă. Nu există însă o singură istorie a societății românești. Din păcate, sau din fericire, există mai multe. Deci nu există una singură, ideea că am putea să avem o imagine unică pe care să o punem în manualele de școală e greșită. Interesant la George Arion e cum se vede această societate românească, mai ales că răspunsurile vin din toate părțile. De la oameni foarte diferiți. Cum a navigat George Arion printre atâtea personalități diferite, asta este de fapt problema lui și eu zic, într-un fel, că bine a făcut, pentru că

altfel risca să imprime societății românești un fel de imagine parțială, tendențioasă, văzută numai dintr-un singur unghi. Nu, oamenii trebuie întrebați, ascultați, toți au dreptul să vorbească, să-și exprime părerea.

„Băsescu e în pericol, deoarece câștigă tot”

Sunt o mulțime de anticipări în cartea asta, o mulțime de lucruri spuse cu ani în urmă și care s-au adevărat. Să vă dau un singur exemplu – și nu vreau să mă bănuieți că am ceva în comun cu persoana în cauză, nu am nici un interes – Băsescu. Citiți ce spunea când era primarul Capitalei și o să vedeți câte anticipări sunt. Este aproape uluitor. Ce încredere a putut avea omul acesta în el însuși și uite că încrederea l-a făcut să nu piardă nici o bătălie. Câștigă tot! Este extraordinar. Dacă s-ar gândi puțin și cineva l-ar trage de mână aducându-i aminte că există pericole în reușita continuă, probabil că s-ar potoli. Eu unul aș fi speriat de moarte dacă mi-ar ieși totul foarte bine. În politică, prognosticurile sunt mai ușor de dat și mai greu de împlinit. În cultură, ne mai descurcăm, ne mai iese câte ceva, mai spunem: uite ce scriitor promițător și după aceea devine ceva, în politică prognosticurile dau greș ca și la fotbal, ca și la sport în general. Și mai este ceva! George Arion a navigat, hai să spunem, prin toate apele mai mult sau mai puțin tulburi ale epocii trecute. Acum e ușor să lei interviuri, te duci la oricine, îți spune ce vrea! Atunci nu era ușor! El nu spune ce probleme avea cu unii dintre intervievați, care nu aveau ce să caute în revista *Flacăra* în momentul acela sau dacă nu spuneau anumite lucruri începea: dar de ce nu spune, dar de ce nu-l citează pe... Băsescu al vremii?! Eu am o mică istorie aici cu George Arion, a fost silit

recunoscut că nu era intervenția mea. Dar așa a fost, astea erau condițiile și criteriile epocii.

„Multe lucruri au trecut de cenzură”

Pe de altă parte, este foarte interesant de văzut aici un lucru: oricât de stricte erau anumite reguli ale jocului, oricât ți se pune pumnul în gură – nu mie direct, eu uneori habar nu aveam, lui care lua interviul și care comunica lumii că există – în ciuda acestor lucruri, citiți interviurile dinainte de '89 și o să vedeți câte lucruri se spuneau. Mi-e foarte greu să le explic studenților mei de acum mai bine decât George problema cu cenzura. Am avut întâmpinări de acest gen și mi-au spus: dacă alea au apărut, cum ziceți că era cenzură? Cel mai greu lucru este să explic că era o strictețe extraordinară, având consecințe, câteodată, foarte grave și că, în același timp, se spuneau lucrurile pe bune, pe față, cât se poate de cinstit. Uneori ieșea scandal, alteori nu. Țin de ani de zile acest curs de Literatură contemporană și mă ocup de problema cenzurii în mod special. Am citit tot ce s-a scris, tot nu înțeleg ce s-a întâmplat atunci. Nu înțeleg cum s-au publicat interviurile lui George Arion, chiar nu înțeleg. Cum de s-au publicat? Aveau relații? Acolo sus? Cine știe ce spăgi dădea! Nu pricep nimic.

Barbu Cioculescu:

„Cărțile cu care vom intra în Europa”

Aceste cărți vor rămâne și vor fi întotdeauna studiate la acest capitol foarte important pentru noi – intrarea în Europa, acolo unde totuși trebuie să fim, unde ne este locul. Îl felicit pe George Arion pentru că le-a realizat.

Alice Claudia Gherman
foto: Octavian Tibăr

▼ **A fost a XIII-a ediție a Târgului Internațional de Carte București. Ce a adus nou această ediție față de cele anterioare?**

– Din punct de vedere strict organizatoric, nu sunt multe noutăți. Din celălalt punct de vedere, al expoziției de carte propriu-zise, sunt destule noutăți. Peste 170 de evenimente la târg, edituri care au lansat în cadrul ediției 20 sau chiar peste 30 de titluri noi, câteva expoziții de grafic design și ilustrație reprezintă toate noutățile acestei ediții. O noutate pentru această ediție este absența editurilor franceze la târg. Este o chestiune de strategie a editurilor franceze, acestea se reprezintă prin distribuitori pentru partea comercială și nu mai investesc în participarea la târgurile de carte pentru partea de imagine.

– **Acum două ediții în urmă, susțineți înființarea unei case a cărții care să aibă un sistem coerent de informare. Ați reușit să realizați un asemenea obiectiv?**

– Dimpotrivă, în loc să se concentreze informația, s-a dispersat și mai mult prin înființarea altor asociații profesionale. Nu e treaba noastră să dezvoltăm informațiile pe care le mijlocește târgul nostru de carte, ci este treaba asociațiilor profesionale. Vedeti, toată lumea mă întreabă cât s-a vândut, care autori și ce titluri, acest tip de informații pe care cineva ar trebui să le poată oferi, alături de cifre, statistici comparative, studii și referințe, despre ceea ce se întâmplă pe piața cărții noi, iar mai departe, informațiile astea trebuie să circuleze către și dinspre colegii noștri din întreaga lume prin rețelele de comunicare, nu intră în atribuțiile fundației noastre să gestioneze o cantitate atât de mare de informații. E o activitate care transcende și prin dimensiune posibilitățile noastre. Noi am organizat douăsprezece ediții ale târgului de carte, au fost tot atâtea ocazii de a aduna informații de la târg și a le dezvolta într-un sistem de informare coerent, din păcate irosite, sau aproape.

– **Care au fost principalele probleme cu care v-ați luptat în organizarea și realizarea târgului?**

– Probleme mai ales tehnice, anvergura manifestării cere o desfășurare de forțe care ne pune la grea încercare. Se adaugă cele legate de locație, avantajul de a fi în plin centru al Bucureștiului se diluează ca urmare a

inadecvării spațiului. Îngheșulala, căldura excesivă, lipsa lifturilor de marfă, dar mai ales lipsa locurilor de parcare sunt neajunsurile care creează nemulțumiri și editorilor și vânzătorilor, toți ne aduc pe nedrept reproșuri nouă. În loc să-l întrebe pe cei care pot și trebuie să găsească o soluție la lipsa de spațiu expozițional pentru evenimente culturale cu aflus mare de public și dotări specifice. În ceea ce ne privește, am discutat cu partenerii noștri, mai ales cu primăria, la toamnă vom relua discuțiile. Avem în vedere inclusiv un târg concentrat, cu mai puțini expozanți, mult mai profesionalizat, în care un rol decisiv în organizare îl va avea calitatea serviciilor.

– **La ediția de anul trecut, publicul a avut acces gratuit, de ce anul acesta ați revenit și ați fixat o taxă de intrare, ce-i drept nu foarte mare, dar totuși o taxă?**

– Până anul trecut la târg s-a plătit, doar anul trecut a fost liber. Anul acesta am evaluat mai multe variante de preț la tichetele de intrare, pentru cât mai multe buzunare, reduceri de 60% pentru studenți și pensionari, grupurile de elevi și preșcolari au avut întotdeauna intrare liberă. Fără a intra în detalii financiare, v-aș spune doar că Fundația Artexpo este o organizație privată, nonguvernamentală, în bugetul târgului pe care îl organizăm intră taxele de participare și tichetele de acces. Singurul aport vine de la Primăria Municipiului prin serviciile plătite de Centrul de Proiecte Culturale Arcub pentru realizarea și tipărirea materialelor de promovare, oricum acest aport

O radiografie a Bătălia e

**plu reeditări au împodobit standul
Artexpo organizează Târgului Internațional de Carte
festări este Mihai Oroveanu, direc**

nu depășește 9-10% din buget. Peste 70% din cheltuieli reprezintă contractele pentru construcția standurilor și pentru colaboratori – servicii de curățenie, transport, amenajări zone pentru evenimente, organizare expoziții. Alte costuri reprezintă contractele pentru corespondență, ambulanță, publicitate, alte servicii pentru grafică outdoor și indoor și multe altele de acest fel. Din puținul rămas, Fundația acordă sprijin financiar la organizarea unor expoziții sau deplasări ale tinerilor artiști la evenimente culturale din țară sau în afara ei. Mai trebuie spus că un târg internațional de carte se susține informațional pe întreaga durată a anului și asta lăsați presupune costuri.

– **Anul trecut spațiul destinat târgului a fost de 2.800 mp, anul acesta am văzut în caietul de presă că s-a redus la doar 1.802 mp, iar dacă anul trecut participau circa 240 de expozanți, anul acesta doar 219, care este explicația?**

– Cifrele exacte sunt 246 de expozanți, în care intră și anticarii care au expus în expoziția de pe terasă (față de 259 anul trecut) și 1.820 mp de suprafață construită (față de 1.862 mp anul trecut). Am spus-o și la conferința de presă la deschidere, la sfârșitul anului trecut, Dinu Săraru, fostul director al TNB a dat o altă destinație foaierei de la etajul I, astfel încât anul acesta târgul nu s-a mai putut extinde în acest spațiu. Am solicitat și primit, contra cost, de la Uniunea Artiștilor Plastici, spațiul sălii Artis, și de la TNB o parte a holului de la parter. Așa se explică diferența de metraj. Cifra de 2.800 mp reprezenta spațiul brut, respectiv includea căile de acces și zonele conexe.

– **Care au fost fondurile alocate pentru organizarea târgului? Au fost ele suficiente? Ați apelat la sponsori? La cine altcineva în afară de Primăria Bucureștiului sau Ministerul Culturii?**

– Am auzit tot felul de afirmații neadevărate, despre fonduri primite de la Ministerul Culturii sau din alte părți. Așa cum am spus, primim un sprijin de la Primărie, sub formă de servicii plătite prin Arcub. Nu avem sponsori ci parteneriate cu firme prin schimb de servicii: Internet de la RDS, pază de la UIT Grup și Cobra, contra publicitate. Am avut acum câțiva ani în urmă, la două ediții, 1998 și 2000, un sponsor exclusiv – Connex. După aceea, am mers pe formula parteneriatelor în sistem

Best eveniment Bookarest 2005: diturilor

Titluri și autori mai mult sau mai puțin celebri, noutăți sau pur și simple editurile de la parterul respectiv nivelele trei și patru ale TNB timp de cinci zile. Anual, Fundația națională de Carte București de la TNB. 2005 nu a fost o excepție de la regulă. Artizanul acestei maniere fundatiei dar și al TICB, căruia i-am cerut câteva precizări posteveniment.

barter prin schimb de servicii, din rațiuni dictate de economia mijloacelor care sunt la îndemână ca organizatori.

– Sunteți mulțumit de cât de mediatizată a fost actuala ediție a târgului TICB?

– Am avut partener tv unic canalul TVR Cultural, grupul de presă Cațavencu cu publicațiile *Cotidianul*, *B24 FUN*, *Ideii de dialog* și *Academia Cațavencu*, postul de radio *Guerilla*, revista *22* și desigur *Publicațiile Flacăra*. Dacă adaug reprezentanții televiziunilor și posturilor de radio cu care m-am întâlnit în târg, pot afirma că a fost destul de bine mediatizat.

– Nu am prea văzut la televizor prea multă reclamă făcută acestui eveniment cultural, de ce?

– Pentru că reclama la televizor costă mulți bani. Cu toate acestea, am avut un partener tv unic – TVR Cultural, care a transmis în direct sau în cadrul buletinelor de știri, chiar de mai multe ori pe zi. Au filmat și de la alte canale de televiziuni, au fost interviuri cu editori, autori, dar fiecare dintre acestea are propria strategie, dictată în principal de criteriul rating-ului.

– Cât de mediatizat a fost TICB 2005 pe plan internațional având în vedere că este un târg internațional de carte?

– Târgul face parte din asociația internațională a târgurilor de carte, condusă de Peter Weldhaas, care a condus până în urmă cu puțini ani târgul de carte de la Frankfurt. Târgul este înregistrat în baza de date administrate de instituții din străinătate. Suntem în contact cu colegii noștri din întreaga lume și particip regulat la întâlnirile de lucru ale directorilor târgu-

rilor internaționale de carte. Colaborăm în regim barter cu târgurile de carte de la Praga și Varșovia.

– Din ceea ce ați constatat dumneavoastră sau subalternii dumneavoastră, cumpără românii carte, ce s-a vândut cel mai bine?

– Nu intră în preocuparea noastră, pentru noi târgul este preponderent cultural. Vânzarea la târg este înlesnită de reducerile de preț de 20 și chiar de 50%, de oferta foarte diversă, de posibilitățile financiare și gustul pentru lectură al fiecăruia. Dar criteriile de piață au pătruns și în zona cărții și sigur că nu toți editorii au vândut la fel. Contează și capacitatea de promovare, atragerea grupului țintă căruia se adresează o editură sau alta, o colecție sau chiar un titlu și desigur prețul față de puterea de cumpărare. Referindu-mă la reacția editorilor

față de tichetul de intrare, nu am constatat o creștere semnificativă a vânzărilor în cele două zile cu intrare liberă și prin umare nici a vânzărilor, față de anul trecut, când accesul în toate cele cinci zile a fost liber.

– Ați avut și cazuri de edituri care au renunțat în ultimul moment să mai participe? Care au fost editurile românești sau străine care au renunțat?

– Da, două edituri românești – *Donaris* și *Brumar* – au anunțat în ultimul moment că se retrag. Notabilă însă este absența editurilor franceze la acest târg, din motivul deja menționat. Poate și pentru că se pregătesc pentru evenimentele de la anul, dedicate francofoniei.

– De ce organizați mereu acest târg la TNB, unde spațiul este destul de strâmt, dacă este să-l comparăm cu cel pentru *Gaudeamus*?

– Încep cu sfârșitul. Organizatorii târgului *Gaudeamus* sunt o instituție publică – Societatea de Radiodifuziune, iar parteneriatul *Romexpo* este un parteneriat privilegiat. Cât despre locația noastră, cu mulți ani în urmă am lansat discuții cu expozații despre posibilitatea schimbării ei și majoritatea s-a opus atunci. La anul nu se mai poate face aici pentru că prin hotărâre de guvern o parte din spațiile expoziționale a fost atribuită *Centrului Național de Dans Contemporan*, instituție nou înființată. Se poate organiza târg de carte cu 100 de titluri, cam atâtea sunt cele care se afirmă cu adevărat pe piața cărții în acest moment.

text Alice-Claudia Gherman

fotografie Octavian Tîbăr și arhiva Artexpo

Nevasta lui Gilles

„La femme de Gilles” – Belgia, 2004 – 103 minute
Distribuit de: INDEPENDENTA FILM '97

cis (s-ar părea că e vorba de perioada interbelică?! – dar asta nu contează), cât și în zona „aparent restrânsă” a unei simple, oarecare, familii...

Căștigător, sau nominalizat, la mai multe premii naționale și internaționale, regizorul **FRÉDÉRIC FONTAYNE** (în filmul acesta fiind și coscenarist, și interpret al unui rol secundar) ne prezintă pe marele ecran o veritabilă tragedie umană, consumată într-un timp impre-

Vă voi povesti, în câteva cuvinte, „subiectul” (**NU** și filmul, pe care **vă invit să-l vedeți, cu multă căldură!**): o familie simplă, împlinită, având doi copii și așteptându-l pe al treilea... o nevastă iubitoare, care duce toată casa în spate... și un soț aparent fericit, sărman

muncitor în infernul unei topitorii siderurgice și obișnuit să găsească locuința curată, precum și „masa pusă” – atunci când se întoarce, pulbere, de la infernul muncii pe care o prestează; atâta doar că acest om și-a găsit o amantă... care nu e alta decât **sora mai tânără a nevastei sale!** (Dostoievski, Freud, psihanaliză, gene biologice?! – **RAHAT!**)

În marea lor durere, prilejuită de anumite momente tragice ale vieții, oamenii simpli **NU REACȚIONEAZĂ** ca în cărți: ei încearcă să depășească aceste crize teribile prin **TOLE- RANȚĂ** și **BUN-SIMȚI** și pierd...

Extraordinară, în rolul soției, **EMMANUELLE DEVOS** (demonstrând că, într-o criză familială, nimic – nici rufele, nici prietenii, **nici Biserica măcar!** – nu-ți pot fi de folos). Și **absolut EXTRA- ORDINAR** finalul...

Nu pe gură

Căștigător a trei premii CESAR

Pentru mulți, revenirea pe ecran a veteranului **ALAIN RESNAIS** (născut în 1922; regizor proeminent al „Noului val francez” din anii '60, printre filmele sale de vârf numărându-se **Hiroshima, dragostea mea** sau **Anul trecut la Marienbad**) reprezintă nu doar o plăcută, dar și o incitantă surpriză...!? Cum altfel să judeci acest ultim film al său – care nu e nimic altceva decât o ecranizare a unei celebre opere lansată în anul 1925! – un „film-cântat” așadar, în care actori precum **Audrey Tautou**, **Pierre Arditi**, **Isabelle Nanty** ș.a., **cântă cu propriile lor voci** – într-o peliculă ce, respectând canoanele generale ale OPERETEI, este

blicul, folosind **ASTĂZI** (când Franța pare a fi intrat într-o profundă criză de identitate, bulversând și alte țări europene), **EXACT** aceea calitate de nedezmintit a culturii franceze clasice, și anume „frivolitatea”!

Pomind chiar de la titlu (care îi poate face pe anumiți puritani să se cutremure de indignare!) – dar care e departe de a se traduce prin: „dacă **nu pe gură**, atunci, neapărat, prin... **altă parte!**” – acest film nu e altceva decât o comedie ușoară, filmată **IMPECABIL**, brodată pe veșnicul triunghi amoros (care devine cel puțin hexagon, aici) și în care încurcăturile de situații și confuziile, ușor de

„Pas sur la bouche”, Franța-Elveția, 2003 – 115 minute
Distribuit de: NEW FILMS ROMANIA

împărțită în trei „acte” și tot trei „decoruri” (adică interioare) distincte...?!

Ei, bine, Resnais reușește – pentru a căta oară?! – să fărâmese pu-

ghic, sunt mixate cu câteva „pericole” contemporane, precum rivalitatea de mentalități „amercano-franceze” (bineînțeles că în materie de sex!), pericolul emigrației în Franța a musulmanilor ș.a.m.d... (mai există în plus și o scenă-plagiat după celebra „scenă a oglinzilor” dintr-un film clasic al lui Charlot, ce deranjează

vizibil!). Ca să nu mai amintesc „sughițul” permanent al unuia dintre interpreți, considerat profund „efect comic”. Personal, mărturisesc că filmul nu mi-a dispăcut – **dimpotrivă!**

La fel, mărturisesc că pe parcursul celor **două ore** de proiecție cât durează această „spumă-muzicală-de-șampanie-franțuzească”, câteva gânduri intime (întrebări despre destinul celor inundați în Banat... al ziariștilor răpiți... sau, de ce nu?!, al celui **al meu** în această Românie mereu post-revoluționară?!), mi-au bulversat atenția, aflat în întunericul sălii...!

În final însă (**O, Dumnezeu!**), principalii actori au ieșit la rampă, în fața cortinei – în cazul nostru, în prim-planul ecranului! – mulțumind spectatorilor că „au suportat atât prestația lor, cât și întregul film, „**până la sfârșit!**”

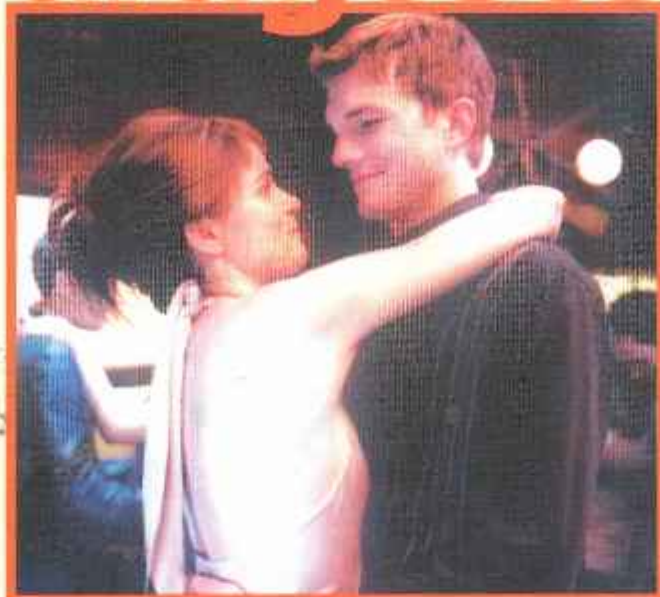
Abia în acel moment, am realizat ce... **mare greșală făcusem!**

Din prea multă dragoste

Este foarte ciudat cum doi tineri și foarte buni interpreți (mă refer la **ASHTON KUTCHER** și **AMANDA PEET**) pot interpreta niște roluri atât de tâmpite într-o comedie atât de imbecilă – filmul devenind, însă, în cele din urmă, nu chiar „fermecător”, dar cel puțin „înduioșător” – prin infantilismul său: programatic și pragmatic...! (un infantilism de serie B, adică un soi de „în-ti-fan-lism” – dacă vreți cu tot dinadinsul).

Tânăra și frumoasa eroină, aflată în zbor împreună cu tânărul și frumosul erou, nu găsește altceva de făcut decât să dea buzna peste cel din urmă, în W.C.-ul avionului ce-i poartă, și să-l violeze până la epuizare... (acesta este – și nu altul! – începutul idilei dintre cei doi).

Idila ce va continua pe parcursul a 7 (șapte!) ani, prestațiile necesare consumării

ei mutându-se din loc în loc, ba la New York, ba la Los Angeles; ba în patul unuia, cu altele – ba în patul uneia, cu alții... iar în rarele momente în care se întâlnesc, suprema lor fericire e aceea de a-și scupa, unul altuia și

„A lot like love”, SUA, 2005 – 107 minute

Distribuit de: GLOB COM MEDIA

drept pe figură, conținutul mestecat al unei guri de lmondă...! Ei sunt, deci: „deștepti și jucăuși”.

Pe parcursul acestor șapte ani, se vor întâlni totuși – fiecare propunându-i celuilalt schimbarea partenerului de sex! – și iată cum, după atâta amar de vreme... **DRAGOSTEA ÎNVINGE!** (dar numai în aparență, întrucât finalul, deschis, lasă să se înțeleagă că s-a ales praful de toate, de celelalte și de cele cine știe cum rămase!?).

Pe bune: un film ÎNDUIOȘĂTOR!

Avertizarea-2

Să încercăm a fi serioși, sau decent măcar!, și să mai lăsăm dracului reclama deșăntată, precum și falsa „aură” comercială dobândită de regizorul japonez **HIDEO NAKATA** care în 1996 a realizat **Ringul** bazat, zice domnia sa, pe „mister și amenințare spre deosebire de alte filme ce folosesc efecte speciale”... aducând **incasări de milioane!** Și care mai și revine – conducând de data asta o echipă americană – cu ast **Ring-2**, având pretenții de film „HORROR” (citește: „Horrible”...!).

Păi dacă, la actuala populație a gogoloiului pe care trăim oarecum buimaci și cu o tragică (dar nerecunoscută!) speranță – și care numără câteva bune **miliarde de oameni!** – se găsesc **câteva milioane** care să achite câte un dolar de intrare la acest „bau-bau” penibil... la acest panopticum aflat în reparații capitale din care au rămas doar borcanele, și alea sparte, în care fuseseră ținute în formol: **Urechile criminalului din Boston, Ouăle lui Cur-baby**, sau un fragment minuscul din **Ceafa lui J.F. Kennedy** – atunci super-incasările la acest film devin absolut **FIREȘTI...**!

Nici interpreta (**Naomi Watts**) și nici copilul din primul episod nu au nici o vină: doar, poate, pentru că prima nu a progresat deloc în meserie – iar copilul a crescut între timp, devenind penibil în rol (dar și-au luat banii...!). La urma urmel, ce puteau să facă

„Ring-2” – SUA, 2005 – 110 minute

Distribuit de: RO IMAGE 2000

bleții oameni atunci când sunt puși să le iasă șerpi pe nas; să urce pereții alunecoși ai unei fântâni ghizdate de circa 10 metri, folosindu-se doar de unghii (și asta pe o întreagă bobină de film!); să alerge bezmetic, să zblire de groază, să fie tăiați în bucăți – spre a „învia” în secvența următoare... sau să intre, „virtual”, în ecranul televizorului ce le prevestește, implacabil, nu doar o moarte apropiată ci și cumplită...!?

În final, nu pot folosi drept concluzie decât acea vorbă rafinată, verificată în secole de balcanism autohton și atât de dragă națiunii române: „**Hai sictir...**!”

▲▲ Vorbeam despre oameni care vor cădea fizic pentru că spiritul lor este viciat. Făceam liste de pe piață, cu o prietenă. Atunci când spiritul e de rahat, începe să se vadă. Cu Iliescu e altceva. El este, pur și simplu, bătrân. Nu se aștepta la așa ceva și a suferit ca un câine. E Shakespeare aici. Și la tribună, gusterii. Cu mâinile la spate. Și tu, Prostănacus? Și tu, Tembelus? Și tu, Arogantus? Eu asta cred că i s-a întâmplat. Să vezi o sală imensă și să-ți dai seama, în timp ce vorbești, că nu-i iei cu tine. Eu nu am fost niciodată umilit în felul ăsta. Dar am avut momente de genul ăsta. Sunt foarte grele. Să simți că nu poți să-i iei cu tine. Orice ai face. N-au chef. Nu te mai vor. Mor!

▼ Vreau să vorbim despre libertatea de expresie. Pentru că tocmai s-a sărbătorit.

– Cu mine?! Ha, ha!

– Să vedem. E ceva de sărbătorit?

– Da. E de sărbătorit. Nu puteam să facem interviul ăsta dacă nu eram în 2005 în România, adică după 1989. Tu nu puteai să lucrezi la *Flacăra*. Îți dai seama că tu lucrezi la *Flacăra*, nu?

– Eh... Da' *Flacăra* exista și înainte de '89, din 1911...

– Sigur. Dar n-ai mai fi făcut jurnalism. Îți trebuia dosar, recomandare... Practic, tragem o linie. E de la negru la alb. Tranziție de la 0 la 1. Indiscutabil, avem libertate acum. Ceea ce e încântător. E cinic să spui că e mai importantă libertatea decât mâncarea.

– Problema asta se pune de când lumea.

– Da, citeam o cercetare pe piața rusă, ex-sovietică, în care ăia se declarau de acord cu limitarea libertăților de expresie, în favoarea unei vieți mai bune. O chestie vagă. E șocant. S-a dus prea departe democrația, ăștia nu se mai opresc. Plus acuzațiile astea tembele, că televiziunea sau presa ar fi vinovate.

– Momentul, concret, care e?

– Alegerile. Vorbesc serios. PSD-ul a avut obsesia asta, aproape dementă, de a controla presa. O obsesie păguboasă, la toate nivelurile. E deja imposibil: presa nu mai poate fi controlată peste tot. Genul ăsta de întreprindere este sortit eșecului, din start.

– După o emisiune electorală era să fii concediat. Ceva nu i-a plăcut lui Năstase.

– Astea sunt exact comportamentele de care ziceam. Cel mai bun lucru pe care poate

să-l facă televiziunea este să-ți dea știri, și să te facă să te simți bine, să te amuze. Criza ostacilor din Irak. Vine președintele țării și spune, uitându-se în camere: „Sper că nu dați asta la televizor!” În timp ce știe că e în direct. Ha! mă, ce facem? S-a unit hoțul cu prostul? Chiar așa? Mie mi se rupe de ceea ce spune președintele țării. Eu am obligația să spun ce știu.

– Pe când un post personal de televiziune?

– Nu știu, întreabă-l pe Dan Diaconescu. Eu o să-mi fac unul: A.G. Adică *Audiență Generală*. Și nu le dau voie să-mi strice produsele. Da' poate să vină unu', și dacă e puternic, mi le strică... Eu simt că are ceva de făcut, mă enervez, da! Ias. Am în față 9 televizoare. Mă uit la care vreau eu. Ei emit, dar eu decid! Dacă eu vreau să mănânc marmeladă, e dreptul meu inalienabil să mănânc marmeladă.

Andrei Gheorghe

▲▲ Am surprins CNA practicând fascismul cultural ▲▲

▼ Te lovește mai tare lipsa libertății de expresie sau prostia unora?

– E tot aia. Autoritatea de a face reguli ajunge pe mâna unor indivizi care n-ar trebui să aibă acces la anumite resurse. Vezi CNA-ul. Voi sunteți în presa scrisă. Și, dintr-un anumit punct de vedere, slavă Domnului că nu vine nici un deștept să vă spună ce să faceți.

– Și-n presa scrisă sunt deștepti.

– Bine, deșteptii voștri, din redacție. Noi îi avem pe ei. Eu am surprins deseori CNA-ul practicând fascismul cultural în România. Sub imperiul bunele intenții, sub sloganul „Noi vrem să fie bine pentru public”. Mă tem de chestiile astea, este îngrozitor să vină cineva și să spună ce trebuie să fie bine pentru public. Idioteniile astea, să ajungi, tu, CNA, să spui că *Paraziții* nu sunt buni de ascultat? Se apucă ei acuma, vezi Doamne, să refacă moralitatea României.

– Pe televizor se reface moralitatea României?

– Nu, evident că nu! Oamenii sunt speriați, triști, fomiști, mănâncă mâncare proastă pentru că asta își permit. Consumă în draci gunoaie pentru că asta le e la îndemână. Apetența pentru cultură înaltă sau pentru o expresie extrem de rafinată nu există. Oamenii încă n-au terminat de mâncat gunoiul, junk-ul.

– Și la televizor tot gunoaie înghițim?

– În mare parte, da. Dar asta nu e rău. Se alege neghina de secară. Întotdeauna mă tem de individul care decide ce anume să vezi tu. Nici un stat, nici o organizație nu îți poate impune ceva. Este aberant să înceapă să ți se spună: „Ascultă muzica asta, că e bună! Uită-te la programul ăsta, că e bun!”

– Există, totuși, o mică parte dintre români care nu se uită la televizor. Ei nu sunt constituiți ca

public. Uite, Agopian. Sau Artanu. Are oroare.

– Îi felicit pe Agopian că nu se uită la televizor. Dar nu e semnificativ. Foarte bine. Copilului meu eu nu i-am pus televizor în cameră. Da' ce e asta? Țara este într-o mare criză de moralitate datorită televiziunii? Sau pentru că oamenii sunt tâmpiți, idiști, animale? Ce vrei să spui, că știrile de la ora 5 sunt inventate? Toată fabula asta, cu România profundă și cu oamenii minunați de la țară, vezi „veșnicia s-a născut la sat”? Du-te la sat, să vezi: sunt înapoiști, sunt primitivi, sunt murdari, se află-n anul 2005 și au closetul tot în fundul curții, au o mentalitate nu suburbană, nu rurală, ci deseori atavică. Și totuși umblă cu povestea asta, cum că poporul e minunat, da-l strică televiziunea. Nu e deloc adevărat. Ai două povești: ăia care fac și ăia care se uită. ăia care fac vor

două lucruri în viață: vor să facă audiență sau vor să exprime ceva. Cei care vor să exprime ceva trebuie să se lămurească din start cu ideea asta: eu vreau să spun ceva și o să trăiesc cu consecințele a ceea ce voi face. Știu că o să fiu ascultat de 10, de 100 de oameni, dar nu de un milion. Uite, *Realitatea* nu e o televiziune care vrea să fie privită de majoritatea publicului. Și-a asumat povestea asta. Și-a definit ținta. Și-atunci încearcă să se așeze în acel sector căruia vrea să-i spună ceva. În ultimă instanță și ăsta e tot un business. Pentru că nimeni nu aduce bani de-acasă. Bani de-acasă se aduc numai la TVR.

– Chiar dacă momentul greu a trecut, se mai cere, totuși, libertate de exprimare. Dar avem, într-adevăr, ceva de exprimat?

– În măsura în care avem ceva în sufletul

„Realitatea TV nu e o televiziune care vre

nostru sau nu. Uită-te la piese și la trupe. Sunt trupe care nu vor nimic altceva decât „Stau la soare cu bucle goale!”, sau sunt trupe care au o emoție în ele și doresc să rupă un lanț al cauzalității, să sfășie un sistem, să spună o poveste. Nu poți să trăiești citind Nietzsche și Heidegger toată ziua, e chiar contraproductiv. Trebuie să ieși pe stradă, trebuie să ai și o iubită, trebuie să mergi cu mașina. Știi cum e chestia asta cu libertatea? Despre libertate vorbesc jurnaliștii. Nu publicul. Publicul n-are nici o problemă cu libertatea. Publicul percepe în alte moduri, care sunt foarte diferite de ceea ce avem noi în cap. Și iarăși e interesant căăștia care vorbesc despre libertate deseori propagă niște imbecilități îngrozitoare. Aveam o discuție cu niște tineri jurnaliști și i-am întrebat: eu sunt patron, am o firmă foarte mare, îți dau publicitate. Am făcut cu tine un contract de un milion de dolari. Peste două luni de zile tu mă iei la rangă pe mine, da? Eu îmi retrag contractul, banii. Sunt banii mei și anulez contractul de publicitate cu tine. E corect? Mi se răspunde: „E corect. Sunt banii tăi, faci ce vrei cu ei.” Iată un răspuns idiot, venit din partea unor jurnaliști. Cum să fie corect, când eu am un contract cu tine? Ai cifre de audiență mai mici? Nu. Ți-ai respectat contractul tău cu mine, îmi furnizezi acei cititori? Da. Cu ce drept îmi retrag eu contractul financiar? Iată un șantaj. Țasta e clar un șantaj de presă în România, care funcționează. Sau trusturile, care se dezvoltă și încep să devină proprietare de suflete. Știi că n-ai voie, dacă ești la Prima să te duci la Antena. N-ai voie, dacă ești la Antena, să te duci la Pro. Și tot așa. Cum adică, măi? Am un contract: eu îți dau, tu îmi dai. Dar restul vieții mele al cui e?

- Tu ești din capul locului liber, nu ai nevoie să ți se ofere, așa-i?

- Evident. Ce, tu ești stăpânul meu și-n timpul nopții, și-n timpul zilei?! Ți se spune: sunt contracte de marketing, de exclusivitate... Alo! Există o Constituție! Aia bate toate contractele din România. Mie nimeni nu poate să-mi interzică. Sigur, ai politici de grup, ai fidelități, ai obligații, dar astea nu se duc dracului în așa fel încât tu să-ți tâmpești viața și să ajungi să apariți.

- Știi că ai avut o inițiativă, acum ceva vreme, de a te oferi să prestezi în slujba comunității o oră pe săptămână. Mai e valabil?

- A rămas valabil. Răspunsul n-a existat. Hi, hi, poate că n-are nevoie comunitatea de

mine! Era o idee: am vrut să fac o campanie. Ce nu dăm noi? În orice caz, nici unul dintre noi nu vrea să dea bani. Asta nu ne place. N-avem suficient de mulți bani ca să avem lejeritatea actului. Să putem să împărțim. Dar ce avem cu toții și ne prisoșește? Timp. Ce știu eu să fac? Eu sunt tâmplar. Pe lună, eu vă dau patru ore de tâmplărie. Folosiți-le. Aveți bănci de reparat, aveți uși de bătut în cuie... Sau sunt șofer, sau sunt zugrav... În cazul meu ce pot să dau? Marketing, advertising...

- Și nu te-a vrut nimeni?

- Nu. Toată povestea asta cu societatea civilă și cu ONG-urile încă nu e formată. Genul ăsta de ofertă trebuie să fie inclusă într-un sistem. Trebuie să ai deja infrastructura și să știi ce poți să faci cu oamenii ăștia. Nu poți să spui, ca în cazul sinistraților, „Dați-mi haine!” Și pe urmă să te trezești cu depozite de haine. Uită-te ce se întâmplă în Indonezia acum.

Citeam că sute de containere zac în diferite aeroporturi, pentru că nu au logistica de a transporta corect și de a împărți toate aceste ajutoare.

- Ai avea plăcerea să faci un gest umanitar?

- Cum să nu? Am și făcut așa ceva. Am fost președintele unei fundații non-profit, umanitare, în Constanța, trei ani de zile. Ne-am ocupat cu foarte mare succes de ajutoare, copii bolnavi de SIDA. Am cunoscut niște oameni remarcabili, cu care am lucrat atunci. Într-o perioadă mai amărâtă ca acum. Știi perioada aia, când se fura din ajutoare? Dementa aia?

- Acum nu mai ai aceeași deschidere?

- Ba da.

- Probabil ai și resurse mai mari...

- Și timp mai puțin. Mult mai puțin. Întâmplător chiar am puțin timp.

- Atunci? Să vorbim despre o emisiune nouă? Un nou secret?

- Să nu vorbim acum. Nu e un secret. Am lucrat la ceva. Am tot vrut să lansez o emisiune nouă. Mai întâi am zis că va fi în toamna trecută, după aia, lasă că lansez în ianuarie, că n-am timp. Am trecut și de ianuarie și-am crezut că va fi în primăvară. Acuma zic că o s-o lansez în toamnă. N-am vreme. Da' aș vrea. Până una-alta eu sunt om de radio. Mă întrebau prietenii cum să mă treacă, cică „om de radio” sună nasol. Bine, atunci trece-mă „personalitate media”. Hă, hă, asta fiind o furăciune din engleză, știi, *media personality*. Dar făcând radio îmi anulez, îmi mănânc dorința de exhibiție. Așa că sunt relativ liniștit. Cât timp am radio nu înnebunesc după scenă și arenă.

- Dar și în scris te exhibi foarte bine... Poate mai bine decât oral.

- Hmm, uneori sunt mai violent în scris. Da' eu sunt un tip foarte oral. Când am început să scriu am avut o foarte mare problemă. Am vorbit cu Mihaiu, care mi-e prieten, și mi-a zis: „Bă, lansăm B-24-Fun. Fă-mi și mie un serviciu, pune-ți meca acolo.” Una este când spui povești la radio sau la televizor. Îl închizi, gata, s-a dus. Aici e nașpa, ăla mai citește de trei ori ce-ai scris. Citirea e mult mai rea. Actul cititului e devastator pentru ăla care a scris. E critic. Profund critic. Și bazat pe argumente. La televizor sau la radio poți să spui, „Bă, ți s-a părut. S-au n-ai înțeles tu, frățiere! Sau ai dat drumu' târziu la emisiune.” Aici are textu' în față și îl ia. Și la personalități stridente ca

mine există dorința cititorului de a înțepa: „Ete, bă, Gheorghe...” Știi, să mă prindă. Și-atunci, cu toată frica asta, i-am zis lui Mihaiu: „Bă, îți scriu.” Nu știu cât dracu' i-am zis: „Ți scriu 10 bucăți la început. Și dacă după aia mai pot, discutăm.” Că mi-a fost foarte frică de ce se întâmplă. După aia, surprinzător, m-am simțit confortabil. Cred că după primele 10 am început să mă simt bine. Adică pot să scriu în fiecare săptămână. Am ceva de povestit.

- Spui că ești strident. Probabil e, de fapt, o bogăție. Care suport te ține mai bine? Video sau hârtia?

- Suportul audio. Acolo sunt cel mai eu. Da-mi place și hârtia, foarte tare.

- Ești chiar mai dens pe hârtie. Mai interesant.

- Mmm (*răs de plăcere*), îmi scriam aseară articolul. Și când scrii, te gândești. Și ești foarte încântat când reușești să scrii o

a să fie privită de majoritatea publicului"

poveste. Când îți iese. M-am gândit eu cum se simte o femeie când îmbătrânește. Care sunt dăblălele voastre? Ce vă trece vouă prin cap? Care e frica?

– **Da' un bărbat cum se simte? Frica lui care e?**

– (Abia auzit) Uită-te la mine.

– **Cum?**

– Uită-te la mine. Își ia mașină roșie.

– **Te simți îmbătrânind?**

– Da, sigur. Obosesc mai repede ca înainte, tușesc, erecțiile sunt mai rare, dorința e mai mică... Acum două săptămâni mi-am pierdut libidoul. Nu l-am mai găsit. Băi, l-am căutat acasă, l-am căutat la radio, l-am căutat în mașină, nu era nicăieri. L-am găsit până la urmă: era sub pat.

– **Iarbă-n gură ai mai pus?**

– Nu. De ce, vrei? Ha, ha, ha... Nu, eu mai iau decât coca.

– **Ai trecut pe la toate televiziunile importante, adică trei...**

– Nu, două importante. *Realitatea* abia acum începe să fie importantă.

– **Care crezi că mai e viitorul tău în televiziune?**

– Habar n-am. Viitorul meu în televiziune? În media, în general. Pentru că eu sunt propriul meu S.R.L. Și la *Pro* când eram, eram eu. Avea Kipling o carte, mi-a plăcut mie foarte tare când eram mic: *The cat that walked by himself*. În

română sună nașpa. Măta care merge singură, cu ea însăși. La *Pro* n-a putut să-mi spună nimeni, nici Sârbu, că ei m-a făcut. Același lucru la *Antenă*, și la fel e și-acuma. Iar participările mele în televiziuni sunt foarte multe care nu se văd. Show-urile sunt o parte. Îmi place mult și mă ocup cu plăcere de management, de marketing, de promoții. În general, îmi place media. Pe bune! Îmi plac ziarele, televiziunile, radiourile.

Tibi (fotoreporterul): – În schimb oferta editorială nu este mare, în cazul publicațiilor scrise, ca diversitate.

– Nu, uită-te cum apar. Apar titluri de genul *Men's Health*. Că revista asta ce e, un *Avantaj*, un *Cosmo* pentru masculi. Până acum nu era nici piața pregătită. Și până când nu s-a creat volumul acesta de bărbați doritori să înghită așa ceva, urbanii, cuvântul ăsta mișto, „metrosexuali”. Hî, hî, hă, sună ca și cum ai spune poponari, dar mai frumoși. Până acum n-a putut să apară *Men's Health*. De-aia conținutul e același, în mare. Se bat pe aceleași găști. Românii nu și-o pun ca să fie mai mulți, din contră, majoritatea se șutesc afară.

– **Există o perioadă a producțiilor proprii, autentice? Avem chiar o teamă de a nu fi personali.**

– Acuma ne aflăm la începutul ei. Nu e nici un rău să lei un format. Nu e nici un rău să lei

ceva ce s-a făcut în lumea asta. E rău să nu recunoști. Eu fac radio. Și fac ceea ce alții au făcut în alte locuri înaintea mea. Pe urmă, având acces la reviste, am văzut că a mai făcut și Howard Stern, a mai făcut și Rush Limbaugh, și nu știu care ceea ce fac eu. Asta înseamnă că suntem, probabil, spirite comune. Dar care sunt marile formate? Citeam acum că un individ (probabil că nu s-a găsit cineva să-i spună despre școala formalistilor ruși) s-a apucat să clasifice marile teme ale literaturii. Astea-s câteva, mari și late. Dragoste, moarte, trădare, ură... la Biblia și ai acolo toate formatele. Ai toate talk-show-urile, ai tot acolo! Ai *soul*, ai telenovelă, ai film polițist, ai totul, totul! Ai dramă, și film cu I.T. și cu extra-terestri! Pune Biblia în sticlă!

Tibi – Eu zic că nu se mai caută un anume stil. Sunt foarte puțini cei care îl au.

– Dacă ai vână, da! Dacă ești numai un fitzer care urlă, n-ai cum. Dacă ai ceva de zis, da! Sunt întotdeauna indivizi care rup sistemul. Și eu, când fac un produs, îl curăț și nu mai las pe nimeni să-l strice. O emisiune radio așa se face! Un post de televiziune așa se face! Acestea sunt formatele mele, respectați-le!

interviul de **Gia Iova**

foto: **Octavian Tibăr**

orașul ascultă

CITY FM

106.2

www.cityfm.ro

hitul muzicii pop-rock

Anul acesta prețurile la terenuri și locuințe vor crește cu 15-20%

Investițiile imobiliare reprezintă, în ultimul timp, o zonă de maximum interes pentru români, mai ales că prețul la terenuri, apartamente, case și vile crește într-un ritm cât se poate de alert. Omul se gândește la o casă sau un teren, chiar dacă poate nu îi sunt necesare imediat, fiindcă pare o investiție solidă. Ca să parafrzez un slogan celebru din redame, într-o lume nesigură, o casă și un teren te asigură! Că n-ai dat banii de pomană. Iar dacă i-ai dat, să fii sănătos! Cine te-a pus! Prețurile locuințelor sunt supraevaluate, cel puțin în Capitală, în prezent, cu aproximativ 120%, spun specialiștii din zona imobiliară.

Investitorii imobiliari au în vizor marile orașe

Când ai ceva bani la teșcherea și te gândești să te îndrepți către sectorul imobiliar e bine să nu te arunci orbește la investiție. Nu de alta, dar s-ar putea să te lovești cu capul de pragul de sus și buimăcit fiind să nu mai vezi nici pe cel de jos. Ca orice afacere, business-ul imobiliar are plusurile și minusurile lui. „Investițiile în domeniul imobiliar diferă în funcție de mai mulți factori. Primul – suma care se dorește a fi investită. Este clar că, dacă ne referim la clădiri de birouri, luăm în calcul milioane de dolari, iar dacă vorbim de o parcelă de teren poate să coste doar câteva mii de euro sau de dolari. Suma disponibilă pentru investiții e un prim criteriu important. Un al doilea lucru care trebuie luat în considerare îl reprezintă informația. Mulți investitori mizează pe ponturi când se decid să achiziționeze bunul imobiliar respectiv. Decizia de a construi un drum, o autostradă sau un obiectiv turistic ori comercial poate mări substanțial valoarea terenurilor. Faptul că o suprafață de teren va trece din extravilan în intravilan poate fi motivul de creștere a prețurilor. În acest moment, există mulți investitori mari sau mici care încearcă să intuiească zonele către care se vor extinde marile orașe din România. Aici investițiile se vor putea dovedi rentabile”, apreciază analistul economic Constantin Rudnițchi de la revista *Bilanț*. Există riscuri în cazul investițiilor de tip imobiliar? În ultimul timp, nu mai sunt atât de mari, crede Rudnițchi. Explicația stă

Alin Iacob: „Apelul la agențiile imobiliare este necesar. Desigur, sunt agenții și agenții, trebuie făcută o selecție, la fel ca la bănci, firme de leasing etc. Unele agenții au creat probleme clienților, dar sunt și agenții care, dimpotrivă, au fost adevărați consultanți pentru client. Sunt voci care susțin că agențiile au avut rolul lor în creșterea prețurilor de pe piața imobiliară.”

Constantin Rudnițchi: „Ne confruntăm cu un paradox. Creșterea cererii și implică a prețurilor pe piața imobiliară nu a venit din zona populației care avea nevoie stringentă de o locuință. Au fost ne-numărate cazurile în care casele s-au cumpărat din dorința extinderii sau în scop speculativ. Logic, cererea s-a dezvoltat pe baza dezvoltării clasei, să o numim de mijloc. Mai exact, clasa care a avut venituri din surse oficiale și neoficiale”.

în modificarea legii care nu mai permite escrocilor să obțină ușor actele necesare pentru vânzarea-cumpărarea unei case. „Avem astăzi oferte la condiții, aș zice, aproape de lux, la 800 de euro/mp în cartiere rezidențiale de foarte bună calitate, cel puțin așa se anunță, iar prețul unui metru pătrat într-o garsonieră dintr-o

zonă de periferie a Bucureștiului costă puțin peste 800 de euro/mp și atunci trebuie să-ți pui urgent întrebarea: se justifică? Merită să plătești un astfel de preț?”, declară Alin Iacob, analist al publicației *Piața financiară*.

Românii cu venituri mici așteaptă să crească economia țării

„Lumea s-a învățat că investește în imobiliară. Nu orice investiție în zona imobiliară va avea randament, unele vor avea chiar și descreșteri. Să nu uităm că însuși guvernatorul BNR spunea zilele trecute că marile crahuri le-a dat piața imobiliară și nu piața bursieră, deci lucrurile nu merg numai în sens crescător. E important ca oamenii să-și dea seama că trebuie să plătească prețul corect. Să facă analiza ofertelor de finanțare. Pe cei care vând îi sfătuim întotdeauna să solicite lucruri rezonabile, iar cei care cumpără și muncesc din greu pentru fiecare ban să aibă grijă pe ce-și dau economiile”, conchide Alin Iacob. Dacă prețul nu se justifică, vânzătorii sigur au o justificare, cel mai adesea intrarea în UE. „Există o idee fixă care se vântură prin România și anume că aderarea la Uniunea Europeană va

crește substanțial prețurile pe piața imobiliară. Personal, nu cred în această idee. Primul argument este dat de experiența țărilor nou intrate în UE. Și acolo s-a vehiculat aceeași idee, dar realitatea a contrazis aceste previziuni. Un al doilea argument este acela că România a negociat în privința achiziționării de terenuri, pentru cetățeni străini, o perioadă de tranziție. Adică, străinii nu vor putea să se îngheșule să cumpere terenuri în România, de la 1 ianuarie 2007. Până când va urca prețul în piață? Cred că în acest moment ne aflăm într-o perioadă de stabilitate. Probabil că următorul an va aduce creșteri, dar nu ne putem aștepta la cifrele spectaculoase din ultimii ani”, susține Constantin Rudnițchi. În conferința de presă organizată cu prilejul lansării noului supliment – *Bani pentru case* – aparținând revistei *Piața financiară*, un studiu efectuat de CBRE CB Richard Ellis arăta că anul acesta la terenuri se așteaptă creșteri ponderate ale prețurilor, de 15-20% în medie, în comparație cu prețurile actuale. „Poate că și în zona locuințelor creșterea să nu fie așa de alarmantă, cum o anunță unii – de 40-50% – ci să se stabilizeze undeva în jur de 10-20%, în anumite zone crescând, în altele scăzând”, mai spune Iacob. Într-o societate în care ne plângem că natalitatea scade, iar statisticile demografice ne arată că românii se înmulțesc, culmea, cererea de locuințe crește. „În România nevoia de locuințe este foarte mare. Cererea de locuințe sociale nu este deloc acoperită. Mă refer aici la familiile care au un venit la nivelul salariului mediu din statistici, dar care practic nu sunt eligibili pentru a obține de la bănci un credit pe termen lung pentru cumpărarea unei locuințe. Soluția? Acești salariați trebuie să aștepte pe de o parte dezvoltarea economică a țării care să le aducă salarii mai mari, iar pe de alta, ei trebuie să aștepte ca băncile să intre într-un al doilea val de finanțare. Adică, băncile se vor implica mai profund în retail, ceea ce înseamnă că vor finanța persoane cu venituri tot mai mici, în condiții tot mai lejere. Este greu de spus când se va întâmpla acest lucru sau cât de vizibil va fi peste noapte. Totuși, cred că se va întâmpla”, opinează C. Rudnițchi.

La MTS Leasing GmbH dobânda la sold este de 5% pe an

Vrei o casă. Nu ai bani suficienți să o construiești, așa dintr-o dată, iar ca să nu te apuci cu mâinile de cap fiindcă nu ai destui bani, te repezi la firmele de *leasing* imobiliar. După ce te-ai văzut cu sadi în căruță, începi să achiziți finanțarea oferită de firmă.

MTS Leasing este o companie germană prezentă în peisajul românesc de doi ani și deja lider de piață deținând 80% din piața de *leasing* imobiliar. Firma oferă soluții de finanțare pentru oricare tip de construcție: civilă și industrială/destinații de afaceri. Dobânda la sold este de 5% pe an, iar perioada de finanțare se întinde până la 20 de ani. „Oricând se poate solicita achitarea integrală a valonilor de finanțare (plătind în aceste condiții doar dobânda aferentă următoarelor două rate), iar achitarea ratelor de *leasing* se poate efectua fără nici un fel de sancțiuni pecuniare, doar prin recalcularea soldului. Contractele de finanțare a MTS Leasing GmbH au valoarea exprimată în euro, având rate egale pe întreaga perioadă de rambursare. Achitarea ratelor va începe în momentul în care respectiva construcție a fost finalizată și dată în exploatare ori recepționată de către firma noastră”, explică dr. Theo Metzen, directorul MTS Leasing GmbH. Condițiile de finanțare în sistem *leasing* implică mai multe situații. Când solicitantul are terenul în proprietate, valoarea ratei reprezintă maximum 30% din veniturile cumulate (soț și soție) realizate lunar; solicitantul lucrează de cel puțin trei ani la ultimul loc de muncă și are același salariu în ultimele șase luni; durata de finanțare este de până la 20 de ani; când solicitantul are terenul în proprietate și nu sunt necesare alte garanții colaterale în afara construcției în sine, ca urmare, solicitantul completează doar o declarație pe propria răspundere, în care menționează că are veniturile necesare achitării ratelor de *leasing*, durata de finanțare este de până la 20 de ani; dacă solicitantul dorește finanțare și pentru achiziționarea terenului, cu condiția ca terenul să nu reprezinte mai mult de 20% din valoarea de intrare a contractului de *leasing* și nu sunt necesare alte garanții colaterale, în afara construcției în sine și o declarație pe propria răspundere că are veniturile necesare achitării ratelor de *leasing* durata de finanțare este de până la 20 de ani.

text Alice-Claudia Gherman

foto Octavian Tibăr

arhivă

Dr. Theo Metzen:
„Leasing-ul imobiliar începe a fi perceput din ce în ce mai mult ca fiind cea mai flexibilă metodă de finanțare în construcții imobiliare, susținând dorințele solicitanților: acces rapid în sistemul de *leasing* (solicitantul nu are nevoie de garanții colaterale), dobândă atractivă, termen de finanțare de până la 20 de ani, stabilirea unui sistem de plată a ratelor preferat de către client.”

Copos, petrolul și algerienii

Una dintre vizitele care, în toată vria întoarcerii jurnaliștilor

români ostatici de la Bagdad, a trecut (pe nedrept) neobservată a fost cea a unei delegații algeriene la un nivel foarte înalt. Am avut privilegiul jurnalistice de a purta un dialog oficial cu șefii delegației, Benbada Mustafa (ministrul Întreprinderilor Mici și Mijlocii), Zaim Bensaci (președintele Consiliului Național Consultativ pentru IMM) și Mohamed Laichoubi (ambasadorul plenipotențiar al țării respective). Capul de afiș al întâlnirii ar putea fi un focus pentru orice jurnalist economic: deal-uri în domeniul petrolului, Algeria fiind țara cea mai bogată în petrol din Africa. Și, în același timp, numărul 9 mondial la petrol, numărul 5 la producția de benzină. De altfel, delegații algerieni s-au deplasat, într-una din zile, în Prahova, unde au putut evalua oferta românească în domeniul echipamentelor petroliere. Apoi s-au întâlnit cu George Copos, care, în calitate de vicepremier al guvernului, a fost mandatat să negocieze termenii înțelegerii. În contrapartidă, s-a pregătit o delegație română, în frunte cu Codruț Sereș (care, până la urmă, se pare că n-a mai reușit să ajungă) și Victor Alexandru, secretar de stat la Energie, a întors, apoi, vizita algerienilor. Printre cele mai interesante lucruri pe care ni le-au comunicat Zaim Bensaci și Benbada Mustafa a fost și că „România exportă creiere în Algeria. Dar nu direct, ci prin intermediul companiilor multinaționale”. Cu alte cuvinte, *multinaționalele* sunt cele care recrutează forță de muncă înalt specializată de pe piața românească și o exportă/translatează pe piața algeriană. Exemplele cunoscute deja sunt Alcatel și Halliburton. Se ridică firesc o întrebare, atunci: de ce nu s-ar exporta direct forța de muncă la nivel de *brainhunting*? Este un subiect la care algerienii au dat dovadă de totală deschidere. Datorită problemelor politice, Algeria a stagnat multă vreme, dar, din 2000, an care marchează schimbarea politică majoră, țara s-a deschis și pretinde că are nevoie stringentă de relații economice cu România. Mai cu seamă că, am aflat din surse neoficiale, mai mulți patroni români s-au dus cu succes în Algeria unde și-au semnat contracte *grase* în sectorul petrolier. Pentru 2.005-2.009, Algeria a lansat un program în care se mobilizează o sumă de 55 milioane de dolari și în care intenționează să atragă și România. Iată un alt scop important al negocierilor pe care delegația africană le-a avut cu Camera de Comerț. Obiectivul, pe care se vor bate literalmente firme românești din construcții, însumează: 1.000 de kilometri de căi ferate, câteva sute de kilometri de autostradă (900 s-au construit până acum), zeci de baraje (dintre care s-au executat deja 40). La București s-au semnat în ultima lună 7 contracte comune, de valori importante. Cele mai *tari* sunt pe sănătate, protecție socială, asistență în construcții, dar și în achiziție de utilaje, explorări petrolifere (prospecții), canalizări. Se pregătesc unele în chimie, farmacie, agricultură, industria lemnului și hidrolică. După deschiderea care a urmat sfârșitului de regim fundamentalist Islamic, piața algeriană a fost efectiv invadată de americani, britanici, francezi (pentru care constituie o piață tradițională), dar și de austrieci, care au intrat masiv pe sectorul construcției de căi ferate. Americanii se arată cei mai interesați, deocamdată, în proiectul construcției unui lanț de 38 de hoteluri, cu predilecție în zonele sahariene. În oaze. Ceea ce arată că, în curând, Tunisia și Marocul vor avea concurență solidă pe feia turismului saharian (din sud), care atrage, în mod tradițional, germani și italieni. (Mihail Gălățanu)

300 km la volanul

Modelul s-ar putea reduce la câteva cuvinte: design, tehnologie, confort, siguranță. Toate acestea sunt sensibil îmbunătățite la noul **VW Passat**, ajuns la cea de-a șasea generație.

Îmi amintesc istoria romanțată a Volkswagen: puțin înainte de cel de-al doilea război mondial, fiecare cetățean german putea contribui la construirea unei fabrici de mașini (a poporului) cu o sumă modestă care se transforma în avans la un automobil nou. Primii care dădeau bani urmau să fie primii care primesc mașină. Dar, până să iasă un automobil pe poarta fabricii, a început războiul. Toată producția a fost redirecționată către armată. Acest lucru nu i-a împiedicat pe producători ca, la câțva timp de la încheierea războiului, să reia vechile liste și contribuabili să-și primească mașinile în ordinea de dinainte de război.

Seriozitatea germană s-a păstrat până în zilele noastre, iar cei care spun că expresii gen „fiabilitate germană”, „mașină nemțească” sunt vorbe care nu prea mai au corespondent în realitate (este un curent japonez foarte puternic) cred că se înșală. Prima generație de Passat a fost construită la uzinele Volkswagen din Emden, în urmă cu 32 de ani. A devenit pro-

dusul cu cel mai mare succes după Golf și Beetle. Peste 13 milioane de vehicule au fost construite din 1973, ceea ce înseamnă că în fiecare zi au fost livrate în medie 1.150 de modele, timp de trei decenii. Anul trecut s-a ajuns ca în fiecare zi lucrătoare să fie livrate 2.700 de automobile.

Porsche România ne-a pus la dispoziție, pentru o zi, noul Volkswagen Passat, în varianta de echipare *Trendline*. Cum spunea omologul nostru de la Porsche: „cel mai ieftin TDi”. Motorizare: deja celebra 1.9 TDi, 105 CP, cutie manuală 5 trepte, 4 cilindri, care dezvoltă o putere maximă de 77 kW, respectiv 105 CP la 4.000 de rotații/min. Nu ai nevoie de *training* pentru a putea pleca de pe loc. Dar trebuie să știi că frâna de mână este electronică și înseamnă

un buton în stânga volanului, care are un P mare între paranteze și care, dacă „este trasă”, are un led aprins. Iar pentru a o „lăsa” trebuie să apeși pedala de frână și după aceea pe buton sau să ai toate ușile închise, centura pusă, să fii în treapta 1 de viteză și să apeși pe accelerație. Cheii i-a luat locul deja celebra cartelă care are pe ea trei butoane (închis, deschis și deschis portbagaj). Pentru a porni motorul trebuie să împingi cartela în timp ce ambreiajul este călcat. Când apeși butonul *deschidere portbagaj*, de pe telecomanda-cartelă, capota se ridică foarte silențios,

Superlative...

► **Frâne cu „ștergătoare”** – noul Passat are frâne de 16 țoli, în care este integrată o funcție de „ștergător”.

Plăcuțele de frână sunt acționate ușor, la intervale bine definite, asigurându-se ștergerea peliculei de apă care se poate forma în momentul condusului pe suprafețe ude, reducându-se astfel distanța de frânare;

► **Climatronic cu un reglaj pe două zone și ventilație indirectă** – simpla apăsare a unui buton oferă o ventilație plăcută la temperaturi diferite pentru pasager și pentru șofer;

► **Faruri Bi-Xenon adaptabile pe viraj** – asigură o mai bună iluminare a drumului, luminile dinamice urmăresc traseul cu o schimbare a unghiului de până la 15 grade; iar iluminarea statică în curbe ajunge până la 35 de grade când se rulează la viteze mici sau se staționează.

noului PASSAT

dezvăluind un portbagaj de 565 de litri. Cu 90 de litri mai mult decât la vechiul model.

De fapt, toate dimensiunile sunt mai: lung cu 62 mm; lat cu 74 mm; înalt cu 10 mm; iar un parametru clar al calității de excepție este rigiditatea statică la torsiune, care este mai mare cu 57% decât cea mai bună valoare a modelelor anterioare și a modelelor aceleiași clase. În timp ce caroseria nu cântărește mai mult decât cea a versiunilor precedente. Lucru care te face, atunci când pleci la drum, să te simți puternic și să privești mai de sus (garda este și ea mai înaltă).

Am mers prin oraș aglomerat, pe drum județean, pe autostradă, am urcat până la cota 1.000 și am coborât, am fost pe serpentine. Noul VW Passat a dat dovadă de forță și de putere. E ca un tanc. Dacă mergi cu câțiva km pe oră, senzorul de centură nu te deranjează (probabil constructorul s-a gândit că e o viteză la care nu ai ce să pățești chiar dacă nu ai centură). Cum apeși pedala accelerației, sunt obligați să-și pună centura și șoferul și pasagerul din dreapta lui, semnalul sonor nu te menajează. Iar geamurile au o plăcută tentă

verzuie astfel ca lumina care pătrunde în habitacul să fie caldă și odihnitoare. La fel de comode sunt și scaunele (care au un puternic caracter ergonomic și operațional), iar cel al șoferului are reglaj automat pe înălțime.

Îți dorești să scapi cât mai repede de oraș și să ieși la drum. După ce schimbi primele două viteze, dintr-o dată simți forța vitezei a treia. Puternică, susținută, este viteza care te propulsează și începe ușor să te fărâmese. Se întâmplă să te afii în depășire, iar colegul de drum din dreapta să se strângă în pernă deoarece tu, șoferul, ai apreciat corect puterea mașinii și ai timp să mai depășești încă o mașină din coloană. Iar toate sistemele de menținere a stabilității mașinii, -ESP (inclusiv asistent de frânare, sistem de antiblocare a roților ABS, sistem de blocare electronică a diferențialului EDS, sistem de reglare a forței de tracțiune - ASR) pe care le simți „sub tine”. Îți transmit ceva foarte important la o mașină: siguranța.

Consumul este extrem de scăzut pentru puterea mașinii, 5,6-5,8 litri la 100 km. Și de această dată ceea ce afirmă producătorul se

regăsește și pe traseu. Viteza maximă constructivă este de 188 km/h. La această viteză tuometrul stă fixat la 4.000 de turații. Partea roșie de pe ceas începe la 4.500. Ar mai fi ceva loc, dar mai mult nu se poate (probabil că în pantă sau cu niște vânt din spate).

La noi nu există un cult al mașinii. Cele mai multe familii au una singură. Cu ea mergi și la job, și la parc, și în weekend, eventual la întâlniri, de cele mai multe ori și în concediu. VW Passat este această mașină bună la toate, mai ales că are un preț accesibil (1,6 FSI pornește de la 16.213 euro; iar 1,9 TDi este disponibil de la 17.255 euro, prețuri CIP; se mai adaugă accize între 1 și 4% funcție de motorizare și TVA).

Este o mașină care te ajută să fii de o punctualitate germană. Tot ceea ce am calculat, ne-a ieșit. Însă am omis să calculăm că DN1, Centura și Pipera sunt blocate. Cu un Passat, în ambuteiaj, te simți exact în România zilelor noastre: simți că poți, dar nu prea ai unde.

text și foto: **Petruf Stoian**

Ocolul lumii în Kia Sorento

Pilotul suedez Christer Gerlach și Kia Motors și-au anunțat la sfârșitul lunii iunie planurile de a face un ocol al lumii care să includă și etapa siberiană folosind un singur autoturism Kia Sorento.

La ceremonia de inițiere a călătoriei din Suedia, Yong-Hwan Kim, vicepreședintele Kia Motors Corporation, a declarat „Suntem foarte mândri că Gerlach a ales Kia ca partener în dificila sa încercare și îi dorim o călătorie sigură și plină de succes.”

În luna august, Gerlach va pleca din Suedia traversând Europa, Rusia și sălbatica stepă siberiană. După traversarea Asiei – cu oprire în Coreea – va călători spre SUA și va parcurge legendarul „Route 66” spre New York, de unde se va reîntoarce în Europa.

Reprezentanții Kia susțin că expedițiile anterioare, sprijinite de alți producători, au implicat mai multe vehicule și șoferi, trasee accesibile pentru mașini, pregătiri tehnice speciale pentru teren dificil sau transport maritim extensiv. În contrast, Gerlach va traversa pentru prima oară Siberia fără a avea programate nici un fel de operații de întreținere sau service pentru Sorento-ul pe care îl va conduce. Singura oprire tehnică se va consuma în Coreea unde este prevăzută schimbarea uleiului. (M.M.)

Căștigătorul concursului sponsorizat de
Editura Niculescu din Flacăra nr. 6/2005
Dărbăban Sorin - Satu Mare

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de
500.000 lei
(50 lei noi)

Decupați talonul și trimiteți-l
pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1,
cod 013701, sectorul 1

Căștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră
este 02.08.2009, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

Niculescu

Oameni care știu să t

*Trebuie să recunosc cinstit că întotdeauna m-au atras plajele exotice, cocteilurile preparate direct
Și nu mi-am găsit liniștea decât atunci când am pus piciorul taman în Republica*

Prin Caraibe, se înțelege pământul ce înconjoară Cuba, Puerto Rico, Golful Mexic, o părtică din Brazilia, Venezuela și Antilele Mici. Firea supusă a populației băstinașe, peisajele incredibile, farmecul femeilor de culoare sau pădurile nesfârșite de fructe exotice au atras aici încă din Evul Mediu aventurierii și piraii Europei. În momentul de față lucrurile nu s-au schimbat foarte tare. La nord de Caraibe, între marea cu același nume și Oceanul Atlantic, două țări împart aceeași insulă: Haiti și Republica Dominicană. Ultima dintre ele a devenit de puțin timp destinația favorită a multor europeni ori a americanilor aflați la numai doi pași, în Florida. Pe coastele nesfârșite ale Republicii Dominicane, vecheate în același timp de munți înalți, vegetația junglei acoperă totul. O junglă ce ascultă rareori de nevoia omului de a construi aici case, sau de drumurile tăiate timid prin carnea florei locale. Limbile subțiri de nisip fin, ce se întind pe mii de kilometri, fac legătura de la o stațiune la alta. Cele mai renumite sunt Punta Cana, Boca Chica sau Puerto Plata.

Am ales la întâmplare un club select cu *all inclusive*, din Puerto Plata, pe numele său *Hacienda Tropical*, recomandat de *Dertour*.

Am rămas uimit de felul în care sunt primiți aici turiștii. Totul, de la construcție, la vegetație, personal și servicii este extrem de seducător. Ulterior aveam să mă conving de faptul că toate cluburile din zonă arată astfel. Zeci de piscine impecabile ne așteptau cu șezlongurile pregătite de plajă. Umbrelutele din frunze uscate sau palmieri în toată regula domoleau pofta soarelui domoc de a ne integra în decor, înnegindu-ne pielea. Fie că eram în piscine, pe șezlongurile din jurul acestora, pe malul oceanului sau pe una dintre multele terase amenajate ale clubului, cu toții beam cocteiluri. Toți turiștii încercau, rând pe rând, toate băuturile de care auziseră vreodată, și vreo câteva în plus. La cea mai mare căutare însă erau *Coco-loco*, *Pina-colada*, *Cuba Libre*, *Sunset Beach* sau *Amareto*. Bașca *Mama-Juana*, o băutură locală, pe care ți-o turnau dintr-o sticlă plină cu rădăcini și ierburi uscate, și despre care se spune că mărește considerabil potența. Iar cele cinci baruri din zona plajei, dintre care două amenajate chiar pe nisip, nu-și epulzau niciodată „marfa”. Pentru gurmanzi, însă, astfel de cluburi reprezintă un chin. Nu mai puțin de șase restaurante stăteau la dispoziția noastră: *Tropical*, *Chinezesc*, *Japonez*, *Italian*, *See Food* și *Fast*

Food. Ni se oferea practic posibilitatea să mâncăm și să bem la orice oră din zi și din noapte. Sala de aerobic, terenurile de tenis de câmp, piscina cu fileu de volei, mese de tenis, *scuba diving*-ul din piscină sau concursurile, care de care mai fanteziste, făceau cu greu față tendinței noastre de îngrășare. Nu dădeau rezultate nici măcar fotbalul cu portocale uscate sau agitația din timpul spectacolelor de noapte, oferite de *mariaci* dezlănțuiți sau de balerinele de culoare ce dansau pe plute înconjurare de flăcări.

De la extaz la sărăcie lucie

Dar un ziarist, oricât de confortabil ar fi un club de pe malul Atlanticului, nu poate să nu ia contact și cu viața reală a locurilor prin care merge. Șofatul pe străzile Republicii Dominicane e o aventură. Mașini vechi, sute de motocicletă pondoșite și, din când în când, câte o negresă cu un coș imens pe cap revendicau o șosea care făcea cu greu față invaziei junglei.

Peste tot vedeam palmieri, râuri, dealuri pline de vegetație luxuriantă și „felii” de junglă, a căror monotonie superbă era întreruptă, din loc în loc, de construcții rudimentare. Locuințele construite direct în stradă

răiască

în cocotier și femeile de culoare.
Dominicană.

beneficiau rareori de câte un gard simbolic. Casele aveau în general acoperișul plat și se întindeau rareori pe o suprafață mai mare de 50-60 de metri pătrați. Iar apa la robinet și lumina reprezentau un lux. Cu toate acestea oamenii din jurul lor își etalau mai tot timpul zămbetul larg și dantura mai albă decât miezul de cocos.

Păreau lipsiți de griji și împliniți. La un moment dat m-am urcat într-un microbuz local. Avea parbrizul lipit cu scotch, ușa din dreapta lioasă cu desăvârșire, iar perdelele maro care ne fereau de soarele torid erau prinse direct în caroseria de carton cu ajutorul unor cule sadea. Șoferul nostru, Luis Macao, să tot fi avut 32-35 de ani. Era un negru-clasic, la un metru optzeci, tuns scurt, cu un tricou albastru cu alb strâns pe corp, care lăsa să i se vadă câteva degete din burta lui un pic grasă, dar cu pielea netedă. Șofa cu detașare și din

când în când scotea capul pe geam și mai negocia cu partenerii de trafic câte o prioritate. În rest, dădea din cap tot timpul, fredonând în ritmul casetofonului unul dintre hiturile pe care aveam să le mai auzim de multe ori de-a lungul sejurului nostru. De la el am aflat că dominicanii sunt oameni care știu să trăiască și care nu-și fac prea multe griji pentru traiul de mâine. Se simt la fel de bine dacă dorm sub cerul liber, sau dacă dorm sub un acoperiș. Fructe în copaci au tot timpul anului, iar copacii cad peste ei oriunde vezi cu ochii. Și chiar dacă nu câștigă în medie nici măcar 100 de dolari pe lună, viața lor merge înainte lipsită de griji. Și tot el m-a pus mai târziu în legătură cu câteva dintre prietenele prietenei lui...

Text și foto: **Ciprian Enea**

Infoagenții

Romantic Travel - produs Dertour

(www.romantic.ro tel.: 026.04.351)

Punta Cana Princess 4* + cazare + *all inclusive*, cu unele sporturi de apă, tenis, fitness, saună, biciclete incluse în preț, de la 53 euro/ persoană/ noapte

Pentru oricare dintre aceste oferte un pachet care include zborul cu avionul din Germania și retur + toate taxele aeroportuare și de transfer + cazare 7 nopți cu *all inclusive* (masă, băutură și facilitățile prezentate) costă de la 1.118 euro/ persoană.

Prestige Tours

(www.prestigetours.ro tel.: 212.56.13)

Superclubs Breezes Puerto Plata, Spa & Casino 4*, cazare + *all inclusive*, cu snorkeling, badminton, fitness, tenis de masă, trei terenuri de tenis de câmp, volei, fotbal, baschet, curs inițiere în scufundări incluse în preț, de la 43 euro/ persoană/ noapte

Concurs Europa Travel

Europa Travel este agenția de turism respectiv tur operatorul care organizează circuite în: Italia (Formula 1 Imola, Circuitul Italiei, Lignano, Rimini, Sicilia), Turcia (Kusadasi, Antalia, Marmaris), Egipt (Cairo-Hurghada, Croazieră pe Nil, Sharm El Sheikh), Spania (Palma de Mallorca, Costa Brava, Costa Daurada, Ibiza), Grecia (Thassos, Paralia, Creta) ș.a. Adresa agenției **Europa Travel** este: str. Berzei nr. 16, București, sector 1. Detalii puteți afla la numerele de telefon: 0040-21-312.70.21, 0040-21-402.55.86-87, mobil: 0040-722-507.657 sau 0040-788-245.579.216/217, site: www.europatravel.ro.

Insula grecească Thassos, supranumită și **Insula de smarald**, cea mai nordică insulă a Mării Egee, este situată într-un mediu natural de o frumusețe rară fiind înconjurată de 93 de km de litoral.

Răspunde corect la următoarele întrebări și vei putea merge și tu în Paradis, pe Insula de smarald:

1. Ce destinații grecești vă oferă Europa Travel?
2. Care este adresa agenției de turism Europa Travel?

Paralia

Premiul: O excursie pentru două persoane în Paralia (prin tragere la sort).

Trimiteți talonul la adresa: Piața Presei nr. 1, cod 013701, sector 1, București, până la data de 02.08.2005

Concurs
EUROPA TRAVEL

Moda vine de la

Carol Fashion

Sacou alb
și pantaloni
negri
Fanta
Preț
sacou
1.350.000
lei/135 lei noi,
pantaloni 780.000
lei/78 lei noi

Sacou
Fanta
vernii și
fustă
Fanta
neagră

Preț
sacou
1.350.000 lei/135 lei noi,
fustă 780.000 lei/78 lei noi

Sacou
de
Mouss și
rochie din
voal cu
imprimeuri
(galben-
orange)
Preț sacou
1.350.000
lei/135 lei
noi, rochie
1.300.000
lei
130 lei noi

Sacou brocard și rochie din
voal orange

Preț: sacou 1.350.000 lei/
135 lei noi
rochie
1.050.000
lei
/105 lei
noi

Sacou și
fustă din
in roz și bluză din voal
Preț: sacou 1.350.000
lei/135 lei noi, fustă
780.000 lei/78 lei noi,
bluză 500.000 lei/50 lei

YOKKO

Preț 2.000.000 lei
/200 lei noi

Rochie
cu apli-
cație de
paiete

cu căptușeală de acetat, fustă conică din
poliester cu căptușeală de acetat
Preț sacou 2.200.000 lei/220 lei noi,
fustă 1.000.000 lei/100 lei noi

Sacou cu bor-
dură alb-negru
din poliester

Top cu
paiete, pan-
talonii din
poliester
Preț top
1.600.000 lei/
160 lei noi,
pantaloni
1.200.000 lei/
120 lei noi

Bluză cu floare
detașabilă din
saten de vâs-
coză, fustă pe
bie din saten
de vâscoză
Preț bluză
1.200.000/120
lei noi, fustă
1.000.000
lei/100 lei noi

Tricou din vâscoză
și elastan, pan-
talonii din in cu
bumbac
Preț tricou
700.000 lei/
70 lei,
pantaloni
1.300.000 lei/
130 lei noi

YOKKO®

THE FASHION STORE

Adresa celui mai nou
magazin Yokko este:
Bulevardul Magheru nr. 22,
sector 2,
București.

Intrebare concurs: Care este adresa celui mai nou magazin YOKKO deschis in București?

Premii oferite: 3 costume de vară, măriri disponibile 38-48

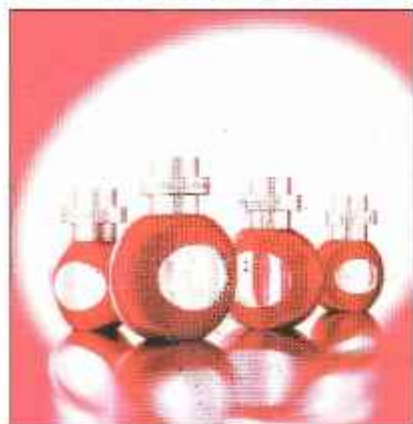
Trimiteți taloanele pe adresa redacției: SC Publicațiile Flacăra SA, Piața Presei nr. 1, cod 013701, sector 1, București până
la data de 02.08.2005

Concurs
YOKKO

Emotion de la

Pierre Cardin

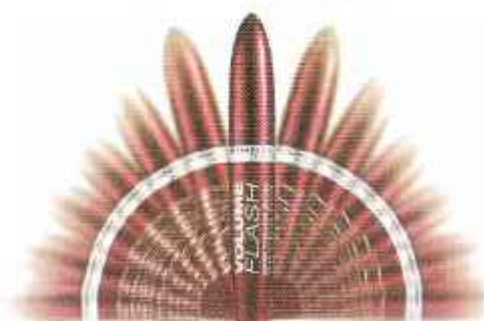
Noul Emotion de la Pierre Cardin este un parfum feminin, senzual și irezistibil de seducător.

Preț recomandat

550.600 lei/55,6 lei noi pentru 15 ml;
809.500 lei/81,6 lei noi pentru 30 ml;
981.700 lei/99 lei noi pentru 50 ml

**Rimmel Volume
Flash Mascara**

Preț recomandat
140.000 lei/
14 lei noi

Somn ușor!

cu **Zoru
Linen**

Lenjerie de pat albastră
Preț 5.849.000 lei/584,9 lei noi

Lenjerie de pat din satin
Preț 4.100.000 lei/410 lei noi

Cuvertură pentru pat
Preț 17.000.000 lei/1.700 lei noi

Cuverturi din lână
**Preț 4.649.000 lei/
464,9 lei noi**
Set de lenjerie baby
**Preț 6.399.000 lei/
639,9 lei noi**

Diverta

Sistem de boxe Hercules 5.100 Silver

Preț 5.364.880/536,88 lei noi

Sistem de boxe Hercules XPS 2100

Preț 3.090.920 lei/309 lei noi

Sistem de boxe Philips MMS460

Preț 4.080.640 lei/408,064 lei noi

Cremcaffé

De un an și jumătate, brand-ul Cremcaffé este prezent și în România, în inima Bucureștiului, pe strada Toma Caragiu nr.3, în cafeneaua Cremcaffé Espresso Bar. Localul este importator unic al cafelei Cremcaffé care presupune 95% cafea arabica de pe plantațiile din America de Sud și Africa. Personalul localului este alcătuit din tineri care au învățat tainele preparării cafelei tradiționale italienești chiar de la echipa din Trieste, locul de origine al cafenelei.

Întrebare concurs: **Ce înseamnă brand-ul Cremcaffé?**

Premiile constau în două consumații de 500.000 lei fiecare, pentru o seară în doi la Cremcaffé Espresso Bar. Trimiteti talonul la adresa: Piața Presei nr. 1, cod 013701, sector 1, București, până la data de 02.08.2005

Concurs Cremcaffé

Concurs
HOLSTEN

HOLSTEN o bere de tradiție

125 de ani de experiență germană în fabricarea berii s-au alăturat palmaresului companiei URBB odată cu lansarea Holsten pe piața românească. Holsten este o bere de o finețe inconfundabilă, un produs premium renumit în întreaga lume datorită calității și originalității rețetei, gustului unic și purității desăvârșite.

Întrebare concurs: **Care este simbolul berii Holsten?**

Trimiteți taloanele pe adresa redacției: SC Publicațiile Flacăra SA, Piața Presei nr. 1, cod 013701, sector 1, București până la data de 02.08.2005

Shake it your way

Amigo

și răcoriți-vă cu noua Orangina în vara asta! Produsă după o rețetă unică și prezentată într-un ambalaj atractiv – renumita sticlă Bulby, Orangina este ușor carbonată și conține multă pulpă de fruct și puțin zahăr, combinație menită să releve spiritul său mediteranean. Ca să vă dați seama că e foarte bună, vă spunem că au gustat-o deja vedete precum Andreea Esca, Lucian Măndruță și cântăreața franceză In-Grid care i-a încântat cu show-ul său pe cei prezenți la lansare. Și încă un pont: pentru a savura gustul său unic și proaspăt, agitați sau shake sticla înainte de a consuma.

răsplătește și fidelizează Amigo a lansat campania **Amigo îți îndeplinește toate dorințele!** Campania reprezintă o încercare de a răsplăti fidelitatea celor care de ani de zile încoace consumă Amigo. Până la data de 8 Iulie a.c., consumatorii români de cafea solubilă au posibilitatea să câștige trei sute de dolari zilnic, una dintre cele trei excursii pe Coasta de Azur sau una dintre cele trei mașini marca Volkswagen Passat Limousine.
Pret: Amigo Premio 100 g – 130.000 lei/13 lei noi; Amigo 100 g – 105.000 lei/10,5 lei noi

Câștigătorii concursurilor din Flacăra nr. 6/2005:

Karotte:

Tiberiu Daniela – Sibiu
Glorianu Ana – București
Caroman Mihaela – București

Cremcaffé:

Iordache Dumitru – București

Vincon:

Jakab László – Tg. Mureș

Laropharm:

Petre Claudiu Dana
Constanța
Maxim Nicolae – București

Europa Travel:

Bratu Gina – București

EDITURA „CASA RADIO”

Mircea Cărtărescu

Portret și ilustrații de Tudor Jebeleanu

Colectia
TEATRU
LA MICROFON

CD-CARTE

LEVANTUL
de
Mircea Cărtărescu

Producție a Teatrului Național Radiofonic
Premiul UNITER 2003

adaptarea radiofonică și regia artistică: Gavril PINTE

16 x 16 cm; 72 p. + CD: 70'17"

Comenzi: tel.: 303.17.72; 303.17.31; on line: www.srr.ro; e-mail: marketing@srr.ro
Vânzare directă: Librăria „Casa Radio”, str. Gen. Berthelot, 60-64, sect. 1, București

Tutun de pipă TILBURY SWEET VANILLA

Ambalaj: Pungă de 40 g
Caracteristici: Aromă de vanilie

Tutun de pipă TILBURY FULL AROMA

Ambalaj: Pungă de 40 g
Caracteristici: Aromă naturală

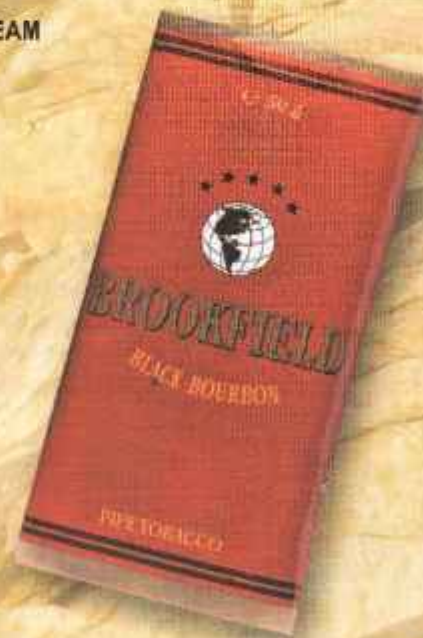
Tutun de pipă TILBURY CHERRY CREAM

Ambalaj: Pungă de 40 g
Caracteristici: Aromă de cireșe

Tutun de pipă BROOKFIELD AROMATIC BLEND

Ambalaj: Pungă de 50 g
Caracteristici: Aromă de vanilie

Tutun de pipă BROOKFIELD BLACK BOURBON

Ambalaj: Pungă de 50 g
Caracteristici: Aromă de whisky

TOBACCO TRADING INTERNATIONAL RO S.R.L.
www.tti-romania.ro

Caracteristica lunii iulie

Conjunctura astrală va fi tensionată mai ales spre sfârșitul lunii, când Marte va face o relație nefastă cu Saturn. Este o perioadă în care ar trebui evitate activitățile riscante și investițiile nesigure.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04.)

Drumurile scurte vă vor favoriza, indiferent că este vorba de divertisment sau de rezolvarea unor chestiuni profesionale. Ați putea face o cheltuială de mai mari dimensiuni – pe la jumătatea lunii. Atenție, căci n-ar fi exclus să vi se fure portofelul. Sănătatea v-ar putea crea neplăceri.

Taur (21.04. - 20.05.)

Capacitatea dv. de a vă mobiliza este mare, așa că ați putea să demarați activități dintre cele mai diverse. Din punct de vedere intelectual situația încă nu vă favorizează, așa că nu este cazul să luați decizii. În a doua jumătate a lunii evitați cu orice chip să vă implicați în activități riscante.

Gemeni (21.05. - 21.06.)

Din punct de vedere mental nu veți fi prea eficient în această lună; mintea vă va fi cam împrăștiată, așa că puteți greși cu ușurință. La serviciu ați putea să vă implicați în activități noi, dar vă va fi foarte greu să vă descurcați. Unul dintre șefi vă va pune bețe-n roate.

Rac (22.06. - 22.07.)

Din punct de vedere fizic funcționați excelent, ceea ce vă permite să vă implicați în activități dintre cele mai diverse. Ceea ce veți demara în această perioadă se va finaliza greu sau cu mare întârziere. Trebuie să aveți răbdare, altfel nu veți reuși mai nimic. Pe cât posibil, evitați călătoriile.

Leu (23.07. - 23.08.)

Comunicarea cu ființa iubită va evolua chiar așa cum vă doriți. Nu ar fi exclus să faceți o impresie excelentă unei persoane de sex opus. Pe la mijlocul lunii ați putea avea o problemă legată de o călătorie. În plan financiar șansa este de partea dv.; ați putea face o investiție sau ați putea obține un plus la salariu.

Fecioară (24.08. - 22.09.)

Veți dispune de o mare cantitate de energie, pe care, dacă veți ști cum să v-o utilizați, ați putea obține avantaje mari. Pe cât posibil, evitați să vă implicați în colaborări; cel mai bine ar fi să faceți lucrurile de unul singur, mai ales în domeniul serviciului, unde colegii nu se vor arăta prea cooperanți.

Balanță (23.09. - 23.10.)

Este o bună perioadă pentru a lua legătura cu prietenii de pe alte meleaguri. De altfel, relația cu străinătatea vă favorizează în această lună. Acordați ceva mai multă atenție chestiunilor financiare, căci ați putea avea probleme serioase. Nu este o perioadă bună pentru a da sau a lua bani cu împrumut.

Scorpion (24.10. - 22.11.)

În această perioadă veți fi energic și gata în orice moment să demarați ceva nou. Aveți tendința, însă, de a vă risipi în chestiuni minore care nu vă vor aduce nici un avantaj. Pentru timpul liber veți primi oferte care vă vor face mare plăcere și care vă vor da ocazia să vă relaxați.

Săgetător (23.11. - 21.12.)

Nemulțumirile pe care le aveți la serviciu se vor accentua spre sfârșitul lunii. Încercați să vă manifestați cu mai multă răbdare pentru a evita eventualele evenimente neplăcute. Aveți toate șansele de a obține un succes într-o activitate care necesită inspirație și creativitate.

Capricorn (22.12. - 20.01.)

Veți avea unele neînțelegeri cu cei din familie și va fi nevoie de toate abilitățile dv. pentru a evita un conflict. Nu ar fi bine să încercați să vă impuneți punctele de vedere, căci până la urmă toate vor ieși așa cum vă doriți. În plan intelectual sunt create toate condițiile pentru o reușită.

Vărsător (21.01. - 18.02.)

Se vor înregistra tot felul de probleme în ceea ce privește comunicarea dv. cu cei din jur. Dacă aveți de gând să plecați la drum, atenție, căci mijlocul de transport v-ar putea crea neplăceri mari. Pe acasă veți avea parte de discuții în contradictoriu; încercați să fiți diplomat, altfel nu veți reuși decât să vă enervați.

Pesci (19.02. - 20.03.)

Chestiunile financiare vă vor crea neplăceri serioase. Mai ales în a doua jumătate a lunii ar fi de dorit să nu faceți investiții sau cheltuieli de mai mari dimensiuni. Acordați ceva mai multă atenție și sănătății, care nu va fi punctul dv. forte în această perioadă. Nu semnați acte în a doua jumătate a lunii.

Ofertă editorială

George Arion

O ISTORIE A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE ÎN INTERVIURI

volumul I - 1975-1989
volumul II - 1990-2004

FUNDAȚIA „PREMIILE FLACĂRA”

O ISTORIE A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE ÎN INTERVIURI

La Editura Fundației „Premiile Flacăra” a apărut o nouă ediție, revăzută și adăugită, a *Istoriei societății românești contemporane în interviuri* de George Arion. Volumul 1 (656 pagini) și volumul 2 (720 pagini) conturează un tablou cuprinzător a trei decenii din viața noastră, așa cum ne-o dezvăluie cele peste 300 de personalități intervievate. Lucrarea este importantă pentru elevi, studenți, profesori, pentru toți cei interesați de istoria României, fiind deosebit de utilă pentru cei care frecventează facultățile de jurnalism.

Criticul literar Nicolae Manolescu recomandă astfel această carte:

O lume în interviuri: pleci urechea și o auzi vorbind. Cu talent și răbdare, cu acea fărâamă de eroism, fără de care n-ar fi existat, în vechiul regim, și uneori nici în cel contemporan, literatură sau gazetărie adevărată, George Arion l-a transcris șoaptele și țipetele, entuziasmele și disperările, lașitățile și curajul, ceea ce nu ținea neapărat să spună și ceea ce nu putea să tacă. Pe scurt, istoria. În care reporterul intră odată cu lumea lui.

Economisiți 145.000 lei (14,5 lei noi) comandând această carte, contra ramburs, la prețul de 550.000 lei (55 lei noi). În rețeaua de librării prețul cărții este de 695.000 lei (69,5 lei noi).

Comenzile se primesc telefonic la numărul 021/317.91.37 sau pe adresa SC Publicațiile Flacăra SA, Piața Presei Libere nr. 1 sector 1 cod. 013701, OP 33. Taxele de expediere vor fi suportate de către editură. Cartea va purta autograful autorului.

Fiecare e rege la el acasă,

dar nu oricine are parte de o domnie liniștită.

Doar obiectele sanitare Mondial îți oferă

8 ani lipsiți de griji. Garantat.

www.mondial.ro

8

ANI GARANTIE
PENTRU OBIECTELE SANITARE

MONDIAL

Opinia ta contează

De trei numere încoace publicația noastră a inițiat un concurs-sondaj privind punctul de vedere al cititorilor săi vizavi de conținutul revistei *Flacăra*. Am citit cu un real interes taloanele completate de dv. și am remarcat pertinenta observațiilor făcute. Potrivit preferințelor, în topul genurilor jurnalistice se află: reportajul, urmat de interviu, anchetă și editorialul lui George Arion. Domeniile de interes sunt cu precădere: cultură, social, eveniment, politică, VIP și știință. La întrebarea: *predeți că textele din Flacăra trebuie să fie mai lungi sau mai scurte*, ambele variante au fost acceptate în mod egal. Doamna Alina Mândru, 47 de ani, din Brașov, ne-a solicitat, însă, *articole mai cu nerv*, în timp ce domnul Cristian Popovici, 34 de ani, din București, ne-a specificat: *lăsați articolele cum sunt acum fiindcă sunt O.K.* În privința copertii, 90% dintre dv. ați optat pentru o copertă pe care să apară imaginea unei personalități indiferent din ce domeniu, câțiva, printre care se numără dl Nicolae Șofălcă – Timișoara, Nicolae Budai – București, Andrei N. Stelian – Oltenița ar dori drept copertă o imagine sugestivă de reportaj, pe când dl Costică Decu din Buciumeni ar prefera să avem drept copertă o vedetă sexy. Alte persoane ne-au cerut să avem pe copertă un actor. La întrebarea: *ce schimbări ați opera în revista Flacăra*, cea mai mare parte a celor care ne-au transmis taloanele au declarat că nu ar opera nici un fel de schimbări, în timp ce dl Octavian F. Negrui, 55 de ani, din Tg. Mureș, ar dori *foto eveniment*, Dl. Eugen Iancu, 38 de ani, din Slănic-Prahova, nu vrea nici un politician român pe coperta *Flacăra*, dar ar dori fotografii mai mici în interiorul articolelor, în avantajul textului. Alte îmbunătățiri dorite de către cititori ar mai fi: *evitarea comentariilor politice părtinitoare*, solicită dl Mihai Delgeanu, 59 de ani, București; *mai puțină actualitate și sport fiindcă ele sunt deja în cotidiene*, dorește dl Florian Stan, 38 de ani, din București; *taloanele pentru concursuri să fie detașabile și să nu fie tăiate din pagină*, propune Dorin Dărăban, 33 de ani, din Satul Mare; dna Camen-Gabriela Zoița, 35 de ani, din Fălticeni, ne spune foarte clar că dorește *mai multe concursuri și mai multe pagini ș.a.m.d.*

Imobiliare

Bucureștiul se extinde prin **Proiectul Băneasa**

Compania *Băneasa Investments* a lansat, în colaborare cu *Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară* din București, unul dintre cele mai ample proiecte private de dezvoltare urbană integrată din Europa. *USAMVB* a intrat în acest proiect cu 49,88% capital alături de o serie de investitori privați care dețin împreună 50,12% din capital. În urma acestui proiect

harta geografică, economică și socială a Bucureștiului va cunoaște schimbări semnificative calitativ și cantitativ, adică va fi adăugat un procent de 1% la suprafața actuală a Capitalei. Planificarea și proiectarea acestui nou cartier a început acum cinci ani de zile, până în prezent investindu-se suma de 20 de milioane de dolari, iar până în 2015, când se va finaliza complet, va absorbi o investiție de 1,2 miliarde de euro. Suprafața pe care se va construi este situată în perimetrul marcat de Aeroportul Băneasa, DN1, Aleea Privighetorilor și zona Iancu Nicolae. (A.G.)

O nouă **tehnologie scandinavă** în construcții

Dacă nu ne vindem țara, măcar să cumpărăm de la alții case. Sau, cel puțin, tehnologia și experiența lor. Zece case pe lună, la roșu sau la cheie, în tehnologie scandinavă MT-Element, este ritmul în care lucrează societatea de construcții *Risorse Product* (din str. Petre Popovăț, 16). Până acum, ea a executat 44 de case în toată țara: la Ocnele Mari, Jilava, Oradea, Oravița, București, Bărlad, Giurgiu. Prețurile caselor încep de la 95 de euro pe metru pătrat, iar viteza de lucru prezentată presei este printre cele mari în comparație cu celelalte metode (mai ales cele tradiționale) de construcții, ceea ce înseamnă 4-7 zile, pentru o casă, elementele de construcție (pentru pereți și acoperiș) fiind de dimensiuni mari (maximum 10 metri pătrați). În afară de case, firma mai dezvoltă și **proiecte sociale**, de genul *douăzeci de case pentru copiii instituționalizați*, *extinderi de supermarket*, *sedii de firmă*. Noutatea sistemului folosit de tehnologia scandinavă este că provine din generația ecologică, adică nu produce deșeurile nocive, în plus asigură o izolație tehnică ridicată, panoul de 15 cm grosime fiind echivalentul unui perete de cărămidă de 37 cm, informațiile fiind disponibile și pe site www.risorse.ro (G.M.)

Euroclinic – primul spital privat

Amplasat în apropierea Spitalului de Urgență Floreasca, Spitalul *Euroclinic* și-a deschis porțile pentru pacienții asigurați prin rețeaua *Medisystem* – un sistem integrat de asigurări de sănătate la standarde occidentale prin intermediul *Interamerican*. Cu o capacitate de peste 100 de pacienți și trei blocuri operatorii integral echipate cu aparatură medicală de ultimă generație, *Euroclinic* oferă servicii medicale de medicină internă, ORL, reumatologie, oncologie, neurologie, ORL, oftalmologie, endocrinologie etc. Personalul medical este asigurat de către medici români și străini renumiți. Limita superioară de acoperire financiară pentru fiecare an calendaristic este de 10.000 de euro. (A.G.)

CONCURS

Editura Lucman este specializată în editarea de cărți SF și paranormal, romane istorice, carte pentru copii, dicționare și seria istorie-document. Lucman și-a început activitatea în 1992. Adresa editurii este: str. Miron Costin nr.19, sector 1, București, tel: 222.53.16 sau 223.76.59.

Întrebare concurs: Care este adresa editurii Lucman?

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei nr. 1, cod 013701, sectorul 1. Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **02.08.2005**, data poștei.

Concurs sponsorizat de EDITURA LUCMAN

Câștigătorii **Concursului Flacăra** sunt:

• Andrei N. Stelian, Oltenița • Nicolae Budai, București • Mihail Nițulescu, Călărași • Elena Prună, Crevedia • Doina Virginia Labunel, București • Liviu Lupu, Cislădie • Tudorița Drogeanu, Brăila • Claudiu Victor Gheorghiu, București • Minodora-Georgeta Mateianu, București • Rodica-Elena Vioreanu, Cluj-Napoca •

Federatia Romana de Fotbal

și

BenQ

Enjoyment Matters

te invita la

CAMPIONATUL NATIONAL DE FOTBAL PE PLAJA-BENQ

vino pe plaja la Mamaia sau
pe strandul Tineretului
in perioada 24.06 - 21.08.2005
și participa la prima editie

parteneri media: PROTV, PROSPORT, KISS FM, TV SPORT, FLACARA, REBUS

Afrodiziacul favorit al clasei dominante

Desertul regilor

Mai întâi ne-a sedus cu duceata și savoarea sa, apoi am gustat și am rămas vrăjiți. De patru milenii încoace nimic nu ne-a făcut atâtă poftă ca ea. A ajuns subiect de carte și de film de o mare senzualitate. Este cea mai dulce istorie despre un produs de lux devenit, în timp, obișnuită cotidiană, asta pentru că i-a atras în mrejele sale atât pe reprezentanții burgheziei, cât și pe oamenii de rând. După ce a debutat pe scena istoriei ca băutură folosită la ritualuri, ciocolata a devenit faimoasă ca desert prezentat sub diverse forme (tablete, bomboane, cremă, bază sau topping pentru prăjituri etc.) și, în această calitate, este considerată un aliment complet.

Botaniștii sunt de părere că arborele de cacao creștea în stare sălbatică în regiu-

nea tropicală a Americii de Sud încă din anul 400 î. Hr. Amerindienii consumau pulpa moale și lăptoasă și aruncau pe foc semințele pentru că degajau un miros plăcut. S-ar părea că nu a fost dulce de la început. Mayașii, primul popor care au cultivat arborele de cacao în mod rațional, nu puneau preț pe ea ca desert, utilizând-o în schimb ca băutură sacră în cadrul unor ritualuri. Când marii preoți s-au mai relaxat, reamintindu-și de cele lumești, ea a devenit afrodiziacul favorit al castei dominante. Legenda spune că Humahpu, al treilea rege mayas, a dezvoltat cultura cocotierului și a bumbacului făcând comerț cu acestea în regiunea de coastă din Yucatan până în Honduras. Moneda curentă în cadrul acestor schimburi erau boabele de cacao. Datorită aztecilor acest arbore intră în istorie. Dominanța lor se întindea în toată zona de cultură. Fructul a fost în același timp aliment și monedă de schimb. Semințele erau prăjite și măcinate între două pietre încinse; pasta de cacao obținută astfel era folosită la prepararea unei băuturi sacre, colorată și parfumată numită *Theobroma cacao*, denumire ce se poate traduce prin sintagma *Băutura zeilor*. Fiecare om adăuga, în funcție de poziția sa socială, vanilie, miros sau miere. Pasta se amesteca apoi cu apă și era încălzită, iar untul de cacao care se ridica la suprafață era adunat. Lichidul astfel obținut era pus într-un recipient înalt, după care era din nou amestecat. Se obținea astfel o licoare răcoritoare, fortifiantă și afrodiziacă. Untul de cacao era folosit încă de pe atunci ca medicament și produs de înfrumusețare.

Cristofor Columb a fost primul european care a văzut și a atins boabele de cacao. Când Herman Cortez a debarcat mai târziu în Mexic a fost favorizat pentru că venea dinspre est și pentru că acel an, 1519, a fost cel al întoarcerii șarpelui cu pene. Acesta a debarcat pe coasta numită Tabasco din Mexic, cu 11 vapoare și 14 tunuri. Poporul a crezut că este

vorba de întoarcerea vechiului suveran, Quetzacoatl, și l-a primit ca pe un rege.

Împăratul Moctezuma a pus la dispoziția spaniolilor o plantație de cocotieri de 2.000 de metri pătrați pentru le asigura mijloacele de trai. Primul import de cacao către Spania s-a făcut în 1585 și de atunci ibericii au monopolizat aceste schimburi. Olandezii s-au arătat foarte interesați de acest domeniu și, curând, au devenit unici transportatori de cacao din lume.

În Flandra și în Țările de Jos au fost introduse pentru prima dată boabele de cacao în afara Spaniei. În 1599 ducele Emanuel de Savoia le-a adus în Piemont.

În secolul al XVII-lea, cu ocazia căsătoriei lui Ludovic al XIII-lea cu Ana de Austria, curtea regală a avut plăcerea de a gusta ciocolata. Alphonse de Richelieu, fratele cardinalului, a spus că în acest fel se pot alunga stările rele. În 1659, după nunta lui Ludovic al XIV-lea cu Maria Tereza de Austria, regele Franței i-a acordat trimisului oficial al împărătesei Austriei, David Chailier, dreptul de a comer-

cializa o băutură numită ciocolată. În vremea aceea se spunea că pasiunile reginei sunt regele și ciocolata. Curând, și suveranul a fost molipsit de plăcerile soției și, din acest motiv, la recepțiile de la Versailles se servea ciocolată. Tot el a fost cel care a ordonat acimatarea cocotierului în posesiunile sale din Antile.

În 1679 debarca la Brest primul transport de cacao francez. În acest fel, Chailier și-a pierdut monopolul asupra acestui produs în Franța și a fost nevoit să își închidă magazinul din primul arondisment parizian. Dacă la început era consumată numai de oamenii de la Curte și de membrii clerului, foarte repede a ajuns să fie îndrăgită de oameni din toate clasele sociale. După ce la început a adorat-o, a mărturisit că o consuma cu multă plăcere și a recomandat-o și fiicei sale, Madame de Sevigné a sfârșit prin a o detesta.

Așa cum s-a întâmplat cu multe alte produse aduse din țări exotice, acesta a constituit o atracție în primul rând pentru burghezi. În ultimii ani de viață, Voltaire consuma

Figuri esențiale în istoria modernă a ciocolatei

Minunatele și gustoasele ciocolate, care ne plac atât de mult și pe care le consumăm atât de des, au apărut datorită lor. Coenraad van Houten. Olandezul a inventat în 1828 o presă de cacao performantă deschizând calea preparării pudrei de cacao și a folosirii acestui ingredient în produse tot mai diversificate.

Jean Antoine Menier. În 1836 fabricantul francez crește semnificativ proporția untului de cacao în rețeta ciocolatei, care devine astfel mult mai onctuoasă, dar și mai rafinată din punct de vedere organoleptic.

George Cadbury. Fiul unui fabricant, John Cadbury, tânărul întreprinzător englez preia la vârsta de 22 de ani afacerea familiei, transformând-o într-un veritabil imperiu alimentar.

Henri Nestlé. Împreună cu compatriotul său Daniel Peter, chimistul a întreprins o serie de experimente la finalul cărora, în 1875, este definitivată rețeta ciocolatei cu lapte.

Rodolphe Lindt. Grație malaxorului pe care-l inventează în 1879, producătorul din Țara cantanelor reușește să propună pieței un nou deliciu: ciocolata fondantă, prelucrată la temperaturi cuprinse între 60 și 70 de grade Celsius.

Phillipe Suchard. Tot elvețian, comerciantul vizionar repurtează un uriaș succes la începutul secolului XX, cu batonul de ciocolată care îi poartă numele și care va fi exportat în lumea întreagă.

aproape douăsprezece cești de ciocolată amestecată cu cafea în fiecare zi.

În 1655, Jamaica, unde se găseau întinse plantații de cacao, a intrat sub dominația Angliei. Doi ani mai târziu se deschidea la Londra prima fabrică de ciocolată, proprietarul acesteia, un francez, dorea ca producția sa să fie destinată marelui public. De atunci *chocolate houses* au început să rivalizeze cu *cofee houses*. În secolul al XVII-lea consumul crește în timp ce producția stagnează. Pe măsură ce industrializarea s-a impus, artizanii au fost nevoiți să se asocieze pentru a putea rezista pe piață.

Datorită unei tehnici speciale, în 1802 s-a reușit solidificarea ciocolatei și s-au obținut tabletele. În 1820, în Anglia, s-a produs tableta Fry&Sons, o mixtură granuloasă de ciocolată de lichior, ciocolată, zahăr și unt de cacao.

Elvețianul Daniel Peter este primul care adaugă acestei rețete făină lactată și de atunci putem spune că s-a născut ciocolata cu lapte. Tot de atunci putem considera Țara celor douăsprezece cantoane drept patria ciocolatei. La începutul secolului au apărut pe piață numeroase mărci devenite între timp celebre și pe care iubitorii acestui tip de desert le consumă și în prezent.

De foarte multe ori s-a făcut o conexiune între ciocolată și Eros. Aceasta ține în egală măsură și de sex-shop-uri și fashion-ul neconvențional. Dacă prezervativele cu aromă de ciocolată au devenit o banalitate, putând fi găsite astăzi în orice supermarket, în ultimii ani au făcut senzație faimoșii tanga executați integral din ciocolată. Există atât produse de serie, cât și versiuni de lux, realizate după fanteziile clienților. O asemenea piesă costă între 20 și 100 de euro. Poate conține până la 500 de bomboane de ciocolată, dar are un termen de garanție extrem de limitat. Designerii au mers și mai departe, realizând ținute întregi din ciocolată, precum cele imaginate de creatorul Alexandre Barthet, având ca materie primă produse de la Godiva.

Gustați, de vă place!

Și la noi în țară au pătruns după Revoluție numeroase mărci deja cunoscute în afară. Dar nici producătorii autohtoni nu au stat degeaba. În continuare vă prezentăm câteva povești dulci ca să vă îmbiem să mergeți repede la magazin și să cumpărați.

Primola. A început să se fabrice în 2001, în București, la fabrica Supreme. Rețeta actuală este rezultatul a câtorva ani de cercetări ale firmei Supreme, după următorul „algoritm”: s-au luat în calcul preferințele consumatorilor români pentru ciocolata din segmentul *mainstream* pe baza cărora s-a

Aliment sau medicament?

Printre motivele pentru care oamenii consumă tot mai multă ciocolată neagră se numără și cel legat de valoarea sa alimentară. Dat fiind aportul ei nutritiv (bogat în proteine, lipide, glucide, magneziu, fosfor, calciu, cafeină), ciocolata a fost introdusă, încă din timpul primului război mondial, în rațiile alimentare ale armatelor moderne. Astăzi, se știe bine că 100 de grame de ciocolată acoperă un sfert din nevoile energetice și nutriționale ale organismului, cu cele 500 de kilocalorii ale sale. Cazuri de naufragați care au supraviețuit câteva zile doar cu o bucăciță de ciocolată s-au întâlnit și în realitate, nu doar în filme.

Ciocolata în general, cea neagră în special, contribuie în mod excepțional cu fier (indispensabil în special femeilor) și vitamina E (cu efect demonstrat împotriva îmbătrânirii celulelor). Alături de efectele oligoelementelor (magneziu, potasiu), cele aproape 100 de substanțe (polifenoli, tanini, potasiu) identificate de asemenea în boabele de cacao acoperă un spectru larg de acțiuni benefice, fiind stimulatoare cardiace și decontractante musculare, dragând în mod eficient depozitele de colesterol de pe artere și acționând cu succes împotriva stărilor de oboseală sau de stres. Principalul reproș adus ciocolatei standard, cu lapte, cum că ar îngreșa și ar predispute la diabet, este eliminat de versiunea neagră, săracă în zahăr și lapte, principalii furnizori de calorii excedentare, dar lucrează conștiințios împotriva lor. Cercetătorii au mai demonstrat și că multe alte acuze legate de apariția acneei sau a constipației sunt nefondate, ba chiar, în cazul migrenelor, efectul este unul contrar, nemijlocit terapeutic. Pentru doamne, acest produs este de mare ajutor și în combaterea sindromului premenstrual, contribuind la instaurarea unei stări generale de relaxare și alinând durerile specifice.

alcătuit un *brief*, dat apoi unui specialist atent selecționat din Belgia, țara cu cea mai mare tradiție în domeniu. Acesta a produs o gamă de rețete, după care s-a ales una. Pentru a superviza producția, partenerii belgieni au venit în România, astfel că rețeta originală își păstrează toate calitățile în mod constant. *Primola* este foarte fină (datorită procentului mare de unt de cacao), gustul său este natural și cu densitate mare de ingrediente (alune, stafide) și are umpluturi fine în cazul umpluturilor cu cremă.

bea cel mai mult și ceea ce știa să facă cel mai bine era ciocolata. Dorința sa cea mai arzătoare era să poată găsi zi de zi noi forme și noi gusturi de ciocolată, să combine, să testeze, să inventeze. A început propria afacere în 1962. Dincolo de rețetele sale speciale apar primele inovații care îi conferă recunoaștere mondială în această industrie. În

prezent, peste 180 de angajați lucrează la fabrica domnului Läderach, iar dulciurile sale ajung în țări din patru continente. În afara Elveției, produsele Läderach apar sub nume propriu și sunt o marcă de lux. Proprietarul a rămas același pasionat de ciocolată și deseori își petrece timpul experimentând în laborator. În România, succesul grupului Läderach este continuat de *Heidi Chocolats Suisse*. Directorul de producție este elvețian, la fel și regulile. *Heidi* a fost primul producător care a oferit publicului tablete de cappuccino ce presupuneau umplerea ciocolatei albe cu o astfel de cremă, performanță ce presupune acuratețe și finețe. De asemenea, *Heidi* a fost prima companie care a produs un larg sortiment de figurine de ciocolată. Se dorește deschiderea unor magazine numite *Heidi Chocolaterie* unde veți găsi cele mai bune combinații de ingrediente proaspete, alese și prelucrate cu grijă de maestrul elvețian, continuând povestea aproape fermecată a ciocolateriei din Alpi.

text: **Raluca Șeinouiu**

Greu de ales

Se uitau colegii la mine atunci când am început să scriu articolul de față: tot despre fotbal e vorba? Minute bune am rămas des-cumpănit: chiar așa aveam de gând. Dar ce ar fi vrut să aleg? ● Certurile (eufemistic vorbind, întrucât a fost scandal în toată regula) care au existat în preajmă alegerilor pentru funcția de președinte la Federația de atletism și au dus, în cele din urmă, la îndepărtarea Iolande Balaș (mai apoi, și la „ostracizarea acesteia, care, deși prezentă pe stadion, nu a fost invitată să ofere trofeul instituit în memoria soțului ei, Ioan Soter)? ● Să nu amintesc, astfel, triumful (chiar găfăind) al steliștilor, care au cucerit pentru a 22-a oară cununa de campioni? ● Să insist asupra revirimentului din baschetul masculin românesc (am relatat, la timpul potrivit, despre succesul înregistrat de *Asesoft Ploiești*), dar care se datorează în primul rând infuziei de antrenori și jucători străini, mai puțin al celor autohtoni? Cât despre fetele care practică jocul cu mingea la coș, nici o echipă de club nu are fondurile necesare spre a se înscrie în competițiile europene... ● Na, că am ajuns și la bani! Gândul fuge imediat la sumele exorbitante vehiculate drept prime de stimulare a combativității unor echipe care puteau pune piedică adversarelor afiate în lupta pentru titlu. Apropo: între *Steaua*, *Dinamo* și *Rapid*, cine ar fi meritat mai mult să câștige? Părerile au fost împărțite, mergând de la nici una până la toate trei ● Într-un timp, s-a consumat și Turul ciclist al României (*Mica Buclă*, spre deosebire de *Marea Buclă*, Turul Franței) cu un bulgar invingător și cu primul român abia pe al patrulea loc ● Asta ne amintește că, la fotbal, celor trei menționate mai sus, li s-a adăugat *FC Național*, cvartetul bucureștean dominând astfel provincia. Aoleu!, Bănia plânge: după 41 de ani de prezență neîntreruptă pe prima scenă, *Universitatea Craiova* a luat calea mătineului în Divizia B. Au promovat, în schimb, în premieră, *FC Vaslui* și *Pandurii Tg. Jiu* (alături de ortacii *Jiului Petroșani*, că tot a fost eliberat din închisoare Miron Cozma) ● La jocul cu mingea mică, handbalistele s-au calificat recent la turneul final al „mondialelor” din luna decembrie, România fiind singura țară participantă permanent la

o astfel de competiție. Din păcate, urmașii cva-drupilor campioni mondiali au ratat calificarea la C.E. 2006, ultima prezență la „europene” producându-se în urmă cu nouă ani ● Că am luat-o pe coajă (tot cu 2-0, ca și „acasă”) de la „portocala mecanică”, mai treacă-meargă, dar ca un antrenor – în speță, selecționerul Victor Pițurcă – să declare că „am jucat bine”, asta-i parcă prea de tot. Firesc, ne întrebăm: ce se întâmpla dacă jucam prost? ● Și atunci, nu are dreptate președintele Traian Băsescu spunând (la festivitatea de premiere, cu trei luni întârziere, a medaliatelor la C.E. de tenis de masă) că România dovedește că are valori și în alt domeniu decât la fotbal? ● Ei, dar ce sunt trei luni de întârziere, pe lângă faptul că, la Campionatele naționale de înot, celor prezenți pe podium li s-au acordat medaliile, șnururi și tricouri inscripționate 2004? De asemenea, are

vreo importanță că festivitatea de retragere din activitate a Dianei Mocanu a fost mai mult decât modestă? ● Da, dar *Inter Dunărea Giurgiu* a promovat în divizia secundă fără a cunoaște înfrângerea – singura echipă din Europa, la toate eşaloanele, care stabilește această performanță, nereușită nici de *Chelsea*, care a cunoscut măcar o dată gustul înfrângerii ● La atletism, România s-a clasat pe locul 6 în *Superliga* (ultimul al supraviețuirii) și se menține în elita Europei, cu Maria Cioncan (medaliată cu bronz la J.O. 2004) pe locurile 1 la 800 m și 2 la 1.500 m (15 puncte din 85) ● Mare bucurie mare pe capul antrenorului Dumitru Dumitriu: demis de la *Poli Timișoara* după primele două etape și tot atâtea înfrângeri, „Țiți” a fost numit interimar la *Steaua*, pentru ultimele trei etape, în locul alungatului Walter Zenga. Urmarea? O triplă de

victorii și al patrulea său titlu de campion cu echipa militară, pe care a condus-o de trei ori în grupele *Șampions Lig* (!) Apoi nu a fost menținut în cadrul staff-ului tehnic, însă a plecat prin transfer ● O rivalitate la fel de mare (ca și la fotbal) o regăsim între cele două cluburi departamentale, *Steaua* și *Dinamo*, în jocul cu mingea ovală. Formația din Ghencea a realizat evenimentul campionat – Cupa României după victoriile în fața celei din Șos. Ștefan cel Mare ● Mirocea Rednic promovează Vasluiul, dar nu mai continuă cu moldovenii lui Adrian Porumboiu, Walter Zenga s-a însurat cu o româncă și a părăsit România, fiind lipsit de bucuria să-și vadă încununare roadele muncii sale, Mihai Stoichiță așteaptă banii indienilor de la *Mital Steel*, Giovanni Becali încearcă să facă la *Dinamo* mai mult decât a reușit la *Rapid* din postura de președinte executiv, vărul său cu sediul clubului la *Marriott* se vede refuzat de Hagi, Zenga, Dan Petrescu, Olăroiu, Lăcătuș pentru a ajunge la ucraineanul Oleg Protasov (un fost bun jucător, dar mai puțin cunoscut ca antrenor, acesta fiind stabilit de 12 ani la Atena și activând mai întâi la *Veria* apoi la *Olympiakos Pireu*, fiind supranumit „Prost de bun”), Dorinel Munteanu este și el alungat de la *Steaua* ● Handbalista Carmen Amariei Lungu (inter stânga) anunță că nu mai joacă pentru România cât timp va fi

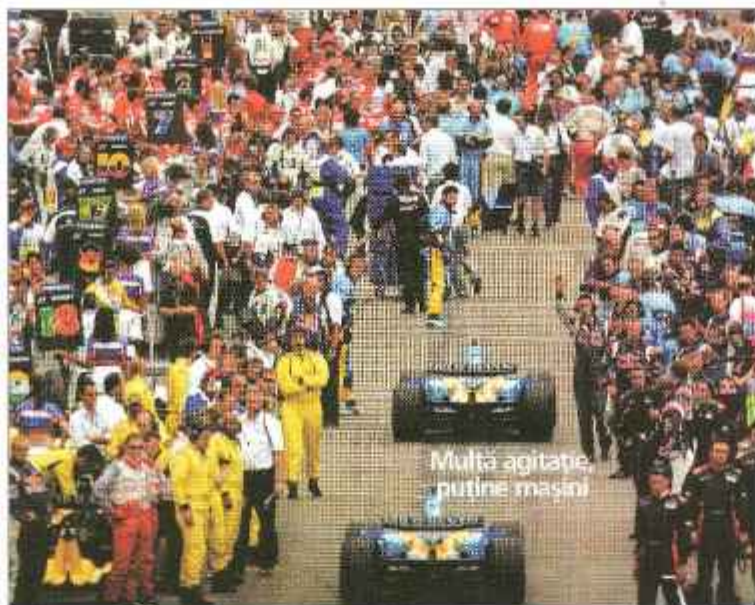
Ingratitudine față de o mare campioană

Un titlu din trei meduri

Gheorghe Tadici antrenorul naționalei ● Parcă ne amintim că și Tiberiu Ghioane nu a mai răspuns convocărilor pe vremea lui Puiu Iordănescu ● Un conflict asemănător se derulează în prezent între „Piti” și Mirel Rădoi, acesta din urmă fiind acuzat că a plecat din cantonament pretextând o accidentare, înaintea partidei de la Rotterdam ● Tiristul Alin George Moldoveanu (pușcă aer comprimat 10 metri) este primul sportiv român care a obținut calificarea la viitoarea ediție a J.O. (Beijing, 2008) ● După câștigarea edițiilor din 1995, 1997 și 2001, Germania a obținut al patrulea titlu consecutiv de campioană europeană la fotbal feminin (3-1 în finala cu

Norvegia) ● Vorbim de funie în casa spanzuratului: poate e mai bine că suntem pe cale să ratăm, pentru a treia oară consecutiv, încă un turneu major, dar organizat de Germania, care, pe timpul C.M. 2006, va apela la avioane-radar Awacs ale NATO sore a semna eventualele atacuri teroriste venite din... cer. Mai bine ne uităm la televizor, iar pe-ai noștri „tricolori” nui paște nici o primejdie ● La Indianapolis, în Marele Premiu al SUA de Formula 1, au luat startul doar 6 monoposturi (din cele 20), celelalte 14 (echipate cu gume Michelin) aban-

Multă agitație, puține mașini

donând. În atare condiții, Barrichello s-a dovedit, din nou, „locotenentul” lui Schumacher, lăsându-l pe Michael să înregistreze prima victorie din acest sezon ● Gică Hagi nu regretă că a refuzat oferta Stelei („nu era momentul”), iar la Nyon a avut loc tragerea la sorți a primelor faze din cupele europene. Numărându-se printre cei 14 capi de serie, Steaua a intrat direct în turul 2 preliminar al Ligii (26-27 iulie-2/3 august), având ca adversară pe învingătoarea dintre Glentoran Belfast (Irlanda de Nord) și FC Shelbourne (Irlanda) ● În faza întâi eliminato-

a Cupei UEFA participă 50 de echipe, repartizate pe trei zone geografice: nord, sud-mediteraneană și central-estică. Rapid a fost, de asemenea, cap de serie, în cea de-a doua zonă, și va întâlni pe UE Santa Julia (Andorra). Meciurile vor avea loc pe 14 și 28 iulie. De aceea, giuleștenii și-au permis doar nouă zile de vacanță, fiind prima echipă care s-a reunit la pregătiri, urmând să efectueze un turneu de zece zile în Elveția. (Dinamo va debuta pe 11 august în cel de-al doilea tur preliminar al Cupei UEFA) ● La Wimbledon, acolo unde Ilie Năstase a pierdut două finale (în 1972 și 1976), Andrei Pavel „face” dublu cu Victor Hănescu (amândoi au fost eliminați în turul 2, la simplu) ● Rodion Cămătaru și Marcel Pușcas au rămas fără licența de impresar pentru că le-a expirat polița de asigurare. De menționat că ultimul este un vechi contes-tatar al președintelui FRF, Mircea Sandu ● Doamne, citesc și recitesc tot ce am scris și nu-mi vine să cred ce „ghiveci” a ieșit. Dar sper că îmi veți da dreptate: oricare dintre subiec-tele atinse în treacăt puteau căpăta o extinder mai mare. Și atunci pe care să-l aleg?

Text: **Pompiliu L. DUMITRESCU**

foto: **AP Rompres**

Actualitatea Altfel

un dialog între Luca Niculescu
și un invitat, personalitate a vieții
culturale, politice sau sociale românești.

deltarfi

bucurești 93.5fm

iași 97.9fm

de luni până joi
între 17:10 și 18:00

La mareee!

E bine ca peste ani
să te bucuri de liniște.

Leul înaripat te ocrotește.

Generali Asigurări - asigurări de viață.

Beneficiind de experiența acumulată în peste 170 de ani de activitate, cu 60.000 de angajați în 50 de țări, Generali este unul dintre primele grupuri financiare și de asigurări din lume. Și în România, Generali Asigurări își consacră toate eforturile pentru a-ți oferi cele mai bune soluții de asigurare de viață.

Bancpost

„Banca anului 2004“ confirmarea valorii noastre

Bancpost și compania sa mamă din Grecia, Eurobank, au fost premiate deopotrivă de prestigioasa revistă *The Banker*.

În lumea bună a băncilor, respectul față de client e o trăsătură de familie.

The Banker

Publicație bancară a grupului Financial Times

Câștigăm împreună

Pretutindeni activitatea bancară de valoare este încununată de laurii succesului. Titlul de Banca Anului acordat de publicația *The Banker* este o garanție de netăgăduit a excelenței, care ne onorează. Dar cel mai valoros premiu îl primim zi de zi de la clienții noștri: încrederea.